

BRAIN STORMING:

2000 BS-KÜLÖNVÉLEMÉNY
KLASSZIKUS LATIN BÖLCSESSÉGEKRŐL

AVAGY:

BÖLCSESSÉGEK LATINUL, MAGYARUL – ÉS BS-ÜL...

Mottó, No.1.:

„**Ridiculum acri, fortius et melius magnas plerumque secat res.**”

= Egy csípős vagy derűs megjegyzés gyakran a legnagyobb dolgokat is találóbban és jobban eldönti.

(Horatius)

Mottó, No.2.:

„**Minden éremnek két oldala van, s mindkettő vethet árnyékot, vagy ragyoghat fényesen.**”

(Brain Storming)

A BS-Különvéleményekről

A **Brain Storming**-féle **Különvélemény** sajátosan új műfaja lehet az aforizmairodalomnak... ki tudja, lehet, hogy már igen-igen korán, az írott kultúra hajnalán is igény lett volna rá – akkor, amikor az aforizma is megjelent. Miből állapítható ez meg? Talán a legstílusosabb módon azzal szemléltethető, hogy miként vélekedett az irodalom és kultúra világának néhány igen közismert és elismert alakja arról a jelenségről, hogy az értő ember olvasmánya megtermékenyíti az elméjét, és az olvasottakat önmagáévá téve azt kiegészíteni, elemezni, azzal vitatkozni, tehát mélységében megérteni és élővé tenni igyekszik.

Íme tehát néhány klasszikus író fennmaradt mondása, melyek megelőlegezik és egyben megerősítik jelen írás alapeszméjét.

MONTAIGNE, (1533 – 1592):

„Az avatott olvasó gyakran olyan értékeket is felfedez mások írásaiban, amelyeket nem a szerző rakott oda, vagy észre sem vett, s gazdagabb jelentéssel és színezettel ruházza fel őket.”

VOLTAIRE, (1694 – 1778):

„A legjobbak azok a könyvek, amelyeket az olvasók kiegészítenek.”

DENIS DIDEROT, (1713 – 1784):

„A könyv ne csak barátunk, hanem ellenfelünk is legyen: értsük meg, de vitatkozzunk vele. Az olvasás csak így válik hasznunkra.”

EDMUND BURKE, (1729 – 1797):

„Aki elmélkedés nélkül olvas, olyan, mintha emésztés nélkül enne.”

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING, (1729 – 1781):

„Aki a könyvekből nem tanul többet, csak azt, ami a könyvekben áll, annak a könyv félig sem használt.”

EÖTVÖS JÓZSEF, (1813 – 1871):

„Szavakkal csak gondolatokat fejezhetünk ki. Minden leírásnak hatása az olvasó képzelőtehetségétől függ, s az író művészete csak abban áll, hogy ezt tevékenységbe hozza.”

GUSTAVE FLAUBERT (1821 – 1880):

„Olvasd újra az összes klasszikusokat. De ne úgy, mint a középiskolában, hanem magadnak, és ítélkezz fölöttük tudatodban éppúgy, mintha egynémely modern írókat ítelnél meg, teljes szellemi fegyverzettel és aggályoskodással.”

LEV TOLSZTOJ, (1828 – 1910):

„Az a körülmény, hogy különös és kizárólagos jelentőséget tulajdonítunk mindazoknak az íróknak, akiket a többség nagyoknak ismer el, nagy akadálya az igazság felismerésének. Nagyon gyakran gyenge és helytelen gondolatokkal találkozhatunk olyan könyvekben, amelyeket nagyoknak és szenteknek tartanak.”

THOMAS MANN, (1875 – 1956):

„Nem olvashatsz anélkül, hogy olvasmányod föl ne hangolna, meg ne termékenyítene, meg ne változtatna, hogy kedved ne támadna valami hasonlót csinálni és termékenyvé válni az élmény hatására.”

THOMAS STEARNS ELIOT, (1888 – 1965):

„Egy bölcs ember mondásainak tanulmányozása hozzájárulhat, hogy kifejlessze azt a bölcsességet, amire az olvasó képes.”

LOUIS ARAGON, (1897 – 1982):

„Azt akarom elérni, hogy könyvem ne hagyjon magamra, arra kényszerítsen, hogy az olvasás után is gondolkozzam, önmagamat kérdezzem, és magamnak választ keressek. Ilyen értelemben a könyv gépezet az ember megváltoztatására.”

JEAN-PAUL SARTRE, (1905 – 1980):

„Valójában az ember azért olvas, mert írni akar. Az olvasás mindenestre kissé újraírás.”

BÁLINT GYÖRGY, (1906 – 1943):

„Tudományos könyvekben egy-egy lábjegyzetnek néha döntőbb szerep jut egy egész fejezetnél – és az életnek is vannak ilyen lábjegyzetei.”

MIKÓ IMRE, (1911 – 1977):

„Sohasem lehet tudni, hogy egy kézbe vett könyv kiből milyen gondolatokat vált ki, és mikor lehet tettek rugója.”

... és így tovább. Meggyőződésem, hogy amennyiben az ő kezükbe került volna akár ez a BS-Különvéleményekkel teli írás, az itt felidézett gondolataik szellemiségének meglevenedését vélték volna felfedezni benne.

Mégis felmerülhet a kérdés, miszerint...

MIRE JÓ A KÜLÖNVÉLEMÉNY?

... És különösen ebben az esetben jogos ez a kérdés: mire jó a klasszikus latin bölcsélet mondatnyi remekait kommentálni, átfogalmazni, apró változtatásokkal teljesen más, vagy homlok-egyenesen ellentétes jelentést kihozni belőlük, más megvilágításba helyezni, modern viszonyokra adaptálni, formájukat kicsavarva viccesre fordítani a bennük megbúvó mély tartalmat? Több mindenre is: a bölcsességek alaposabb átgondolása eleve segítséget nyújt azok saját életünkben való hasznosításában; a tartalom újrafogalmazása, személyessé tétele még közelebb hozza az alapbölcsesség velejét a magunk gondolkodásába; esetenként pedig korábban nem nyilvánvaló tartalmak is kiderülhetnek, mivel a tömény bölcsességek újabb szikrákat gyűjthetnek és újabb bölcsességek születését is okozhatják.

Jelen műben mintegy kétezer, eredetileg latinul írott bölcsesség szerepel eredeti latin nyelven, annak magyar fordításával, és a hozzá fűzött különvéleménnyel.

Praktikus okokból az elrendezés abc-rendszerű az eredeti latin bölcsességek tekintetében, mivel a fordítás sokféleképpen kezdődhet. A témák vagy fő tartalom szerinti kategorizálás a sokféleképpen értelmezhető tartalmak miatt csak késleltette volna a mű elkészültét és elterelte volna az olvasó figyelmét a fő mondanivalóról, nevezetesen a klasszikusnak tekintett bölcsességek újraértelmezésének módjáról.

A gyűjtemény 2 részre tagozódik, ezeket kronológiai megfontolásokból különítettem el, mivel a teljes mű 4 év munkájának az eredménye: az első felén 2007 és 2009 között dolgoztam, és ebben a 2 éves ciklusban mintegy 300 különvéleményt írtam; a második felét 2010 és 2011 között vettem papírra, amikor is 1700 különvéleményt fogalmaztam meg.

Bizonyos latin bölcsességek után olyan idézőjelbe tett mondatok szerepelnek, melyek az adott bölcsesség gyakorlatban, a hétköznapi beszélgetésben, társalgásban való megjelenésmódját mutatom be.

*** **
*** **
*** **

I. RÉSZ

(2007-2009)

1.

„A facto ad ius non datur consequentia.” (Jogi axióma)

= A cselekedetből annak jogosságára nem lehet következtetni.

BRAIN STORMING:

... A jogból pedig az erkölcsre nem lehet következtetni.

2.

„Ab actu ad posse valet illatio.” (Skolasztikus axióma)

= A tényből annak lehetőségére lehet következtetni.

BRAIN STORMING:

Vagyis abból, hogy valami van, abból arra lehet következtetni, hogy „lehet, hogy van”?

3.

„Absque labore gravi nequeunt consueta repelli.” (?)

= Komoly erőfeszítés nélkül a megszokást nem lehet legyőzni.

BRAIN STORMING:

... És legalább annyira nehéz a hasznos megszokásokat kialakítani!

4.

„Accusare nemo se debet nisi coram Deo.” (Jogi axióma)

= Senki sem köteles önmagát vádolni – csak Isten előtt.

BRAIN STORMING:

= „Hülye vagy – de nem kell előttem bevallanod!”

5.

„Affirmanti incumbit probatio.” (Jogi axióma)

= Aki valamit állít, annak feladata a bizonyítás.

BRAIN STORMING:

Ez az állítás hogyan bizonyítható???

6.

„Ardua vincit amor.” (Jelmondat)

= A szeretet legyőzi a nehézségeket.

BRAIN STORMING:

A szexhez, a pénzhez, a státushoz való hozzájutásban is...

7.

„Astra inclinant sed non cogunt.” (Aquinói Szt Tamás)

= A csillagok megmutatják hajlamainkat, de nem kényszerítenek.

BRAIN STORMING:

Mégis ezzel válnak önmagukat beteljesítő jóslatokká...

8.

„Audi multa, loquere pauca.” (?)

= Sokakat hallgass meg, de keveset beszélj!

BRAIN STORMING:

... És hallgasd meg azt is, amit te magad mondasz!

9.

„Aut regem, aut fatuum nasci oportere.” (Seneca)

= Vagy királynak, vagy bolondnak kellene születni (ti. ahhoz, hogy boldognak érezze magát – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Akkor a születetten bolond királynak a legjobb!

10.

„Beatus non est, qui se esse nesciat.” (?)

= Nem boldog az, aki nem tudja, hogy boldog...

BRAIN STORMING:

A boldogtalanság az, amikor az ember éppen nem annak akar örülni, aminek örülhetne!

11.

„Bene agere et laetari.” (Jelmondat)

= A jótett vidámmá tesz.

BRAIN STORMING:

... Ha velünk ill. nekünk teszik!

12.

„Bene docet, qui bene distinguit.” (?)

= Jól tanít, aki jól tud megkülönböztetni...

BRAIN STORMING:

Ez ott kezdődik, hogy a tanár meg tudja különböztetni azt, hogy neki mit kell megtanítania, és a tanítványainak mit kell megtanulnia; és hogy a kijelölt tananyagból mit érdemes megtanítania...

13.

„Bene facis, quod litteras anteponis voluptatibus.” (?)

= Jól teszed, ha a tudományt többre becsülöd az élvezetnél.

BRAIN STORMING:

Ezek szerint a szexológia a tudományok csúcsa!

14.

„Bene provisam rem, verba non invita sequuntur.” (Horatius)

= Ha világosan tudjuk, hogy mit akarunk mondani, akkor a szavakat is megtaláljuk hozzá.

BRAIN STORMING:

Én az e heti ötös lottószámokat akarom világosan megmondani.

15.

„Beneficium accipere libertatem vendere est.” (Publ. Syrus)

= Az ajándék elfogadása a szabadság bizonyos feladása.

BRAIN STORMING:

... Rendben, de akkor mi a helyzet amnesztiával?

16.

„Beneficium non est cuius sine rubore meminisse non possum.” (Seneca)

= Nem jótétemény az, amire pirongás nélkül nem tudunk visszaemlékezni.

BRAIN STORMING:

Viszont valószínűleg nagyon élvezetes volt!

17.

„Bis dat, qui cito dat – nil dat, qui munere tardat.” (Publius Syrus)

= Kétszeresen ad, aki gyorsan ad – de semmit sem ad, aki adományával késlekedik.

BRAIN STORMING:

Lásd: A gyors pofon kettővel felér!

18.

„Bis repetita placent.” (Horatius)

= Amit kétszer megismételnek, az tetszik.

BRAIN STORMING:

Vagyis a 3. pofon már jólesik?

19.

„Bona fides non patitur, út semel exactum iterum exigatur.” (Reg. iuris 83.)

= Az egyszer teljesített dolgot még egyszer igényelni rosszhiszeműségre vall.

BRAIN STORMING:

Különösen a nők részéről – aktus után!

20.

„Bonae fidei non congruit de apicibus iuris disputare.” (Jogi axióma)

= A jogi szószálhasogatás nem vall jóhiszeműségre.

BRAIN STORMING:

Nézőpont kérdése!

21.

„Calamitas virtuis occasio est.” (Seneca)

= A megpróbáltatás alkalom az erény gyakorlására.

BRAIN STORMING:

És ha csalás miatt van megpróbáltatás?

22.

„Cessante, sublata causa: cessat effectus.” (?)

= Ha megszűnik az ok, megszűnik az okozat (eredmény) is.

BRAIN STORMING:

Ha kioperálják valaki agyából a lövedéket, attól feléled?

23.

„Circulus vitiosus.” (?)

= „Ördögi kör.” = Hibás kör, hibás okoskodás, mely azzal bizonyít, amit be kellene bizonyítani. (Olyan helyzet, amiből nincs kiút. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A „circulus vitiosus” létezése igazolja, hogy a logika alapjába véve a szavakra vonatkozik, és nem a valóságra.

24.

„Clerici portantes flores, aut stulti, aut mundi amatores.” (?)

= A pap – ha virágot visz – vagy ostoba, vagy világfi.

BRAIN STORMING:

... viszont rossz ember nem lehet!

25.

„Condimentum optimum fames.” (?)

= *Legjobb fűszer az éhség.*

BRAIN STORMING:

Vagyis, ha nincs valami fűszer egy étkezéshez, akkor inkább egyél pár óra múlva... akkor már nem fog hiányozni!

26.

„Condita decrescit, vulgata scientia crescit.” (?)

= *Az elrejtett tudás csökken, a másokkal közölt ellenben gyarapszik.*

BRAIN STORMING:

Vagyis, ha nem mondom el, hogy tudom, akár el is felejtethetem?. ... Azonban, a pletyka is így működik!

27.

„Coniugium sine prole, est quasi dies sine sole.” (?)

= *Házasság gyermek nélkül olyan, mint a nappal napsütés nélkül.*

BRAIN STORMING:

Afrikában néha így elviselhetőbb! ... Ezért is lehet szokásban az a közhely Afrikában, amit gyermekszületéskor szoktak mondogatni: „A gyerek a mamáé, és talán a papáé.”

28.

„Contentum modico sapientem vivere dico.” (?)

= *Az a bölcs ember, aki kevéssel is beéri.*

BRAIN STORMING:

Pl. észszel?

29.

„Contra factum non datur argumentum.” (Jogi axióma)

= *A tényeket nem lehet megcáfolni. (=A tények beszélnek... – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Valóban, ám el lehet őket titkolni!

30.

„Contra scriptum testamentum, non scriptum testimonium non fertur.” (Jogi axióma)

= *Írásos végrendelettel szemben a szóbeli nem érvényes.*

BRAIN STORMING:

Kivéve, ha a végrendelkező mondja... de akkor már nem kell végrendelet!

31.

„De gustibus non est disputandum.” (?)

= Az ízlésről nem kell vitatkozni.

BRAIN STORMING:

... De az okairól és a következményeiről annál inkább!

32.

„Decipi non censetur, qui scit se decipi.” (Jogi axióma)

= Nem tekintendő becsapottnak az, aki tudja, hogy becsapják.

BRAIN STORMING:

Életelv: Légy mindig bizalmatlan! Csapd be a világot azzal, hogy úgy teszel, mintha elhinnél mindent!

33.

„Deficit ambobus, qui vult servire duobus.” (?)

= Aki két embernek akar szolgálni, mindkettő számára hasznavehetetlen lesz.

BRAIN STORMING:

Akkor a társadalom azért működhet, mert ezt senki sem „AKARJA”, azonban „KÉNYTELEN”.

34.

„Deliberando saepe rerit occasio.” (Publ. Syrus)

= Sok fontolgatás közben elszalasztjuk a jó alkalmat.

BRAIN STORMING:

De a „jó alkalomról” csak utólag derül ki, hogy az volt.

35.

„Divitias fortuna, studium parit honores.” (Sallustius)

= A szerencse gazdagságot, a tanulás tiszteletet szerez.

BRAIN STORMING:

Ezek szerint a szerencse nem adna tiszteletet, és a tanulás gazdagságot?

36.

„Dulce et decorum est pro patria mori.” (Horatius)

= Édes és dicső dolog a hazáért feláldozni az életet.

BRAIN STORMING:

De ha mindenki ezt tenné, nem lenne haza!

37.

„E magna coena fit stomacho maxima poena.” (Salerno iskola)

= A nagy vacsora (a bőséges vacsora) a gyomor legnagyobb büntetése.

BRAIN STORMING:

Az etiópok tiltakoznak.

38.

„Errando discimus, virgando crescimus.” (?)

= Tévedések közben tanulunk, és fenyítve növekszünk.

BRAIN STORMING:

Ez a tanárookra is igaz!

39.

„Error hesternus sit tibi doctor hodiernus.” (?)

= A tegnapi tévedés ma legyen számodra tanulság.

BRAIN STORMING:

Ha ma jöttél rá, hogy tegnap tévedtél, akkor biztos lehetsz benne, hogy holnap is felismered, hogy ma tévedtél.

40.

„Error ius facit.” (Paulus)

= A tévedésből jog származik. (Jogi axióma)

BRAIN STORMING:

A jogból viszont az a tévedés, hogy mindent lehet, amihez jogunk van.

41.

„Esse oportet ut vivas, non vivere ut edas.” (?)

= Azért eszünk, hogy éljünk, de nem azért élünk, hogy együnk.

BRAIN STORMING:

Viszont vannak, akik abból élnek meg, hogy másokat éltetnek.

42.

„Est ea iucundissima amicitia, quam similitudo morum coniugavit.” (Cicero)

= Az a legkellemesebb barátság, amelyet hasonló erkölcsű felfogás fűz össze.

BRAIN STORMING:

Ha család szeret családat – ott nincs család.

43.

„Est felicibus difficilis miserarum vera aestimatio.” (Quintilianus)

= A szerencsés ember nehezen tudja igazán megérteni a nyomorgó helyzetét.

BRAIN STORMING:

= „Nem értem, te hogy nem nyerted meg a lottó 5-öst!?!? Hiszen neked is egy a 43.949.268-hoz esélyed volt rá!”

44.

„Est haec natura mortalium, ut nihil magis placeat, quam quod amissum est.” (Seneca)

= Az ember azt becsüli igazán, amit már elveszített.

BRAIN STORMING:

Sokak számára nehéz egyszerre használni, élvezni és becsülni valamit.

45.

„Est melius regredi, quam male coepta sequi.” (Binder)

= Jobb visszalépni, mint a rosszul kezdett dolgot folytatni.

BRAIN STORMING :

Kivéve, ha aknára léptél... és még nem robbant fel!

46.

„Est nobis voluisse satis.” (Tibulus)

= Sokszor már maga az akarat is elég.

BRAIN STORMING:

... a szenvedély tüzeiben.

47.

„Est oculis sanum saepe lavare manum.” (Salerno-i iskola)

= Az egészség alapja a gyakori kézmosás.

BRAIN STORMING:

Aszály idején vagy a sivatagban is?

48.

„Est pabulum animorum contemplatio nature.” (Salernói iskola)

= A lélek számára felüdülés a természet szemlélése.

BRAIN STORMING:

Pl. egy félénk rohanó megvadult oroszláné?

49.

„Est proprium stultitiae, aliorum vitia cenere, oblivisci suorum.” (Cicero)

= Az ostoba ember tulajdonsága, hogy mások hibáit figyeli, de a sajátjáról megfeledkezik.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Másképp mi értelme lenne?

No.2.:

Ez hiba?

50.

„Est quaedam flere voluptas.” (Ovidius)

= A sírásban is van némi gyönyörűség... (megkönnyebbülést ad – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Vagy legalábbis eltereli a figyelmet.

51.

„Est tacens, qui invenitur sapiens: et est odibilis, qui procax est ad loquendum.” (Sir 20,5)

= Van, aki hallgat, és ezért bölcsnek tartják, és van, akit gyűlölnék, mert túl sokat beszél.

BRAIN STORMING:

A túl sokat beszélő bölcsöt pedig imádják gyűlölni???

52.

„Est ubi pulchra caro, mens est ibi candida raro.” (?)

= Ahol az arc virul, ott az ész ritkán csillog.

BRAIN STORMING:

No, de mi van, ha éppen azért (ti. virul az arcuk), hogy a tanárok szívesebben tanítsák őket!

53.

„Est verbum verum: Frangit Deus omne superbum!” (?)

= Az igazság ez: Isten megaláz minden büszke embert!

BRAIN STORMING:

Féltékenységből?

54.

„Esto, quod esse videris.” (Tacitus)

= Légy valóban az, akinek látszani akarsz.

BRAIN STORMING:

Csakhogy addig nem tudhatod, milyen az, akinek látszol, amíg az nem lettél.

55.

„Et monere et moneri proprium est verae amicitiae.” (Cicero)

= A figyelmeztetés és annak elfogadása a másik részéről, a valódi barátság velejárója.

BRAIN STORMING:

„Helló!”, „Hé!”, „Húha!” – ez a barátság!

56.

„Et respondens Centurio, ait: Domine, non sum dignus út intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur puer meus.” (Mt 8,8)

= A százados ezt mondta neki: Uram, nem vagyok méltó, hogy betérj a házamba. Csak szólj egy szót, és szolgám meggyógyul.

BRAIN STORMING:

A Biblia nem az okos embereknek szól... ezért volt a vallás eddig olyan népszerű.

57.

„Et tacens non habens sensum loquela: et est tacens sciens tempus aptum.” (Sir 20,6)

= Van, aki hallgat, mert nem tud mit felelni, s van, aki hallgat, mert alkalmas időre vár.

BRAIN STORMING:

Erről szavajárásom jut eszembe: „Válaszolhatok később?”

58.

„Ex eaquo da omnibus.” (?)

= Mindenkinek egyformán adj (légy igazságos).

BRAIN STORMING:

Ez a pszichopata gyilkosra nem vonatkozik.

59.

„Ex alio vitio sapiens emendat suum.” (Publ. Syrus)

= Más hibájából tanul a bölcs ember.

BRAIN STORMING:

Amiért a hibázók nem mindig hálásak!

60.

„Ex aspectu nascitur amor...” (Vergilius és mások)

= Látásból ered a szerelem...

BRAIN STORMING:

Nálam hallásból és olvasásból is!

61.

„Ex vitiis alterius sapiens emendat suum.” (Publ. Syrus)

= A bölcs más kárán tanul.

BRAIN STORMING:

Tehát a sajátjából nem???

62.

„Excellens in arte non debet mori.” (?)

= Kiváló művésznek nem lenne szabad meghalnia.

BRAIN STORMING:

Óhh, hányan szeretnék magunknak ezt a sírfeliratot!

63.

„Extra Hungariam non est vita; si est vita, non est ita.”

= Magyarországon kívül nincs élet; ha van is élet, az nem az igazi.

BRAIN STORMING:

...legalábbis a magyar nem érzi annak!

64.

„Facile est inventis addere.” (?)

= Könnyű a már felfedezett dologhoz még valamit hozzáadni.

BRAIN STORMING:

És aztán nehéz nem sajátuk tekinteni az egészet!

65.

„Facilius dissimulatur gaudium quam metus.” (Tacitus)

= Könnyebben tudjuk színlelni az örömet, mint a félelmet.

BRAIN STORMING:

Akár a nő az orgazmust, és a férfi az ejakulációt.

66.

„Fato prudentia maior.” (Vergilius)

= A sorsnál nagyobb erő az okosság.

BRAIN STORMING:

Igen ám, de az okosságot sokaknak a sors adja!

67.

„*Felicitas multos habet amicos.*” (?)

= *Boldog embernek sok a barátja.*

BRAIN STORMING:

De a sok baráttal még nem lesz automatikusan boldog az ember.

68.

„*Felix, qui potuit rerum cognoscere causas.*” (Vergilius)

= *Boldog, aki megismerhette a dolgok okait.*

BRAIN STORMING:

Mert rájött, hogy hasztalan volt...

69.

„*Firmissima est inter pares amicitia.*” (?)

= *A barátság egyenlők között a legszilárdabb.*

BRAIN STORMING:

Az egyenlőség azonban még nem vezet barátságra!

70.

„*Fit fastidium copia.*” (Livius)

= *A bőség csömört okoz.*

BRAIN STORMING:

A csömör azonban csökkenti (ti. a bőséget).

71.

„*Flagitiorum turpis exitus.*” (?)

= *Gyalázatos a gonosztettek vége.*

BRAIN STORMING:

De legalább vége

És minden jó, ha vége.

72.

„*Florem decoris singuli carpiunt dies.*” (Seneca)

= *Az életünket díszítő virágokból minden nap leszakít egyet-egyet.*

BRAIN STORMING:

A borvirágos orr azonban napi egy csokrot is jelenthet!

73.

„Foedum inceptu, foedum exitu.” (Livius)

= Ami szennyes kezdetben, szennyes marad a végén is.

BRAIN STORMING:

Livius nem lett volna jó mosóporáros.

74.

„Formosa facies muta commendatio est.” (Publ. Syrus)

= A szép külső (a szép arc) már maga is szótlán ajánlás.

BRAIN STORMING:

Amit néha nem árt meghallgatni!

75.

„Frons est animi ianua.” (Cicero)

= A homlok a lélek kapuja.

BRAIN STORMING:

Sok gengszter szerint is.

76.

„Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.” (Martialis)

= Az élvezetek nem tartósak, gyorsan tovaszállnak.

BRAIN STORMING:

Mert ha soká'

Tartanáknak,

Megárthatnáknak!

77.

„Homo sine pecunia, imago mortis.” (Tréfás axióma)

= Az ember pénz nélkül olyan, mint a halál.

BRAIN STORMING:

És egy halott pénz nélkül?

78.

„Honores mutant mores raro in meliores.” (?)

= A magas állás megváltoztatja az erkölcsöket, – ritkán jobb irányba.

BRAIN STORMING:

Nem változtatja meg őket, csak eltakarja, vagy eltünteti.

79.

„Ignoti nulla cupido.” (Ovidius)

= Az ismeretlen dolgokra nem vágyódik az ember.

BRAIN STORMING:

Csak arra, amit olyannak szeretne tudni, amilyenek a vágyai.

80.

„Immidicis brevis est aetas, et rara senectus.” (Martialis)

= A mértéktelen embernek rövid az élete és ritkán öregszik meg.

BRAIN STORMING:

= „Né' má'! 30 éves és még élni akar!”

81.

„Impedit ira animum, ne possit cenere verum.” (Cato)

= A harag nem látja meg az igazságot. (Vakká teszi az embert. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vagy látta, és éppen ezért haragos!

82.

„Imperare sibi maximum imperium est.” (Seneca)

= Az önuralom a legnagyobb uralom.

BRAIN STORMING:

De csak átmenetileg, s ha véget ér, akkor pusztít(hat).

83.

„Improbis est homo qui beneficium scit accipere, et reddere nescit.” (Plautus)

= Gonosz az az ember, aki elfogadja a jótéteményt, de viszonzni képtelen.

BRAIN STORMING:

És mi van azzal a hajléktalannal, aki direkte azért bűnözik, hogy a börtön kényelmét élvezhesse?

84.

„Improbis labor omnia vincit.” (?)

= A megfeszített munka mindent legyőz.

BRAIN STORMING:

Akkor Jézus nem volt serény.

85.

„In adversis constans...” (Jelmondat)

= *Nehézségek között állhatatos.*

BRAIN STORMING:

De akkor már késő!

86.

„In adversis prudentia.” (?)

= *Nehézségekben* az okosság segít.*

BRAIN STORMING:

**Amelyeket sokszor az okosság okozott.*

87.

„In ardua virtus...” (Jelmondat)

= *Nehézségekben mutatkozik meg az erény.*

BRAIN STORMING:

De legfőképp a korábbi baklövés.

88.

„In discrimine apparet, qui vir.” (?)

= *Harcban mutatkozik meg, hogy ki a férfi.*

BRAIN STORMING:

‘HARC’ és ‘JÁTÉK’ – a két jellemleplező!

89.

„In labore quies...” (Jelmondat)

= *A tisztességes munka nyugalmat ad...*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mármint annak, akinek tisztességes dolgozói vannak.

No.2.:

De csak annak, aki tisztességes fizetést vagy megbecsülést kap érte.

90.

„In multiloquio non deerit peccatum.” (?)

= *Sok beszédből ritkán hiányzik a bűn.*

BRAIN STORMING:

De ha kevésben van, az katasztrófa.

91.

„In obscuris minimum est sequendum.” (Reg. iuris)

= A bizonytalan esetben az enyhébb álláspontot kell követni.

BRAIN STORMING:

= „Megerőszakolták!” – „No, ez így durva!” – „Kicsit megerőszakolták!” – „No, így mindjárt más!”

92.

„In oculis animus habitat.” (Plinius)

= Szemben lakik a lélek.

BRAIN STORMING:

Vagyis a lelki vakokról nem lehet megmondani, mit gondolnak?

93.

„In plerisque rebus mediocritas optima est.” (Cicero)

= A legtöbb esetben a középút a legjobb.

BRAIN STORMING:

Pontosítsunk! A legtöbb esetben a középút az, amelyik a legjobbnak látszik.

94.

„In solitudine solatium.” (?)

= A magány vigasztalást nyújt.

BRAIN STORMING:

Csak nem a magányra, legfeljebb a hülyeségre.

95.

„In virtute posita est vera felicitas.” (Seneca)

= Az erényes élet az igazi boldogság alapja.

BRAIN STORMING:

... Ha elég soká élsz erényesek között.

96.

„Incerta pro nullis habentur.” (Jogi axióma)

= Bizonytalan állítás semmit sem ér.

BRAIN STORMING:

No de... a bizonytalan állítás valóban állítás?

97.

„Iniquum petendum, út aequum feras.” (Quintictus)

= Kérj igen sokat, hogy legalább a szükségést megkapd.

BRAIN STORMING:

Ha túl sokat kérnek, nem kell mindent megadnod, úgyis elégedettek lesznek.

98.

„Initium est salutis notitia peccati.” (Seneca)

= Az üdvösség kezdete a bűn beismerése.

BRAIN STORMING:

Vagyis – előbb mindenképpen bűnözni kell, hogy legyen mit beismerni!

99.

„Iniuriarum remedium est oblivio.” (Seneca)

= A jogtalanság orvossága (ha nem gerjesztjük állandóan) a feledés.

BRAIN STORMING:

Feledékeny embert nem érheti tartós jogtalanság?

100.

„Inopem me copia fecit.” (Ovidius)

= A gazdagság szegénnyé tett.

BRAIN STORMING:

De szeretnék lelkiileg szegény gazdag lenni! ... Akkor úgysem vágyódnék a lelki gazdagságra!

101.

„Integer ex integris.” (X. kelemen pápa jelmondata)

= Jeles ember jelesen cselekszik.

BRAIN STORMING:

... Bármekkora hülyeséget is!

102.

„Interperantis fama est alterum patrimonium.” (Publ. Syrus)

= A jó hírnév második örökségnek számít.

BRAIN STORMING:

Amit az örökösök, vagy akik erre építenek... néha alaposan megszívnak!

103.

„Interperantia medicorum nutrix.” (Schonheim)

= Az emberek mértéktelensége az orvosok jötevője.*

BRAIN STORMING:

**Akiknek jelszava lehetne: ‘Harcoljunk ellene, hisz’ az tart el minket!’*

104.

„Inter duos litigantes tertius gaudet.”(?)

= Két viszálykodó között a harmadik örül.

BRAIN STORMING:

... hacsak nem azon vitatkoznak, hogy a harmadikat lelőjék, vagy leszúrnák inkább!

105.

„Intuta que indecora...” (Tacitus)

= Nincs az biztonságban, ami nem tisztességes.

BRAIN STORMING:

Amint az sem, ami CSAK tisztességes.

106.

„Is bonus est medicus, sua qui sibi vulnera curat.” (Közmondás)

= Az a jó orvos, aki a saját baját tudja gyógyítani**.*

BRAIN STORMING:

No.1.*:

... És el is tudja hitetni, hogy beteg.

No.2.:**

... Még ha nem is beteg!

107.

„Labitur a mente cito res bona, sed mala lente.” (?)

= A jót hamar elfelejtjük, a rosszat azonban csak lassan.

BRAIN STORMING:

Attól függ, hogy a rosszat mi okoztuk-e másnak.

108.

„Labor est etiam ipsa voluptas.” (Manilius)

= A munka maga is gyönyörűség, ha szívesen végezzük.

BRAIN STORMING:

Ez a szexiparra sem mindig jellemző.

109.

„Laborare est orare...” (Jelmondat)

= *Dolgozni annyi, mint imádkozni.*

BRAIN STORMING:

De nem istenhez, hanem a reményhez.

110.

„Laudat venales, qui vult extrudere merces.” (Horatius)

= *Dicsérgeti áruját, aki azt el akarja adni.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Dicsérjétek az Urat...!”

111.

„Laus alit artes.” (Seneca)

= *A dicséret a művészet ösztönzője. (=Taps élteti a színészt. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... Mert akkor nem követeli vissza a belépődíjat.

112.

„Levis est dolor, qui capere consilium potest.” (Publ. Syrus)

= *Könnyű a fájdalom, amit megoszthatunk mással.*

BRAIN STORMING:

Én azért egy nyílttörésben nem osztoznék.

113.

„Libertas est potestas faciendi id quod iure licet.” (Jogi axióma)

= *A szabadság abban áll, hogy megtehetjük azt, amit a jog (a törvény*) megenged.*

BRAIN STORMING:

Különösen akkor, ha mi magunk alkotjuk őket.*

114.

„Lupus pilum mutat, non mentem.” (?)

= *A farkas csak a bőrért változtatja, nem a természetét.*

BRAIN STORMING:

Bár ha megnyúzzák, már neki is nehezebb.

115.

„Magna servitus est magna fortuna.” (Seneca)

= Nagy szerencse – nagy szolgaság (ő az Úr és mi a szolgálai – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Ha azt hisszük, hogy megérdemeltük.

116.

„Magna vis est conscientiae.” (Cicero)

= A lelkiismeretben nagy erő rejlik.

BRAIN STORMING:

Hja, nagyon erősen tud furdalni.

117.

„Magna indolis signum est sperare semper.” (Florius)

= Nagy jellemre vall, ha valaki sohasem adja fel a reményt.

BRAIN STORMING:

Nagyra, de néha negatívan.

118.

„Magni animi est iniurias descipicere.” (Seneca)

= Nagy lélekre vall a jogtalanság elviselése.

BRAIN STORMING:

Vagy pedig olyanra, aki korábban nyereséggel lépett ki belőle...

119.

„Magni animi est, magna contemnere ac mediocria malle quam nimia,” (Seneca)

= Nagy lélek* az, aki a nagy dolgokat megveti, s a középutat inkább keresi, mint a túlzásokat.

BRAIN STORMING:

**... inkább csak ritka!*

120.

„Magnum vectigal... parsimonia.”(?)

= A takarékoság... nagy tőkét jelent.

BRAIN STORMING:

... de csak idővel!

121.

„Magnus dicitur hodie, quicumque timetur.” (?)

= *Ma azt tartjuk nagynak, akitől félünk.*

BRAIN STORMING:

Nagy óvatosság = félelem.

122.

„Maior a longinquo reverentia.” (Tacitus)

= *Távolról nagyobb a tisztelet.*

BRAIN STORMING:

= „*Minél jobban látlak, annál jobban utállak!*”

123.

„Maiorum gloria posteris lumen est.” (Sallustius)

= *Az elődök dicsősége fény az utódok számára.*

BRAIN STORMING:

Különösen Edisoné!

124.

„Male suada fames.” (Vergilius)

= *Az éhség rossz tanácsadó.*

BRAIN STORMING:

Ha nem csak azt tanácsolja, hogy „Enned kéne!”!

125.

„Malus ubi bonum se simulat, tunc est pessimus.” (Publ. Syrus)

= *A rossz ember akkor a legrosszabb, amikor jónak tünteti fel magát.*

BRAIN STORMING:

A jó pedig mindig túlzásokba esik, ha rosszkódásról van szó.

126.

„Mater semper certa, pater incertus.” (?)

= *Az anya személye mindig biztos, de az apáé sokszor bizonytalan.*

BRAIN STORMING:

... vagy sokszorosan bizonytalan.

127.

„Maximum solatium est cogitare id sibi accidisse, quod ante se passi sunt omnes, omnesque passuri.” (Seneca)

= A szenvedőnek nagy vigasztalás az a tudat, hogy vele is csak az történik, amit már előtte mindenki elszenvedett, vagy a jövőben el fog szenvedni.”

BRAIN STORMING:

*Mit lehet erre mondani? ... LÓF*SZT!*

128.

„Medio tutissimus ibis.” (Ovidius)

= A középúton biztonságosan járhatasz.

BRAIN STORMING:

... csak nem az országúton!

129.

„Melior est canis vivus leone mortuo.” (Préd 9,4)

= Az élő kutya többet ér a döglött oroszlánnál.

BRAIN STORMING:

Vagyis: jobb lenne, ha inkább egy élő pitbullba botlana az ember, semmint egy döglött oroszlánba?

130.

„Membra sumus corporis magni.” (Seneca)

= Egy nagy test tagjai vagyunk... (az emberiségé – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Kissé másként: Egy nagy egysegg tagjai vagyunk... (az emberiseggé).

131.

„Meminerunt omnia amantes.” (Ovidius)

= A szerelmesek minden apróságra visszaemlékeznek.

BRAIN STORMING:

... Mivel az érzelmek vésnek!

132.

„Metus interpretis semper in deteriora inclinatus.” (Livius)

= A félelem hajlamos arra, hogy mindent sötétben lásson.

BRAIN STORMING:

Kivéve sötétben!

133.

„Modus omnibus in rebus.” (Plautus)

= Mindenben mértéket kell tartani.

BRAIN STORMING:

Milyet? Vízmértéket, hosszmértéket? És miben? Vödörben? Dobozban? Fiókban? ...

134.

„Mors omnia solvit.” (Jogi axióma)

= A halál minden kötelezettséget megszüntet.

BRAIN STORMING:

... Mármint a halottét!

135.

„Mortui non mordent.” (?)

= A halottak már nem csipkelődnek.

BRAIN STORMING:

Csak a bűzük csípi a szemet...

136.

„Multa licent stulis, pictoribus atque poetis.” (Horatius)

= Sok minden megengedett az ostobáknak, a festőknek és a poétáknak...

BRAIN STORMING:

Másként: Légy hülye vagy művész... minden ajtó megnyílik előtted!

137.

„Multi famam, conscientiam pauci verentur.” (Plinius)

= Sokan félnek a mások véleményétől, de kevesen a lelkiismerettől.

BRAIN STORMING:

Pláne így: „Szerintem neked most lelkiismeret furdalásod van, igaz?”

138.

„Multos in summa pericula misit, venturi timor ipse mali.” (Lucianus)

= A jövőtől való félelem sokszor a legnagyobb bajba sodorja az embert.

BRAIN STORMING:

= „Jézusom, holnap már holnap van!”

139.

„Multum loqui et verum dicere, semper difficile est.”(?)

= *Mindig nehéz sokat beszélni és közben igazat mondani.*

BRAIN STORMING:

= „*Hát, jól beszélgettünk. Bárcsak a fele igaz lett volna!*”

140.

„Mutant quadrata rotundis.” (Horatius)

= *A kört négyzetösíteni. (... vagyis: lehetetlenségre vállalkozni – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... csak amíg zsinórral nem próbálkozunk.

141.

„Nemo ante mortem beatus.” (Solon)

= *Senki sem boldog a halála előtt.*

BRAIN STORMING:

Miért, azután igen?

142.

„Nemo laeditur nisi a seipso.” (?)

= *A legtöbb bajt magunk okozzuk magunknak.*

BRAIN STORMING:

Mivel állandóan láb alatt vagyunk magunknak.

143.

„Nervus rerum.” (Cicero)

= *Pénz a lelke mindennek.*

BRAIN STORMING:

A társadalmi lét energiája a pénz.

144.

„Nescias, quod scis, si sapis.” (Terentius)

= *Ha okos vagy, tégy úgy, mintha nem tudnád azt, amit tudsz.*

BRAIN STORMING:

Ha pedig nem tudod, akkor tégy úgy, mintha tudnád.

145.

„Nihil dulcis, quam omnia scire.” (Cicero)

= *Nincs édesebb, mint mindent tudni.*

BRAIN STORMING:

Pontosabban: az a hit, hogy mindent tudunk.

146.

„Nihil probat, qui nimium probat.” (?)

= Semmit sem bizonyít, aki nagyon is erőlködik.

BRAIN STORMING:

De: azt, hogy nincs szerencséje, és hogy esetleg ostoba.

147.

„Nihil sine Deo.” (Jelmondat)

= Isten nélkül semmit.

BRAIN STORMING:

Nihil sine DEMO! (Brain Storming) = Bemutató nélkül semmit!

148.

„Nil desperandum!” (?)

= Sohasem kell kétségbeesni!

BRAIN STORMING:

Csak időnként abbahagyni!

149.

„Nil humani a me alienum esse puto.” (Terentius)

= Semmi emberi dolog nem idegen tőle.

BRAIN STORMING:

A ‘disznólkodás’ sem?

150.

„Nil spernat auris, nec tanem credat statim.” (Phaedrus)

= Mindent hallgass meg, de ne higgy el hamar semmit.

BRAIN STORMING:

Csak akkor higgy el valamit, ha már legalább ötször ugyanazt mondták.

151.

„Nimina fiducia magnae calamitatis esse solet.” (Corenlius Nepos)

= A túlságos bizalmaskodás nagy baj forrása szokott lenni.

BRAIN STORMING:

Csak akkor, ha nem a megfelelő embernek és nem a megfelelő időben mondtad.

152.

„Noli facere mala et non te apprehendent. Discede ab iniquo et deficient mala abs te.”
(Sir. 7,1-2.)

= *Ne tégy semmi rosszat és nem ér semmi rossz. Kerüld a bűnt, s a bűn is elkerül.*

BRAIN STORMING:

De csak az, amit ismersz, mert bármit teszel, ami nem bűn neked, az bűn lehet más számára.

153.

„Nolui, sed coactus volui.” (?)

= *Nem akartam, csak kényszer hatására cselekedtem... (= enyhítő körülménynek számít – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

= „Nem mondtam, hogy csinálja – én csak rávezettem!”

154.

„Non bene corripies puerum, cum venerit hospes.” (?)

= *A gyereket a vendég jelenlétében nem szabad megdorgálni.*

BRAIN STORMING:

... *Hagyjuk a vendégre?*

155.

„Non bis in idem.” (Jogi alapelv)

= *Senkit sem szabad egy dologért kétszer elítélni.*

BRAIN STORMING:

Tehát, el lehet lopni egy dolgot kétszer, ha egyszer már megbüntettek érte?

156.

„Non caret is, qui non desiderat.” (?)

= *Nem szűkölködik az, akinek nincs igénye.*

BRAIN STORMING:

Igaz,... de akkor meg igénytelen!

157.

„Non est bonum esse hominem solum.” (Ter 2,18)

= *Nem jó az embernek egyedül lenni.*

BRAIN STORMING:

Kannibálok között mást jelent a „Te Édes!”.

158.

„Non est fumus absque igne.” (?)

= Csak a tűznek van füstje. (A jónak sokszor kellemetlen mellékhatása is lehet. Rózsa és tövis édestestvérek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De a füst még nem jelenti, hogy tűz is volt!

159.

„Non est impossibile apud Deum, omne verbum.” (Lk 1,37)

= Istennél semmi sem lehetetlen.

BRAIN STORMING:

Csupán csak ő maga!

160.

„Non irascatur aliquis, nisi causa sciatur.” (?)

= Nem kell a miatt haragudni, aminek nem ismerjük az okát.

BRAIN STORMING:

Szóval, ha haragszunk, annak kell, hogy legyen oka!?

161.

„Non mensae cultum, sed dantis respice vultum.” (?)

= Nem a terített asztalra, hanem a vendéglátó arcára tekints. (Nem az étel, hanem a szíves fogadtatás a fontos. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... De azért (vendéglátóként) ne oda tálalj!

162.

„Non metuit mortem, qui scit contemnere vitam.” (Cato)

= Nem fél az a haláltól, aki meg tudja vetni az életet.

BRAIN STORMING:

Ez fordítva is igaz, vagyis nem fél az élettől az, aki meg tudja vetni a halált!

163.

„Non numerantur sententiae, sed ponderantur...” (ifj Plinius)

= Nem az érvek száma, hanem azok súlya számít.

BRAIN STORMING:

Kövének nem kell sok érv?

164.

„Non olet...” (Titus)

= *A pénznek nincs szaga...*

BRAIN STORMING:

... Csak annak, aki megdolgozik érte.

165.

„Non qui bene coepit, sed qui bene finit, laudatur.” (?)

= *Nem a jó kezdet, hanem a jó befejezés érdemel dicséretet.*

BRAIN STORMING:

De az is, ha a kezdet előtt jól fejeztük be a tervezést.

166.

„Non semper aurem facilem habet felicitas.” (Publ. Syrus)

= *Boldog ember nem mindig hallja meg másnak sírását.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az örömdó aláfestése elnyomja a halálsikolyt.

No.2.:

Rózsaszín szemüvegen keresztül a vér sem visszataszító.

167.

„Non videmus manticae, quod in tergo est.” (Catullus)

= *Semmit sem látunk abból a batyuból, ami a hátunkon csüng. (Saját hibáinkat nem látjuk. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... De érezzük a súlyát!

168.

„Non vivere, sed valere vita est.” (?)

= *Az élet akkor élet, ha értékes.*

BRAIN STORMING:

Máskülönben csak – ÉTEL.

169.

„Non volat in buccas assa columba tuas.” (?)

= *A sült galamb nem repül a szádba.*

BRAIN STORMING:

De ha belerepül, megfullaszkodhat.

170.

„Nota bene!” (?)

= *Jól jegyezd meg!*

BRAIN STORMING:

... hogy a ‘Nota bene!’ mit jelent!

171.

„Notissimum quodque malum, maxime tolerabile.” (Livius)

= *Az a baj, amiről előre tudunk, még ha nehéz is, jól elviselhető.*

BRAIN STORMING:

... ha túlélhető.

172.

„Novos parans amicos, ne obliviscere veterum.” (?)

= *Új barátokat szerezve, ne feledd a régieket.*

BRAIN STORMING:

Vagyis – a régi barát az igazi barát!

173.

„Nullam potest videri iniuriam accipere qui semel voluit.” (Paulus)

= *Nem történik jogtalanság azzal, aki azt egyszer már maga is akarta. (Jogi axióma)*

BRAIN STORMING:

Sose mondj ki olyat, hogy „Óh, bárcsak meghalnék!”, mert még a szavadon fognak!

174.

„Nullius boni sine socio iucunda possessio est.” (Seneca)

= *Egyedül semminek sem tudunk igazán örülni. (Megosztott öröm kettős öröm. – a szerk..)*

BRAIN STORMING:

~ A káröröm is jobban esik társaságban!

175.

„Nullum est iam dictum, quod non dictum sit prius.” (Terentius)

= *Nem lehet már olyant mondani, amit régebben valaki nem mondott volna.*

BRAIN STORMING:

De Terentius előtt ezt senki sem mondta!

176.

„Nullum magnum ingenium sine mixtura dementiae fuit.” (Seneca)

= Sohasem volt nagy tehetség némi eszelősség nélkül.

BRAIN STORMING:

A sok átlagos ember között kiválónak csak úgy ismerik el az embert, ha nem normálisnak kiálthatják ki az eredményei mellett.

177.

„Nullus agentis dies longus est.” (Seneca)

= Aki dolgozik, annak gyorsan múlik a nap.

BRAIN STORMING:

~ *Aki nem dolgozik, az többet él... és többet unatkozik!*

178.

„Nullus ex consilio dummodo fraudulentum non fuerit, obligatur.” (Reg. iuris 62.)

= A jóhiszeműleg adott tanácsért senki sem vonható felelősségre.

BRAIN STORMING:

~ „Az parancsolom, hogy ezt kellene tenned!”

179.

„Numerantur sententiae, non ponderantur.” (Ifj. Plinius)

= A szavazásnál a szavazatok száma, nem pedig a szavazók tekintélye számít.

BRAIN STORMING:

A hatókrök szavazata is csak egyet ér!

180.

„Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit.” (Iuvenalis)

= A természet és a bölcsesség mindig ugyanazt mondja. (=A természet törvénye örök és változhatatlan. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

De nem a társadalomban!

No.2.:

A bölcsesség a természet becsempészése a társadalmi viszonyok közé. Létezhet benne, de nem lenne képes azt fenntartani.

181.

„Nunquam credatur homini, qui multa loquatur.” (?)

= A bőbeszédű embernek nem kell hinni.

BRAIN STORMING:

Mert nehéz eldönteni, hogy mondandója melyik részének lehet.

182.

„Nunquam sapiens irascitur.” (Cicero)

= A bölcs ember sosem gerjed haragra.

BRAIN STORMING:

... megfelelő stratégia nélkül!

183.

„O formose puer nimis ne crede colori.” (Vergilius)

= Csinos fiú, ne bízzál nagyon a szépségedben!

BRAIN STORMING:

A szépség könnyen kapható és gyorsan unható boldogságot hoz.

184.

„O, quanta species!... Calebrum non habet.” (?)

(= Phadrus rókája mondja az álarcra.)

Ó, mily szépség!...

De veleje nincs!

BRAIN STORMING:

... Mert minek is az,

Ha külseje kincs!

185.

„O quantum est in mundo inane.” (Persius)

= Milyen sok hiábavaló dolog van a világon!

BRAIN STORMING:

... Ami másoknak oly' fontos!

186.

„Obscuris vera involvere.” (Vergilius)

= Homályos szavakba rejteni az igazságot.

BRAIN STORMING:

Miért? – Konkrét szavakkal nem lehet hazudni?

187.

„Occasio aegre offertur, facile amittitur.” (Publ. Syrus)

= Jó alkalom ritkán adódik, de könnyen elveszíthető.

BRAIN STORMING:

Az alkalom elszáll, a vágy megmarad.

188.

„Oderint, dum metuant.” (Cicero)

= Gyűlöljenek bár, csak féljenek... (= A zsarnoknak nem fontos, hogy a nép szereti-e. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**Ha fontos lenne neki, nem lenne zsarnok.*

189.

„Omne animi vitium tanto conspectius in se crimen habet, quanto maior qui peccat habetur.” (Iuvenalis)

= A bűncselekmény annál nagyobb, minél magasabb állású a bűnös.

BRAIN STORMING:

Egy orrában turkáló koldus és az ugyanezt tevő bankigazgató más elbírálás alá esik.

190.

„Omne dixeris maledictum, cum ingratum hominem dixeris.” (Publ. Syrus)

= Ha valakit hálátlannak nevezted, akkor a legszörnyűbb rosszat mondtad el róla.

BRAIN STORMING:

Kockázatos dolog

A hála,

Mert a kérdésre,

„Megkapod-e?”

A válasz csak: „Hátha!”

191.

„Omne, quod est carum, finem sortitur amarum.” (?)

= Mindaz, ami kedves, a végén lesz keserves.

BRAIN STORMING:

Minden jó, ha vége jó... de ha csak a vége jó, az már nem igazán jó!

192.

„Omne, quod est nimium, vertitur in vitium.” (?)

= Minden túlzás bűnné válik.

BRAIN STORMING:

... No, ez azért túlzás!

193.

„Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci, lectorem delectando, pariterque mondeo.”
(Horatius)

= *Osztatlan tetszést arat, aki a hasznosat, az édest jól elegyítve tanítja, s közben komoly élvezetet nyújt. (Muraközi Gyula fordítása. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

No.1.:

... Ezzel hirdethetné magát egy pornószínész iskola is.

No.2.:

Hasznos az, ‘miért

Fizetnek;

De nem az, ‘miért

„Megfizetnek”!

194.

„Omnia cum pretio.” (Juvenalis)

= *Kinccsel (azaz pénzzel) minden megvásárolható.*

BRAIN STORMING:

Persze – elsősorban a kincsek.

195.

„Omnia discernas! Facias bona, sed mala spernas.” (?)

= *Mindenben tégy különbséget! A jót tedd, a rosszat vedd meg.*

BRAIN STORMING:

Csak hogy értsük: A NEKED jót tedd, a NEKED rosszat vedd meg.

196.

„Omnia dispereunt, quae mundo pulchra videntur, sors inimica rapit divitas subito, perpetuo durat virtus doctrinaque rerum nilque in illam sors, quod dominetur, habet.” (?)

= *Minden elmúlik, amit a világ szépnek talál, a kegyetlen sors a gazdagságot hamar elrabolja; csak az erény és a tudás marad örök, ezek felett a sorsnak nincs hatalma.*

BRAIN STORMING:

... De ezeknek is csak a termékeit hagyhatjuk hátra.

197.

„Omnia ergo quaecumque vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis.” (Mt. 7,12)

= *Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.*

BRAIN STORMING:

Ez a háborúra nem vonatkozik.

198.

„Omnia homini dum vivit speranda sunt.” (Seneca)

= *Míg él az ember, mindig remélnie kell.*

BRAIN STORMING:

Remélem, elég sokáig élhetek ahhoz, hogy reméljek.

199.

„Omnia leviora accident expectantibus.” (Seneca)

= *Azt a bajt, amiről előre tudomásunk van, könnyebben viseljük el.*

BRAIN STORMING:

Már ha túléljük.

200.

„Omnia nobis mala persuadet solitudo.” (Seneca)

= *A magány minden rosszra csábít.*

BRAIN STORMING:

Pl. barátkozásra, odaadásra, tanulásra...

201.

„Omnia scire, multa dissimulare, pauca loqui.” (?)

= *Iparkodjunk mindenről tudomást szerezni, de sok dologban úgy viselkedjünk, mintha nem tudnánk róla, főleg pedig keveset beszéljünk arról.*

BRAIN STORMING:

Ezt az elvet jó tudni, de úgy, hogy mások úgy tudják, hogy mi nem tudunk róla!

202.

„Omnia vincit amor.” (Vergilius)

= *A szerelem mindent legyőz.*

BRAIN STORMING:

A szex csak a kihalást.

203.

„Omnibus in rebus gravis est inceptio prima.” (?)

= *Minden dologban fontos az első lépés.*

BRAIN STORMING:

De a legfontosabb mégis az utolsó.

204.

„Omnino probabiliora sunt, quae lacesiti dicimus, quam quae prioris.” (Cicero)

= Amikor haragosak vagyunk, őszintébben beszélünk.

BRAIN STORMING:

Az igazán haragos pap is csak ‘istenezve’ káromkodik...

205.

„Omnis vita servitium est.” (Seneca)

= Minden élet szolgaság. (Szolgáljuk a társadalmat, szenvedélyeinket, körülményeinket, családjunkat, velünk született adottságainkat. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A lényeg csak az, hogy több szolgánk legyen, mint gazdánk.

206.

„Opes arca flagellare.” (Martialis)

= Pénzt szekrényben kínozni. (=Fösvénység. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A gazdagság a pénz kínzása.

207.

„Optimum cibi condimentum fames.” (Cicero)

= A legjobb fűszer az éhség. (= Az éhség a legjobb szakács. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

- *Ha éhes vagy, mit eszel?*
- *Kenyeret.*
- *Mivel?*
- *Jó étvágygal!*

208.

„Os habet in corde sapiens. Cor stultus in ore.” (?)

= A bölcs ember szája a szívében van, az ostobának a szíve van a szájában.

BRAIN STORMING:

Tehát a nagyszájúaknak nagy szíve is van?

209.

„Otia si tollas, periire cupidinid arcus.” (Ovidius)

= Ha elűzöd a tétlenséget, a rossz gondolatoktól is megszabadulsz.

BRAIN STORMING:

De... az éhező fogyókúra ne főzéssel mulassza az időt!

210.

„Pacifcus homo triumphat in domo.” (?)

= A békés ember a ház öröme.

BRAIN STORMING:

Örülhet, ha van háza.

211.

„Pacta quae turpem causam continent, non sunt observanda.” (Paulus – Jogi axióma)

= Becstelen okból kötött szerződéseket nem kell megtartani.

BRAIN STORMING:

De hát... van más módon szerződés???

212.

„Pacta sunt servanda. (?)

= A megkötött szerződéseket mindenkinek meg kell tartani. (A nemzetközi jog alapszabálya. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Legalábbis azoknak, akik megkötötték.

213.

„Pauper mutatur, si dives efficiatur.” (?)

= Teljesen megváltozik a szegény ember viselkedése, ha meggazdagodik.

BRAIN STORMING:

Pl. eszik, pihen, szórakozik... csak nincs hozzászokva.

214.

„Pecuniae omnia parent.” (Horatius)

= A pénz előtt mindenki meghajlik.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha az a földön van!

215.

„Pecuniae viscera sunt avari.” (?)

= A zsugorinak a pénz a mindene.

BRAIN STORMING:

... de nem mindene pénz.

216.

„Pedibus timor addidit alas.” (Vergilius)

= A félelem meggyorsítja a lépéseket (=szárnyakat ad – a szerk.).

BRAIN STORMING:

A félelem lehet, hogy szárnyakat ad, de repülést, azt nem!

217.

„Per ardua virtus.” (?) (Jelmondat)

= Az erény erőfeszítést követel.

BRAIN STORMING:

Pláne elviselni.

218.

„Per risum multum poteris cognoscere stultum.” (?)

= Sok nevetés ostoba emberre vall.

BRAIN STORMING:

De vidámra is!

219.

„Otium sine litteris mors est, et hominis vivi sepultura.” (Seneca)

= A nyugalom szellemi munka nélkül halál, vagy élve eltemettetés.

BRAIN STORMING:

... vagy alvás.

220.

„Pietas ad omnia utilis.” (1Tim 4,8)

= A jámborság mindenre alkalmas. (= Szelíd ember mindig megtalálja a megoldást. * – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**De sokszor csak addig él!*

221.

„Possunt quia posse videntur.” (Vergilius)

= Megteszik, mert úgy tűnik, hogy (jogosan) megtehetik. (= Az akarat már hatalmat is követel. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

- *Miért teszi?*
- *Me' fussa!*

222.

„Post cineres est verus honor, est glorias vera.” (Palingenius)

= *Az igazi tisztelet és elismerés a halál után szokott megmutatkozni.*

BRAIN STORMING:

Vagyis, ha valaki utál és lenéz, ha megöljük akkor már nem?

223.

„Post coenam stabis, vel mille passus meabis.” (Salerno iskola)

= *Vacsora után állj, vagy ezer lépést járj, vagy: lassan sétálj. (Orvosi axióma.)*

BRAIN STORMING:

És ha állok 100 lépést?

224.

„Post gloriam invidiam sequi.” (Sallustius)

= *Az irigység együtt jár a dicsőséggel.*

BRAIN STORMING:

Lásd: A vesztes káromkodik.

225.

„Post mortem nulla voluptas.” (?)

= *A halállal minden földi gyötrelmek vége.*

BRAIN STORMING:

De csak annak, aki meghal!

226.

„Potest quis per alium, quod potest facere per seipsum.” (Reg. iuris 68.)

= *Amit az ember maga megtehet, más által is megtétetheti.*

BRAIN STORMING:

Ez a szexre, evésre nem vonatkozik.

227.

„Potior (in) tempore, potior (in) iore.” (?)

= *Aki előbb jelentkezik, előbb jut jogokhoz.*

BRAIN STORMING:

Csak akkor kapsz, ha időben kérsz!

228.

„Praesumitur ignorantia, ubi scientia non probatur.” (Reg. iuris. 47.)

= Valaminek a nem tudását tételezzük fel, ha annak jó tudása bizonyítva nincsen.

BRAIN STORMING:

Azt jelentené ez, mintha azt mondanánk: „Ezt nem jól tudod, tehát nem tudod!”

229.

„Praeterita magis reprehendi possunt quam corrigi.” (Livius)

= A régi dolgokat helyteleníthetjük, de már nem változtathatunk rajta. (= A megtörtént dolgot nem lehet meg nem történtté tenni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Ez jobb lett volna, ha jobb lett volna.”

230.

„Primus gradus emendationis est, culpam suam agnoscere.” (?)

= A javulás első jele a hiba beismerése.

BRAIN STORMING:

Csak a (már elkövetett) hibákból lehet tanulni!

231.

„Principium verbi, finem quoque conspice verbi, ut possis melius praemeditata loqui.” (?)

= A beszéd kezdetét és végét is vedd számba, hogy jobban tudjad az előre elgondoltakat előadni.

BRAIN STORMING:

Amikor kimondod, hogy „Hülye...!”, már tudnod kell, hogy utána a „vagy”, vagy „vagyok” lesz a vége!

232.

„Prior tempore, potior iure.” (?)

= Azé az elsőbbség, aki előbb jött.

BRAIN STORMING:

Ez a halálra is vonatkozik.

233.

„Priusquam incipias, consulto, et ubi consulueris, mature facto opus est.” (?)

= Mielőtt valamit elkezdenél, kérj tanácsot, s ha ezt megteszed, meggondoltan cselekedjél.

BRAIN STORMING:

Legelőbb azonban arról kérj tanácsot, hogy kitől kérj tanácsot!

234.

„Priusquaminterroges, ne vituperes quemquam, et cum interrogativeris, corripe iuste.”
(Sir 11,7)

= Amíg utána nem jársz a dolognak, ne kárhoztass senkit. Vizsgáld ki az ügyet, csak utána korholj.

BRAIN STORMING:

Persze, egy zuhanó repülőn mindez már nem számít!

235.

„Privilegia non sunt trahenda ad exemplum.” (Dig.)

= Kiváltságok mások számára nem szolgálhatnak példaként. (Jogi axióma)

BRAIN STORMING:

Van, akinek ez lehetőség; van, akinek jog; van, akinek kötelesség, és van, akinek büntetés.

236.

„Pro ara et focis.” (Cicero)

= Az oltárokért és a tűzhelyekért, azaz: a vallásért és a hazáért, tehát a legszentebb dolgokért...

BRAIN STORMING:

Akár az inkvizícióban: az egyházért és a máglyáért!

237.

„Probatio vincit praesumptionem.” (Jogi axióma)

= A bizonyítás megdönti a feltételezést.

BRAIN STORMING:

≠ „Én bizonyítottam! Cseszd meg a feltételezésedet!”

238.

„Proditores etiam iis quos anteponunt invisi sunt.” (Tacitus)

= Az árulókat azok is gyűlölik, akiknek szolgálnak. (Augustus császár mondotta: „Szeretem az árulást, de gyűlölöm az árulót!” – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Áruld el a titkot, aztán fordulj fel!”

239.

„Progredimur quo ducit quemque voluptas.” (Lucretius)

= Az embereket az élvezetek irányítják.

BRAIN STORMING:

A baj csak az, hogy sokfélék (t.i. az emberek és az élvezetük is).

240.

„Promoveatur ut amoveratur” (?)

= Előléptetéssel mozdítani el valakit a helyéről...

BRAIN STORMING:

Ha úgy gondolod, hogy neked jobb, mint nekem, akkor ne foglalkozz azzal, hogy nekem mennyire jó.

241.

„Propositum mutat sapiens, et stultus inhaeret.” (Petrarca)

= A bölcs megváltoztatja a véleményét, az ostoba makacsul ragaszkodik hozzá.

BRAIN STORMING:

A bölcs makacsul ragaszkodik a véleményváltoztatás jogához.

242.

„Proprium humani ingenii est odisse quem laeserit.” (Tacitus)

= Az ember sajátos tulajdonsága, hogy gyűlöli azt, akit megsértett.

BRAIN STORMING:

Nem utána! Előtte!

243.

„Prudentia in delectu bonorum et malorum cernitur.” (Cicero)

= Az okosság abban nyilvánul meg, hogy különbséget tud tenni jó és rossz között.

BRAIN STORMING:

Mármint jó és rossz okosság között?

244.

„Quantum caligni mentibus nostris obiicit magna felicitas.” (Seneca)

= A nagy szerencse elhomályosítja az ember elméjét.

BRAIN STORMING:

A DNS tehát a legbeképzeltebb anyag!

245.

„Qui dedit beneficium taceat: narret qui accepit.” (Seneca)

= Aki valami jót tesz, hallgasson róla, – az beszéljen, aki kapta.

BRAIN STORMING:

Kapott szívességről nem beszélni sértés!

246.

„Qui habet commoda, ferre debet onera.” (Jogi axióma)

= Aki az előnyöket élvezi, viselnie kell a terheket is.

BRAIN STORMING:

Ha mindezt az idézet korában meglévő szexuális kultúráltságra vetítjük, akkor kérdés, hogy a nők akkoriban élveztek-e, ill. élvezték-e a szexet?

247.

„Qui se ipsum laudat, cito derisorem invenit.” (Publ. Syrus)

= Aki magát dicséri, hamarosan kinevetik.

BRAIN STORMING:

De nem azért, mert viccelt.

248.

„Qui sedet post fornacem, et habet bonam pacem.” (?)

= Aki a tűzhely mellett ül, élvezi a békét.

BRAIN STORMING:

Aki azonban állandóan ott ül, az szenved a meleget.

249.

„Qui tacet, consentire videtur.” (Reg. iuris 43)

= A hallgatás beleegyezésnek számít. (VIII. Bonifác pápa)

BRAIN STORMING:

A némától is?

250.

„Qui untuntur vino vetere sapientes puto.” (Plautus)

= Bölcs embernek tartom azokat, akik óbort isznak.

BRAIN STORMING:

... Pláne, ha én teszem!

251.

„Quia nulla est iniuria, quae in volentem fiat.” (Dig.)

(Gyakoribb formája: „Volenti non fit iniuria.”)

= Aki valamibe beleegyezik, jogtalanságról nem panaszkodhat.

BRAIN STORMING:

Attól, hogy elfogadom, hogy halandó vagyok, még nem akarom, hogy megöljenek.

252.

„Quicumque turpi fraude semel innotuit, etiamsi verum dicit, amittit fidem.” (?)

= Aki egyszer csalt, akkor sem hisznek neki, ha igazat mond.

BRAIN STORMING:

Akkor sem, ha azt csak hazudtuk róla, hogy csalt.

253.

„Quid est sapientia? Semper idem velle atque idem nolle.” (Seneca)

= Mi a bölcsesség? Mindig ugyanazt akarni vagy ugyanazt nem akarni. (Vagyis az állhatatosság, következetesség. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De csak ha a kívánt eredményre vezet, mert különben csak makacsság vagy csökönyösség.

254.

„Quid est turpius, quam senex vivere insipiens?” (?)

= Csúnya dolog, ha az idős ember eszetlenül viselkedik.

BRAIN STORMING:

Vagyis csúnya dolog idősnek lenni?

255.

„Quidquid ad summum pervenit, ad axitum prope est; ubi incremento locus non est, vicinus occipus.” (Seneca)

= Aki felért a legmagasabb fokra, közel van a véghez. Ahol már fejlődésre nincs lehetőség, közel a hanyatlás.

BRAIN STORMING:

A legjobb vagy az 1. helyezett is csak a 2.-nál jobb.

256.

„Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.” (Seneca)

= Bármit teszel, megfontoltan tedd és gondold a következményekre.

BRAIN STORMING:

~ Bármit is tettél, gondold át, hogy milyen megfontolásból tetted.

257.

„Quidquid est factum, semper factum est totum.” (Plato)

= Ami megtörtént, az bizony megtörtént.

BRAIN STORMING:

... Ha mondom, akár megtörtént, akár nem.

258.

„Quidquid est minimum, vertitur in vitium.” (?)

= Minden túlzás bűn.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Nézőpont kérdése.

No.2.:

Van olyan, hogy ‘túl kedves orvos’? – Van: egyszer vagy elsőre.

259.

„Quidquid licet, minus desideratut.” (?)

= Amit szabad, azt kevésbé kívánjuk.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mert amit megengednek, az szolgává tesz minket.

No.2.:

Amit akarunk, azt még nem szabad (t.i. megtennünk).

260.

„Quidquid recipitur, recipitur per modum recipientis.” (?)

= Mindenki a saját felfogó képessége szerint ítéli meg a dolgokat.

BRAIN STORMING:

= „Ne gondolkodj az én fejemmel. Az nekem nem tetszene!”

261.

„Quisque saue fortunae faber.” (Plautus)

= Mindenki a maga szerencséjének a kovácsa.

BRAIN STORMING:

Vagy a szerencséje kovácsának tanítója!

262.

„Quod fortuito evenit, instabile est.” (Seneca)

= Amit a véletlen hoz, nem tartós.

BRAIN STORMING:

Akár az élet!

263.

„Quod in animo sobrii, id est in lingua ebrii.” (?)

= Ami a józan embernek a szívében van, az a részegnek a nyelvén.

BRAIN STORMING:

Vér?

264.

„Quod in ore, hoc in corde.” (?)

= Ami a szájban, az van a szívben is.

BRAIN STORMING:

Nyál?

265.

„Quod latet, ignotum est, ignoti nulla cupido.” (Ovidius)

= Ami rejtve van, nem ismerjük, ismeretlen dolgot pedig nem kívánunk.

BRAIN STORMING:

„De jó lenne, ha tudnám, most mit kellene igazán kívánnom!”

266.

„Quod nimis miseri volunt, hoc facile credunt.” (Seneca)

= Amit a szerencsétlenek szeretnének, azt könnyen el is hiszik.

BRAIN STORMING:

Pl. Isten létezését.

267.

„Quod non est in actis non est in mundo.” (?)

= Ami nincsen írásba foglalva, jogilag nemlétezőnek tekintendő. (= Írás beszél – kutya ugat.
– a szerk.)

BRAIN STORMING:

A szó elszáll. OK. És a szállóige?

268.

„Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor.” (Seneca)

= Amit nem tilt a törvény, azt tiltja a jó ízlés.

BRAIN STORMING:

KINEK a „jó ízlése”?

269.

„Quod quis crebro videt non miratur, etiamsi cur fiat nesciat.” (Cicero)

= Amit gyakran látunk, azon nem csodálkozunk akkor sem, ha nem ismerjük annak okát.

BRAIN STORMING:

A tartalmas élet pont azon alapszik, hogy meglássuk a gyakran látott megszokottban a csodálatost.

270.

„Quod ratio nequit, saepe sanavit mora.” (Seneca)

= Amit nem tud elérni az értelem, azt helyrehozza a késedelem.

BRAIN STORMING:

Ez az ejaculatio praecox miatti fogantatásra nem vonatkozik.

271.

„Quod sentimus loquamur, quod loquimur sentiamus; concordet sermo cum vita.” (Seneca)

= Úgy beszéljünk, ahogyan érzünk, és úgy érezzünk, ahogyan beszélünk: szavunk és életünk fedje egymást.

BRAIN STORMING:

De szép is lenne! És pláne milyen nagy csönd!

272.

„Quod tribus est notum, raro solet esse secretum.” (?)

= Amit hárman tudnak, ritkán marad titokban.

BRAIN STORMING:

Pl. 2 sziámi iker között.

273.

„Quos pueri mores didicere, tenent seniores.” (?)

= Amit gyermekkorban tanultunk, idős korban is megtartjuk.

BRAIN STORMING:

Hja, mert akkor jut eszünkbe!

274.

„Quotidiana vilescit.” (?)

= A mindennapos dolgok elszürkülnek, gépiessé válnak.

BRAIN STORMING:

Ilyen az élet

Ha mindennap

Élek?

275.

„Reddunt delirum foemina, vina virum.” (?)

= A férfit bolonddá teszi a nő és a bor.

BRAIN STORMING:

Akár van, akár nincs.

276.

„Sapientiam vino obumbrare inutilissimum est.” (Plinius)

= Legártalmasabb dolog a bölcsességet borral elhomályosítani. (A borivás kora reggel* és éhgyomorrra ellankasztja az észet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**Ha már akkor sincs ész, akkor nem baj!*

277.

„Sapiens nihil affirmat, quod non probat.” (Jogi axióma)

= A bölcs ember nem állít olyasmit, amit nem tud bizonyítani. ...

BRAIN STORMING:

... Nem hiszed? Bebizonyítom!

278.

„Scindere glaciem.” (?)

= Jeget törni (utat mutatni másoknak – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Úgy, hogy ugrálunk rajta?

279.

„Scire est reminisci.” (?)

= A tudás nem más, mint emlékezés (a látott, tanult, tapasztalt dolgokra – a szerk.) ...

BRAIN STORMING:

„... ha jól emlékszem!”

280.

„Seris venit usus ab annis.” (Ovidius)

= Az öregség tapasztalatokkal jár.

BRAIN STORMING:

No.1.:

... meg bottal, vagy hajlott háttal.

No.2.:

A fiatalság rövid és tapasztalatlan; az öregség tapasztalt, de az is rövid!

281.

„Si das consilium, quod vult homo, cernis amicum.” (Jelmondat)

= Ha valakinek olyan tanácsot adsz, amit ő vár, a barátod lesz.

BRAIN STORMING:

= „Mondd, amit akarok, és jól kijövök majd veled!”

282.

„Si vis amari, ama.” (Seneca)

= Ha azt akarod, hogy szeressenek, te is szeress.

BRAIN STORMING:

Ha pedig szeretsz, akkor ne akard, hogy szeressenek, mert akkor nem fognak!

283.

„Sine culpa nisi subsit causa, non est aliquis puniendus.” (Reg. iuris 23.)

= Aki önhibáján kívül vétkezett, nem büntetendő.

BRAIN STORMING:

= „Nem tehetek róla, de rávettek!”

284.

„Solamen miseris, socios habuisse malorum.” (Spinoza)

= A nyomorultaknak vigasztalás, ha bajaikban sorstársaik vannak.

BRAIN STORMING:

Kivéve, ha a sorstárs a baj előidézője.

285.

„Speramus quae volumus, sed quod acciderit feramus.” (Cicero)

= Reméljük, amit el akarunk érni, de viseljük el, amit az élet ad.

BRAIN STORMING:

És legfőképp azt reméljük, hogy amit az élet ad, el tudjuk viselni!

286.

„Stultitia est timore mortis mori.” (Seneca)

= Ostobaság halálfélelemben meghalni.

BRAIN STORMING:

... És pláne nem meghalni! Hát micsoda csalódás az?!

287.

„Sublata conscientia, iacent omnia.” (Cicero)

= *Ha megszűnik a lelkiismeret, minden más semmit sem ér az ember számára.*

BRAIN STORMING:

Épp ellenkezőleg! Akkor minden más sokkal többet ér!

288.

„Suum cuique placet.” (Plinius)

= *A sajátja mindenkinek tetszik.*

BRAIN STORMING:

Kivéve a feleség, lakás, férj, kocsi, ház, munkahely, főnök, környék, stb. ...

289.

„Tales simus, quales videri et haberi velimus.” (Plato)

= *Olyanok legyünk, amilyennek látszani akarunk.*

BRAIN STORMING:

Vagyis: látszunk olyannak?

290.

„Testis unus, testis nullus.” (?)

= *Egy tanú nem tanú. (Legalább két tanú vallomása szükséges. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A bíróság annak hisz, aki több hamis tanút tud lefizetni.

291.

„Timendi causa est nescire.” (Seneca)

= *A tudatlanság félelmet kelt.*

BRAIN STORMING:

Mindkét részről!

292.

„Tollitur ira gravis, si est responsio suavis.” (?)

= *Elmúlik a súlyos harag, ha szelíd a válasz.*

BRAIN STORMING:

Valahogy így talán?:

*A k*rva anyád!*

Anyád!

Édesanyád!

293.

„Turpe est aliud loqui, aliud sentire; quanto turpius aliud scribere, aliud sentire.” (Seneca)
= Alávaló dolog másként beszélni és másként érezni; de még alávalóbb mást írni és mást érezni.

BRAIN STORMING:

Vagyis, ha az ember érzéketlen, akkor mondhat, írhat, amit csak akar?

294.

„Ubi quis dolet, ibidem et manum habet.” (?)
= Kinek hol fáj, ott tartja kezét. (Mindenki ott vakarja, ahol viszket. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ha az embernek az ujjai viszketnek?

295.

„Ultra posse nemo obligatur.” (Celsus)
= Lehetetlent ne kérjünk...
Eredetiben: „Impossibilium nulla obligatio est.” = Lehetetlenre senki sem kötelezhető.

BRAIN STORMING:

Csak akkor, ha nem akarjuk, hogy teljesítsék!

296.

„Usus tyrannus...” (Horatius)
= A szokás zsarnokká válik felettiünk...

BRAIN STORMING:

= „Ez nem én vagyok, ez csak a szokásom!”

297.

„Ut ameris, amabilis esto.” (Ovidius)
= Ha azt kívánod, hogy szeressenek, légy szeretetre méltó.”

BRAIN STORMING:

És ha szeretetre méltó vagy, akkor az is szeretni fog, akitől nem szeretnéd!

298.

„Ut panis ventrem, sic pascit lectio mentem.” (?)
= Amint a kenyér a testet, úgy táplálja az olvasás a lelket.

BRAIN STORMING:

A vizsgaidőszak mégsem tűnik lelki hízókúrának!

299.

„Utere consilio, licet omnia noveris arte.” (?)

= *Kérj akkor is tanácsot, ha teljesen jártas vagy a dologban.*(1) *(Több szem többet lát.*(2) *– a szerk.)*

BRAIN STORMING:

No.1.

Ne akarj mindenáron tanácsot adni, csak azért, mert jártas vagy a dologban; és ne akard, hogy mindenáron megtartsák a tanácsodat, csak azért, mert jártas vagy a dologban.

No.2.

(2) De csak a szemüvegből!

300.

„Utrique fures, et qui recipit, et qui furatur.” (?)

= *Mindkettő tolvaj, az is, aki lopja, az is, aki azután eldugja.*

BRAIN STORMING:

... És ha valakinek végbélkúpot lopnak?

301.

„Utrumque vitium est et omnibus credere et nulli.” (Seneca)

= *Mindkettő hibás: mindenkinek hinni – vagy senkinek sem hinni.*

BRAIN STORMING:

~ „*Hidd el nekem, hogy senkinek sem érdemes hinni.*”

302.

„Vacare culpa maximum est solatum.” (Cicero)

= *A büntetlen élet a legnagyobb vigasz (amely lelki nyugalmat ad – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

De csak mint káröröm.

303.

„Vae mihi, quia tacui!” (Iz, 6,5)

= *Jaj nekem, mivel hallgattam...* (ui. vannak esetek, amikor a hallgatás bűn – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Ha segítségért

Nem kiáltok,

Segítséget

Nem találok!

304.

„Verba movent, exempla trahunt.” (?)

= A szó megindít, a példa vonz.

BRAIN STORMING:

A leghatásosabban ezek szerint, ha azt mondod: „Például.....”

305.

„Verba non sunt verbera.” (?)

= A szavak még nem ütlegelnek.

BRAIN STORMING:

De jelenthetnek indokot rá!

306.

„Veritatis absolutus sermo, ac semper est simplex.” (Marcellius)

= Az igazság mindig biztosan és egyszerűen nyilvánít véleményt.

BRAIN STORMING:

De a biztos és egyszerű véleménynyilvánítás még nem igaz!

307.

„Veritas est viaticum vitae certissimum.” (?)

= Az igazság az életben a legbiztosabb útravaló.

BRAIN STORMING:

Ez biztosan igaz minden útra?

308.

Veritas in omnem sui partem semper eadem est.” (Seneca)

= Az igazság minden részletében mindig ugyanaz.

BRAIN STORMING:

Akárcsak az ügyes hazugság.

309.

„Veritas odium parit.” (Terentius)

= Az igazság kimondása sokszor gyűlöletet szül.

BRAIN STORMING:

De az is, ha elhallgatják, és mások találgatni kénytelenek.

310.

„Veritas omnia vincit.” (?)

= Az igazság mindent legyőz (de nem minden esetben... – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Csak az erősebbeket nem!

311.

„Veritas premitur, non opprimitur.” (?)

= Az igazságot meg lehet nyomorítani, de elnyomni nem lehet.

BRAIN STORMING:

Akkor már minek?

312.

„Vigilate itaque, quia nescitis neque diem, neque horam.” (Mt 25,13)

= Legyetek hát éberek, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát... (A halál napja és órája bizonytalan – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Szervezés kérdése!

313.

„Vir bonus dicendi peritus.” (Quintilianus)

= A derék ember jártas a szóban.

BRAIN STORMING:

De a szélhámos tud csak igazán megélni belőle!

314.

„Vita communis maxima crux.” (?)

= A közös élet nagy kereszt. (Még a szerzetesében is. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Még saját magunkkal is!

315.

„Vita Mancipio nulli datur, omnibus usu.” (Lucretius)

= Az élet senkinek sem a saját tulajdona.

BRAIN STORMING:

Igen – a DNS adta nekünk, hogy hordozgassuk, öregbítsük, és mindenképpen tovább adjuk.

316.

„Vita sine litteris mors est, et hominis vivi sepultura.” (Seneca)

= A tudatlan ember élete halál és olyan, mintha élve temették volna el.

BRAIN STORMING:

No, no. Azért talán annyira hülye senki nincs, hogy ne vegye észre, hogy meghalt!

317.

„Volenti non fit iniuria.” (Ulpianus)

= Akivel olyasmi esik meg, amit maga is akart, azzal nem történt igazságtalanság.

BRAIN STORMING:

Mindez lehetne „a szélhámosok jelmondata”!

318.

„Voluptati indulgere initium omnium malorum est.” (Seneca)

= Minden baj kezdete az élvezetekben keresendő.

BRAIN STORMING:

Például, az életé is!

319.

„Vultus minatur, pavidamens intus sedet.” (?)

= Arcán fenyegetés, szíve mélyén pedig félelem húzódik meg. (Lásd: Amelyik kutya ugat, nem harap. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**Majd hülye lenne ugatás közben harapni!*

*** **
*** **
*** **

II. RÉSZ

(2010-2011)

*** **

320.

„A bonis bona discere.” (?)

= *Jótól jót tanulni.*

BRAIN STORMING:

... csak akkor lehet, ha a „jó” jól is tud tanítani!

321.

„A bove maiore discat arare minor.”(?)

= *A nagyobb ökörtől tanulja meg a kisebb a szántást. (A gyerek a felnőttől tanul jót és rosszat egyaránt. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Időnként azonban mindkét oldalon beleesnek a generációs szakadékba.

322.

„A capite foetet piscis.” (?)

= *Fejétől bűzlik a hal.*

BRAIN STORMING:

No.1.

A haltól pedig a száj.

No.2.

Haláltól bűzlik a fej.

323.

„A Deo rex, a rege lex.” (?)

= *A királyi hatalom Istentől, a törvény a királytól ered.*

BRAIN STORMING:

Csak hogy tudjanak egymásra mutogatni.

324.

„A malis vituperari laus est.” (?)

= *A gonoszok gyalázkodása dicséretnek számít...*

BRAIN STORMING:

Na és a dicséretük?

325.

„A peiore rota semper sunt murmura mota.” (?)

= A rossz kerék mindig nyekereg.

BRAIN STORMING:

Ha nem tenné, nem tudnánk, hogy baj van vele!

326.

„A tenui coena est agilis mens atque serena.” (?)

= Könnyű vacsora után tevékeny és vidám a szellem.

BRAIN STORMING:

Ez remek mentség lehet az éhezők irányában való közöny ellen is!

327.

„Ab abusu ad usum non valet consequentia.” (Jogi axióma)

= Visszaélésből nem származik jogos gyakorlat.

BRAIN STORMING:

Való igaz – ritkán rabolnak adakozási céllal!

328.

„Ab amicis iusta et honesta petamus.” (Cicero)

= Baráttól csak igazságos és tisztességes dolgot kérjünk.

BRAIN STORMING:

Pl. azt, hogy védje meg érdekeinket?

329.

„Ab uno disce omnes.” (Vergilius)

= Egyről ismerni meg valamennyit.

BRAIN STORMING:

= Valamennyiről egyet gondolni?

330.

„Absint offensae, cum fit celebratio mensae.” (?)

= Étkezés közben vitatkozásnak nincs helye.

BRAIN STORMING:

Talán, ha csak egyetlen tál étel jut többeknek, akkor nem csoda, ha előfordul.

331.

„Absque pugna non est victoria.”(?)
= *Küzdelem nélkül nincs győzelem.*

BRAIN STORMING:

... Ami néha azt is jelentheti, hogy a győzelem után még meg kell küzdeni a legyőzöttek bele nem törődésével!

332.

„Abyssus abyssum invocat.” (Zsolt 41,8)
= *A mélység vonzza a mélységet.*

BRAIN STORMING:

Ha Isten a Világmindenség, akkor már érthető a benne lévő sötétség (értsd: sötét anyag) jelenléte!

333.

„Accipere quam facere praestat iniuriam.” (Cicero)
= *Inkább viseljük el a jogtalanságot, semhogy másnak hasonlót tegyünk.*

BRAIN STORMING:

A jogtalanságot elkövetővel szemben persze előbb ellentételezzünk!

334.

„Ad impossibilia nemo tenetur.” (Középkori axióma)
= *Lehetetlenre senki sem kötelezhető.*

BRAIN STORMING:

No, de kinek mi számít lehetetlennek?

335.

„Ad maiora mala vitanda.” (?)
= *A nagyobb rossz elkerülése végett a kisebbet választjuk.*

BRAIN STORMING:

A nagyon rossznak látszó rossz helyett általában a jónak látszó rosszat választjuk.

336.

„Ad poenitendum properat qui cito iudicat.” (Publ. Syrus)
= *Az elhamarkodott ítéletet hamar megbánja az ember.*

BRAIN STORMING:

De nem lehet, hogy a hamari megbánást is megbánja az ember?

337.

„Adhuc neminem cognovio poetam, qui sibi non optimus videretur.” (Cicero)
= Még sohasem ismertem olyan költőt, aki nem magát tartotta volna a legjobbnak.

BRAIN STORMING:

... *Hisz’ egyébként nem lett volna költő belőle!*

338.

„Adulatio, perpetuum malum regum.” (Curtius)
= A hízélgés a királyok örökös baja.

BRAIN STORMING:

Igaz – azt sem tudják, melyiknek dőljenek be. De hát, ez is a királyi mesterség egyik nehézsége!

339.

„Aedibus in nostris, quae prava aut recta gerantur, vivendum.” (?)
= Mindenki seperjen a saját háza előtt, vagyis jót, rosszat előbb ott vegyék észre.

BRAIN STORMING:

... *Majd seperje azt a szomszéd háza elé!*

340.

„Aequalitas non parit bellum.” (?)
= Egyenlő felek között nem tör ki háború.

BRAIN STORMING:

... *Mivel ott folytonos hidegháború dúl!*

341.

„Aequalis aequalem delectat.” (?)
= Hasonló a hasonlóval könnyen megegyezik.

BRAIN STORMING:

... *Abban, amiben hasonlóak!*

342.

„Aequalis divisio non conturbat fratres.” (?)
= Egyenlő elosztás nem zavarja meg a testvérek békéjét.

BRAIN STORMING:

... *De csak ha egyiptéjű ikrek!*

343.

„Aequam, memento rebus in arduis servare mentem.” (Horatius)

= *Őrizd meg a nyugalmadat a szerencsétlenségben.*

BRAIN STORMING:

Mármint – tedd félre későbbre!

344.

„Aequitas praefertur rigori.” (Reg. iur.)

= *A méltányosság előrébbvaló, mint a szigor.*

BRAIN STORMING:

A lexikonban mindenképpen!

345.

„Afflavit Deus et dissipati sunt.” (Ter 11,7)

= *Rájuk fújt az Isten és szétszóródtak... (A bábéli toronyépítőkre vonatkozik. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Istennek magának kell fújnia, ha szelet akar teremteni???

346.

„Afflictis longae celeres gaudentibus horae.” (?)

= *A betegnek lassan múlnak az órák (a percek is – a szerk.), az örvendezőnek azonban gyorsan.*

BRAIN STORMING:

Ezen ellentétek miatt találták ki a táppénzt.

347.

„Afflicto non est addenda afflicto.” (?)

= *Aki sanyarú helyzetben van, annak nem szabad még fokozni a szomorúságát.*

BRAIN STORMING:

No de rossz hírt mégiscsak illetlenség vidám emberrel közölni!

348.

„Age quod agis.” (Plautus)

= *Amit cselekszel, azt tedd rendesen!*

BRAIN STORMING:

Ne légy csak amolyan sunyi gonoszkodó – légy maga a Sátán!

349.

„Agnus Dei.”

= Isten báránya... (Jézus egyik megjelölése – Keresztelő Szent János nyomán. Gyakori katolikus jelvény: egy fekvő bárány, amely felett zászló leng. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Hogy ezeknek is állandóan vagy az evésen, vagy a vagyonon, vagy a véráldozaton, vagy a szexen járt az eszük...!

350.

„Alere luporum catulos.” (?)

= Farkaskölyköket melengetni keblünkön. (Ellenséget nevelni magunknak. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Tévedés! A ‘keblen melengetett farkaskölykökből’ lett a kutya – az ember legjobb barátja!

351.

„Alibi” (?)

= Máshol, másutt, máshollét... (Büntetőperben alibit igazolni annyi, mint bebizonyítani, hogy a vádlott a tett elkövetésekor nem a tett színhelyén tartózkodott. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha nincs jó alibi,
Tele lesz a bili!

352.

„Aliena vitia in oculis habemus, a tergo nostra sunt.” (Seneca)

= Mások bűneit szemünk előtt tartjuk – a magunkét a hátunkon hordozzuk (tehát nem látjuk – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Tehát – nézzük mások hátát!

353.

„Aliquis non debet esse iudex in propria causa, quia non potest esse iudex et pars.” (Jogi axióma)

= Senki sem lehet bíró a saját ügyében, mivel nem lehet bíró és peres fél egyszerre.

BRAIN STORMING:

Az ember erkölcsi érzéke hiteltelességének igazi próbája, amikor a saját ügyében kell ítéletet mondania. Vagyis amikor a „Hogyan ítélted meg magad, amikor (legutóbb) hibát követtél el?” kérdésre kell választ adnia...

354.

„Aliquod crastinus dies ad cogitandum cabit.” (Cicero)

= A MÁSNAP mindig új gondolatokat ébreszt. (Innen van, hogy „aludni kell rá egyet”. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Így van ez még a MÁSNAPOSSÁGGAL is!

355.

„Aliud legent pueri, aliunt viri, aliud scenes.” (Terentius)

= Másat olvasnak a gyerekek, másat a felnőttek, és másat az öregek.

BRAIN STORMING:

A gyerekek még nem tudnak; a felnőttek tudnak, de nem szeretnek; az idősek nagyon szeretnének, de már alig tudnak olvasni.

356.

„Alta petens temere cito se dolet ima tangere.” (?)

= Aki vakmerően nagyra tör, hamarosan fájlalhatja, hogy milyen mélyre esett.

BRAIN STORMING:

... És ha azért akart nagyra törni, mert már eleve mélyen volt?

357.

„Altera manu fert lapidem, altera panem ostentat.” (?)

= Az egyik kezében követ rejt, a másikkal kenyeret mutat.

BRAIN STORMING:

(Biztosan) Még vacillál, hogy melyiket dobja.

358.

„Alterius lucra dolet invidus út sua damma.” (?)

= Az irigy mások szerencsáját a saját kárának tekinti.

BRAIN STORMING:

Ehhez nem kell irigynek lenni, elég pusztán embernek!

359.

„Alterius plausu plaude, dolore dole.” (?)

= Örülj az örvendezővel, sírjál a síróval.

BRAIN STORMING:

Verekedj azzal, aki rád támad!

360.

„Alteri vivas oportet, si vis tibi vivere.” (Seneca)

= Másért kell élned, ha valóban magadnak akarsz élni.

BRAIN STORMING:

= „Micsoda egy önző alak! Minden kívánságomat lesi!”

361.

„Ama tanquam osurus, oderis, tanquam amatorus.” (?)

= Szeress, mintha gyűlölnél – és gyűlölj, mintha szeretni akarnál (vagyis maradj a középuton – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Másképpen: Ha lelki békét akarsz – légy skizofrén!

362.

„Amantes amentes.” (Terentius)

= A szerelem elveszi az ember eszét.

BRAIN STORMING:

Ez azonban – egyéb képességek birtokában – számos remekmű ihletője!

363.

„Amatores amant flores.” (?)

= A szerelmesek szeretik a virágokat.

BRAIN STORMING:

A virágok számára ez azonban nem oly’ kedves dolog, lásd: „Szeret, nem szeret, szeret, nem szeret...”

364.

„Amici fures temporum.”(?)

= A baráti csevegés sokszor időrablás.

BRAIN STORMING:

Annak a számára mindenképpen, aki a csevegők valamelyikétől szeretne valamit!

365.

„Amici vitia si feras, facis tua.” (Publ. Syrus)

= Ha elnézed barátod hibáit, akkor azokat magad is helyesled.

BRAIN STORMING:

Röviden: jó barát = cinkos.

366.

„Amicitia, semper prodest, amor et nocet.” (Publ. Syrus)

= A barátság mindig hasznos – a szerelem árthat is.

BRAIN STORMING:

Kár, hogy a barátságba nem fér bele a szerelem, és általában a szerelem is elronthatja a barátságot.

367.

„Amicitia, quae desinere potuit, vera nunquam fuit.” (Szent Jeromos)

= Az a barátság, amely megszűnt, igazán nem is létezett.

BRAIN STORMING:

Az a barátság, amely kialakult – nem létezett előtte mindig.

368.

„Amicitias immortales esse oportet.” (Livius; Cicero)

= A barátságnak örökösnek (azaz tartósnak – a szerk.) kell lennie.

BRAIN STORMING:

A barátságot fenn kell tartani – mivel nem tény, inkább állapot, ami tűnékeny.

369.

„Amico fideli nulla est comparatio et non est digna ponderatio auri et argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamentum vitae et immortalitatis, et qui metuunt Dominum inveniunt illum. Qui timet Deum aequae habet amicitiam bonam: quoniam secundum illum erit amicus illius.” (Sir 6,15-17)

= A hű barátunk egyszerűen nincsen ára, nincsen, ami vele értékben fölérne. (*) Mint az élet balzsama, olyan a jóbarát. Akik az Urat félik, találhatnak ilyet. Aki az Urat féli, abból jó barát lesz, mert amilyen ő maga, olyan a barátja is. (**)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Szép példája ez annak, hogy a vallásos gondolkodás még abban is csökkent értékűnek tartja a nem hívőket, hogy azok barátságot tudjanak kötni egymással.

No.2.:

**Talán ezért is nyomorogtak közösségben a kezdeti keresztény csoportok?*

*** = „Én keresztény vagyok, te pedig a barátom vagy – tehát te is keresztény vagy!”*

370.

„Amico laudanti et inimico detrahenti non est credendum.”(?)

= Hízelgő barátunk és az ócsároló ellenségnek nem kell hinni.

BRAIN STORMING:

OK, de akkor kinek lehet?

371.

„Amico pectus, hosti frontem.”(?)

= Barátodnak nyújtsd oda szívedet – ellenségednek pedig homlokodat.

BRAIN STORMING:

Ezt értsem úgy, hogy a barát nyugodtan fikázhat, az ellenségem meg használhatja a tudásom?

372.

„Amicorum communia omnia.” (Terentius – Cicero)

= A barátoknak mindenük közös.

BRAIN STORMING:

... Közös a barátnőjük, közös a gonorreájuk...

373.

„Amicum, an nomen habeas, aperit calamitas.” (Publ. Syrus – Seneca)

= A balszerencse mutatja meg, hogy igazi vagy csak névleges barátod van-e.

BRAIN STORMING:

Aki tud segíteni, az barát; aki nem, az nem barát?

374.

„Amicum laedere ne ioco quidem licet.” (P. Syrus)

= Barátot még tréfából sem szabad megsérteni.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Amicum proba, probatum ama.” (?)

= A barátot próbáld ki, ha pedig kiállotta a próbát, szeresd.

375.

„Amicus magis necessarius quam ignis et aqua.” (Arisztotelész – Cicero)

= A jó barát szükségesebb, mint a tűz és víz.

BRAIN STORMING:

A vadállatot elzavarhatjuk a tűzzel – ha azonban a barátot lökjük oda, a vadállatok jóllaknak vele, így jó darabig nem fognak üldözni. Víz híján ihatjuk a barát véré, ami nemcsak szomjat olt, hanem az éhséget is csillapítja. ... Persze, egyikőjük sem így érthette.

376.

„Amittit totum, qui mittit ad omnia votum.” (?)

= Elveszíti az egészséget, aki mindent egyszerre akar.

BRAIN STORMING:

Aki mindent egyszerre akar, az kaphat akármennyit, nem kaphat eleget.

377.

„Amor crescit dolore repulsae.” (Ovidius)

= A szerelem csak fokozódik a visszautasítás fájdalma miatt.

BRAIN STORMING:

Ha nem akarod,

Hogy udvaroljanak,

Pusztán csak

Légy őszinte

Önmagad!

378.

„Amor et crux.”(?)

= Szeretet és szenvedés. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

A viszonzatlan szerelem annak is szenvedés, akit állandóan elutasítanak, és annak is, aki állandóan visszautasítani kényszerül.

379.

„Amor fit ira iucundior.” (?)

= Egy kis civódás elmélyíti a szerelmet.

BRAIN STORMING:

Sok kis civódás azonban kilukasztja!

380.

„Amor gignit amorem.” (?)

= A szerelem szerelmet szül.

BRAIN STORMING:

Nagyon gyakran azonban „csak” egy kisbabát.

381.

„Amor incipit ab ego.” (?)

= A szeretet önmagunkon kezdődik...

BRAIN STORMING:

Aki önmagát szereti, önmaga számára rossz ember nem lehet!

382.

„Amor non amator.” (?)

= Az igazi szeretet nem vár viszonztszeretetet... (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Kedvenc mondása ez azoknak, akiken számon kéri a szeretetből tett áldozatok viszonzását.

383.

„Amor omnia vincit.” (?)

= A szeretet mindent legyőz...

BRAIN STORMING:

... Mert hatékonyan harcolni csak ész nélkül lehet.

384.

„Amor spiritualis, amor sensualis, amor mortalis, amor carnalis.” (?)

= Ha nem vigyázunk, a lelki szeretet érzelmi és halálos érzéki szeretetnél köt ki.

BRAIN STORMING:

Amúgy meg akár vigyázunk, akár nem... a lelki szeretet általában az érzelmi és haláli jó érzéki szeretetnél köt ki!

385.

„Amor tussique non celatur.” (Ovidius)

= A szerelmet és a tüsszentést nem lehet eltitkolni.

BRAIN STORMING:

... És mindkettő hasonló lefolyású és eredményű!

386.

„Amore levius.”(?)

= Szeretettel könnyebben sikerül. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

... Mások manipulálása is!

387.

„An nescis longas regibus esse manus? (Ovidius)

= Nem tudod, hogy mily hosszú a királyok keze (hatalmuk milyen messzire ér el – a szerk.)?

BRAIN STORMING:

... Olyan messzire, hogy meg is látszik, hogy olyankor csak sötétben vagy vakon, látatlanban tapogatóznak.

388.

„Anceps fortuna belli.” (Cicero)

= A háború kimenetele mindig bizonytalan.

BRAIN STORMING:

Elég baj az, hogy maga a háború bizonyos.

389.

„Annus coeptus pro completo habetur.” (?)

= Megkezdett év teljes évnek számít.

BRAIN STORMING:

Vagyis elég az év első munkanapján dolgozni és aztán kérni az éves fizetést?

390.

„Ante Dei vultum nihil umquam transit inultum.” (?)

= Isten színe előtt semmi sem marad megtorlás nélkül.

BRAIN STORMING:

Egyetlen jótett sem, amibe őt nem keverik bele!

391.

„Ante mortem ne laudes himinem quemquam.” (?)

= Ne dicséred senkit a halála előtt.

BRAIN STORMING:

... Még elbízna magát, és nem lenne öngyilkos.

392.

„Antequam incipias, consulta.” (Sallustius)

= Mielőtt belefogsz valamibe*, jól gondold át.

BRAIN STORMING:

**... Mielőtt belefogunk a gondolkodásba?*

393.

„Arbor iniqua bonos nescit producere fructus.” (Mt 7,18)

= Rossz fa nem hozhat jó gyümölcsöt.

BRAIN STORMING:

... De meleget még adhat.

394.

„Ars longa, vita brevis.” (?)

= A művészet örök, de rövid az élet.

BRAIN STORMING:

„A művészet örök,
De rövid az élet”;
‘S a hosszú élet így
Maga is művészet!

395.

„Ars prima regni est, posse invidiam pati.” (Seneca)
= Az uralkodó legfőbb művészete, hogy legyen ereje az irigység elviselésére.

BRAIN STORMING:

Mindez a hétköznapi ember számára is művészet.

396.

„Artem non odit nisi ignarus.” (A berlini új múzeum felirata.)
= Csak a tudatlan gyűlöli a művészetet.

BRAIN STORMING:

... Ahogy a tudatlanokat elviselni is művészet.

397.

„Attendit sapiens, quid quomodo quando loquatur, profert insipiens subito quidquit meditatur.”(?)
= A bölcs meggondolja, mit, hogyan, mikor mondjon, – az oktalan rögtön kimondja, amit gondol.

BRAIN STORMING:

Vagyis – az oktalan őszintébb!

398.

„Audacem fortuna adiuvat.”(?)
= A bátor embert megsegíti a szerencse. (Vagyis: aki mer, az nyer. – a szerk.)
„Audentes fortuna adiuvat.” (Vergilius)
= Bátrakat segíti a szerencse.

BRAIN STORMING:

És ha ketten bátran küzdenek egymás ellen?

399.

„Audacter calumniare, semper aliquid haeret.” (R. Bacon)
= Rágalmazz csak bátran, mindig megragad belőle valami.

BRAIN STORMING:

Fingással vádolni valakit mindig kockázatos.

400.

„Audi, vide, tace, si vis vivere in pace.”(?)

= Hallj meg mindent, láss is mindent, de hallgass (ne beszélj), ha békében kívánsz élni. (A hallgatás nyugalmat ad. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Nem baj, ha kukkoló vagy, csak ne hangoztasd!

401.

„Auri caecus amor ducit in omne nefas.” (Rutilius)

= A vak aranyimádat minden gonoszságra képes.

BRAIN STORMING:

De hogyan imádkozhatja egy vak az aranyat?

402.

„Aurora Musis amica.” (?)

= A hajnal a mûzsák királynője.

BRAIN STORMING:

... és a mûvészek pokla/kínzója!

403.

„Aurum igne probatum est.” (Cicero)

= Az aranyat tűzben próbálják ki (pl. a valódi barátság... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ha valakinek égetnivaló barátja van?

404.

„Aut amat, aut odit mulier, nil est tertium.” (Publ. Syrus)

= A nő vagy szeretet, vagy gyűlölet – harmadik eset nincsen.

BRAIN STORMING:

De – az, hogy nem ismer.

405.

„Aut insanit homo, aut versus facit.” (Horatius)

= Az ember vagy őrült – vagy pedig verseket ír.

BRAIN STORMING:

... Vagy pedig úgy tud normális maradni, hogy őrült verseket ír!

406.

„Aut inveniam viam, aut faciam.”(?)

= Vagy találok magamnak utat – vagy török magamnak (nem esem kétségbe – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Azt az „arany középutat” is néha erőszakkal kell kiépíteni.

407.

„Aut prodesse volunt aut delectare poetare; aut simul et iuncunda et idonea dicere vitae, quidquid praecipies, esto brevis, út cito dicta percipiant animi dociles teneantque fideles.” (?)

= A költők vagy tanítanak, vagy gyönyörködtetnek, vagy az élet élvezetes és hasznos oldalát festik le. Bármit is mondasz: légy rövid, hogy az érdeklődők megértésék, a kitartók pedig megtartsák.

BRAIN STORMING:

Ha rövid vagy – hosszán emlékeznek majd rád!

408.

„Aut vincere, aut mori!” (?)

= Vagy győzni – vagy meghalni!

BRAIN STORMING:

... Mindez mélységesen szegényes fantáziára vall!

409.

„Auxilium Christi venit ad nos tempore tristi.” (?)

= Krisztus segítségét a nehéz időkben vesszük észre.

BRAIN STORMING:

... mint haszontalan szólamot!

410.

„Auxilium desuper.”(?)

= A segítség felülről jön. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Mint derült égből a villámcsapás?

411.

„Avaritiae desunt omnia.” (Publ. Syrus)

= A zsugorinak minden hiányzik.

BRAIN STORMING:

Boldog ember – ő csak pénzt akar!

412.

„Avaritia vehementissima generis humani pestis.” (Seneca)

= A zsugoriság az emberiség legszörnyűbb pestise.

BRAIN STORMING:

Amit a szegények hej' de szeretnének megkapni!

413.

„Avarum irritat, non satiat pecunia.” (Publ. Syrus)

= A fösvényt a pénz csak izgatja, de nem elégíti ki.

BRAIN STORMING:

De így legalább csupa izgalom az élete!

414.

„Avarus ipse miseriae est suae.” (Publ. Syrus)

= A zsugori saját nyomorának okozója.

BRAIN STORMING:

... és örökösei gazdagságáé!

415.

„Avarus non implebitur.” (?)

= A zsugori sosem lesz elégedett. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Dehogynem – őt a pénz vágya élteti, nem a birtoklásé!

416.

„Beatius est dare, quam accipere.” (ApCsel 20,35)

= Jobb adni, mint kapni.

BRAIN STORMING:

A fertőző betegségekkel kapcsolatban biztosan.

417.

„Beati mites, quoniam ipsi pissidebunt terram.” (Mt 5,5)

= Boldogok a szelídek, mert övék lesz a föld (az ígéret földje = az örök élet – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... amibe temetik őket!

418.

„Beati monoculi in terra caecorum.” (?)

= A vakok birodalmában a félszeműek is boldogok.

BRAIN STORMING:

Aligha – hiszen nem tudják a térlátás élményét megadni nekik.

419.

„Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.” (Mt 5,8)

= Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátják Istent.

BRAIN STORMING:

Akkor még MÓZES sem volt tiszta szívű!

Lásd.:

Mózes II. könyve 33. fejezet

„13. Most azért ha kedvet találtam szemeid előtt, mutasd meg nékem a te útadat, hogy ismerjelek meg téged, hogy kedvet találhassak előtted. És gondold meg, hogy e nép a te néped. 14. És monda: Az én orcám menjen-é veletek, hogy megnyugtassalak? 15. Monda néki Mózes: Ha a te orcád nem jár velünk, ne vígy ki minket innen. 16. Mert miről ismerhetjük meg, hogy én és a te néped kedvet találtunk előtted? Nem arról-é, ha velünk jársz? Így vagyunk megkülönböztetve, én és a te néped minden néptől, a mely e földnek színén van. 17. Monda azért az Úr Mózesnek: Megteszem ezt is a mit kívántál; mert kedvet találtál szemeim előtt, és név szerint ismerlek téged. 18. És monda Mózes: Kérlek, mutasd meg nékem a te dicsőségedet. 19. És monda az Úr: Megteszem, hogy az én dicsőségem a te orcád előtt menjen el, és kiáltom előtted az Úr nevét: És könyörülök, a kin könyörülök, kegyelmezek a kinek kegyelmezek. 20. Orcámat azonban, monda, nem láthatod; mert nem láthat engem ember, élén. 21. És monda az Úr: Ímé van hely én nálam; állj a kősziklára. 22. És mikor átmegy előtted az én dicsőségem, a kőszikla hasadékába állatlak téged, és kezemmel betakarlak téged, míg átvonulok. 23. Azután kezemet elveszem rólad, és hátulról meglátsz engemet, de orcámat nem láthatod.”

420.

„Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.” (Mt 5,9)

= Boldogok a békességben élők, mert Isten fiainak hívják majd őket.

BRAIN STORMING:

Vagyis a nők kizárva?

421.

„Beati qui in iure censentur possidentes.” (?)

= Boldogok, akiket a törvény is elismer birtokosoknak.” (Jogi axióma)

BRAIN STORMING:

... Akik fizethetik a vagyonadót!

422.

„Beati, qui esuriunt, et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.” (Mt 5,6)
= Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, mert majd eltelve lesznek vele.

BRAIN STORMING:

... Mert másuk sem lesz – a „majd ihatsz” nem ér fel egy tele pohár vízzel!

423.

„Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.” (Mt 5,4)
= Boldogok, akik szomorúak, mert **MAJD** megvigasztalják őket.

BRAIN STORMING:

... mások...

424.

„Beati, qui in Domino moriuntur.” (Jel 14,13)
= Boldogok, akik az Úrban halnak meg.

BRAIN STORMING:

... És ezért kellett a sok hitetlent lemészárolni?

425.

„Beatus enim esse sine virtute nemo potest.” (Cicero)
= Erényesség nélkül senki sem lehet boldog.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: Az erényesség **HITE** nélkül senki sem lehet boldog.

426.

„Beatus ille, qui prisca gens mortalium.” (Horatius)
= Boldog, aki távol tartja magát a zajos hivataloktól, mint a régiek tették.

BRAIN STORMING:

... és ahogy sok mai hivatalnok is teszi!

427.

„Bene ferre magnam disce fortunam.” (Horatius)
= Tanuld meg jól elviselni a nagy szerencsét. („Fortuna szekerén okosan ülj.” Faludi Ferenc – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mert elég egyetlen szerencse, hogy mások téged szerencsésnek tartva ne segítsenek többé!

428.

„Bene quit latuit, bene vixit.” (Ovidius)

= *Aki távol élt a világ zajától, az boldogan élt. (A magányban boldog, itt nem irigylí senki. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... amíg betegségében viszont a jajgatása nem ért el másokig!

429.

„Bene vivit, qui bene latet.” (Ovidius)

= *Jól él az, aki okosan visszahúzódik.*

BRAIN STORMING:

Nem, az legfeljebb csak sokáig él, anélkül, hogy fogalma lenne az életről.

430.

„Benedicta terra, quae te germinavit, benedicta sit Regina, quae te mihi misit, benedictus sum ego, qui te bibo.”

= *Áldott legyen a föld, mely téged termelt, áldott legyen a Királynő, aki nekem küldött, áldott vagyok én, aki téged most iszlak. (XIV. Benedek pápa mondotta, amikor megízlelte a Mária Terézia királynő által küldött tokaji bort. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Ezzel a sok „áldottal” szinte áldomást ivott a királynővel...

431.

„Benefacta, male locata, melafacta habentur.” (Ennius)

= *Rosszul alkalmazott jótett rossztettnek vehető.*

BRAIN STORMING:

Akkor a jól alkalmazott rossztett jótettnek vehető?

432.

„Bernarde, ad quid venisti?” (Szent Bernát)

= *Bernát, mi végre jöttél? (Önmagát kérdezte így, amikor a kolostorba lépett. – De valamilyen feltehetjük e kérdést: Miért élünk? – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A „Miért élünk?” kérdést az istenhívők találták ki, hogy azt felelhessék rá, hogy „Istenért!”.

433.

„Bis peccare in bello non licet.” (Régi axióma)

= *Háborúban nem szabad kétszer tévedni. (Az végzetes lehet. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Pedig minden háború két tévedésen alapszik: az 1. az, hogy elkezdik, a 2. az, hogy folytatják.

434.

„Bis peccat qui crimen negat.”(?)

= Kétszeresen vétkezik, aki a bűncselekményt tagadja.

BRAIN STORMING:

De kétszeres a haszna, ha nem tudják rábizonyítani!

435.

„Bis vincit, qui se vincit.” (Publ. Syrus)

= Kétszeresen győz, aki önmagát győzi le.

BRAIN STORMING:

De a nyereményt általában akkor is az ellenfele kapja.

436.

„Bona et mala, vita et mors, paupertas et honestas a Deo sunt.” (Sir 11,14)

= A jó és balsors, az élet és halál, a szegénység és gazdagság – minden Istentől van.

BRAIN STORMING:

Akkor mit akarhat, ha egyszerre akar valamit és annak az ellenkezőjét is?

437.

„Bona mors est omnis, vitae quae extinguit mala.” (Publ. Syrus)

= A halál mindig jó, mert az élet bajait megoldja.

BRAIN STORMING:

... Azoknak, akiknek a meghaló halála hasznára van!

438.

„Bona opinio homini tutior est pecunia.” (Publ. Syrus)

= A jó hírnév nagyobb kincs, mint a pénz.

BRAIN STORMING:

Mivel a pénzen még nem lehet jó hírnevet kapni, de jó hírnévvel viszont lehet pénzt keresni!

439.

„Bonae leges ex malis moribus procreantur.”(?)

= Rossz erkölcsökből születnek a jó törvények.

BRAIN STORMING:

Inkább – rossz erkölcsökből születik jó sok törvény!

440.

„Boni vini, boni viri non est quaerenda origo.”(?)

= A jó bornak és a derék férfinak nem kell kutatni az eredetét.

BRAIN STORMING:

A bort meg kell inni, a derék férfit ki kell használni!

441.

„Bonum est confidere in Domino, quam confidere in homine: bonum est sperare in Domino, quam sperare in principibus.” (Zsolt 117,8-9)

= Jobb az Úrnál keresni oltalmadat, mint emberekre számítani. Jobb az Úrnál keresni menedéket, mint fejedelmekre építeni.

BRAIN STORMING:

A zsolttárakban tehát csak a fejedelmeket tekintik embernek a keresztények?

442.

„Bonum summum quo tendimus omnes.” (Lucretius)

= A legfőbb jóra törekszünk mindannyian.

BRAIN STORMING:

A SZÁMUNKRA legfőbb jóra törekszünk mindannyian.

443.

„Bonus animus in mala re, dimidium est mali.” (Plautus)

= A jó szándék az okozott kárt felére csökkenti.

BRAIN STORMING:

Vagyis – ha jó szándékból okozok kárt, az felerészben már fel is ment?

444.

„Bonus iudex damnat improbanda, non odit.” (Seneca)

= A jó bíró elítéli azt, ami elítélendő, de nem gyűlöli.

BRAIN STORMING:

De ha gyűlöli is, csak azt ítéli el, ami elítélendő.

445.

„Bonus vir semper tiro.” (Martialis)

= A jó ember mindig kezdő. (Mindig hajlandó tanulni mástól. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Minden nap egy új lecke!

446.

„Calumniare audacter, semper aliquid haeret.” (?)

= Merészen kell rágalmazni, valami mindig ott ragad. (Plutarchos szerint Nagy Sándor Medius nevű talpnyalója mondta. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A rágalmakat a többség elhiszi.

447.

„Cantabit vacuus coram latrone viator.” (Iuvenalis)

= Vígán énekel az üres zsebű vándor a rabló előtt. (Nincs mit féltetnie. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A gazdag is – neki van mit odaadnia, és még marad is.

448.

„Caritas bene ordinata incipit a se ipso.” (?)

= A rendezett szeretet az önszeretettel kezdődik.

BRAIN STORMING:

A nem rendezett is, de az ott is ér véget.

449.

„Caritas Christi urget nos.” (2Kor 5,14)

= Krisztus szeretete sürget minket.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: Aki önmagát nem szereti, hogyan szerethetné Krisztust?

450.

„Carmina non dant panem.” (?)

= Költészetből nem lehet megélni.

BRAIN STORMING:

PÉNZköltészetből meg pláne!

451.

„Cedere maiori non est pudor inferiori.” (?)

= Nem szégyen az, ha enged a gyenge az erősebbnek.

BRAIN STORMING:

Nem szégyen az... legfeljebb szarul esik.

452.

„Certa amittimus, dum incerta petimus.” (Plautus)

= *Elvesztjük a biztosat, miközben a bizonytalant hajszoljuk.*

BRAIN STORMING:

A biztosat mégsem lehet hajszolni, hisz' azért biztos...

453.

„Certe ignoratio futurorum malorum utilius est quam scientia.” (Cicero)

= *Az eljövendő bajokat hasznosabb nem ismerni, mint ismerni. (Így nem élünk rettegésben... – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Omnia leviora accident expectantibus.” (Seneca)

= *Azt a bajt, amiről előre tudomásunk van, könnyebben viseljük el.*

454.

„Cahritas patiens est, benigna est, charitas non aemulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quaerit quae sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritat... (1Kor 13,4-6)”

= *A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömet az igazság győzelmében leli.*

BRAIN STORMING:

Ezek alapján bajosan állítható, hogy Isten képes szeretni!

455.

„Cineri gloria sera venit.” (Martialis)

= *Halál után már késő a dicsőség. (= Eső után köpönyeg. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Előtte azonban az ember fejébe száll.

456.

„Citius, fortius, altius...”(?)

= *Gyorsabban, erősebben, magasabban... (Az olimpiai játékok jelszava. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Ma már sokkal GYORSABBAN kiderül, hogy az olimpikonok ERŐSEBB doppinggal érnek el MAGASABB teljesítményt!

457.

„Civilis ratio naturalia iura corrumpere non potest.” (Gaius)

= *A polgári gondolkodás a természeti jogokat nem semmisíti meg. (A tételes jogban alá van vetve a természeti jognak. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A természeti jog alapján azonban „mindenkinek joga van arra, amire képes”.

458.

„Cogirur ad lacrimas oculus, dum cor dolet intus.” (?)

= *A szem könnyekre fakad, míg a szív belül sajog.*

BRAIN STORMING:

... Fordítva elég fura lenne.

459.

„Comes facundus in via pro vehiculo est.” (Publ. Syrus)

= *Beszédes útitárs felér egy kocsival.*

BRAIN STORMING:

Mindez azért ‘feltankolás’ kérdése is!

460.

„Commune periculum concordiam parit.”(?)

= *Közös veszedelem egyetértést hoz létre.*

BRAIN STORMING:

... abban, hogy a közös veszedelem együttes erővel való legyőzésével újra nyugodtan gyűlölködhessenek egymással szemben!

461.

„Compar amat similem – qui amator, amabit amantem.” (?)

= *A hasonló hasonlót szeret – akit szeretnek, szereti azt, aki őt szereti.*

BRAIN STORMING:

Persze, hisz éppen ezért mindenki önimádó!

462.

„Concordia civium murus urbium.”(?)

= *A polgárok békessége a városok biztos erődítménye.*

BRAIN STORMING:

A polgárok békés biztonságát azonban a biztos erődítmény-városok adják!

463.

„Confessio est regina probationum.” (Jogi axióma)
= *A bűn beismerése a bizonyítási eljárás királynője.*

BRAIN STORMING:

A bűn beismertetése pedig a manipuláció mesterfoka.

464.

„Conscia mens recti fama mendacia risit.” (Ovidius)
= *A helyes úton járó ember kineveti a hazug híreket.*

BRAIN STORMING:

... Néha éppen azért, mert ő maga terjeszti őket!

465.

„Consensus tollit errorem.” (Jogi axióma)
= *A beleegyezés megszünteti a tévedést.*

BRAIN STORMING:

= „Ha egyetértesz velem, azt mondom: igazad van!”

466.

„Considera quid dicas, non quid cogites.” (Publ. Syrus)
= *Azt fontold meg, hogy mit mondjál, s ne azt, mire gondolsz.*

BRAIN STORMING:

Ha létezne gondolatolvasás, akkor emberi társadalom sem lenne.

467.

„Contemptum periculorum assiduitas periclitandi dabit.” (Seneca)
= *Az állandósult veszély közömbössé teszi az embert.*

BRAIN STORMING:

Vagyis bátorrá!

468.

„Contra vim mortis non est medicamen in hortis” (Salerno iskola)
= *Halál ellen nincs orvosság...*

BRAIN STORMING:

A fájdalmas haldoklás ellen azonban van!

469.

„Contraria contrariis curantur.” (Orvosi axióma)

= Az ellentétes dolgokat ellentétes módon gyógyítják. (Klasszikus orvosi tanács ez a homoeopathia ellen: similia similibus curantur... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Similia similibus contraria contrariis curantur.” (?)

= Hasonló bajokat hasonló módon, az ellenkezőket ellenkező módon lehet gyógyítani. (A homoeopathia megalapítójának, Hahnemannnak jelmondata. Többben Hyppokratésznek tulajdonítják.)

470.

„Coquus domini debet habere gulam.” (Martialis)

= A szakács ismerje gazdája gyomrát...

BRAIN STORMING:

... persze nem kézzel foghatóan!

471.

„Crabro nescitur taciturnus quid medietur.” (?)

= Gyakran nem tudjuk, mire gondol a hallgató ember.

BRAIN STORMING:

Mint ahogy azt sem, hogy a megállás nélkül fecsegő gondolkodik-e!

472.

„Crede Deo et recuperabit te, et dirige viam tuam, et spera in illum, serva timorem illius et in illo veterasce.” (Sir 2,6)

= Bízzál az Istenben: gondodat viseli, járj egyenes úton és reménykedj benne.

BRAIN STORMING:

Értsd: Reménykedj benne, hogy Isten gondodat viseli, ha egyenes úton jársz.

473.

„Credo, quia absurdum.” (Tertullianus)

= Hiszem, mert lehetetlen... (a hittitkokat nem lehet ésszel felfogni – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Dubitando ad veritatem pervenimus.” (Cicero)

= Kétkedve jutunk el az igazságra.

474.

„Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.” (Juvenalis)

= A pénz szaporodásával növekszik annak szeretete.

BRAIN STORMING:

Ha már van, akkor megengedhetjük magunkat, hogy szeressük.

475.

„Crescunt sermones, ubi conveniunt mulieres.” (?)

= *Megered a szó, ahol nők jönnek össze.*

BRAIN STORMING:

Ahol lesbikusok jönnek össze, ott is megered a nők nyelve.

476.

„Criminis adiutor reus est censendus út actor.” (?)

= *A bűnsegédet bűnösnek kell tekinteni.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az édenkertben talán igazságosabb lett volna Istentől, ha a kígyót bünteti meg, és nem az első emberpárt!

No.2.:

Vesd össze:

„Nolui, sed coactus volui.” (?)

= *Nem akartam, csak kényszer hatására cselekedtem... (enyhítő körülménynek számít – a szerk.).*

477.

„Crudelius est quam mori, semper timere mortem.” (Seneca)

= *Szörnyűbb a haláltól való félelem, mint maga a halál.*

BRAIN STORMING:

Így van – mivel a halálfélelem végigkíséri az életet.

478.

„Crux certa salus.” (?)

= *A kereszt biztos üdvösség. (Jelmondat)*

BRAIN STORMING:

Annak, akit felfüggesztenek rá?

479.

„Crux Christi gloria mea.” (?)

= *Krisztus keresztje az én dicsőségem. (Jelmondat)*

BRAIN STORMING:

Könnyen beszél az, akit nem szögeltek föl egy keresztre!

480.

„Cucullus non facit monachum.” (?)

= *Nem a ruha teszi a szerzetest. (Nem a ruha teszi az embert. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Vestis facit monachum.” (?)

= *Ruha teszi a szerzetest. (Minden szerzetesrendnek más-más egyenruhája van. – a szerk.)*

481.

„Cui licitus est finis, etiam licent media.” (Hobbes)

= *Akinek meg van engedve a cél, az eszközök is megengedettek. (Cél szentesíti az eszközt. – a szerk.) (Erkölcseileg nem megengedett, noha sokan alkalmazzák.* – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**Mint ahogyan az Egyház is...*

482.

„Cui non datur semper vivere, quid prodest bene vivere? (Szent Ágoston)

= *Ha valaki nem élhet örökké, mit használ neki, ha a Földön jól megy is a sorsa? (Ami ideiglenes, az a végtelenre beállított embert nem tudja igazán boldoggá tenni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Akinek a Földön jól megy a sorsa – mit foglalkozik azzal, hogy örökké él-e?

483.

„Cui plus licet quam par est, plus vult quam licet.” (Publ. Syrus, Sent.)

= *Akinek többet engednek meg, mint amennyi megilleti, többet kíván, mint ami megengedett. (A hatalom telhetetlen, mindig többre törekszik. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Van, aki csak kapni szeret, nem pedig a megkapottat élvezni!

484.

„Cui prodest?” (?)

= *Kinek használ? Kinek előnyös? (Minden bűncselekmény-nyomozásnál ez az első kérdés. – a szerk.) Senecánál ezt így találjuk meg: „Cui prodest scelus, is fecit.” = Akinek a hasznára van a büntetés, az a tettes.*

BRAIN STORMING:

Azonban: ha valaki hasznót húz egy büntetből, az még nem jelenti azt, hogy ő tette!

485.

„Cuiusvis hominis est errare, nullius nisi insipientis in errore perseverare.” (Cicero)

= Minden ember tévedhet, de csak az ostoba tart ki tévedésében.

BRAIN STORMING:

Máskülönben miből élnének a szélhámosok?

486.

„Cuius est instituere, ejus est abrogare.” (Jogi axióma)

= Aki valamit elrendelhet, azt meg is szüntetheti.

BRAIN STORMING:

Aki valamit meg tud szüntetni, az még nem biztos, hogy az elrendelésében, elkezdésében is része volt!

487.

„Cuius regio, eius religio.”(?)

= Akié a föld, azé a vallás. (Vagyis: akit szolgállok, annak a meggyőződését vallom. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... De csak amíg szolgálom!

488.

„Cuivis dolori remedium est patientia.” (Publ. Syrus)

= Minden baj legjobb orvossága a türelem.

BRAIN STORMING:

Néhány bajé pedig a halogatás!

489.

„Cum dominis, fatulis, insanis ludere noli!” (?)

= Urakkal, ostobákkal, bolondokkal ne ülj le játszani!

BRAIN STORMING:

Csak akkor, ha azzal kezdi, hogy „Pénzem van, és csak szórakozni szeretnék!”

490.

„Cum ergo accepisset Iesus acetum, dixit: Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum.” (Jn 19,30)

= Amint Jézus megízlelte az ecetet, így szólt: Beteljesedett! Aztán lehajtotta a fejét, és ki-lehelte a lelkét.

BRAIN STORMING:

Ezzel kicsit megfűszerezte a halál ízét...

491.

„Cum moderamine inculpatæ tutelæ.” (Jogi axióma)

= A jogos önvédelem MÉRTÉKTARTÁSÁVAL...

BRAIN STORMING:

... inkább FEGYVERTARTÁSSAL praktikus!

492.

„Cum moritur dives, concurrunt undique cives, pauperis ad funus vix currit clericus unus.” (?)

= A gazdag temetésén sokan összesereglenek; szegény temetésén csak a pap van jelen.

BRAIN STORMING:

... Mert a papoknak még a szegény utolsó fillére is kell.

493.

„Cum principe non pugnandum.” (?)

= Felsőbbekkel nem jó vitatkozni (= nem jó nagyúrral egy tálból cseresznyézni – a szerk.).

BRAIN STORMING:

... Különösen, ha nekünk van igazunk.

494.

„Cum quid prohibetur, prohibentur omnia, quae sequuntur ex illo.” (Reg. iuris 39.)

= Mihelyt valami tilos, meg van tiltva mindaz, ami belőle következik.

BRAIN STORMING:

Ha a gyorshajítás tilos, akkor egy sérült vagy súlyos beteg gyors kórházba juttatása is?

495.

„Cum satur est venter, laetum caput est mihi semper.” (?)

= Ha tele van a gyomrom, mindig vidám a fejem.

BRAIN STORMING:

Ha mindig tele van a gyomrom, egyre üresebb a fejem.

496.

„Cum sunt partium iura obscura, reo favendum est potius, quam actori.” (Reg. iuris 11.)

= Kétség esetén inkább az alperesnek kell kedvezni, mint a felperesnek.

BRAIN STORMING:

És ha az alperes már nem él?

497.

„Cura, esse quod audis.” (Horatius)

= Járj utána, úgy van-e, amint hallod...

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Credo, quia absurdum.” (Tertullianus)

= Hiszem, mert lehetetlen... (= a hittitkokat nem lehet ésszel felfogni – a szerk.)

498.

„Curare leves loquuntur, ingentes stupent.” (Seneca)

= A kis fájdalmak beszédeseek, a nagy fájdalmak némák maradnak. (Azokról nem beszélünk. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A tüske a köröm alatt fájdalmasabb, mint egy fejlövés.

499.

„Curarum maxima nutrix nox.” (Ovidius)

= Éjszaka szakadnak ránk leginkább a sötét gondok.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha nincs világításunk!

500.

„Currus bovem ducit.” (Lucianus)

= A szekér húzza az ökröt. (= elhibázott eljárás – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... vagy hátrafelé lejtőn rakták meg a szekeret?

501.

„Cursu lampades tradere.” (Varro)

= Futás közben a fáklyát továbbadni. (Az eddigi működést másnak átengedni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... vagy az égő házból kijövet a felelősséget/gyanút elterelni.

502.

„Cursu praevertere ventos.” (Vergilius)

= Futással a szelet megelőzni. (Sebesebben futni, mint a szél. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... A szelet nehezen lehet, a szellentést azonban akár sétával is meg lehet előzni!

503.

„Da, si ditari, servi, vis si dominari; fle, si solari; ieiuna, si satiari.”(?)

= Adjál, ha gazdagodni akarsz; szolgálj, ha uralkodni akarsz; sírj, ha vigasztalódni akarsz; böjtölj, ha jól akarsz lakni.

BRAIN STORMING:

De – ha már gazdag vagy, könnyebben tudsz adni; ha uralkodsz, többel tudsz másokat szolgálni; ha kisérod a bánatod, megkönnyebbülsz; ha jóllaktál, nyugodtabban tudsz a böjtje készülni!

504.

„Daemon languebat, monachus tunc esse volebat, ast ubi convaluit, mansit út ante fuit.” (?)

= Amikor az ördög betegeskedett, szerzetes akart lenni, de amikor jobban lett, maradt, ami volt előbb.

BRAIN STORMING:

A beteg ember hajlamosabb a jóra, már ha gyógyulást remél tőle!

505.

„Damnant quod non intelligunt.” (?)

= Elítélik azt, amit nem értenek meg... (illetéktelen beavatkozás – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha megértik, akkor csak az a különbség, hogy értik, amit elítélnek.

506.

„Damnum, quod quis sua culpa sentit, sibi debet non aliis imputare.” (Reg. iuris 86.)

= A saját hibából eredő kár másra nem hárítható.

BRAIN STORMING:

A véletlen azonban nem tekinthető saját hibának.

507.

„Dant animos vina.” (Ovidius)

= A bor bátorrá tesz.

BRAIN STORMING:

... De erőssé nem!

508.

„Dat bene, dat multum, qui dat cum munere vultum.” (?)

= Jól és sokat ad, aki adománnyal mosolyt is ad.

BRAIN STORMING:

De ha ezt egy kapzsi teszi, ne örülj annyira, mert nem mosolyt kér majd cserébe.

509.

„Dat virtus quod forma negat.” (?)

= Az erény pótolja a külső megjelenés hiányosságait.

BRAIN STORMING:

A külső megjelenés pedig pótolja az erényeket.

510.

„Datus insipientis non erit utilis tibi: oculi enim illius septemplexes sunt, exigua dabit, et multa improperebit.” (Sir 20,14-15.)

= Nincs hasznod a buta ajándékaiból, mert kapzsi a szeme: hétszeres viszonzást vár, keveset ad és sokat kifogásol.

BRAIN STORMING:

Ez mégis enyhébb elvárás, mint Istentől a hetedízigleni utódbosszúállás...

511.

„De alieno liberalis...” (Seneca)

= Bőkezű a máséból.

BRAIN STORMING:

Lásd példaként az Egyház jótékonyosságát a beszédett perselypénzekből...

512.

„De coelo robur et solatium.” (Jelmondat)

= Az égből jön az erő és a vigasztalás.

BRAIN STORMING:

Akár a jégeső meg a villám is!

513.

„De cruce ad lucem.” (Jelmondat)

= A kereszttől (a szenvedés) visz a fénybe.

BRAIN STORMING:

Legalábbis az biztos, hogy csillagokat fogsz látni!

514.

„De duobus malis, minus est semper eligendum.” (?)

= Két rossz közül mindig a kisebbet kell választani.

BRAIN STORMING:

Miért hisszük azt, hogy akkor már nem lehet rosszabb?

515.

„De fructu arborem cognoscere...” (Mt 7.20)

= Gyümölcséről ismerjük meg a fát.

BRAIN STORMING:

De csak ha éppen terem!

516.

„De lingua stulta veniunt incommoda multa.” (?)

= Ostoba beszédből sok kellemetlenség származik.

BRAIN STORMING:

És sok hasznosítható információ is!

517.

„De minima magnus scintilla nascitur ignis.” (?)

= A legkisebb szikrából is nagy tűz keletkezik.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„De minimis non curat lex.” (Bacon)

= A törvény nem törődik a jelentéktelen apróságokkal.

Továbbá:

„De minimis non curat praetor.” (Jogi axióma)

= Jelentéktelen dolgokkal (ügyekkel) nem törődik a felettes hatóság.

És még:

„De mortuo veteri nescit medicina mederi.” (?)

= Elhanyagolt betegségen nem segít az orvosság.

518.

„De mortuis nihil nisi bene.” (?)

= Halottakról csak jót szabad mondani (mivel már nem védekezhetnek – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Hol van Hitler sírhelye? – Jó, hogy van neki (értsd: már nem él), és jó, hogy nem közismert a helye (értsd: nem válhat sem elátkozottá sem zarándokhellyé az adott hely).

519.

„De minio potu titubat pes, lingua vagatur, caligant oculi, mens ratione caret.” (?)

= Mértéktelen ivástól remeg a láb, hebeg a nyelv, elhomályosodik a szem, és az ész kikapcsol.

BRAIN STORMING:

... És ezzel megakadályozza a további ivást.

520.

„De nocte consilium...” (?)

= Éjjel jön a jó tanács... (= aludni kell egyet a dolgokra – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ha éppen az álmatlansággal van problémám?

521.

„De occultis non iudicat ecclesia.” (?)

= Rejtett bűnök felett nem ítél az Egyház...

BRAIN STORMING:

... Ha akar, úgyis kitalál bűnöket annak a részére, akit bűnösnek akar látni.

522.

„De siccis lignis componitur optimus ignis.” (?)

= Száraz fából lesz a legjobb tűz.

BRAIN STORMING:

Emberek között az elátkozottak teremtik a legtüzesebb hangulatot! (értsd: máglyahalál)

523.

„Debemus morti nos nostraque.” (Horatius)

= A halál magunkat és mindenünket magával viszi.

BRAIN STORMING:

A halál nem visz minket sehová – ott rohadunk el, ahol vagyunk!

524.

„Debet in exemplis aliorum discere quisque.” (?)

= Mindenkinek mások hibájából kell tanulni. (= Más kárán tanul az okos. – A szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Jó, hogy ilyen béna vagy! Rengeteget tanulok tőled!”

525.

„Debitor sui ipsius nemo esse potest.” (Jogi axióma)

= Senki sem lehet önmaga adója.

BRAIN STORMING:

Pénzügyi RECYCLING nem létezik?

526.

„Decet faciunt populum.” (Jogi axióma)

= Tízen már egy népet alkotnak.

BRAIN STORMING:

De csak vérfertőzés árán!

527.

„Decet beneficium concessum a Principe esse mansurum.” (Reg. iuris 16)

= Illő, hogy a felsőbbség által adott kedvezmény maradandó legyen.

BRAIN STORMING:

... mivel ő maga látja leginkább hasznát!

528.

„Decet imperatorem stantem mori.” (Vespanianus)

= A császárnak állva illik meghalni.

BRAIN STORMING:

Ha egész életében megadták neki a tiszteletet, a halál előtt neki is illik!

529.

„Decet regem scire legem.” (?)

= A királynak illik ismerni a törvényt. (Viszont középkori elv: Princeps legibus solutus. = A fejedelem a törvény felett áll. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... inkább a törvény fején!

530.

„Decet verecundum esse adolescentem.” (Plautus)

= A serdüülőkhöz szemérmesség illik.

BRAIN STORMING:

Mert még kiderülne, hogy felvilágosultabbak!

531.

„Decimpimur specie recti.” (Horatius)

= A helyes látszata becsap bennünket.

BRAIN STORMING:

A helytelené úgyszintén!

532.

„Decimpiuntur aves per cantus saepe suaves.” (?)

= A madarakat a lágý énekek gyakran törbe csalják.

BRAIN STORMING:

A madarak énekét egy alapvető félreértés miatt nem a valós funkciója szerint értelmezzük. A madarak éneke elsősorban egy repülve átjárható, de vizuálisan nem átlátható élőhelyen való terület-megjelölésre, tehát egyfajta territórium-védelemre; továbbá párszerzésre, a lehetséges párok felkutatására irányuló figyelemfelhívó tevékenység. A madárdalok az emberlakta területeken is javarészt az igen kistermetű fajoktól származnak, így ebből ered azok magas volta – és emiatt tűnik a legtöbb madárének az emberi fül számára is kellemesen dallamosnak. Az emberek között ezek a magas hangfekvésű jelek, dallamformák nem az agresszivitás hordozói, mivel az ember ezeket a női nemhez és a gyerekekhez köti – tehát olyan fajtársakhoz, akikhez nem az agresszivitás fogalmát kötik.

A madárdal azonban alapvetően agresszív, továbbá a párkeresési funkció miatt emberi nyelvre lefordítva elsősorban fenyegető és provokálóan trágár tartalommal lehet leginkább elképzelhető.

Jusson tehát eszünkbe legközelebb, amikor simogatóan dallamos madárdalt hallunk, hogy tartalmilag sokkal inkább a „Takarodj a francba!”, vagy pedig a „Gyere dugni!” áll a legközelebb, semmint ahhoz, amit a formája sejtet!

533.

„Deductio ad absurdum” (?)

= A képtelenségig való levezetés, a bizonyítás indirekt módja.

BRAIN STORMING:

Szinte minden istenhitrendszer ilyen!

534.

„Deficit omne forum defectu denariorum.” (?)

= Minden per elakad, ha a pénz elapad.

BRAIN STORMING:

No.1.:

A jogrendszer is csak a pénz és nem az igazság által működik.

No.2.:

A jogrendszer nem az igazságról szól, hanem a pénz látszólagosan igazságos újraelosztásáról.

535.

„Deliberandum est diu, quod statuendum est semel.” (Publ. Syrus)

= Sokáig kell azt mérlegelni, amit csak egyszer lehet eldönteni.

BRAIN STORMING:

Sok egyszeri döntésnek azonban hol hasznos, hol káros hatása van!

536.

„*Delicias panis non quaerit venter inanis.*” (?)

= *Éhes gyomor nem válogat. (Nem tudja, mi az éhség, aki még nem élvezte a száraz kenyér 'fenséges' ízét. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Civilizáltságot nehéz fenntartani éhes gyomorral.

537.

„*Delicto dolere, correctione gaudere oportet.*” (?)

= *A bűnön bánkódni, a javuláson örülni kell.*

BRAIN STORMING:

Nem úgy lenne jobb, ha a bűnt kijavítani igyekeznénk?

538.

„*Delictum personae non debet in detrimentum ecclesiae redundare.*” (Reg. iuris 76.)

= *Személyi hibából az Egyházra nem származhat kár.*

BRAIN STORMING:

Értsd: „Ha a papság egyenként fetreng is a fertőben – az Egyház akkor is dicsőséges és fenséges!”

539.

„*Dementia praecox*” (?)

= *Korai (fiatalkori) elmezavar...*

BRAIN STORMING:

*Inkább ez, mint az *ejaculatio praecox*?*

540.

„*Deo fortunaeeque omnia committere.*” (?)

= *Istenre és a sorsra bízni mindent...*

BRAIN STORMING:

Értsd: „Szarni az egészre!”

541.

„*Deum colit qui novit.*” (Seneca)

= *Aki ismeri Istent, tiszteli is.*

BRAIN STORMING:

Aki ismeri a hívőket, nem biztos, hogy tudja tisztelni istent.

542.

„Deum non vides, tamen Deum agnoscis ex operibus eius.” (Cicero)

= *Istent nem láthatod, de műveiből megismerheted.*

BRAIN STORMING:

... *Mármint az istenhívők műveiből?*

543.

„Deus afflavit et dissipati sunt.” (?)

= *Rálehelt az Isten és megsemmisültek. (II. Fülöp spanyol király nagyhajóhadára vonatkozik. Eredetileg a bábéli torony építőire használja a Biblia e kifejezést. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... *Az isteni szájszagtól!?*

544.

„Deus caritas est: et qui manet in caritate, in Deo manet et Deus is eo.” (1 Jn 4,16)

= *Az Isten szeretet: aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad s az Isten is benne marad.*

BRAIN STORMING:

A kedvelés tehát „még nem isten”, a vágy azonban „már túlzásba vitt isten”?

545.

„Deus dedit, Deus abstulit.” (Jób 1,21)

= *Isten adta, Isten elvette... (a szenvedő Jób szavai – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... *na: isten isten!*

546.

„Deus providebit!” (Jelmondat)

= *Isten majd gondoskodik!*

BRAIN STORMING:

Értsd: „Szarjunk bele!”

547.

„Deus, quem amat, castigat.” (?)

= *Akit az Isten szeret, azt meglátogatja. (ti. bajjal, betegséggel – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Az jó – mert akkor, akit utál, azt elkerüli.

548.

„Dictis dabit ipsam fidem res.” (?)

= A cselekedet teszi hitelessé a szavakat.

BRAIN STORMING:

Lehet, hogy Isten létezik, de elég hiteltelen! (... Mivel soha nem cselekszik.)

549.

„Dictum, factum...” (?)

= Amit mondtam, megtettem...

BRAIN STORMING:

Isten nem mindenható, ha csak szóval tud teremteni.

550.

„Dictum sapienti sat est.” (Platutus)

= Az okos ember szóból is ért.

BRAIN STORMING:

Az okos hamar

Megérti,

Ha a másik

Nem érti.

551.

„Difficile est tacere cum doleas.” (Cicero)

= Nehéz annak hallgatnia, aki szenved.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha a süketsége, vagy a némasága miatt szenved!

552.

„Diligitur, tota qui mente facit mea vota.” (?)

= Szeretem azt, aki egészen egyetért velem.

BRAIN STORMING:

Ez az önimádat alaptanítása is!

553.

„Discat servire, qui quaerit ad alta venire.” (?)

= Aki magasra akar jutni, tanuljon meg szolgálni.

BRAIN STORMING:

Másokat előbb magasba kell tudni emelni, hogy aztán elhajítva őket a helyükbe léphessünk.

554.

„Discipulus est prioris posterior dies.” (Publ. Syrus)

= A holnap a tegnap tanítványa.

BRAIN STORMING:

Ami akkor is eljön, ha semmit sem tanult!

555.

„Dispensatio est vulnus legis.” (?)

= Minden felmentés a törvényen ejtett seb.

BRAIN STORMING:

Nem a törvényen, hanem az áldozaton, a jóérzésű embereken, vagy pedig a törvényhozó önérzetén.

556.

„Disimulatio” (?)

= A törvényhozó elnézi – nagyobb bajok elkerülése végett –, hogy valaki a törvényt nem tartja be. (Nem helyteleníti, nem bünteti. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Értsd: „Nyugodtan szegd meg a törvényemet – legalább gyakorolhatom rajtad a kegyelmességet, ami ugye isteni jellemzőnek számít.”

557.

„Distingue frequenter” (Skolasztikus axióma)

= Gyakran tégy megkülönböztetést. /Így is szerepel: „Qui bene distinguit, bene docet.” = Aki jól tud megkülönböztetni, jól tanít. (a szerk.)/

BRAIN STORMING:

Ne „füvel-fával”, hanem nézd meg, hogy milyen füvel, és milyen fával!

558.

„Dives aut iniquus est aut iniqui heres.” (Szent Jeromos)

= A gazdag vagy gonosz, vagy gonosz ember örököse. (Több jó embert lehet látni a szegények, mint a gazdagok között. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Sok szegény ember hiszi azt, hogy a gazdagok azért gazdagok, mert ő szegény! A gazdagok azonban sosem hiszik ennek az ellenkezőjét.

559.

„Dives eram dudum, fecerunt me tria nudum, alea, vina, Venus, – tribus his sum factus egenus.” (?)

= Eddig gazdag voltam, három dolog szegénnyé tett: a kártya, a bor, a nő.

BRAIN STORMING:

Micsoda dilemma lehet, amikor valaki részegen elkártyázza a nőjét... mint ahogy az is, ha ugyanígy nyer egyet!

560.

„Dives ubique placet, pauper ubique iacet.” (Régi mondás)

= A gazdagot mindenütt szívesen látják, a szegényt pedig nem veszik észre.

BRAIN STORMING:

Különösen a célkeresztben!

561.

„Divina natura debet agros, ars humana aedificavit urbes.” (Varro)

= Az ISTENI természet adta a FÖLDEKET, az emberi művészet építette a városokat.

BRAIN STORMING:

Isten csak sarat tudott teremteni?

562.

„Divitiae mutant mores, raro in meliores.” (?)

= A jólét megváltoztatja az erkölcsöket, legtöbbször rossz irányba.

BRAIN STORMING:

A szegények mindig rossz szemmel nézik a gazdagokat, de a gazdagok is egymást!

563.

„Divitas et paupertatem ne dederis mihi, sed tantum virtui meo tribute necessaria.”
(Szent Márton püspök)

= Gazdagságot és szegénységet ne adj nekem, Uram, csak a mindennapit kapjam meg.

BRAIN STORMING:

... de azt aztán bőséggel!

564.

„Divulgata atque incertibilia avidae accepta sunt.” (Tacitus)

= A szárnnyal kelt hihetetlen híreket az emberek szívesen elhiszik.

BRAIN STORMING:

Az ostoba csak a valóságot tudja elképzelni; és amit elképzel, arról pedig azt hiszi, hogy valóságos!

565.

„Dixeris ingratum, dixeris omne malum.” (?)

= Ha valakit hálátlannak mondottál, minden rosszat elmondtál róla.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Do ut des!” (Bismarck)

= *Adok, hogy te is adj! (A római jogból származó kifejezés, a kölcsönös segítségnyújtás alapelve. – a szerk.)*

566.

„Dixerit insanum quis me, totidem audiet.” (?)

= *Aki engem bolondnak nevez, maga is azt fogja mástól hallani.*

BRAIN STORMING:

Pontosán micsodát? Hogy más is bolondnak nevez engem?

567.

„Dixi et salvavi animam meam!” (?)

= *Megmondtam, és ezzel megnyugtattam lelkiismeretemet.*

BRAIN STORMING:

... de csak azt! Ami nyugodt lelkiismeret az egyik embernek, az rossz hír a másiknak!

568.

„Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus.” (Zsolt 14,1)

= *Csak az esztelen mondja szívében: Nincs Isten!*

BRAIN STORMING:

Sok próféta azonban hasra ütve próbálta Isten létét bizonygatni!

569.

„Dixit quoque Dominus Deus: Non est bonum esse hominem solum: faciamus ei adiutorium simile sibi.” (Ter 2,18)

= *Azután így szólt az Úristen: Nem jó az embernek egyedül lennie. Alkotok neki segítőtársat, aki hasonló hozzá.*

BRAIN STORMING:

Isten unalomból teremtette a világot... meg is látszik rajta!

570.

„Dixitque Deus: Fiat lux! Et facta est lux.” (Ter 1,3)

= *Isten szólt: Legyen világosság! – és világos lett.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Nos, ehhez képest mégis a sötét anyag okozza a legtöbb fejtörést a csillagászoknak! ... Vagy a hatalmas sötétség lenne Isten I.Q.-ja?

No.2.:

Ezt sok hívő fejével (= gondolkodásával) kapcsolatban ismét, újra és újra elmondhatná.

571.

„Dixitque ei filius: Pater, peccavi in caelum et coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus.” (Lk 15,21)

= Erre a fiú megszólalt: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened. Arra, hogy fiadnak nevezz, már nem vagyok méltó. (A tékozló fiú önkritikája. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A férfi, akiből apa lett, sokszor istenként tisztelteti magát.

572.

„Docento discimus...” (Seneca)

= Tanítva tanulunk...

BRAIN STORMING:

Ha valamit elhiszünk, majd másnak elmondva az is elhiszi, akkor biztosabban hihetjük!

573.

„Doctus erit semper, qui vivere scit sapienter.” (?)

= Mindig okos lesz az, aki megtanul bölcsen élni.

BRAIN STORMING:

De nem mindig lesz bölcs az, aki megtanul okosan élni.

574.

„Dogma meum disce: bona vina bias, bene misce. Qui sine lege bibit, lingua pede tardius ibit.” (?)

= Tanuld meg e tételt: Jó bort igyál, jól vegyítsed. Aki mértéktelenül iszik, annak nyelve lassabban mozog.

BRAIN STORMING:

... ám akkor már nem iszik mértéktelenül.

575.

„Dolor patris filius stultus: et tecta iugiter perstillantia, litigiosa mulier.” (Péld 19,13)

= A balga fiú örök bosszúság apjának, a civódó asszony meg, mint a lyukas tető**.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

**Mert azt mondják rá: olyan vagy, mint apád!*

No.2.:

***Erről meg egy hatalmas, haszontalan, nedves lyuk juthat az ember eszébe...*

576.

„Dolor voluptatis comes est.” (?)

= Fájdalom a gyönyör kísérője.

BRAIN STORMING:

Mindez a nem gyönyörködő irigyek látszat-vigasza!

577.

„Dolus praesumitur nisi aliud probetur.” (?)

= Bűncselekményeknél a jog vélelmezi (feltételezi) a szándékosságot, hacsak az ellenkezőjét nem sikerül bizonyítani.

BRAIN STORMING:

No.1.:

De még mielőtt feltételeznénk a szándékosságot, honnan tudjuk, hogy bűncselekményről van szó?

No.2.:

No és hol marad itt az ártatlanság vélelme?

578.

„Domi suae quilibet rex.” (?)

= Otthonában mindenki király. (Azaz: parancsolgathat. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A király otthonában azonban a királynő a király is!

579.

„Domina omnium et regina ratio.” (Cicero)

= Mindennek úrnője és királynője: az értelem.

BRAIN STORMING:

Amit rendszeresen meg kell termékenyíteni, hogy remek dolgok szülessenek belőle.

580.

„Domine, labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam.” (Zsolt 51,17)

= Nyisd meg Uram szép szólásra eddig bezárt ajkam, hadd szóljon már csengőn, zengőn, ne csak vágyón, halkán.

BRAIN STORMING:

Akár egy fogkrémreklám!

581.

„Domine, serva nos in pace...” (?)

= Uram őrizd meg minket békében. (Három svájci kanton mottója: Uri, Schwyz és Unterwalden. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... de legfőképp bankjaink betétjeit! – Égy úgy lőn!

582.

„Domini canes” (?)

= Az Úr kutyái...

(A domonkosok címerében kutya van, égő fáklyával a szájában. A domonkos rendet Szent Domonkos alapította. A rendtag neve alapítójuk után latinul: dominicanus. E szóból ered a játékos elnevezés: „Domini canes” = Az Úr kutyái. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Jaj, de szerethetik egymást a különböző rendek!

583.

„Dominus habetur qui possidet, donec probetur contrarium.” (Jogi axióma)

= Tulajdonosnak minősül, aki valamely dolog birtokában van, míg az ellenkezője bizonyítva nincs.

BRAIN STORMING:

Amikor valaki gyógyászati ellátást kér, hogyan bizonyíthatja be, hogy a betegsége valóban az övé?

584.

„Dominus illuminato mea et salus mea.” (?)

= Az Úr az én világosságom és üdvöm. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Néha túl sokat néznek az Isten fényébe – és ettől lesznek vakhívők.

585.

„Dominus vobiscum!” (?)

= Az Úr legyen veletek! (Gyakori üdvözlés a szentmise szövegeiben. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Ha már az eszetek elhagyott!

586.

„Domus propria, domus optima.” (?)

= A saját ház a legjobb ház.

BRAIN STORMING:

De a szomszéd zöldje mégiscsak zöldebb!

587.

„Donec eris felix, multos numerabis amicos; tempora si fuerint nubila, solus eris.”
(Ovidius)

= Jósorsban sok a barátod, balsorsban magadra maradsz.

BRAIN STORMING:

Mint ahogy te sem akarsz más balsorsában osztozni, míg szerencsédet szívesen megosztod sokmindenkivel.

588.

„Dormit nocte parum possessor divitiarum.” (?)

= A gazdag ember éjjel keveset alszik. (Fél a tolvajoktól. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Igaz – éjjel szórakozik, így nappal alszik inkább!

589.

„Dos est magna parentium virtus.” (Horatius)

= A szülők erényes élete nagy hozomány.

BRAIN STORMING:

De nem túl nagy haszonnal jár, ha pénzt nem tudnak csinálni belőle.

590.

„Dotata mulier virum regit.” (Régi axióma)

= Gazdag asszony a férjét irányítja. (Mivel az függ tőle. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Gazdag asszony lábbal dugja a papucs férjét.

591.

„Duabus sedere sellis...” (Macrobius)

= Két széken ülni... (Vagyis két úrnak szolgálni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... vagy: kétszemélyes seggel bírni.

592.

„Dubia in meliorem partem interpretari debent.” (IX. Gergely pápa)

= Kétes jogszabályt a kedvezőbb értelmezés szerint kell magyarázni.

BRAIN STORMING:

Az alperes vagy a felperes részéről?

593.

„Dubitando ad veritatem pervenimus.” (Cicero)

Kétkedve jutunk el az igazságra.

BRAIN STORMING:

... különböző igazságokra támaszkodva.

Vesd össze:

No.1.:

„Credo, quia absurdum.” (Tertullianus)

= Hiszem, mert lehetetlen... (a hittitkokat nem lehet ésszel felfogni – a szerk.)

No.2.:

„Fidem, qui perdit, perdere ultra nil potest, fides út anima, unde abiit, eo nunquam redit.” (Publ. Syrus)

= Aki a hitét elvesztette, mást már nem veszíthet el. A hit, mint a lélek, mely eltávozott, többé nem tér vissza.

No.3.:

„Fides interpedia.” (XI. Pius pápa jelmondata)

= Rendíthetetlen hit.

594.

„Dubium sapientiae initium.” (Descartes)

= A kétely a bölcsesség kezdete.

BRAIN STORMING:

A vége pedig az, hogy ésszel tudjuk, miben érdemes hinnünk!

595.

„Dulce amarum miscere...” (?)

= Az édeset a keserűvel vegyíteni... (Aki keserűt nem kóstolt, nem érdekli az édeset. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Aki viszont eltelt az édessel, az magától fogja a keserűt kívánni.

596.

„Dulce inexpertis cultura potentis amici, expertus metuit.” (Horatius)

= A tapasztalatlan kellemesnek tartja a hatalmasokkal való barátkozást, a tapasztalt azonban kerüli azt.

BRAIN STORMING:

... Mivel a tapasztalt inkább a tapasztalatlanokkal szeret társalogni, merthogy – a tapasztalat = hatalom!

597.

„Dulce pomum, cum abest custos.” (Péld 9,17)

= Édes a gyümölcs, ha a csősz nincs jelen... (a lopott gyümölcs édesebb – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A méz talán azért olyan édes, mivel a méhészet is a lopáson alapul?

598.

„Dulcedine, non vi...” (?)

= Szelídséggel, nem erőszakkal...

BRAIN STORMING:

... akkor – szelíd erőszakkal!

599.

„Dulcia non meruit, qui non gustavit amara.” (?)

= Nem érdemli meg az édeset (a sikert), aki nem ízlelte meg a keserűt (a küzdelmet).

BRAIN STORMING:

No.1.:

A küzdelem nem keserű, míg a siker reményével kecsegtet.

No.2.:

A kudarc keserű – de idővel az is édessé érik.

600.

„Dulcia verba serit, qui falsum dicere quaerit.” (?)

= Hízeltgő szavakat használ, aki hamis dolgot próbál mondani. (Hízeltgőnek nem kell hinni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A hízeltgés úgy ismerhető fel, hogy azt halljuk, amit hallani akarunk!

601.

„Dum alterum invitant, in alterum incidunt.” (?)

= Míg egy bajt kikerülnek, a másikba beleesnek.

BRAIN STORMING:

Az élet nem más, mint csapások sorozata – de nem mindegy, hogy mi csapunk, vagy minket csapnak.

602.

„Dum canis os rodit, socium quem diligit, odit.” (?)

= Amikor a kutya csontot rág, még szeretett társát is gyűlöli.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha az ő csontját rágja!

603.

„Dum caput aegrotat, dolor omnia membra molestat.” (?)

= *Ha a fej fáj, az egész test szenved.*

BRAIN STORMING:

Ha az anya feje fáj, az egész család szenved.

604.

„Dum cor non orat, in vanum lingua laborat.” (?)

= *Ha nem a szív imádkozik, a nyelv hiába próbálkozik.*

BRAIN STORMING:

Szomorú, ha az ember nem a többi emberhez őszinte, és nem az ő segítségüket kéri!

605.

„Dum fata sinunt – vivite laeti.” (Seneca)

= *Amíg a sors megengedi, / Vidáman éljetelek...*

BRAIN STORMING:

... Ha meg nem engedi / Már nincs mitől félnetek!

606.

„Dum femina plorat, decipere laborat.” (?)

= *Ha az asszony sír, félre akar vezetni.*

BRAIN STORMING:

Ha sikerrel jár, akkor meg te fogsz sírni!

607.

„Dum fortuna favet, parit et taurus vitulum.” (Binder)

= *Amíg a szerencse kedvez, még az ökröknek is borja születik.*

BRAIN STORMING:

Ezt mondják az ökörtől született borjúnak!

608.

„Dum illuminat, minuitur.” (Jelmondat)

Míg másoknak világít, ő maga elfogy (mint a gyertya – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Nehéz elképzelni, hogy egy gyertya hogyan világíthatna önző módon!

609.

„Dum mea bursa sonat, me turba coronat.” (?)

= *Ha tele van a bukszám, a tömeg ragaszkodik hozzám.*

BRAIN STORMING:

... hátha én annyira mégsem ragaszkodom a tömött bukszámbhoz!

610.

„Dum satis est calidum, debemus cudere ferrum.” (?)

= Addig üssük a vasat, amíg meleg.

BRAIN STORMING:

... De akkor is csak kalapáccsal!

611.

„Dum satur est venter, gaudet caput inde libenter.” (Régi mondás)

= A jóllakott ember nyugodt.

BRAIN STORMING:

Ha ismeresz olyan embert, aki csak akkor nyugszik meg, ha jóllakott – azzal ne menj túlélőtúrára!

612.

„Dum spiro, spero!” (?)

= Amíg élek, remélek! (Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök jelmondata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Hogy miután meghaltam // még élhetek!

613.

„Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.” (Horatius)

= Midőn az ostobák az egyik bűnt elkerülik, az ellenkezőbe esnek.

BRAIN STORMING:

Mert tudják a lényegét, hogy „szar az élet” – de azért nem mindegy, hogy kinek a pöcegödrében időzől!

614.

„Dum vivimus – vivamus.” (?)

= Amíg élünk – éljünk is! (A mai ember a folytonos rohanásban nem ér rá „élni”. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A boldog ember nem attól boldog, hogy boldogul.

615.

„Duo si faciunt idem, iam non est idem.” (Terentius)

= Ha ketten ugyanazt teszik is, az mégsem ugyanaz. (Minden ember egyéniség és megismételhetetlen. – A szerk.)

BRAIN STORMING:

Lásd: egy éppen szerelmeskedő szerelmespár.

616.

„Duobus certantibus tertius gaudet.” (?)

= *Ha ketten veszekednek, a harmadik örül. (Így is használják: Inter litigantes tertius gaudet. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Az egy gyermekes családokra ez nem igaz! Sőt – ellenkezőleg!

617.

„Dupliciter peccat, qui se de crimine iactat.” (?)

= *Kétszeresen vétkezik,
Aki bűnével kérkedik. ...*

BRAIN STORMING:

*... De enyhíti mindezt,
Ha csak akkor,
Ha kérdezik.*

618.

„Durum est negare, superior cum supplicat.” (Publ. Syrus)

= *Nehéz megtagadni, ha a felettesed kér tőled valamit.*

BRAIN STORMING:

Mert nehéz eldönteni, hogy a felettes mikor kér, és mikor utasít.

619.

„E tenui casa saepe vir magnus exit.” (?)

= *Szerény hajlékban igen gyakran nagy ember születik.*

BRAIN STORMING:

... Hogy aztán az ő hajlékában majd leendő playboyok szülessenek.

620.

„Ea caritas quae est inter natos et parentes dirimi nisi detestabili scelere, non potest.”
(Cicero)

= *Szülők és gyermekek között a szeretetet csak szörnyű vétek tépheti szét.*

BRAIN STORMING:

Ami jöhet kívülről is!

621.

„Ea, quae fiunt a iudice, si ad eius non spectant officium, viribus non subsistunt.” (Reg. iuris 26.)

= Mindaz, amit a bíró hivatalos teendőin kívül végez, semmis.

BRAIN STORMING:

... De remekül lehet zsarolni vele!

622.

„Ebrietas et amor secreta produnt.” (?)

= A részeg és a szerelmes kifecsegi titkait.

BRAIN STORMING:

A szerelmes nem akarja, a részeg nem tudja magában tartani.

623.

„Ebrietas frangit quidquod sapientia tangit.” (Binder)

= A részegség semmibe veszi a józanész szavát.

BRAIN STORMING:

‘Hisz épp az a célja, hogy a túl komolyan vett életet kompenzáljuk!’

624.

„Ede, bibe, lude, post mortem nulla voluptas!” (Iz 22,13; idézi az 1Kor 15,32)

= Egyél, igyál, játsszál, a halál után nincs semmi gyönyör. („Együnk és igyunk, mert holnap meghalunk.” Ez az epikureusok életfelfogása. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

„Éhezz, szomjazz, görcölj, és a túlvilági boldogságban bízzál!” – Ez pedig az Egyházé a hívek számára.

625.

„Effugere non potes necessitates, potes vincere.” (Seneca)

= A nehézségeket nem kerülheted el, de legyőzheted.

BRAIN STORMING:

Sokszor annak az árán, hogy ezzel másoknak okozol nehézségeket.

626.

„Egestas artes docet.” (?)

= A szükség művészetre tanít. (Kínjában az ember sok mindenre rájön. – A szerk.)

BRAIN STORMING:

Sokaknál azonban ez csak a panaszkodást fejleszti.

627.

„Ego si bonan faman mihi servabo, sat ero dives.” (Plautus)

= *Ha jó hírnevemet megőrzöm, elég gazdag leszek.*

BRAIN STORMING:

Ha hírhedt vagyok, akkor pedig gyorsan és nagyon gazdag leszek!

628.

„Ego sum alpha et omega, primus et novissimus, principium et finis.” (Jel 22,13)

= *Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég...*

BRAIN STORMING:

Az ostobaság kezdete és az értelem végzete...

629.

„Ego sum via, et veritas, et vita.” (Jn 14,6)

= *Én vagyok az út, az igazság és az élet. (Jézus szavai)*

BRAIN STORMING:

= „*Rajtam taposhatsz, értem ölhetsz és halandó is vagyok...*”

630.

„Ei incumbit probatio, qui dicit, non qui negat.” (Jogi axióma)

= *Annak kell bizonyítani, aki állít valamit, és nem annak, aki tagad.*

BRAIN STORMING:

„*OK, OK, nincs isten – de biztos, hogy van ateizmus?*”

631.

„Eligas, quem diliga...” (?)

= *Jól nézd meg, akit szeretetteddel megajándékozol! (Válogasd meg a barátaidat... – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Amor non amatur.”

= *Az igazi szeretet nem vár viszontszeretetet.*

632.

„Emere malo, quam rogare...” (Cicero)

= *Inkább pénzért veszem, mintsem kérjek... (Az ingyen kapott dolog sokszor a legdrágább, mert nem tudjuk, mivel viszonozzuk. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Viszonylagos – az ajándékot ajándékkal szokás viszonyozni, aminek a valódi értékét pedig nem illik firtatni!

633.

„Emitur sola virtute potestas.” (Claudius)

= A hatalmat csak az erény útján lehet megszerezni.

BRAIN STORMING:

De csak érénytélenséggel lehet megtartani.

634.

„Entia non sunt multiplicanda praeter neccessitatem.” (Skolasztikus elv)

= A létezőket nem kell sokszorosítani a szükséges mennyiségen túl.

BRAIN STORMING:

Vagyis: borotválkozzon Occam-féle pengével!!!

635.

„Equus indomitus evadit durus, et filiu remissus evadet praeceps.” (Sir 30,8)

= Csökönyös lesz a ló, ha nem idomítják, a magára hagyott fiú SZEM-telen lesz.

BRAIN STORMING:

A túlzottan vallásosan nevelt viszont VAK-buzgó!

636.

„Ergo bibamus!” (?)

= Tehát igyunk! (Goethe ehhez hozzáfűzi, hogy régi és jó mondás ez, mely jó és balsorsban egyaránt segít. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha túl sok a gond,

‘S már-már

Fojtogat az élet,

Jó borba fojtva

Kap csak

Levegőt a lélek.

637.

„Errare humanum est, perseverare autem diabolicum.” (?)

= Tévedni emberi dolog, de abban megmaradni: ördögi.

„Errare humanum est, sed in errore perseverare dementis.” (Seneca)

= Tévedni emberi dolog, de a tévedésben megmaradni: esztelenség.

BRAIN STORMING:

Tévedésben pedig másokat érdekből megtartani – erre már csak a vallási vezetők és tanítók képesek!

638.

„Errat si quis existimat facilem rem esse donare.” (Seneca)

= Téved, aki azt hiszi, könnyű dolog ajándékozni.

BRAIN STORMING:

Ez is tévedés – ajándékozni legalább olyan könnyű, mint elhitetni, hogy örülünk az ajándéknak.

639.

„Error communis facit ius.” (Jogi axióma)

= Általános tévedés jogerővel bír.

BRAIN STORMING:

Ezzel akarják sokan az előítéleten alapuló diszkriminációt igazolni.

640.

„Error corrigitur, ubi inventur.” (?)

= A hibát ott kell kijavítani, ahol elkövették.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Szóval – ha az országúton lerobbanok, de elvontatnak egy műhelybe, akkor a szerelővel együtt vissza kell mennem a lerobbanás helyszínére, hogy ott javítsa meg?

No.2.:

Ha a sivatagban megsérülök, akkor csak a homokban műthetnek meg?

641.

„Error iuris nocet, facti non nocet.” (Paulus; jogi axióma)

= A jogi tévedés ártalmas, de nem a ténybeli tévedés.

BRAIN STORMING:

Tegyük fel, hogy tévedésből valakit halottnak nyilvánítanak, mert eltűnik, és így a vagyonát szétsztyják az örökösök között, aztán mégis megjelenik élve az illető... Melyik tévedés az ártalmasabb?

642.

„Esurra facilius dives, quam peterfamilias fit.” (Cicero)

= Csavargóból előbb lesz gazdag ember, mint jó családapa.

BRAIN STORMING:

Gazdag emberből meg előbb lesz csavargó, mint jó családapa.

643.

„Esse, fuisse, fore: tria florida sunt sine flore, Nam simul omne perit, quod fuit, est, et erit.” (?)

= Jelen, múlt és jövő, három virág nélküli virág, mert minden elmúlik: ami volt, ami van, s ami lesz.

BRAIN STORMING:

Azonban: ami volt – az tényleg volt; ami van, nem biztos, hogy az, aminek hisszük; ami lesz... azt meg nem tudhatjuk.

644.

„Esse quam videri, bonus malebat.” (Sallustius)

= Inkább légy jó – ne csak annak lássanak.

BRAIN STORMING:

De ne is csak akkor légy jó, amikor látnak!

645.

„Est adolescentis maiore natu vereri ex hisque deligere optimos atque probatissimos, quorum consilio atque auctoritate nitatur.” (Cicero)

= A serdülő idősebb testvéreit tisztelje, és a legjobbak tanácsát kövesse.

BRAIN STORMING:

És a fiatalabb testvéreit ne?

646.

„Est aliquis dolendi decor, hic sapienti servandus est.” (Seneca)

= A fájdalmat a bölcs ember méltósággal viseli el.

BRAIN STORMING:

Szerencsére a bölcsesség nem volt soha általános, így sokféle fájdalomcsillapító alakulhatott ki!

647.

„Est autem amicus socius mensae, et non permanebit in die necessitatis.” (Sir 6,10)

= Van, aki asztalodnál ülve jó barátod, de balsorsod napján sehol sem találod.

BRAIN STORMING:

Mivel az az én balsorsom, miért keverjem bele a barátom?

648.

„Est avis ingrata, quae defoedat sua strata.” (?)

= Hitvány az a madár, amelyik a saját fészkébe piszkít.

BRAIN STORMING:

Miért, tán más fészkébe kellene piszkítania?

649.

„Est cum laetitia pulchrior omnis homo.” (?)

= A vidámság megszépít minden embert.

BRAIN STORMING:

Nem szépít meg senkit, csak éppen immúnissá teszi a csúnyasággal szemben!

650.

„Est Deus in nobis, agitante calescimus illo.” (Ovidius)

= Van isten bennünk, és az ő tüze lelkesít bennünket.

BRAIN STORMING:

Tán ezért is került máglyára oly’ sok hívő – mivel annyira égetnivalóak voltak.

651.

„Est homo spiritibus commissus quisque duobus: unus custodit, alter pervertere quaerit.” (?)

= Mindenkit két szellem irányít: az egyik védelmezi, a másik a veszére törekszik.

BRAIN STORMING:

Nem biztos, hogy jó az, ha valaki hisz egy védangyal léteiben!

652.

„Est pueris carus, qui non est doctor amarus.” (?)

= A gyermekek szeretik a barátságos orvost.

BRAIN STORMING:

És az orvosok is szeretik a barátságos gyerekeket!

653.

„Est verbum verum: Frangit Deus omne superbum!” (?)

= Az igazság ez: Isten megaláz minden büszke embert.

BRAIN STORMING:

Isten nem csípi a konkurenciát!

654.

„Est vulgus ad deteriora promptum.” (Tacitus)

= A tömeg minden rosszra kapható.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Pláne jó pénzért!

No.2.:

Csak hitelt kell adni nekik!

655.

„Estote parati... quia nescitis neque diem, neque horam.” (Mt 25,13)

= Legyetek készen, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát. (A halál ideje bizonytalan. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az ember abban is különbözik az állatoktól, hogy van haláltudata... de semmit nem használ az elmeállapotnak, ha csak a halál van a fejében!

656.

„Et clamans voce magna Iesus ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum.” (Lk 23,46)

= Jézus ekkor hangosan felkiáltott: Atyám kezébe ajánlom lelkemet!

BRAIN STORMING:

És még a keresztények, mondják, hogy nincs lélekvándorlás!

657.

„Et creavit Deus hominem ad imaginem suam: ad imaginem Dei creavit illum, masculinum et feminam creavit eos.” (Ter 1, 27)

= Isten megteremtette az embert, saját képmására alkotta, férfinak és nőnek teremtette.

BRAIN STORMING:

Tehát isten hermafrodita volt? Vagy transzszexuális?

658.

„Et dicebat illis Iesus: Quia non est propheta sine honore nisi in patria sua, et in domo sua, et in cognatione sua.” (Mk 6,4)

= Jézus erre megjegyezte: A prófétának csak hazájában, rokonai körében, a saját házában nincs becsülete.

BRAIN STORMING:

A hirtelen támadt zseniális ötletet a környezetben mindenki a maga érdekének tartja – pont ellenkezőleg, mint szellentésnél!

659.

„Et dicebat illis: Videte quid audiat. In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis et adiicietur vobis.” (Mk 4,24)

= Azután így szólt Jézus: Figyeljete arra, amit hallotok. Amilyen mértékkel mértek, olyannak mérnek majd nektek is, sőt adnak is hozzá.

BRAIN STORMING:

A kapzsi tehát kapzsikat szül?

660.

„Et ego dico tibi, quia tu es petrus et super hanc petram eadificabo ecclesiam meam, et portae inferi non praevallebunt adversus eam.” (Mt 16,80)

= Mondom tehát neked: Péter vagy, erre a sziklára építem Egyházamat, s az alvilág kapui sem vesznek rajta erőt. (Péter = petra = szikla – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Aztán az évszázadok alatt kiderült, hogy Péter sem bír jobb alapozással, mint Kőműves Kelemenné a habarcsba keverve!

661.

„Et est amicus qui convertitur ad inimicitiam, et est amicus, qui odium et rixam, et convitia denudabit.” (Sir 6,9)

= Van olyan barát, aki ellenséggé válik, s kettőtök vitáját rögtön dobra veri...

BRAIN STORMING:

De így legalább kiderülhet az igazság!

662.

„Et mihi res, non me rebus subiungere conor.” (Horatius)

= Iparkodom a viszonyokat magamnak, nem pedig magamat a viszonyoknak alárendelni.

BRAIN STORMING:

Azonban pl. a gravitációt baromira nem érdekli, hogy mi mit akarunk.

663.

„Et nimium vixisse diu nocet.” (Ovidius)

= A hosszú élet maga gyötrelm.

BRAIN STORMING:

Ha a boldogságod nem abban áll, hogy bármikor meghalhatsz, addig élvezed is az életet... de az nem boldogság.

664.

„Et qui non baiulat crucem suam, et venit post me, non potest meus esse discipulus.” (Lk 14,27)

= Aki nem veszi fel keresztjét és nem követ, nem lehet a tanítványom.

BRAIN STORMING:

Szép kis tanítványság az, aminek a vizsgatétele a kereszthalál!

665.

„Et refellere sine pertinacia et refelli sine iracundia parati sumus.” (Cicero)

= *Készek vagyunk ellentmondani csökönyösség nélkül és elviselni mások ellentmondását harag nélkül.*

BRAIN STORMING:

Vagyis: készek vagyunk túltenni istenen!

666.

„Et requiescet super eum spiritus Domini: spiritus sapientiae et intellectus spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et pietatis et replebit eum Spiritus timoris Domini.” (Iz 11,2)

= *Az Úr lelke nyugszik rajta, a bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és az Úr félelmének lelke, s az Úr félelemében telik öröme...*

BRAIN STORMING:

No.1.:

A mélységesen megalázkodó lelkek jellemzője egy vélt hatalom félelmének öröme... őket azonban mind a bölcsesség, mind az értelem, mind a tudás elkerüli.

No.2.:

Akinek a félelemben

Telik öröme,

Annak a bölcsék között

Nem sok helye!

667.

„Et residens vocavit duodecim et ait illis. Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus, et omnium minister.” (Mk 9,35)

= *Leült, odahívta (Jézus) a tizenkettőt s így szólt: Ha valaki első akar lenni, legyen a legutolsó, mindenkinek a szolgálója.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Akkor első lesz a szolgák között!

No.2.:

Micsoda öntelt tetszelgés ez: „Én jobban és többet nyalok, mit te!”

668.

„Et respondens Centurio, ait: Domine, non sum dignus út intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur puer meus.” (Mt 8,8)

= *A százados ezt mondta neki: Uram, nem vagyok méltó, hogy betérj házamba. Csak szólj egy szót, és szolgám meggyógyul.*

BRAIN STORMING:

= „Be ugyan
Nem engedlek
Házamba, de
Szükségem van
A szolgálatodra!”

669.

„Et semel emissum, volat irreparabile verbum.” (Horatius)
= Az egyszer kimondott szó visszavonhatatlanul száll.

BRAIN STORMING:

Akár az eleresztett szellentés, vagy a szájszag!

670.

„Et sequitur leviter filia matris iter.” (Rabelais)
= A leány hamar anyja példáját követi.

BRAIN STORMING:

= Nézd meg az anyját, mert ugyan a lányát veszed el, később mégis azt kapod, ami az anyósod!

671.

„Et sit humus cineri non onerosa tuo.” (Ovidius)
= Könnyű legyen neked a föld.

BRAIN STORMING:

Miért? Tán ALÁ-valónak tartasz?

672.

„Etiam capillus unus habet umbram suam.” (Publ. Syrus)
= Egy hajszálnak is megvan a maga árnyéka. (Kis dolgok is lehetnek jelentősek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Akár a szembe került szempillának vagy porszemnek is!

673.

„Etiam innocentes cogit mentiri dolor.” (Publ. Syrus)
= A szenvedés még a becsületes embereket is hazugságra kényszeríti. (Orvosi axióma)

BRAIN STORMING:

A hazugság azonban nem előjoga a szenvedőnek!

674.

„Etiam vetus arbustum transferri potest.” (Seneca)

= Az öreg gyümölcsfát is át lehet ültetni. (Régi szokásokat is meg lehet változtatni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Mégsem szokás!

675.

„Eum, qui certus est, certiorari ulterius non oportet.” (Reg. iuris 31)

= Aki valamely dologról meg van győződve, újabb meggyőződésre nem szorul.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Olykor nem a tény ismerete fontos, hanem a tények összefüggésrendszere!

No.2.:

Egyetlen egy tényben csak hinni lehet; összefüggő tényekben már lehetséges biztos tudásként meggyőződni.

676.

„Eventus stultorum magister...” (?)

= Az eredmény a balgák tanítója... (Más kárán tanul az okos. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A balgák az eredményre koncentrálnak, nem pedig az oda vezető útra!

677.

„Ex abundantia cordis os loquitur.” (Mt 12,34)

= A szív bőségéből beszél a száj.

BRAIN STORMING:

= „Ha szeretsz engem, sokat beszélsz hozzám – ha azonban igazán szeretsz, akkor nem hülyeségeket fecsegsz.”

678.

„Ex aliis discas, quid agas bene quidve remittas; ad bene vivendum sic est exemplar habendum.” (?)

= Másoktól tanuld meg, mit kell tenned, s mit elhagynod; a jó élethez így példamutatást kapsz.

BRAIN STORMING:

Biztosan mindenre van példa – de ami veled először történik, az veled először történik, így ez az eset példanélküli!

679.

„Ex cathedra” (?)

= Szent Péter székéből...

(A pápa tévedhetetlen kijelentésére használják, amelyet hit és erkölcs kérdésében tesz, s ezekben a dogma szerint tévedhetetlen, ha egyházfői minőségében nyilatkozik. – Más értelemben illetékes helyről származó megnyilatkozásokra, döntésekre is használják. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Amicus Plato, sed magis amica veritas.” (Aristoteles)

= Plato (a nagy görög bölcs) a barátom, de még jobb barátom az igazság.

(Nem számít, hogy ki mondta, hanem hogy mit mondott. – a szerk.)

Továbbá:

„Iurare in verba magistri.” (Horatius – Seneca)

= A mester szavaira esküdni...

(Nagy emberek tekintélyére való hivatkozás, ha hiányoznak a tárgyi bizonyítékok. – Valójában nem azt kell nézni, hogy KI mondta, hanem, hogy MIT mondott. – A szerk.)

680.

„Ex eo non debet quis fructum consequi, quod nisus extitit impugnare.” (Reg. iuris 38)

= Aminek érvényét valaki megtámadja, abból jogot magának nem igényelhet.

BRAIN STORMING:

= „Nem tetszik nekem, hogy egy ilyen jogot TE gyakorolsz!”

681.

„Ex eodem ore calidum et frigidum efflare.” (Erasmus)

= Ugyanabból a szájból hideget és meleget fújni... (Kétarcúság, kétszínűség. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az ad hoc vádak tipikus elve – bárki bármit tesz, azzal valakinek biztosan kedvez, valakinek pedig biztosan árt!

No.2.:

Ugyanaz a lehelet másképpen hat egy forró levesre, és egy átfagyott kézre...

682.

„Ex factis, non est dictis amici pensandi.” (Livius)

= A barátot nem szavak, hanem tettek szerint kell megítélni.

BRAIN STORMING:

Akkor tudod csak, mi az igazi barátság, ha nem azért szeretsz valakivel együtt lenni, mert beszél.

683.

„Ex igne lumen...” (Jelmondat)

= Tűzből fakad a fény.

BRAIN STORMING:

A „megvilágosodás”, „felvilágosítás” fogalma, módszere az Egyház részéről a máglyák fényében merült ki. Ezzel azonban csak a tekintélyelvűségre és az erőszakosságra tudtak RÁVILÁGÍTANI!

684.

„Ex magna coena stomacho fit maxima poena.” (Solerno iskolája)

= A nagy vacsorát a gyomor sínyli meg.

BRAIN STORMING:

De nem a lélek!

685.

„Ex memento aeternitas...” (Jelmondat)

= Az örökkévalóság az emlékezetben tapasztalható.

BRAIN STORMING:

Mivel azt hisszük, hogy a világ, amelyben élünk, azóta van, hogy megszülettünk és csak addig tart, amíg élünk – és minden fontos esemény a mi életünkben történik!

686.

„Ex oculis, loculis, poculis cognoscitur omnis.” (?)

= Szeméből, beszédéből, poharából lehet megismerni az embert. (Itt a pohár a bor helyett szerepel. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A lényeg tehát, hogy a másik 1. mit mond és 2. hogyan mondja neked; mit tesz részegen – mármint gátlások nélkül (veled).

687.

„Ex omnibus aliquid, ex tot nihil.” (?)

= Sokat markol, keveset fog. (Sok mindenhez konyít, de egy kérdésben sem alapos. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Aki sokat makkol egy nővel, keveset fog – bajlódni az eszével.

688.

„Ex ore tuo te iudico.” (Lk 19,22)

= Szavaidból ítélek meg, szavadnál foglak...

BRAIN STORMING:

A szó elszáll... a hülyeség vélelme megmarad.

689.

„Exparvis saepe magnarum momenta rerum pendent.” (Livius)

= Gyakran kis dolgokból származnak a nagy dolgok.

BRAIN STORMING:

Például: a kis I.Q. nagy problémákat okozhat!

690.

„Ex praeteritis praesentia eastimantur.” (Quintus)

= A jelent a múltból lehet a legjobban megítélni.

BRAIN STORMING:

A mostnak azonban a múlt sokszor nem alapja, hanem csak előzménye.

691.

„Ex radice mala nascuntur pessima mala.” (?)

= Gyökérből erednek a legnagyobb dolgok. Ott kell kezdeni a gyógyítást.

BRAIN STORMING:

Hernyók ellen mégse a gyökeret permetezd.

692.

„Ex tacito vulvu scire futura licet.” (?)

= Hallgatag arcból is kiolvasható a jövőt.

BRAIN STORMING:

Olyat, amelyet csak akarsz!

693.

„Ex uno disce omnes.” (Vergilius)

= Egy esetből megtudod a többit is. (Egy esetből általános következtetést levonni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Tipikus ismeretelméleti tévedés – egy esetből csak támpontot, viszonyítási alapot kapunk, amihez a következőt hasonlíthatjuk, de meg így még nem ismerhetjük.

694.

„Exceptionem obliiciens non videtur de intentione adversarii confiteri.” (Reg. iuris 63.)

= Valamely kifogás felhozása még nem jelenti a per tárgyának elismerését.

BRAIN STORMING:

A rágalmazás visszautasítása nem bizonyíték azon az alapon, hogy általában tagadni szokták a rágalmakat!

695.

„Excusatio non petita, fit accusatio manifesta.” (Jogi axióma)

= Aki önként védekezik, önmagát vádolja. (Ha nem bűnös, akkor miért védekezik? – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Exceptionem obiciens non videtur de intentione adversarii confiteri.” (Reg. iuris 63.)

= Valamely kifogás felhozása még nem jelenti a per tárgyának elismerését.

BRAIN STORMING:

A rágalmazás visszautasítása nem bizonyíték azon az alapon, hogy általában tagadni szokták a rágalmakat!

Továbbá:

„Cave tibi ab aquis silentibus.” (?)

= Óvakodj a csendes vizektől... (a hallgató ember gyanús – a szerk.).

696.

„Exempla sunt odiosa.” (?)

= Utálatosak a példák. (Rossz néven veszik a példák felhozását. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az elmélet még nem tény. A tény még nem elmélet.

697.

„Exercitatio intelligendi prudentiam acuit.” (Cicero)

= Az ész gyakorlása a bölcsességet fokozza.

BRAIN STORMING:

Így talán érthető, hogy a közoktatás miért nem fokozza túlzottan a bölcsességet.

698.

„Exercitatio potest omnia.” (Laeticus)

= A gyakorlással mindent elsajátíthatunk.

BRAIN STORMING:

Érdekes módon az ostobaság gyakorlás nélkül is megy.

699.

„Exitus acta probat.” (Ovidius)

= Az eredmény igazolja a cselekményt.

BRAIN STORMING:

Visszamenőlegesen, vagy az eredmény ismeretében, azonban nem lehet szándékosságot tulajdonítani a cselekményeknek.

700.

„Expedit vobis út unus moriatur homo pro populo.” (Jn 11,50)

= Inkább egy ember haljon meg a népért.

BRAIN STORMING:

... mint a nép egy emberért.

701.

„Experientia est rerum magistra.” (?)

= Minden dologban a tapasztalat a tanítónk.

BRAIN STORMING:

... de nem feltétlenül a megtapasztalók beszámolói a tapasztalataikról.

702.

„Experto credite.” (Vergilius)

= Higgyetek annak, aki már megtapasztalta...

BRAIN STORMING:

... azzal a kitételrel, hogy EZT Ő TAPASZTALTA.

703.

„Extra ecclesiam nulla salus.” (Szent Cyprián)

= Az Egyházon kívül nincs üdvösség.

BRAIN STORMING:

... mármint a hívők részére.

704.

„Extremis morbis extrema exquisita remedia optima sunt.” (Hippokratész)

= A rendkívüli betegségekre legalkalmasabbak a rendkívüli gyógyszerek.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Egy beteg életfelfogásra mi lehet a legjobb gyógyszer? A halál?

No.2.:

A hipochondriát a legjobban a placébó képes gyógyítani!

705.

„Extremum semper diem adesse putes.” (?)

= Gondold mindig, hogy ez az utolsó napod.

BRAIN STORMING:

*Így bizony
Egész életed
Halálfélelemben
Élheted.*

706.

„Fac hodie, fugit haec non reditura dies.” (?)

= *Tedd meg még ma, amit megtehetsz, mert rohan a soha vissza nem térő alkalom.*

BRAIN STORMING:

Alkalomadtán rohanjunk mi is, hogy mentsük, amit sikerült megszereznünk!

707.

„Fac mihi, quod tibi vis.” (?)

= *Azt tedd nekem, amit magadnak is kívánsz. (Jelmondat)*

BRAIN STORMING:

Konfliktushelyzetekben biztos nem jó elv.

708.

„Fac, quae Christus amat, dum pauper ad ostia clamat.” (?)

= *Azt tedd, amit Krisztus szeret, amikor a szegény az ajtód előtt könyörög.*

BRAIN STORMING:

Mit? Hát nem azt kellene gondolni, hogy „Isten rendelése volt, hogy téged szegénnyé tegyen – és ki vagyok én, hogy felülbíráljam az ő akaratát?”

709.

„Fac sapias et liber eris.” (?)

= *Tevékenykedj, tanulj, és szabad leszel.*

BRAIN STORMING:

... vagy diplomázz le, és állj be a sorba!

710.

„Faciendum id nobis quod parentes imperant.” (Plautus)

= *Amit a szülők parancsolnak, azt meg kell tenniünk.*

BRAIN STORMING:

... És ha szépen kérik?

711.

„Facile est imperium in bonis.” (Plautus)

= *Könnyű a jó alattvalókat kormányozni.*

BRAIN STORMING:

A jó alattvaló programozható.

712.

„Facile fertur quod omnibus communae est.” (?)

= Könnyű elviselni azt, ami közös.

BRAIN STORMING:

A közösséget is csak közösségben lehet elviselni.

713.

„Facile omnes cum valemus, recta consilia aegrotis damus.” (Terentius)

= Amíg egészségesek vagyunk, könnyen adunk jó tanácsokat a betegeknek.

BRAIN STORMING:

Ha azonban csak egészséges orvosok tudnának gyógyítani, akkor nemigen lenne beteg-ellátás!

714.

„Facile perit amicitia coacta.” (Bucler)

= A kényszerű barátság hamar felbomlik.

BRAIN STORMING:

... Mivel az nem barátság, hanem érdekkapcsolat.

715.

„Facilis descensus Averni.” (Vergilius)

= Könnyű a pokolba (a világba) jutni. (Avernus dél-itáliai tó. A mitológia szerint az alvilág bejárata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A gravitáció is arra mutat.

716.

„Facilitas auctoritatem, severitas amorem diminuit.” (Tacitus)

= A túlzott közvetlenség (haverkodás) a tekintélyt, a túlzott szigor pedig a szeretetet csökkenti.

BRAIN STORMING:

Mindezek kiküszöbölésére a szigorú közvetlenség lehet a megoldás.

717.

„Facit experimentia cautos.” (?)

= A tapasztalat óvatossá tesz.

BRAIN STORMING:

Az óvatosság azonban nem tesz tapasztalttá!

718.

„Facit indignation versum.” (Iuvenalis)

= A méltatlanság versírásra készítet. (Ha a költőt valami bántja, versben fejezi ki magát. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ebben mutatkozik meg a verbális szublimáció remek eszköze!

719.

„Facit aliquid operis, út te semper diabolus inveniat occupatum.” (Szent Jeromos)

= Mindig munkálkodj, nehogy az ördög tétlen találjon.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha eleve az ő megbízását teljesíted!

720.

„Facta loquuntur...” (?)

= A tények beszélnek...

BRAIN STORMING:

... Akárcsak a pénz.

721.

„Factum abiit, monumenta manent.” (Ovidius)

= A tettek elmúlnak, az emlékművek megmaradnak.

BRAIN STORMING:

... Amíg elférnek.

722.

„Factum fieri infectum non potest.” (Terentius)

= Megtörtént esetet meg nem történtté tenni nem lehet.

„Factum infectum fieri non potest.” (Jogi elv)

= Megtörtént dolgot meg nem lehet meg nem történtté tenni.

BRAIN STORMING:

Dehogyisnem – erre való a hazugság!

723.

„Fallaces sunt rerum species.” (?)

= A látszat csal.

BRAIN STORMING:

... És minél ostobábbak vagyunk, annál inkább!

724.

„Fallacia alia aliam tradit.” (Terentius)

= Csalás csalást szül.

BRAIN STORMING:

... Akár a hatást ellenhatást.

725.

„Fallitur augurio spes bona saepe suo.” (Ovidius)

= Sok embert reménye gyakorta megvárakoztat, és csalódottá tesz.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Vesd össze:

„Facet et spera.” (Jelmondat)

= Cselekedj és remélj!

No.2.:

A remény is könnyebben elviselhető, ha nem hiszünk benne... és inkább cselekszünk... bármit!

726.

„Falsa tempore ac spatio vanescunt.” (Tacitus)

= A hamis dolgokat a hely és az idő megrostálja.

BRAIN STORMING:

Akár a helyesnek tartott dolgokat is!

727.

„Falsus amicus obest mihi plus quam publicus hostis.” (?)

= A hamis barát többet árt nekem, mint a nyílt ellenség.

BRAIN STORMING:

Az ellenség csak tudni akarja a gyengéinket, míg a barátunk tudja.

728.

„Fama bona lente volat et mala fama repente.” (?)

= A jó hír lassan jár, míg a rossz hír sebesen száll.

BRAIN STORMING:

Ha nincs is mindig min örvendeni, mindig van min kárörvendeni!

729.

„Fama crescit eundo.” (Vergilius)

= A hír menet közben dagad. (= A hír szárnyakon jár. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A rossz hír szárnyakon jár – a jó hír szárnyain taposva!

730.

„Fames est optimus equus.” (?)

= Legjobb szakács az éhség.

BRAIN STORMING:

Erre azért nem feltétlenül lehet éttermet alapítani.

731.

„Familiaris dominus fatuun nutrit servum.” (?)

= A bizalmaskodó gazda vakmerő szolgálkat nevel.

BRAIN STORMING:

A bizalmasság mindig is felülírta a hivatalos kapcsolatokat!

732.

„Farinae eiusdem est.” (Persius)

= Ugyanabból a lisztből készült... (egyforma a természetük. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vagyis – ugyanaz a penész telepszik rá!

733.

„Fas est et ab hoste doceri.” (Vergilius)

= Szabad az ellenségtől is tanulni.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Csak arról tudod meg, hogy kicsoda, akivel harcolsz.” (MATRIX-II)

734.

„Fata viam invenient.” (Vergilius)

= A sors majd talál magának utat.

BRAIN STORMING:

„A sors majd
Talál magának
Utát” –

*Vagy lehet,
Megelőzzük
Előre megírt
Elhalálozásunkat.*

735.

„Febris nostra avaritia est, febris nostra libido est, febris nostra luxuria est, febris nostra ambitio est, febris nostra iracundia est.” (Szent Ambrus)

= A mi betegségünk a kapzsiság, a mi betegségünk a bujaság, a mi betegségünk a fényűzés, a mi betegségünk a törtetés, a mi betegségünk a harag. (A IV. sz. óta e bajok nem szűntek meg! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... és ezen az államvallássá tett kereszténység vajmi keveset változtatott.

736.

„Feci quod potui, faciant meliora potentes.” (?)

= Megtettem, amit tudtam, a hatalmasok csinálják jobban.

BRAIN STORMING:

A kudarc még nem bizonyítéka a csekély képességeknek!

737.

„Felicitas est superba.” (Curtius)

= A szerencse gőgös.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mert isteni adományként tetszeleg!

No.2.:

Mert azt hisszük – „Ez jár nekünk!”

738.

„Felicitas in socordiam vertit.” (Tacitus)

= Az embert tunyává teszi a szerencse.

BRAIN STORMING:

A szerencse sokszor olyan, mint annak örülni, hogy a fagyhalál elkerülése érdekében bedobnak közénk egy dinamit-rudat.

739.

„Feliciter sapit qui periculo alieno sapit.” (Plautus)

= A bölcs más kárán tanul.

BRAIN STORMING:

A legbölcsebb pedig a bölcs kárán.

740.

„Felix culpa.” (Szent Ágoston)

= Szerencsés bűn. (Szent Ágoston azért használta ezt a kifejezést, mert véleménye szerint a „szerencsés bűn megváltáshoz vezet”. Az „Exultet” himnuszban szerepel húsvét vigiliáján. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Még szerencse, hogy az emberek elhiszik nekünk, hogy bűnöznek – különben még leszarnák az Istent!”

741.

„Felix et faustum sit lumen.” (?)

= Szerencsés és üdvteli napot! (Köszöntés)

BRAIN STORMING:

= „Nem múljon el egy bűnös nap sem bűnbocsánat nélkül!”

742.

„Felix ille tamen corvo quoque rarior albo.” (Iuvenalis)

= A boldog ember még a fehér hollónál is ritkább jelenség.

BRAIN STORMING:

A boldogtalanságon nem sokat segít, ha fehér hollóra akadunk.

743.

„Felix, qui nihil debet.” (?)

= Boldog, aki semmivel sem tartozik.

BRAIN STORMING:

Értsd kb. = „Most, hogy minden tartozásomat megadtam, boldog lehetnék, de... nincs pénzem, így lehet, hogy megint adósságokat vagyok kénytelen csinálni.”

744.

„Felix, qui non habuit animi sui tristitiam, et non excidit a spe sua.” (Sir 14,2)

= Boldog az az ember, akit nem vádol a szíve, és aki nem süllyed reménytelenségbe.

BRAIN STORMING:

A legboldogabb tehát a reményteljes szívtelen ember?

745.

„Feminarum sexus, si licentia adsit, saevus, ambitiosus, potestatis avidus.” (Tacitus)

= A nő, ha lehetőség nyílik rá, kegyetlen, ambiciózus és hatalomra éhes.

BRAIN STORMING:

Pedig akkor csak a férfiakra hasonlítanak.

746.

„Femina id tantum tacere potest, quod nescit.” (Seneca)

= Az asszony csak arról tud hallgatni, amit nem tud.

BRAIN STORMING:

Arról sem – azt kitalálja maga.

747.

„Ferris, non culpes, quod vitari non potest.” (?)

= Ne hibáztass senkit, hanem tűrd, amit ki nem kerülhetsz.

BRAIN STORMING:

... még magamat se?

748.

„Fere libenter homines id quod volunt credunt.” (Publ. Syrus)

= Többször szívesen elhiszik azt az emberek, amit kívánnak.

BRAIN STORMING:

Néha azonban el sem hinnék, ha tudnák, hogy valójában mit kívánnak.

749.

„Ferriunt(que) summos fulgura montes.” (Horatius)

= A villámok a legmagasabb csúcsokba vágnak bele. (A magas állású embereket több kritika, irigység éri. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ott azonban nem okoznak erdőtüzet!

750.

„Ferrum, cum igne candet, tundendum.” (?)

= Addig kell a vasat ütni, amíg meleg.

BRAIN STORMING:

Ha meg már nem meleg, akkor addig, amíg fel nem melegszik!

751.

„Fertilior seges est alienis semper in agris: Vicinumque pecis grandius uber habet.” (Ovidius)

= Az irigység szebbnek látja a más vetését és értékesebbnek a szomszéd jószágát.

BRAIN STORMING:

= „*Kár, hogy nem vagy rám irigy, legalább büszke lehetnék magamra!*”

752.

„*Fervet olla, vivit amicitia.*” (?)

= *Amíg forr a fazék (amíg van ennivaló), tart a barátság.*

BRAIN STORMING:

... vagy míg a barát el nem fogy...

753.

„*Festinare nocet, nocet et cunctatio saepe, tempore quaeque suo qui facit, ille sapit.*” (?)

= *Veszélyes a nagy sietség, de a nagy késedelem is. Legjobb mindent a maga idejében megtenni.*

BRAIN STORMING:

Ha pont azt teszed, amit éppen tehetsz, akkor biztos lehetsz benne, hogy azt teszed, amit tehetsz, és akkor teszed, amikor éppen tenned kell...

754.

„*Festina lente...*” (Erasmus – Suetonius)

= *Siess, de lassan... (Lassan járj, tovább érsz. Autókra is szokták felírni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A lassú sietség

Lényege:

Mit teszünk,

(Van tervünk,)

Hamar kezdjünk

Bele!

755.

„*Fiat iustitia aut (et) pereat mundus.*” (?)

= *Legyen igazság, még ha belepusztul is a világ. (I. Ferdinánd császár és király /1503-1564/ jelmondata.)*

BRAIN STORMING:

~ Kb.:

Legyen

Igazam,

Még ha

Minden is

Odavan!

756.

„Fiat lux!” (Ter 1,3)

= *Legyen világosság!*

BRAIN STORMING:

De csak a világban, ne a fejekben! – tehette volna hozzá a Teremtő...

757.

„Fiat voluntas tua...” (Mt 6,10)

= *Legyen meg a Te akaratod...*

BRAIN STORMING:

... *Ha, mit*

Én akarok,

Te is

Akarod.

758.

„Fide, sed ante vide. Nec bene vidit, fallitur. Ergo, vide, ne capiaris fide.” (?)

= *Higgyél, de előbb nézz körül. Aki hiszékeny, nem lát jól, s csalódik, tehát nézz körül jól, nehogy hiteddel csapdába essél.*

BRAIN STORMING:

„*Nézz körül jól,*

Nehogy hiteddel

Csapdába essél”;

Ha mégis

Rászedtünk,

Úgy magadra

Vessél.

759.

„Fide, sed cui vide!” (?)

= *Bízzál, de nézd meg jól, hogy kiben!*

BRAIN STORMING:

A szkeptikus talán túl jól is lát...

760.

„Fideliter et patienter.” (?)

= *Hűségesen és türelemmel.*

BRAIN STORMING:

... *S a legtöbb hithű*

Így veszett el.

761.

„Fidem servavi.” (2Tim4,8)

= A hitet megőriztem...

BRAIN STORMING:

... Mert amúgy

Sem volt

Semmim sem.

762.

„Fides intrapida.” (XI. Pius pápa jelmondata.)

= Rendíthetetlen hit.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Vesd össze:

„Dubitando ad veritatem pervenimus.” (Cicero)

= Kétkedve jutunk el az igazságra.

No.2.:

A „rendíthetetlen hit”,

Mikor ésszel

Nem párosodik,

Hát mindent csak

Pusztulásba visz.

763.

„Fides, si non habeat opera, mortua est in semetipsa.” (Jak2,17)

= A hit cselekedet nélkül halott. (vagyis eredménytelen – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De ha a hit cselekszik, abból lehet csak temérdek HALOTT!

764.

„Fides supremum rerum humanarum vinculum est; sacra laus fidei inter hostes.”
(Quintilianus)

= A szótartás az emberi dolgok legnagyobb köteléke; az ellenség előtt szent a szótartás.

BRAIN STORMING:

A szótartás

Az emberi dolgok

Legnagyobb köteléke;

No de a hazugnak

Így legyen tán hurok

A nyakéke?

765.

„Fides út anima, unde abiit, eo nunquam rediit.” (Publ. Syrus)

= A bizalom olyan, mint a lélek – ha egyszer elszáll, nem tér vissza többé.

BRAIN STORMING:

Azonban emberségét

Hazudtolja meg,

Ki a bizalom

Bocsánatát

Semmiképp

Nem adja meg.

766.

„Figulus figulo invidet.” (?)

= Fazekas fazekasra irigykedik. (A szakmai irigység minden foglalkozásban megtalálható. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... pontosabban a vevőkörére!

767.

„Figulus figulum odit.” (?)

= Az egyik fazekas gyűlöli a másikat. (A szakmai irigység sajnos sok helyütt gyakori. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Így a papnak is

A pap, ki

Vetélytársa

Marad.

768.

„Finis coronat opus.” (Ovidius)

= A végeredmény koronázza meg a művet. (Minden jó, ha vége jó. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

„A végeredmény

Koronázza meg

A művet,” bár

Sok uralkodónak

A korona

Jelentette

A véget.

769.

„Fit via vi.” (Vergilius)

= Erővel tör magának utat.

BRAIN STORMING:

*...Amivel gyakran
Teszi tönkre
Az utat.*

770.

„Flamma fumi est proxima.” (Plautus)

= *Közel van a füsthez a láng. (vagy: A füst már a lángot jelzi.)*

BRAIN STORMING:

Sokszor megy füstbe egy terv, még ha ég is a kezünk alatt a munka.

771.

„Flet victus, victor interiit.” (?)

= *A legyőzött sír, a győző tönkrement. (Mindkét fél vereséget szenvedett. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Az ember a harcért harcol, nem a győzelemért; a vereség csak azért bántja, mert így később vonulhat ismét csatába.

772.

„Foedere et religione tenemur.” (?)

= *Szövetség és vallás útján leszünk egységesek. (Vittorio Amadeo herceg jelmondata. Egyben a titokzatos Fert jelmondat egyik megfejtése. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

*„Szövetség és vallás útján
Leszünk egységesek”,
S így legyőzzük majd
Mind'féle ellenségedet.*

773.

„Foenerare proximo tuo in tempore necessitatis illius, et iterum redde proximo in tempore suo.” (Sir 29,2)

= *Adj kölcsön – ha rászorul – embertársadnak és fizess vissza idejében, hogyha magad kaptál.*

BRAIN STORMING:

„Kölcsönkenyér visszajár!” – No, de kinek kellene ugyanaz a kenyér?

774.

„Foeneratur Domino qui miseretur pauperis: et vicissitudinem suam reddet ei.” (Péld. 19,17)

= *Aki megszánja a szegényt, az Úrnak ad kölcsön, és megfizeti a jótéteményét.*

BRAIN STORMING:

... akárcsak a szegény teszi. Ergo – isten valójában csóró?

775.

„Forma bonum fragile est.” (Ovidius)

= A külső szépség nagyon mulandó (törékeny).

BRAIN STORMING:

... A belső meg nem látható... egy-null.

776.

„Formositas dimidium dotis.” (Afranio)

= A szép külső felér egy fél hozománnyal.

BRAIN STORMING:

Ami sokszor rá is megy arra, hogy a szép külső sokáig megmaradjon.

777.

„Formosos saepe inveni pessimos, et turpi facie multos cognovi optimos.” (Phaedrus)

= Gyakran a szép külsejű emberek gonoszak, míg az előnytelen külsejűek a legjobbak.

BRAIN STORMING:

Visszaélni csak értékkel lehet, de ne ítéljük el ezért mégsem a legszebbeket!

778.

„Fortes fortuna adiuvat.” (Terentius)

= Bátrakat segíti a szerencse.

BRAIN STORMING:

No.1.:

... Főleg, ha van bátorságuk kívánni!

No.2.:

„Bátrakat segíti

a szerencse.”

Ha a szerencsevárás

Kedvünk nem szegte!

779.

„Fortibus est fortuna viris data.” (Ennius)

= A szerencse a bátrak oldalán áll.

BRAIN STORMING:

... Egyszer csak!

780.

„Fortis et constantis animi est non perturbari in rebus asperis.” (Cicero)

= Az erős és állhatatos ember nem jön zavarba a nehéz körülmények között sem.

BRAIN STORMING:

... Talán azért, mert nincs kedve pánikolni!

781.

„Fortis fortunam superat.” (Jelmondat)

= Az erős ura a szerencsének.

BRAIN STORMING:

... Legalábbis az erősek szerint.

782.

„Fortiter agit, prudenter patitur.” (Jelmondat)

= Bátran cselekszik és okosan szenved.

BRAIN STORMING:

A „vakmerőség” pedig sokszor csak „merő vakság”.

783.

„Fortiter ille facit qui miser esse potest.” (Martialis)

= Az él bátran, aki a szegénységet el tudja viselni.

BRAIN STORMING:

... Főleg a beosztottaikét!

784.

„Fortiter in re, suaviter in modo.” (?)

= Legyünk erősek a célratörésben, de szelídek a kivitelezésben.

BRAIN STORMING:

Ha gyaláznak minket, mondhatják azt akármilyen szépen hangzón.

785.

„Fortitudo mea et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem.” (Zsolt 118,14)

= Te vagy az én bátorságom, zengő diadalom, Te vagy szilárd, nagy erődöm*, dicsőítő dalom.

BRAIN STORMING:

*Nevezzük inkább légvárnak!

786.

„Fortuna favet fatuis.” (?)

= A szerencse kedvez az ostobáknak. (Bolondnak van szerencséje. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

DE sem okossá, sem bölccsé nem teszi.

787.

„Fortuna fortes metuit, ignavos premit.” (Seneca)

= A szerencse fél az erősektől, de a gyávákat elnyomja.

BRAIN STORMING:

Ha tudod, mit akarsz,

Nem is kell szerencse,

Míg sokaknak persze

A szerencse az

Egyetlen reménye.

788.

„Fortuna ius in mores hominis non habet.” (Publ. Syrus – Seneca)

= A szerencse az ember erkölcsét nem változtathatja meg.

BRAIN STORMING:

A jószerencse általában nem, a balszerencse azonban sokszor.

789.

„Fortuna multis dat nimis, satis nulli.” (Martialis)

= A szerencse sokaknak nagyon sokat ad, de eleget soha.

BRAIN STORMING:

= „Ha ingyen van, miért nincs belőle több?”

790.

„Fortuna opes auferre, non animum potest.” (Seneca)

= A szerencse elveheti a vagyont, de nem a lelket.

BRAIN STORMING:

És ha valaki testét-lelkét beleadta, hogy megszerezze a vagyont?

791.

„Fortuna vitrea est, tum cum splendet frangitur.” (Publ. Syrus)

= A szerencse üvegből van – csillog, de el is törik.

BRAIN STORMING:

Akkor az igen nagy és igen csillogó szerencse gyémántból van?

792.

„Frangar, non flectar.” (?)

= *Ha beleszakadok is, nem hajtom meg magam. (Jelmondat)*

BRAIN STORMING:

... Mindegy – sokan beletörnek a meghajlásba.

793.

„Frater fratrem ne deserat.” (?)

= *Testvérek ne hagyják el egymást.*

BRAIN STORMING:

A számmik meg pláne!

794.

„Fronte patet quod mente geris.” (Camers)

= *Elárulja homlokod, hogy mire gondolsz.*

BRAIN STORMING:

*„Elárulja homlokod,
Hogy mire gondolsz,”
Mint hogy álmod
Mélyét is, hogy
Mennyire horkolsz.*

795.

„Frustra conatur, cui non Deus auxiliatur.” (?)

= *Hasztalan fáradozol, ha Isten segítsége nem szavatol.*

BRAIN STORMING:

*Isten is megvezet,
Méghez a nevetve,
Mikor azt hiszed:
A jó sors Ő,
S nem pedig:
Szerencse.*

796.

„Frustra habet, qui non utitur.” (Phaselius)

= *Hiába van bármid, ha azt semmire sem használod.*

BRAIN STORMING:

*„Hiába van bármid,
Ha azt semmire
Sem használod”,
Ha kreatív vagy,
Jó neked bármi,
S azt bármire használod...*

797.

„Frustra sibi fidem, quis postulat ab eo servari, cui fidem a se praestitam servare recusat.” (Reg. iuris 75.)

= Aki ígéretét nem teljesíti, másától sem igényelheti ígéretének megtartását.

BRAIN STORMING:

És ha a vérbosszúróról mondunk le?

798.

„Fugit hora, ora.” (?)

= Jóvétehetetlenül rohan az idő, imádkozzál. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

... és akkor most imádkozással töltsük a drága időt???

799.

„Fugit interea, fugit irreparabile tempus.” (Vergilius)

= Rohan a soha vissza nem térő idő.

BRAIN STORMING:

Akárcsak az órákkal elfutó tolvaj.

800.

„Fulgur fulget.” (?)

= A villám felvillan. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

„A villám felvillan”,

Majd, mint a villám,

Elillan, ... de addig

Bizony nagyon, nagyon

Nagyon ott van!

801.

„Fundamentum (autem) est iustitiae fides, id est dictorum conventorumque constancia et veritas.” (Cicero)

= Az igazságosság alapja a hűség, a szavak és szerződések állandósága és igazsága.

BRAIN STORMING:

Az igazságtalanság alapja is a hűségnek és a megállapodásoknak a kihasználása.

802.

„Fundamentum est omnium virtutum pietas in parentes.” (Cicero)

= Minden erény alapja a szülők iránti tisztelet.

BRAIN STORMING:

„Minden erény alapja
a szülők iránti tisztelet”,
*No de akkor, az
Árvák – erkölcstelenek?*

803.

„Fundum alienum arat, incultum familiarem deserit.” (Plautus)
= Felszántja más földjét, sajátját pedig műveletlenül hagyja. (Magával nem törődik... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Szép dolog ez – csak nem a betakarítás előtt közvetlenül!

804.

„Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus.” (?)
= Addig örüljünk, amíg fiatalok vagyunk... (Ballagó diákok dala. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

*Azután már csak abban lesz örömiünk, hogy a fiatalokat zaklatjuk azért, hogy ők még örül-
hetnek, továbbá, hogy felnőttként már tudjuk, hogyan szegjük meg azokat a szabályokat,
amiktől fiatalon féltünk, és amikről azt hittük, hogy azok szigorú betartása tartja egyben a
társadalmat.*

805.

„Gaudeant bene nati.” (?)
= Örüljenek, akik jó családban születtek...

BRAIN STORMING:

... azért, mert a tehetség és érdem sokszor átugrik egy generációt?

806.

„Gaudet uterque parens, filius si est bene parens.” (?)
= Mindkét szülő örül, ha fiuk engedelmes.

BRAIN STORMING:

Mint ahogy a feleség és az anyós is örül majd ennek.

807.

„Gaudete cum gaudentibus, flete cum flentibus.” (Róm 12,15)
= Örüljete az örvendezőkkel és sírjatok a sírókkal.

BRAIN STORMING:

És ha egy depressziós és egy eufórikus találkozik?

808.

„Gaudium non nascitur nisi ex virtutum conscientia.” (Seneca)

= Az igazi öröm erényes életből fakad.

BRAIN STORMING:

Különösen az erélyeseket kihasználóké!

809.

„Generari et nasci a principibus fortuitum, nec ultra aestimatur.” (Tacitus)

= Maga az előkelő származás még nem minden.

BRAIN STORMING:

De általában bőven elég!

810.

„Generosos animos labor nutrit.” (Seneca)

= A nemes lelkű embert a munka elteti.

BRAIN STORMING:

Az okosokat pedig más munkája.

811.

„Genus irritabile vatum.” (Horatius)

= Az írók és a költők fokozottabban érzékenyek.

BRAIN STORMING:

Különösen egymás véleményére.

812.

„Gesta verbis praeveniant.” (?)

= A tett előzze meg a szavakat. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

(Csattanás után mondja az „áldozatnak”:) „Szóval ezt a pofont azért kaptad, mert...”

813.

„Gloria virtutem tamquam umbra sequitur.” (Cicero)

= Az elismerés, a dicsfény, mint az árnyék, követi az erényt.

BRAIN STORMING:

Nem mindig hoz

Dicsfényt az erény

Cselekedete,

*Mint ahogy
Dicsfénynek
Sem mindig
Erény az eredete!*

814.

„Gloriam qui spreverit veram habebit.” (Livius)
= Aki a hiú dicsőséget megveti, a valóságost nyeri el.

BRAIN STORMING:

Ha azonban az erényes tettet nem dicsőíti, mások erényét csak gyöngíti.

815.

„Grandis tibi restat via.” (?)
= Még kemény út van előtted. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Ami jobb lehet, mint az ingoványos.

816.

„Grates pro meritis numquam tibi reddet iniquus.” (?)
= A gonosz ember sohasem fog neked köszönetet mondani.

BRAIN STORMING:

A képmutató, aki a hátad mögött ellened szervezkedik, azért is köszönetet mond, amit meg sem tettél!

817.

„Gratius ex ipso fonte bibuntur aquae.” (Ovidius)
= A forrásból szívesebben isznak az emberek. (A közvetlen megismerés jobb, mint a közvetett.
– a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az epidemiológiában, vagy a nukleáris bomba tervezésében, stb.-ben, ez kényes kérdés.

818.

„Gratus esse debet qui beneficium accepit.” (Cicero)
= Aki jótéteményben részesült, legyen hálás.

BRAIN STORMING:

És ki határozza meg, hogy mi számít jótéteménynek?

819.

„Grave ipsius conscientiae pondus.” (Cicero)
= Súlyos teher a saját lelkiismeretünk.

BRAIN STORMING:

Az ember tehát vagy edzi magát hozzá, vagy inkább nem cipeli.

820.

„Gravior et validior est decem virorum bonorum sententia, quam totius multitudinis imperitae.” (Cicero)

= Többet ér tíz értelmes férfi véleménye, mint a járatlan tömeg álláspontja.

BRAIN STORMING:

Többet ér, de gyöngébb is!

821.

„Gravis malae conscientiae lux est.” (Seneca)

= A rossz lelkiismeret fényét nehéz elviselni (mert rávilágít a bűnre a bűnös lelkében – a szerk.).

BRAIN STORMING:

És senki sem szereti, ha a szemébe villognak...

822.

„Habet praeteriti doloris secura recordatio delectationem.” (Cicero)

= Elmúlt régi bajokra már kellemesen emlékezünk vissza a nyugodt körülmények között.

BRAIN STORMING:

Minden emlék szép, ha éppen nincs semmi baj.

823.

„Habitudo facit monachum.” (?)

= Ruhá teszi a szerzetest. (Minden szerzetesrendnek más egyenruhája van. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Pontosabban – a ruhatár hiánya!

824.

„Hac ne vade via, quin dicas Ave Maria.” (?)

= Ne menj el mellettem anélkül, hogy egy Ave Mariát el ne mondanál! (A győri papnevelő intézet bejárata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És még azt mondják, hogy a papoknak nem a nőkön jár állandóan az eszük???

825.

„Hae oportuit facere et illa non omittere.” (?) (Mt 23,23)

= Ezt meg kellett tenni, de a másikat nem szabad elmulasztani.

BRAIN STORMING:

*Még ha bírja is
A farka, se
Lesz belőle
Szarka!*

826.

„Haec est victoria, quae vincit mundum, fides nostra.” (1 Jn 5,4)
= És ez a győzelem – győzelem a világ felett – a mi hitünk.

BRAIN STORMING:

... talán inkább a valóság felett – pontosabban: a realitás(érzék) felett!

827.

„Haec prima lex amicitiae, ut ab amicis honesta petamus, amicorum causa honesta faciamus.” (Cicero)
= A barátság első törvénye ez: barátainktól tisztességes dolgot kérjünk, s barátság címén csak tisztességes dolgot tegyünk.

BRAIN STORMING:

A barátság 2. törvénye: barátodért még a tisztességtelenséget is vállald!

828.

„Haec sit propositi nostri summa: Quid sentimus loquamur, quod loquimur sentiamus, concordet sermo cum vita.” (Seneca)
= Életszabályunk legyen: azt mondjuk, amit érzünk; úgy érezzünk, ahogy beszélünk, vagyis a szó legyen összhangban az élettel.

BRAIN STORMING:

Akkor ezzel együtt az is életszabályunk, hogy ne törekedjünk a konfliktusmentes társadalmi együttélésre.

829.

„Haereticus” (?)
= Eretnek.

BRAIN STORMING:

Ez mitől bölcsesség? (A kérdés azért merült fel bennem, mert a forrás címében az szerepel, hogy „Latin bölcsességek – Szállóigék, velős mondások”...)

830.

„Hanc veniam petimus damusque vicissim.” (Horatius)
= Ezt a kegyet kérjük, és viszonzásul mi is megadjuk.

BRAIN STORMING:

= „Köszönöm, hogy kimentettél az életveszélyből! Remélem, hamarosan te is életveszélybe kerülsz, és épp ott leszek, hogy megmenthesselek!”

831.

„Haud igitur redit ad nihilum res ulla.” (Lucretius)

= Semmi sem semmisül meg igazán.

BRAIN STORMING:

Valamely dolog emléke azonban nem azonos magával a dologgal!

832.

„Herba cito crescit, quae fructum reddere nescit.” (?)

= Hirtelen nő az a növény, amely nem hoz gyümölcsöt (a gyomnövény – a szerk.).

BRAIN STORMING:

A nagy száj néha csak nagyon éhes száj.

833.

„Hic iacet, per quem multi iacent.” (?)

= Itt nyugszik az, aki miatt sokan nyugszanak itt. (Gúnyos felírás egy orvos sírján. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az orvosnak nehéz a dolga, hisz’ nemcsak a Természet, hanem az ember természete ellen is kell harcolnia.

834.

„Hic liber est, in quo quaerit sua dogmata quisque, invenit et pariter, dogmata quique sua.” (?)

= Ez az a könyv, amelyben ki-kí a saját igazságát keresi s meg is találja azt. (Mindenki a Bibliára hivatkozik. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Timeo hominem unius libri.” (Aquinoi Szent Tamás)

= Félt az egykönyvű embertől. (Az olyan, aki kevés dolgot tud, de azt a legnagyobb, kínos aprólékossággal. E kifejezést félművelt, egyoldalú emberre is használják. – a szerk.)

835.

„Hic locus odit, amat, punit, conservat, honorat, nequitiam, pacem, crimina, iura, bonos.” (?)

= Ez a hely gyűlöli a gonosztságot, szereti a békét, bünteti a vétkeket, megvédi a jogokat, tiszteli a jókat (a bíróság nemes feladatai – a szerk.).

BRAIN STORMING:

... s mindezért jó pénzt kér, ha nem is dolgozik.

836.

„Hic mortui vivunt, hic muti loquuntur.” (?)

= Itt a halottak élnek, itt a némák beszélnek. (Az erfurthi könyvtár felirata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ne temetőket építsünk, hanem emlékkönyvtárakat!

837.

„Hic quiescit, qui nunquam quievit. Tace!” (?)

= Itt nyugszik, aki életében sohasem nyugodott. Hallgass!

BRAIN STORMING:

= „Ne szakítsd félbe a hallgatagságomat!”

838.

„Hilarem datorem diligit Deus.” (2 Kor 9,8)

= Isten a jókedvű adakozót kedveli.

BRAIN STORMING:

Mert így Isten is könnyebben és szívesebben hiszi el, hogy az adakozók maguktól, szeretetből adakoznak, az ő kedvéért.

839.

„Hirundines aestivo tempore praesto sunt, frigore pulsae recedunt. Ita falsi amici.” (?)

= A fecskék nyár idején velünk vannak, ha hideg lesz, eltávoznak. Ilyenek a hamis barátok is.

BRAIN STORMING:

A nem hamis barátok ezek szerint éhen halnak velünk?

840.

„Historia est magistra vitae.” (?)

= A történelem az élet tanítómestere.

BRAIN STORMING:

Az iskolai didaktikához hasonlóan gyenge hatékonyságú módszerekkel.

841.

„Historia... testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuntia vetustatis.” (Cicero)

= A történelem az idők tanúja, az igazság fénye, az emlékezés élete, az élet mestere, a régmúlt hírnöke.

BRAIN STORMING:

... és az érettségi vizsga réme!

842.

„Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.” (Jn 15,12-13)

= Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket. Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az önfeláldozás néha nem más, mint a mérhetetlenül ötletszegény emberszeretet igen időtlen megnyilvánulása.

No.2.:

És mit érnek a barátok egy halott baráttal?

843.

„Hoc est signum cui contradicitur.” (Lk 2,34)

= Jel lesz, amelynek ellene mondanak. (Simon jövendölése a gyermek Jézusról. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Nem kell nagy jóstehetség ahhoz, hogy előre lássuk, hogy ha hülyeségeket fogunk mondani, akkor nem fognak nekünk hinni!

844.

„Hoc retine verbum: frangit Deus omne superbum.” (?)

= Legyen mindig az az elved: Isten minden gőgöt megvet.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mivel nem tűri a konkurenciát.

No.2.:

Mire utal ez? Ha én is megvetek minden gőgöt... Isten vagyok?

845.

„Hoc scio pro certo: quoties cum stercore certo, vinco seu vincor, semper ego maculor.” (?)

= Biztosra veszem, hogy amikor silány emberrel harcolok, akár győzők, akár vesztek, mindig én szennyeződöm be.

BRAIN STORMING:

Vesd össze a „Silány ember jelszavával”: Bárkivel elegyedek harcba – ha veszítek is, nyerek valamit.

846.

„Hoc unum scio, id est nihil scire.” (?)

= Szokratész így válaszolt a delphoi jósnak: Egyet tudok, hogy semmit sem tudok... (Az igazság az, hogy többet nem tudunk még a világról, mint amennyit tudunk. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Egyben érdemes hinni – a tudásban!

No.2.:

= „Egyet tudok – hogy sok mindenben csak hiszek!”

847.

„Hominem te esse memento.” (?)

= Emlékezz rá, hogy ember vagy! (úgy is kell viselkedned! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ne felejtsd el, hogy a másik ember is ember!

848.

„Homines amplius oculis, quam auribus credunt.” (Seneca)

= Az emberek inkább hisznek a szemüknek, mint a fülüknek. (A szemtanúk értékesebbek, mint a fültanúk. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az emberek inkább nézik a szép szemeket, mint a szép fülbevalót!

849.

„Homines dum docent discunt.” (Seneca)

= Az emberek tanítva tanulnak.

BRAIN STORMING:

Akkor az iskolában nem az életnek tanulunk, hanem azért tanulunk, hogy a tanárok tanuljanak?

850.

„Homines frugi omnia recte faciunt.” (Cicero)

= A becsületes ember mindig helyesen cselekszik.

BRAIN STORMING:

Tehát, aki helyesen cselekszik, még nem biztos, hogy becsületes ember?

851.

„Homines nihil agendo discunt male agere.” (?)

= Az embereket a henyélés, a dologtalanság viszi rá a rosszra.

BRAIN STORMING:

Nincs rosszabb tehát, mint a dologtalan gengszter?

852.

„Homines, quo plura habent, eo ampliora cupiunt.” (?)

= Minél többje van az embernek, annál többre áhítozik.

BRAIN STORMING:

Nilvánvaló: a semminél a valami több, a soknál azonban a sokkal több a több!

853.

„Homoni plurima ex homine sunt mala.” (Plinius)

= A legtöbb bajt az emberek maguk okozzák egymásnak.

BRAIN STORMING:

Sokszor olyan dolgok, problémák és sérelmek miatt, amiket nem emberek okoztak nekik.

854.

„Hominis ingenium oratione agnoscitur.” (?)

= Az ember elméjét beszédéből lehet megismerni.

BRAIN STORMING:

A szándékát azonban a legkevésbé.

855.

„Hominis tota vita nihil aliud quam ad mortem iter.” (Seneca)

= Az ember egész élete a halálhoz vezető út.

BRAIN STORMING:

Ezen az úton azonban nem a sebesség a lényeg, hanem a kényelem és a látnivaló!

856.

„Hominum natura, nivitatis ac peregrinationibus avida est.” (Plinius)

= Az emberek természetüknél fogva szeretik az újdonságokat és az utazást.

BRAIN STORMING:

Ha így lenne, a többség nem a lakhelyén szeretne dolgozni, és mindig örülnének egy új főnöknek!

857.

„Homo bonus semper tiro est.” (Martialis)

= A tisztességes ember mindig kezdő marad. (Mindig, mindenkihez iparkodik alkalmazkodni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Így minden kezdő is tisztességes lenne? A szélhámos is alkalmazkodik az áldozathoz.

858.

„Homo est animal bipes rationale.” (Boetius)

= Az ember kétlábú, értelmes állat.

BRAIN STORMING:

A két láb stimmel, de azzal sem mindig a realitás talaján áll.

859.

„Homo est animal bipes sine pennis.” (Plato)

= Az ember kétlábú, szárny nélküli állat.

BRAIN STORMING:

Akkor pl. a baromfi egy kétlábú, szárnyas ember?

860.

„Homo homini aut deus, aut lupus.” (Rotterdami Erasmus)

= Az ember az embernek vagy istene, vagy farkasa.

BRAIN STORMING:

A modern ember megtanulta, hogyan hasznosítsa a farkast... és ugyanezt megtette az istennel is.

861.

„Homo longus raro sapiens, sed si sapiens, valde sapiens.” (Középkori axióma)

= A magas ember ritkán okos, de ha okos, akkor nagyon okos. (Ez a mondás a középkorban érvényes lehetett, manapság már nem. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A magas embert ritkán tekintjük okosnak, de ha okosakat mond, akkor nagyon okosnak hisszük.

862.

„Homo proponit, Deus disponit.” (?)

= Ember tervez, Isten végez.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mármint az emberrel!

No.2.:

Ember teveZZ! Isten végzett!

No.3.:

Vesd össze: „Segíts magadon, isten is megsegít!”

No.4.:

Az ember sokszor számút istenre és kéri a segítségét... de a végén aztán az ember csinál mégis mindent.

No.5.:

Isten még arra sem méltatja az embert, hogy legalább ígéretne neki!

No.6.:

Isten csak hat napot dolgozott – pontosabban ennyit járt a szája életében... így fogalma sem lehet a munkáról, az embert mégis véres verejtékkal dolgoztatja, ugyanúgy, mint ahogyan a szülésről sem lehetett semmi fogalma (még a fiát, Jézust is egy nővel szülte meg), mégis fájdalmas szülést hozott a nőkre!

863.

„Homo sacra res homini.” (Seneca)

= Az ember személye szent a másik ember számára.

BRAIN STORMING:

... és jól tudjuk, hogy általában mi a sorsa a szenteknek...

864.

„Homo sanctus in sapientia manet sicut sol, nam stultus sicut luna mutatur.” (Sir 27,11)

= Az igaz ember mindig bölcsességet mond, a balga azonban változik, mint a Hold.

BRAIN STORMING:

... a Holdat mégsem tartjuk balgának!

865.

„Homo semper in os fert aliud, aliud cogitat.” (Publ. Syrus)

= Az ember másképpen beszél, és másképpen gondolkodik.

BRAIN STORMING:

Másképp olvassuk egy ember írását és másképp a gondolatait.

866.

„Homo sine pecunia, imago mortis.” (Tréfás axióma)

= Az ember pénz nélkül olyan, mint a halál.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Pénzt, vagy életet!”

867.

„Honestas mors turpi vita potior, et incolumitas ac decus eodem loco sita sint.” (Tacitus)

= A tisztas halál többet ér, mint az alávaló élet. A becsületesség és dicsőség egyazon helyen legyen.

BRAIN STORMING:

Ez remek jelszó azok szájában, akik másokat küldenek halálba!

868.

„Honestas res est laeta paupertas.” (Seneca)

= Tisztas dolog a vidám lélekkel viselt szegénység. (A megelégedett ember szegényen is boldog lehet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Legalábbis a gazdagok szerint...

869.

„Honus habet onus.” (?)

= A tisztség teherrel (gonddal) jár.

BRAIN STORMING:

Néha súlyos anyagi teherrel.

870.

„Honus praemium virtutis.” (Cicero)

= Az elismerés az erényes élet jutalma.

BRAIN STORMING:

A többség (azonban) beéri az anyagi haszonnal.

871.

„Hospitibus laetum debes ostendere vultum.” (?)

= A vendégeket vidám arccal fogadd.

BRAIN STORMING:

Persze, nem egy temetésen...

872.

„Hostium dona non dona, nec utilia.” (Sophocles)

= Az ellenség ajándéka nem ajándék és nem is hasznos.

BRAIN STORMING:

És az, amit ellopunk tőle?

873.

„Humanum amare est humanum autem ignoscere est.” (Plautus)

= Emberi dolog a szeretet. Emberi dolog a megbocsátás is.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Sine sanguinis effusione non fit remissio.” (Zsid 9,11-14)

= Vérontás nélkül nincs bűnbocsánat. (Áldozat nélkül nincs kibontakozás. – a szerk.)

874.

„Hunc decorant homines, quem vestimenta decorant.” (?)

= Az emberek öltözetük szerint becsülik meg az embereket.

BRAIN STORMING:

Meg az alapján is, hogy az öltözet alatt milyenek lehetnek.

875.

„Ibi semper est victoria, ubi concordia.” (Publ. Syrus)

= A győzelem mindig ott van, ahol egyetértés uralkodik.

BRAIN STORMING:

Ott azonban harc és vetélkedés sem nagyon van.

876.

„Id facere laus est quod decet, non quod licet.” (Seneca)

= Dicséretre méltó, ha azt tesszük, ami tisztességes, nem pedig azt, ami megengedett. (A kettő között van különbség, nem lehet mindent tiltani. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mivel mi döntjük el, hogy kivel szemben viselkedünk tisztességesen... így a dolog etikája azonnal megbukik.

877.

„Idem per idem.” (?)

= Ugyanazt ugyanazzal (bizonyítani). (Így nevezik az olyan hibás bizonyítást, amelynél olyan tétellel bizonyítanak, amely már maga is feltételezi a bizonyítandót. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Vagyok, aki vagyok.” – Vagyis: Isten már a kezdet kezdetén sem konyított a logikához!

878.

„Idem velle atque idem nolle, ea demum firma amicitia est.” (Sallustius)

= A szilárd barátság alapja a jóban-rosszban közös akarat.

BRAIN STORMING:

A szilárd ellenségeskedés alapja is ugyanez, ha a barátok ugyanazt a nőt akarják megszerezni.

879.

„Ideo victor, quia victima.” (?)

= Azért győző, mert elfogadta, hogy legyőzzék. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Attól még veszteség a veszteség, hogy elfogadtuk.

880.

„Iesus vero ait eis: Sinite parvulos, et nolite eos prohibere ad me venire: talium est enim regnum caelorum.” (Mt 19,14)

= Jézus azonban így szólt: Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa.

BRAIN STORMING:

Az Egyház számára talán ezért nem is ért sokat egy-egy gyermek evilági élete, mivel úgy gondolhatták, hogy „az ilyeneké a mennyeknek országa”...

881.

„Ignorantia iuris neminem excusat.” (Jogi axióma)

= A törvény nem tudása senkit sem mentesít.

BRAIN STORMING:

A törvény nem-tudása miért nem jog?

882.

„Ignoscas aliis multa, nihil tibi.” (Ausonius)

= Másnak sokat bocsáss meg, magadnak ellenben semmit.

BRAIN STORMING:

Ezzel lehet

Megsérted azt,

‘Ki neked megbocsát –

Mert hát így

Hogyan képzelhetné

Istennek magát?

883.

„Ignoscito saepe alteri; nunquam tibi.” (Publ. Syrus)

= Könnyen bocsáss meg másoknak, magadnak azonban soha.

BRAIN STORMING:

... Azt is megbocsássam, ha bűnt követek el, és bűnhődni akarok, de megbocsátanak?

884.

„I.H.S.” = (Iesus Hominum Salvator)

= Jézus az emberek Megváltója.

BRAIN STORMING:

Az Egyház pedig az emberek „megvágója”.

885.

„Ille autem dixit ei: Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace, et esto sana a plaga tua.” (Mk 5,34)

= Ő (Jézus) megnyugtatta: Leányom, hited meggyógyított. Menj békével és maradj egészséges.

BRAIN STORMING:

Mivel nem is voltál beteg – csak azt hitted!

886.

„Ille dolet vere, qui sine teste dolet.” (Martialis)

= Az szenved igazán, aki magányosan szenved. (Aki nem tud másnak panaszkodni.* – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**Vagy máson levezetni a feszültségeit és haragját!*

887.

„Imago animi est sermo.” (Seneca)

= A lélek tükrö a beszéd.

BRAIN STORMING:

A beszéd trükke pedig a tett.

888.

„Immodica ira gignit insaniam.” (Seneca)

= A féktelen harag elveszi az ember esztét.

BRAIN STORMING:

Pláne azért, akin ki akarja tombolni magát.

889.

„Impossibilis conditio pro non scripta habetur.” (Jogi axióma)

= Lehetetlen feltételt nem létezőnek kell tekinteni.

BRAIN STORMING:

No, de ki dönti el, hogy mi a „lehetetlen”?

890.

„Impotentia excusat legem.” (Jogi axióma)

= A tehetetlenség mentesít a törvény alól.

BRAIN STORMING:

És a tehetetlenség törvénye mi alól mentesít?

891.

„In audaces non est audacia tuta.” (Ovidius)

= A bátrakban a bátorság nem ígér biztonságot.

BRAIN STORMING:

A bátorság nem más, mint szerencse és vakmerőség.

892.

„In bibliothecis loquuntur defunctorum immortales animae.” (ifj. Plinius)

= A könyvtárakban a halottak hallhatatlan lelke szólal meg.

BRAIN STORMING:

De csak azoknak, akik olvasással, és nem RÁ-olvasással akarják ezeket a lelkeket megidézni!

893.

„In caritate pauper est dives, sine caritate omnis dives est pauper.” (Szent Ágoston)

= A szegénynek, ha szeretete van, gazdag. – A gazdag szeretet nélkül szegény.

BRAIN STORMING:

Pedig a gazdag szereti a gazdagságot... Éppen ezért gazdag!

894.

„In civitate libera linguam mentemque liberas esse debent.” (Suetonius)

= Szabad országban a gondolatnak és a szónak is szabadnak kell lennie.

BRAIN STORMING:

Azt gondolsz, amit akarsz; azt mondasz, amit akarsz; és majd a börtönben is majd azt csinálsz, amit csak akarsz a rács mögött.

895.

„In crastinum differo res severas.” (Cornelius Nepos)

= A nehéz dolgokat holnapra kell halasztani.

BRAIN STORMING:

Másnapra... vagy a másnaposságra?

896.

„In cruce salus.” (Jelmondat)

= *Keresztben van az üdvösség.*

BRAIN STORMING:

... abban, hogy a hívő megfeszül az egyházért?

897.

„In discrimine apparet, qui vir.” (?)

= *Harcban mutatkozik meg, hogy ki a férfi.*

BRAIN STORMING:

Harc és játék – a két jellem-leleplező.

898.

„In dubiis porro, quae pars est tutior, illam recta sequi suadet ratio.” (Polignac)

= *A józan ész azt tanácsolja, hogy kétes esetekben a biztosabbat kell követni.*

BRAIN STORMING:

... a biztosabbnak LÁTSZÓT!

899.

„In extremis extrema sunt sequenda.” (?)

= *Végső esetben rendkívüli eszközökhöz folyamodunk.*

BRAIN STORMING:

... azért, hogy ne az legyen a „végső eset”.

900.

„In frigidum furnum panes immittere.” (?)

= *Kenyeret hideg kemencébe tenni. (Céltalan dologba fogni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Forró kemencébe hülyeség is már kész kenyeret tenni!

901.

„In fuga foeda mors est; in victoria gloriosa.” (Cicero)

= *Menekülés közben a halál szégyenletes, győzelem esetén azonban dicsőséges.*

BRAIN STORMING:

= Menekülés közben a halál természetes, győzelem esetén azonban... oltári nagy szívás!

902.

„In fuga salus.” (?)

= *A tisztaság* megőrzése a veszedelmek (alkalmak) elkerülésével biztosítható.*

BRAIN STORMING:

**Akár a tapasztalat!*

903.

„In iudicando est criminosa celeritas.” (Publ. Syrus)

= Ítékezés közben vétkes dolog a sietség. (Pl. a statárium. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az ejaculatio praecox-ot nem lehet elég korán kezdeni.

904.

„In iudiciis non est acceptio personarum habenda.” (Reg. iuris 12.)

= Az igazságszolgáltatásban személyi megkülönböztetésnek nincs helye.

BRAIN STORMING:

... egy ideális világban, de nem az emberében.

905.

„In magnis et voluisse sat est.” (Propertius)

= Nagy dolgokban a szándék is tiszteletet érdemel.

BRAIN STORMING:

... egyebet nem!

906.

„In magno magno capiuntur flumine pisces.” (?)

= Nagy folyókban nagy halakat lehet fogni.

BRAIN STORMING:

Ezt nem a kis halak hangoztatják!

907.

„In maleficiis voluntas spectatur, non exitus.” (Jogi axióma)

= A bűncselekményekben az akarat, a szándék a fontos, nem az eredmény.

BRAIN STORMING:

A diktatúrákban és az ideológiai rendszerekben jelenik meg a ‘gondolat-bűn’.

908.

„In mundo melius non est quam fidus amicus.” (?)

= A világon nincs jobb dolog, mint a HŰ barát.

BRAIN STORMING:

Mert az a hülyeségeink ellenére is megmarad. Igaz, akkor nem csak HŰ, hanem lehet, hogy hozzánk hasonlóan HŰ-LYE is!

909.

„In mundo tria sunt, quae sunt dignissima laude: femina casta, bonus socius famulusque fidelis.” (?)

= A világon három dolog érdemel dicséretet: a tiszta nő, a jó társ és a hűséges szolga.

BRAIN STORMING:

Vagyis – egy jó feleség?

910.

„In nomine Dei.” (?)

= Isten nevében. (Gyakran fordul elő régi kéziratok, könyvek, oklevelek elején. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mégis, valahogyan Isten nevét nem akarják kimondani, csak szeretnek rá hivatkozni.

911.

„In oculo, in loculo, in poculo mores nosces, ut speculo.” (?)

= (Valakinek az erkölcsét) a szeméből, (az általa látogatott) helyről, s a borospohárból úgy megismerheted, mint egy tükörből. (A szem a lélek tükré. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= Értsd: NÉZD meg, hogy az illető HOL BOROZIK!

912.

„In omni vitae genere hoc teneamus, ut nobis implacabiles simus.” (Plinius)

= Az élet minden területén magunkkal szemben legyünk kérlelhetetlenek.

BRAIN STORMING:

Vagyis ne tudjuk magunkat megkérni semmire?

913.

„In omnibus caritas.” (?)

= Mindenben a szeretet uralkodjék. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Még a pedofíliában is?

914.

„In omnibus negotiis priusquam aggredi, adhibenda est praeparatio diligens.” (Cicero)

= Minden komoly munkához szorgalmas előkészületre van szükség.

BRAIN STORMING:

No.1.:

És csak az előkészületnél van szükség szorgalomra?

No.2.:

És a szorgalmas előkészület nem kell, hogy komoly legyen?

915.

„In ore atque oculis omnium est.” (Cicero)

= Mindenki szemében és szájában ott van már. (Mindenki tud róla, már nem titok. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Pláne, ha nagy port kavart!

916.

„In parenthesi.” (?)

= Zárójelben. (Átvitt értelemben: mellékesen, közbevetőleg. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... és ha még a zárójelben is átvitt értelemben fogalmazznak?

917.

„In partibus infidelium.” (?)

= A hitetlenek tartományaiban. (A XIII. század óta eladományoztak e jelzéssel püspöki címeket, ha az adott egyházmegye nem keresztények, hitetlenek kezére került. Így e kifejezés tulajdonképpen a „címzetes” megjelöléssel egyenértékű. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha nem „keresztény”, akkor már „hitetlen”?

918.

„In parvo grandes capiuntur flumine pisces.” (?)

= Kis folyóban is lehet nagy halakat fogni.

BRAIN STORMING:

Sőt, ott csak azt lehet, mert... (1.) A kis folyóban a kisebb hal is nagyobb, és akkor már (2.) a nagyobb hal megeszi az összes kis halat!

919.

„In poenis benignior est interpretatio facienda.” (Reg. iuris 49.)

= Büntetéseknel az enyhébb magyarázat alkalmazandó.

BRAIN STORMING:

... arra talán, hogy miért kell büntetni?

920.

„In quattuor partes honestum dividi solet: prudentiam, iustitiam, fortitudinem et temperantiam.” (Cicero)

= A tisztességes életnek négy alkotó elemét szokás megkülönböztetni: az okosságot, az igazságosságot, a lelki erősséget és a mértékletességet. (Ezeket sarkalatos erényeknek is mondjuk. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A ‘tisztességes’ DIKTATÚRÁNAK is ugyanezen négy alkotó elemét szokás megkülönböztetni: (1) az okosságot – értsd: az ügyes manipulációt;

(2) az igazságosságot – értsd: a saját csoport részére;

(3) a lelki erősséget – értsd: a lelkiismeretet ne ingassa meg a másokkal szembeni kegyetlenségünk; és

(4) a mértékletességet – értsd: ne akarjunk mindent egyszerre uralni!

921.

„In re communi potior est conditio prohibentis.” (Reg. iuris 56.)

= Közös dologban a változtatás ellen tiltakozó elsőbbségben van.

BRAIN STORMING:

Egy kapcsolatban a férfi tiltakozhat elsőbbséggel a közös gyermek ellen?

922.

„In republica plures sunt imperantes: in familia vero unus tantum.” (Arisztotelész)

= A köztársaságban többen parancsolnak, a családban csak egy.

BRAIN STORMING:

A házasságban pedig a két házastárs közül a házsártos-társ parancsol.

923.

„In sui victoria: pax.” (Jelmondat)

= Önmagának legyőzésével biztosítja a békét.

BRAIN STORMING:

Vagyis az győz, aki lenyeli a mérgét?

924.

„In te descende!” (?)

= Szállj magadba!

BRAIN STORMING:

... Ami nem azonos azzal, hogy ZUHANJ MAGADBA!

925.

„In terris summus rex est hoc tempore nummus.” (?)

= *A földön manapság a pénz a legnagyobb uralkodó.*

BRAIN STORMING:

Akkor azonban a Teremtő a pénznyomdász!

926.

„In toto regno lex, ars, Mars cuncta gubernat.” (?)

= *Az egész országban a törvény, a művészet és a háború irányít mindent. (Ti. a régi római birodalomban. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... Mivel mind a hármat emberek művelik.

927.

„In tribus placitum est spiritui meo, quae sunt probata coram Deo, et hominibus: Concordia fratrum, et amor proximorum, et vir et mulier bene sibi consentientes.” (Sir 25,1)

= *Három dolog van, amit szeret a szívem, Isten és ember előtt kedves mind a három: (1) A testvérek között az egység, (2) a baráti szeretet, (3) feleség és férj, akik jól megértik egymást.*

BRAIN STORMING:

A Biblia mégis mivel van tele? 1 – testvérvizsoly; 2 – árulás és hitszegés; 3 – házasságtörés.

928.

„In varietate voluptas.” (Quintilianus)

= *A változatosság gyönyörködtet.*

BRAIN STORMING:

Persze nem úgy, hogy „Mindig van valami új szar!”.

929.

„In Venere semper certat dolor et gaudium.” (Publ. Syrus)

= *A szerelemben mindig küzd egymással a szenvedés és az öröm*.*

BRAIN STORMING:

**... vagyis a szenvedély és a csömör.*

930.

„In vino, in ira, in puero semper est veritas.” (Gruter)

= *A részeg, a haragos ember és a gyermek mindig megmondja az igazat. (Nem tud színészkedni, azt mondja a szája, amit a szíve érez. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Aki pedig a gyermeki naivitástól megrészegülten elmondja az igazat, az haragos lesz!

931.

„In virtute vis.” (?)

= Az erényben erő lakozik. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Különösen azok számára, akik ki tudják azt másokban használni.

932.

„Indultum a iure beneficium non est alicui auferendum.” (Reg. iuris 17.)

= A jog által nyújtott kedvezménytől senki sem fosztandó meg.

BRAIN STORMING:

És az, aki ezt másoktól megfosztotta?

933.

„Infamibus portae non pateant dignitatum.” (Reg. iuris 87.)

= Méltatlanok nem kaphatnak magasabb rangot.

BRAIN STORMING:

Ám a rangot adományozó az, aki eldönti, hogy ki a rá méltó.

934.

„Infirmis causa pusilla nocet.” (Ovidius)

= Gyengéknek a legcsekélyebb baj is megárt.

BRAIN STORMING:

De már biztosan megszokták.

935.

„Ingenio pollet cui vim natura negavit.” (Dion. Cato)

= Tehetségével tűnik az ki, akitől a természet megtagadta a testi erőt.

BRAIN STORMING:

A „tehetség” azonban sok esetben „alázatosságban” nyilvánul meg

936.

„Ingenium, studio si non acuat, hebescit.” (?)

= Az ész, ha tudással nem csiszolják, elbutul.

BRAIN STORMING:

... ha azonban finom anyaggal nem fényezik, az ész nagy vészt hoz.

937.

„Ingratus unus miseris omnibus nocet.” (Publ. Syrus)

= *Aki hálátlan, a többi rászorulóknak is árt. (Mert nem adnak többé annak sem, aki valóban segítséget szenved. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

No.1.:

A hívők ezt az istenükre nem vonatkoztatják. Aki azonban elfordul az egyik istentől, általában egy másikat keres.

No.2.:

Aki istenekhez imádkozik, valójában jobban tenné, ha emberekkel keresne kapcsolatot!

938.

„Inimico testi credi non oportet.” (Cicero)

= *Ellenséges egyén tanúvallomását nem kell elfogadni.*

BRAIN STORMING:

És ha maga ellen tanúskodik?

939.

„Iniqua nunquam regna perpetuo manent.” (Seneca)

= *A gonosz birodalmak nem maradnak meg örökké.*

BRAIN STORMING:

De nem is akarnak – csak a létrehozójuk élettartamára szólnak.

940.

„Iniquum est collapsis manum non porrigere.” (Seneca)

= *Kegyetlen dolog, ha a bajbajutotton nem segíünk.*

BRAIN STORMING:

Az pedig kegyetlenül ostoba, aki csak azért akar bajba jutni, hogy mások segíthessenek rajta.

941.

„Initium sapientiae timor Domini.” (Zsolt 110,10; Sir 1,16)

= *Az Úr félelme a bölcsesség kezdete.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Ha Istentől félsz (csak), akkor a semmitől (sem) félsz!

No.2.:

Mivel Isten úgysem létezik, miért ne félhetnénk tőle?

No.3.:

Bárcsak mindentől csak úgy félhetnék, mint ahogy Istentől félek!

942.

„Iniuria est omne quod non iure fit.” (Ulpianus) (Jogi axióma)
= Jogtalanság mindaz, ami jogellenesen történik.

BRAIN STORMING:

Azonban nem minden jogos, ami a jognak megfelelően történik.

943.

„Inopiae desunt multa, avaritiae omnia.” (Publ. Syrus)
= A szűkölködőknek sok minden hiányzik, a zsugorinak minden.

BRAIN STORMING:

A zsugori tehát pontosabban tisztában van az igényeivel.

944.

„I.N.R.I. = Iesus Nasareus Rex Iudeorum.” (Jn 19,19)
= A názáreti Jézus, a zsidók királya. (Ez a négy betűből álló rövidített felirat a mai napig megtalálható a kereszt felső részén. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Jézust nem azért feszítették meg, mert a zsidók királya volt, hanem azért, mert ezt hangoztatta magáról.

945.

„Inservire temporibus.” (Cornelius Nepos)
= A hely és kor követelményeit figyelembe kell venni.

BRAIN STORMING:

Egyetemes erkölcs nem létezik, csak lokális és temporális etika.

946.

„Inspicimus in obscuris, quid est verosimilius, vel quod plerumque fieri consuevit.”
(Reg. iuris 45.)
= Kétes esetben a valószínűbb vagy szokásosabb eljárás követendő.

BRAIN STORMING:

Ha nem tudod, hogy ki a bűnös, vedd elő a már jól bevált, szokásos bűnbakod!

947.

„Integritatis fama est alterum patrimonium.” (Publ. Syrus)
= A jó hírnév második örökségnek számít.

BRAIN STORMING:

Ha sok-sok ember fejében vagy, sok-sok ember a zsebedben van!

948.

„Inter arma silent leges.” (Cicero)

= Háborúban hallgatnak a törvények. (Ex-lex állapot. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Tévedés – nem hallgatnak, csupán nem beszélnek... hanem ordítanak... mint pl. a farkas-törvények.

949.

„Inter pocula silent negotia.” (?)

= Poharazás közben, vagyis fehér asztalnál nem foglalkozunk komoly ügyekkel.

BRAIN STORMING:

Akárcsak a nemzetközi tárgyalások munkaebédeinél...?

950.

„Intolerabilius nihil est, quam femina dives.” (?)

= Nincs tűrhetetlenebb, elviselhetetlenebb, mint egy dúsgazdag asszony.

BRAIN STORMING:

Vagy az a nő, aki dúsgazdag akar lenni, vagy annak akar látszani.

951.

„Intus, ut libet; foris, ut mos est.” (?)

= Bent (magadban) úgy élhetsz, ahogy tetszik; kívül, ahogy azt a szokás (az illem) előírja.

BRAIN STORMING:

Abban hihetsz, amiben csak akarsz, de nem hirdethetsz azt, amit csak akarsz!

952.

„Invenit interdum caeca columba pisum.” (?)

= Néha a vak galamb is talál borsószemet. (Vak tyúk is talál szemet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De ha csak néha, abba szimplán belepusztul.

953.

„Inveterata consuetudo pro lege non immerito custoditur.” (Julianus) (Jogi axióma)

= Ősrégi szokás méltán törvénynek számít.

BRAIN STORMING:

De ettől még nem válik szükségyszerűvé.

954.

„Invidia gloriae comes.” (Cornelius Nepos)

= A dicsőséggel együtt jár az irigység.

BRAIN STORMING:

Ha azonban csak irigyelnek, az még nem dicsőség!

955.

„Invidia, tamquam ignis, summa petit.” (Livius)

= Az irigység, mint a tűz, mindig magasabbra tör.

BRAIN STORMING:

És égő... mint a tűz!

956.

„Invidus alterius marcescit rebus opimis.” (Horatius)

= Az irigy mások sikerébe belebetegszik.

BRAIN STORMING:

A világ legjobb sebésze nem/sem mer balesetet szenvedni!

957.

„Ipsa scientia potestatem est.” (F. Bacon)

= Maga a tudás már hatalom.

BRAIN STORMING:

A hatalom azonban még nem jelent tudást – még ha hallgatnak is arra, akinek hatalma van.

958.

„Ipse semet canit.” (?)

= Maga magát dicséri.

BRAIN STORMING:

... de legalább őszinte!

959.

„Ira et spes fallaces sunt auctores.” (Livius)

= A harag és a túlzott reménység tévútra vezet.

BRAIN STORMING:

... És a szelíd kétségbeesés?

960.

„Is, qui tacet, non fatetur, sed nec utique negare videtur.” (Reg. iuris 44.)

= Aki hallgat, sem nem állít, sem nem tagad.

BRAIN STORMING:

Akkor sem, ha nem bólogat, v. rázza a fejét?

961.

„Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, qui in caelis est.” (Mt 18,19)

= Azt is mondom nektek: ha ketten közületek valamiben egyetértenek a földön és úgy kéri, megkapják mennyei Atyámtól.

BRAIN STORMING:

De/És ha semmiben sem értenek egyet – azt meg pláne!

962.

„Iucunda est memoria praeteritorum malorum.” (Cicero)

= A régi bajok emlékezete már megszépül.

BRAIN STORMING:

Óh, azok a régi szép amnéziás időszakok!

963.

„Iugum enim meum suave est, et onus meum leve.” (Mt 11,30)

= Az én igám édes és az én terhem könnyű.

BRAIN STORMING:

Hívő,

Jobb lesz,

Ha elHiszed, ‘s

Az Egyházat

Hátadon

ElViszed!

964.

„Ius et furi dicitur.” (Seneca)

= A tolvajnak is meg kell adni a jogot. (ti. a védekezésre – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Még mit nem? Lopjon magának!

965.

„Iustitia erga subditos melior est quam multitudo exercituum.” (Freytag)

= Az alattvalókkal szemben jobb az igazság, mint a nagy hadsereg.

BRAIN STORMING:

De az uralkodók szerint mégiscsak hatékonyabban működik az igazság, ha a hatalom mögött ott a nagy hadsereg... Mellesleg kérdem én: kikből áll a hadsereg? Nem alattvalókból?

966.

„Iustitia est constans et perpetua voluntas ius suum cuique tribuens.” (Iustinianus) (Jogi axióma)

= Az igazságosság állandó és örök szándék arra, hogy mindenki megkapja azt, ami* őt megilleti.

BRAIN STORMING:

**... és ezt ki állapítja meg?*

967.

„Iustitia omnium est domina et regina virtutum.” (Cicero)

= Az igazságosság* minden erény úrnője és királynője.

BRAIN STORMING:

**Éppen ezért prostituálódik.*

968.

„Iustitia sine prudentia multum poterit: sine iustitia nihil valebit prudentia.” (Cicero)

= Az igazságosság okosság nélkül sokat elér, de igazságosság nélkül az okosság semmire sem megy.

BRAIN STORMING:

De az igazságos okos ne engedjen!

969.

„Iustitia suum cuique distribuit.” (Cicero)

= Az igazságosság megadja mindenkinek, ami őt megilleti.

BRAIN STORMING:

Ha elég sokáig élnek, és eléggé szerencsések...

970.

„Iustorum animae in manibus Dei sunt et non tanget illas tormentum mortis.” (Bölcs 3,1)

= Az igazak lelke azonban Isten kezében van, és gyötrelmek nem érheti őket (haláluk után – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Tehát lelketlenek!

971.

„Iuva te ipsum et Deus te iuvabit.” (?)

= *Segíts magadon, Isten is megsegít.*

BRAIN STORMING:

Ha tehát magadon tudsz segíteni, akkor Isten vagy!

972.

„Labitur occulte, fallitque volubile tempus.” (?)

= *Csendesen surran el a változó idő, s akkor hiányzik, amikor a legnagyobb szükség volna rá.*

BRAIN STORMING:

De ostobák vagyunk, amikor azt hisszük, hogy az időt lehet tárolni.

973.

„Labor omnia vincit improbus.” (Vergilius)

= *A szívós munka minden akadályt legyőz.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az is sokmindent legyőz, aki sok szívást kiáll.

No.2.:

DE! Aki sokat szívoskodik, az még nem dolgozik keményen, mint ahogyan az sem, aki sokat szív a munkája miatt.

974.

„Lac gallinaceum.” (?)

= *Kakastej (azaz: lehetetlen dolog – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

A „kakas-ízű tej” azonban nem lehetetlen!

975.

„Laetus sum laudari a laudato viro.” (Cicero)

= *Tekintélyes ember dicsérete jólesik.*

BRAIN STORMING:

DE nem a tekintélyes ellenségtől!

976.

„Lassus rixam quaerit.” (Seneca)

= A rosszkedvű ember keresi a civódást. (Kákán is csomót keres. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Hasonló hasonlónak örül!

977.

„Lauda parce, sed vitupera parcius.” (Seneca)

= Óvatosan dicsérj, de még óvatosabban korholj bárkit is.

BRAIN STORMING:

Dicséret után sose legyen; korholás után mindig legyen „DE”!

978.

„Laudamus veteres, sed nostris utimur annis, mos tamen est aequè dignus uterque coli.” (Ovidius)

= Dicsérjük a régieket, de a jelen korban élünk, épp ezért méltányos mindkettőt tiszteletben tartani.

BRAIN STORMING:

... Nem feledkezve meg az elkövetkező generációról sem!

979.

„Laudo Deum verum, plebem voco, congrero clerum, defunctos ploro, pestem fugo, festa decoro.” (?)

= Dicsérem az igaz Istent, hívogatom a hívőket, összegyűjtöm a papságot, elsiratom a halottakat, a pestist elűzöm, az ünnepeket széppé teszem. (A harangok régi szerepe. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az igaz hívőket tehát csalogatja a nagy üresség kongása, amit az igaz istent hirdető papság kreál; és persze egyazon kongás szól a pestis ellen, ami a harangozással elűzni nem tudott pestisbe belehalt halottakért; és kinek esik jól ünneplés közben, ha a fülébe kongatnak...???

980.

„Leges neminem in paupertate vivere neque in anxietate mori permittunt.” (Iustinianus)

= A törvény nem engedi meg a szegény életet és az aggodalmas halált.

BRAIN STORMING:

A szegény halált és az aggodalmas életet igen?

981.

„Legum copia iustitiae inopia.” (?)

= Ahol sok a törvény, sok az igazságtalanság is.

BRAIN STORMING:

A törvények bősége tehát nemcsak zavart, hanem igazságtalanságot is okoz!

982.

„Leonis catulum ne alas.” (Arisztophanész)

= Ne dédelgesd az oroszlán kölykét. (Ha megnő, úgyis felfal. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Pláne úgy ne, hogy az anyja is ott van!

983.

„Leve fit quod bene fertur onus.” (Ovidius)

= A szívesen vállalt teher könnyű.

BRAIN STORMING:

Valószínűleg a könnyűsége miatt „szívesen vállalt”.

984.

„Libenter homines id quod volunt, credunt.” (Julius Caesar)

= Az emberek szívesen elhiszik azt, amit kívánnak.

BRAIN STORMING:

És amikor megkapták, néha nehezen hiszik el, hogy azt kívánták.

985.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meae, et exultabit lingua mea iustitiam tuam. (Zsolt 51,38)

= Ments meg a vértől üdvösség Istene, s nyelvem áldani fogja dicsőségedet. (Dávid így siratja vétékét, amellyel Uriás halálát okozta. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha megfordítjuk Dávid sirámát, akkor a gyilkossága előtt azt mondhatta volna, hogy „az üdvösség istene úgyis megment a vértől, ha nyelvem imádja dicsőségét, így nyugodt lélekkel gyilkolhatok”.

986.

„Liberæ sunt nostræ cogitationes.” (Cicero)

= Gondolataink szabadok.

BRAIN STORMING:

Sokan vannak, akik azért nem támogatják a szabadság eszményét, mert nincsenek gondolataik.

987.

„Libertas pecunia lui non potest.” (Ulpianus) (Jogi axióma)

= Az igazságot nem lehet pénzzel megvásárolni.

BRAIN STORMING:

Viszont el lehet adni!!!

988.

„Libertas virorum fortium pectora acuit.” (Livius)

= A bátor férfiak szívét a szabadság megedzi.

BRAIN STORMING:

Azonban csak a korlátok teszik csak igazán próbára.

989.

„Liceat concedere veris.” (Horatius)

= Mondjuk meg az igazat.

BRAIN STORMING:

Ha pedig nem tudjuk, vagy nem mondhatjuk meg az igazat, akkor olyat mondjunk, ami igaz.

990.

„Licet vitium sit ambitio, frequenter tamen causa virtutum est.” (Quintilianus)

= Jóllehet, hiba a törtetés, gyakran mégis erény forrása lehet.

BRAIN STORMING:

Jóllehet az erény tiszteletre méltó, néha mégis hiba forrása lehet.

991.

„Lingua praecurrit mentem.” (?)

= A nyelv megelőzi az észet. (Előbb beszél, mint gondolkodik. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A biztonságos szexben a nyelv megelőzi az esztelenséget!

992.

„Linguam nullus domare potest: inquietum malum, plena veneno mortifero.” (Jak 3,8)

= A nyelvet senki emberfia nem képes megszelídíteni, az nyugtalan, gonosz, tele van halálos méreggel.

BRAIN STORMING:

És amúgy is – „a hit hallásból van”, a szélhámosság pedig beszédből.

993.

„Liquidum non frangit ieiunium.” (?)

= *Folyadék nem szegi meg a böjtöt.*

BRAIN STORMING:

A sörhas tehát lehet akár a túlzásba vitt (lé)böjt mellékhatása?

994.

„Litera non erubescit.” (Cicero)

= *A betű nem pirul el. (Levéiben írjuk meg azt, amit szóban nem merünk kifejezni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Van, aki leírni meri csak, hogy mennyire gyáva.

995.

„Literarum radices amarae sunt, fructus iucundiores.” (Cato)

= *A tanulás gyökerei keserűek, gyümölcsei azonban édesek.*

BRAIN STORMING:

A gyógyszerészetre ez nem teljesen igaz.

996.

„Locupletari non debet aliquis, cum alterius iniuria vel iactura.” (Reg. iuris 48.)

= *Senki sem szerezhet előnyt más jogainak csorbításával vagy károsításával.*

BRAIN STORMING:

No, de akkor mire való az egész jogrendszer?

997.

„Locus regit actum.” (Jogi axióma)

= *A helyi szokás szerint kell eljárni. (A jogi cselekménynek a helyi törvényeket figyelembe kell vennie. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A jog a szokással foglalkozik – de ami szokatlan, még nem jogtalan!

998.

„Longa mora est nobis omnis quae gaudia differt.” (Ovidius)

= *Mindig nagyon távolinak tűnik az az óra, amely örömet fog hozni nekünk.*

BRAIN STORMING:

Az ember sosem BOLDOG akar lenni, hanem BOLDOGABB.

999.

„Longae regibus manus.” (Ovidius)

= A királyoknak hosszú a kezük. (Messzire érnek, tudnak jutalmazni és büntetni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Általában óvatlanul le is vertek ezt azt... nemzetközi szinten is.

1000.

„Longum iter est per praecepta, breve et efficax per exempla.” (Seneca)

= Hosszú az út a parancsok útján, de rövid és hatásos a jó példa nyomán.

BRAIN STORMING:

Néha azonban azt is meg kell parancsolni, hogy a jó példára figyeljenek oda!

1001.

„Loqui ignorabit, qui tacere nesciet.” (Ausonius)

= Nem tud az beszélni, aki nem tud hallgatni.

BRAIN STORMING:

Egyszerre nehéz is a kettő!

1002.

„Lucernam adhibere in meridie.” (Seneca)

= Délben lámpát gyújtani. (Felesleges dolgot cselekedni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No de – egy barlangban vagy egy csatornában?!?!

1003.

„Lucernam qui indigent, oleum affundunt.” (?)

= Aki lámpát akar használni, előbb olajat tölt bele.

BRAIN STORMING:

Ma ezt akkor tesszük, ha igazából tűzijátékot akarunk látni!

1004.

„Lucidum intervallum.” (?)

= „Világos időköz” (Az elmekórtanból vett kifejezés, mely a betegek öntudatának látszólagos, átmeneti kitisztulását jelenti. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

„Világos időszak” az, ami az anyaméh és a sír sötétsége között eltelik.

1005.

„Lucri bonus est odor ex re qualibet.” (Juvenalis)

= Jó illata van a nyereségnek, bárhonnan jöjjön is.

BRAIN STORMING:

Ha disznót tartasz, akkor a disznószarból is tudsz pénzt csinálni.

1006.

„Ludere non laedere.” (?)

= A tréfával ne sértegezzünk.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Ridendo dicere verum.” (Horatius)

= Nevetve mondani meg az igazat. (Mások hibáit eredményesebben tehetjük szóvá, ha azokat humoros formában közöljük. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Persze nem úgy, hogy mi és a hibát elkövető környezete röhög a hibázón.

1007.

„Lumen gentium.” (?)

= A népek világossága* (ti. Krisztus). (A II. Vatikáni Zsinat /1962-1965/ legfontosabb, az Egyház lényegéről hozott dogmatikai határozat kezdő szavai. /1964. nov. 21./ – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**Inkább yakútása!*

1008.

„Luna latrantes canes non curat.” (?)

= A Hold nem törődik a kutyák ugatásával. (Kutyaugatás nem hallatszik az égitől. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A kutyákat meg nem érdekli, hogy a Hold nem ugat vissza.

1009.

„Lupi alas quaerere.” (?)

= A farkas szárnyait keresni. (Haszontalan, nevetséges dolgot cselekedni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vagy: a galamb fogait, a kígyó lábait, a kereszténység ideológiától mentes emberségességét...

1010.

„Lupo ovem commisisti.” (Terentius)

= Farkasra bízta a bárány őrzését.

BRAIN STORMING:

Ha farkasra bízod a bárányt – farkas lesz belőle is ... csak közben elfogy.

1011.

„Lupus est homo homini et non homo.” (Plautus)

= Ember az embernek farkasa és nem embertársa.

BRAIN STORMING:

Ez valahol sértés a farkasokra nézve!

1012.

„Lupus in pelle ovis.” (?)

= Báránybőrbe bújt farkas. (Szelídséget mutató gonosz ember. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A kedvelt keresztényi „szelíd, mint a bárány” egy alapvetően bestiálisan kegyetlen szemlélet – a birka ugyanis soha nem volt más, mint olyan állat, akit megettek, megnyúztak, stb. A birka sosem halt természetes halált – mindig a gazdája keze által veszett el, és igen gyakran még bárány korában.

1013.

„Luto lutulentior.” (Plautus)

= A sárnál is piszkosabb.

BRAIN STORMING:

No, de mitől lesz a sár piszkos? És milyen vajon a tiszta sár?

1014.

„Magis vident oculi quam oculus.” (?)

= Több szem többet lát, mint egy.

BRAIN STORMING:

Sőt – két félszemű is többet lát, mint egy kétszemű.

1015.

„Magna est vis humanitatis.” (Cicero)

= Nagy az emberiség ereje.

BRAIN STORMING:

... A tömegben mégis elmegy a legtöbb ember esze!

1016.

„Magna fuit quondam capitis reverentia cani.” (Ovidius)

= Hajdan nagy volt az ősz haj (az öregek) tisztelete.

BRAIN STORMING:

Ma pedig a szőkéké!

1017.

„Magna pars hominum est quae non peccatis irascitur, sed peccantibus.” (Seneca)

= A legtöbb ember nem a bűnre haragszik, hanem a bűnösre.

BRAIN STORMING:

A bűnösre könnyebb és praktikusabb haragudni – mivel a bűnt akár mi is elkövethetjük.

1018.

„Magni pectoris est inter secunda moderatio.” (Seneca)

= Nagy lélekre vall, ha szerencsés időben is tud valaki mértéktartó lenni.

BRAIN STORMING:

Ez különösen akkor fordulhat elő, ha az ember nincs rászorulva az adott szerencséére.

1019.

„Magnificat anima mea Dominum.” (Lk 1,46)

= Magasztalja lelkem az Urat. (Mária hálaénekeiből – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A nők többsége azonban nem magasztalja azt a férfit, aki gyereket csinált neki!

1020.

„Magnos homines virtute metimur, non fortuna.” (Cornelius Nepos)

= A nagy embereket nem szerencsájuk, hanem erényes életük alapján kell megítélni.

BRAIN STORMING:

A legtöbb nagy ember erényes élete azonban többnyire szintén szerencse dolga!

1021.

„Mala aurea in lectis argenteis, qui loquitur verbum in tempore suo.” (Péld 25,11)

= Mint az aranyalmák ezüstitányérok, éppen olyan a szó, amit jókor mondanak.

BRAIN STORMING:

És sok ilyen aranyalmába tört már bele a jókor kimondott szót kimondó foga!

1022.

„Mala digestio, nulla felicitas.” (?)

= Rossz emésztés kedvetlenséggel jár.

BRAIN STORMING:

A rossz emésztést megelőző nagy zabálást sokszor viszont éppen a kedvetlenség okozza.

1023.

„Mala facinora conscientia flagellentur.” (Seneca)

= A bűncselekményeket lelkiismeret-furdalás követi.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Tévedés – sokszor már előtte is mardossa az embert!

No.2.:

Kezdetben biztosan.

1024.

„Mala tempora currunt.” (?)

= A rossz idők is elmúlnak.

BRAIN STORMING:

A káröröm sem tart örökké.

1025.

„Mala ultro adsunt.” (?)

= A baj hamar itt van.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha cselekszünk.

1026.

„Male imperando summum imperium amittitur.” (Publ. Syrus)

= Rossz parancsnok elveszti minden tekintélyét.

BRAIN STORMING:

De csak akkor, ha rossz parancsokat ad!

1027.

„Male parta male dilabuntur.” (Nevius in Cicero)

= Ebül szerzett jószág ebül vesz el.

BRAIN STORMING:

A farkasordító hideget és a kutya meleget sem szeretjük.

1028.

„Male secum agit aeger, medicum qui haeredem facit.” (Publ. Syrus)

= Rosszul teszi a beteg, ha orvosát teszi meg örökösévé.

BRAIN STORMING:

Akkor miért öröklődik mégis az orvosdinasztiák vagyona?

1029.

„Male verum examinat corruptus iudex.” (Horatius)

= A megvesztegetett bíró az igaz ügyet is rosszul mérlegeli.

BRAIN STORMING:

A bíróságon tudják csak, mennyit ér az embernek a maga igaza.

1030.

„Male vivet quisquis nesciet bene mori.” (Seneca)

= Rosszul él az, aki nem tud jól meghalni.

BRAIN STORMING:

A jó életet mégsem azzal kellene bizonygatni, hogy „jól” meghalunk.

1031.

„Maledictus homo qui confidit in homine.” (Jer 17,5)

= Átkozott az az ember, aki bíz az emberben.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Ennél csak egy rosszabb van – Istenben bízni!

No.2.:

... vagy egy olyan emberben bízni, aki csak Istenben bíz.

1032.

„Maledicus a malefico non distat nisi occasione.” (Quintilianus)

= Csak alkalom kell, hogy a gonosz beszédet gonosz tett kövesse.

BRAIN STORMING:

... S így a beszéd,

Mely oly rég

Emberré tett,

A pokol eszközét jelentse.

1033.

„Malefacere qui vult, nunquam non causam invenit.” (Publ. Syrus)

= Aki gonoszat akar cselekedni, mindig talál rá okot.

BRAIN STORMING:

S azonnal

Meg is cselekszi,

Amint rá

Alkalom kopog...

1034.

„Maleficium iteratum gravior est.” (Jogi axióma)

= Ismétlődő bűncselekmény súlyosabb elbírálás alá esik.

BRAIN STORMING:

... míg Isten nem teszi egyre jobbat azok életét, akik ismétlődően jót cselekszenek.

1035.

„Mali principii malus finis.” (?)

= Rossz elvből rossz vég következik.

BRAIN STORMING:

De a rossz vég még nem jelenti, hogy rossz elvvel láttunk munkához.

1036.

„Malitia crescente et poena crescere debet.” (Jogi axióma)

= Ha szaporodnak a bűncselekmények, a büntetéseknek is szigorúbbaknak kell lenniük.

BRAIN STORMING:

Ha csak a büntetéseket szigorítjuk, nem lesz kevesebb bűncselekmény.

1037.

„Malitia ipsa maximam partem veneni sui bibit.” (Seneca)

= A gonoszság a másoknak szánt méregből a legnagyobb részt maga issza meg.

BRAIN STORMING:

A visszatartott haragra ugyanúgy rá lehet szokni, mint bármely kábítószerre – ami hasonlóan romboló hatású lehet.

1038.

„Malitia supplet aetatem.” (?)

= A gonoszság kipótolja a hiányzó kort. (Vagyis kiskorú is követhet el szörnyű dolgokat. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Szörnyű dolgok okozása azonban még nem bizonyíték a gonoszságra.

1039.

„Malitiis non est indulgendum.” (?)

= Gonoszsággal szemben nem szabad engedékenységet tanúsítani.

BRAIN STORMING:

Az utólagos büntetésben, vagy gonoszkodás közben?

1040.

„Malo mori, quam foedari.” (?)

= Inkább meghalok, de becstelen nem leszek. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Furcsa értékrend, amely a halált a megkövetés elé helyezi.

1041.

„Malum est consilium, quod mutari non potest.” (Publ. Syrus)

= Rossz az olyan tanács, amelyen nem lehet változtatni.

BRAIN STORMING:

A parancs rabbá tesz – a tanács szabadságot ad!

1042.

„Malum est mulier, sed necessarium malum.” (Orvosi axióma)

= Rossz az asszony, de szükséges rossz.

BRAIN STORMING:

A horgász is lelkesebben megy el otthonról, ha egy asszonyt hagyhat otthon.

1043.

„Malum vas non frangitur.” (?)

= A rossz cserépedény sohasem törik össze. (mert jól meg van drótozva – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... mivel kevesebbet használják, mint a jót.

1044.

„Malus dominationis custos metus.” (Seneca)

= A félelem rossz őrzője a hatalomnak.

BRAIN STORMING:

A tudatosan kialakított és megszerzett hatalmat mindig a félelem ösztönzi.

1045.

„Malus male cogitat.” (?)

= A gonosz rosszban töri a fejét. (Ti. magából indul ki, és másról is rosszat tételez fel. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A naiv jószág hasonlóképpen abban a hitben van, hogy az ő érdekei megegyeznek másokéval!

1046.

„Malus usus est abolendus.” (Jogi axióma)

= A rossz szokást mielőbb meg kell szüntetni.

BRAIN STORMING:

Ha másképpen nem megy, akkor egy másik rossz szokással.

1047.

„Mane petas montes, medio nemus, vespere fontes.” (Salerno iskola)

= Reggel a hegyekbe, délben az erdőbe, este a folyóhoz menj.

BRAIN STORMING:

Rendben, de azután legalább haza?

1048.

„Maneat nostros ea cura nepotes.” (Vergilius)

= Ez a gond maradjon meg az unokáknak. (Majd ők elintézik... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... úgyhogy csináljunk sok gyereket – majd ők törik a fejüket!

1049.

„Manet alta mente repostum.” (Vergilius)

= Lelkem mélyébe rejtem. (Nem felejttem el soha. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Akinek sokminden fér el a lelkében, annak azért fér oda, mert annyira üres?

1050.

„Maternis precibus nihil fortius.” (?)

= Az anyai rimánkodásnál semmi sem erősebb.

BRAIN STORMING:

És semmi sem bosszantóbb, ha az anyai rimánkodás a csecsemő sírása miatt van.

1051.

„Matrimonium inter invitos non contrahitur.” (Celsius)

= A kényszerházasság nem házasság.

BRAIN STORMING:

... hanem pusztán hagyományörzés.

1052.

„Maxima debetur puero reverentia.” (Juvenalis)

= A gyermeket a legnagyobb tisztelet illeti meg.

BRAIN STORMING:

... Amíg ő erről nem tud, vagy mindezt nem ő hangoztatja!

1053.

„Maximum remedium irae, mora est.” (Seneca)

= A harag legjobb orvossága a türelem.

BRAIN STORMING:

Ez ugyanaz, mintha azt mondanám, hogy a halál legjobb orvossága az élet.

1054.

„Maximus e minima scintilla provenit ignis.” (?)

= A legkisebb szikrából a legnagyobb tűz keletkezik.

BRAIN STORMING:

A legnagyobb szikrából pedig a legkisebb tűz?

1055.

„Maximus in minimis Deus.” (Plinius)

= Az Isten kis dolgokban a legnagyobb.

BRAIN STORMING:

A semmiben pedig egyenesen tökéletes!

1056.

„Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.” (?)

= Én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem. (Szentmiséből a Confiteor szövege. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A keresztényi bűnbánó szövegek mintegy megelőlegezik azt, amit az 1000 éves keresztény-ideológiával fenntartott állami uralom alatt elkövettek.

1057.

„Mea mihi conscientia plaris est quam omnium sermo.” (Cicero)

= Számomra a lelkiismeret többet ér, mint mások véleménye. (Ez a döntő! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Valóban – mások lelkiismeretéért sokkal többet kell fizetni vesztegetésként, mint a véleményük hangoztatásáért.

1058.

„Medice, cura teipsum!” (Lk 4,23)

= Orvos, gyógyítsd meg előbb önmagadat! (Másokat akkor inthetünk, ha a mi szénánk rendben van. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Bajban lennénk, ha csak teljesen egészséges orvosok gyógyíthatnának!

1059.

„Medicorum nutrix est intemperantia.” (Publ. Syrus)

= Az orvosok kenyeré: a mértéktelen emberi élet.

BRAIN STORMING:

„Attól, hogy a problémádra örömmel adok tanácsot, még nem jelenti azt, hogy örülnék annak, hogy problémád van!”

1060.

„Medicus curat, natura sanat.” (Régi mondás)

= Az orvos kezel, de a természet gyógyít. (A szervezetet kell erősíteni, hogy tudjunk ellenállni a betegségnek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ezért is kell néha természetben fizetni az orvosoknak.

1061.

„Medicus nihil aliud est quam animi consolatio.” (Petronius)

= Az orvos a beteg lelki vigasza is. (Egy megértő, jóságos orvos szava többet gyógyít, mint a sok orvosság. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ezen alapszik sok ezoterikus gyógy mód. Az ilyen orvos azonban nem szokta beérni egy szimpla „Köszönöm”-mel!

1062.

„Medium tenuere beati.” (?)

= A boldogok a középúton járnak.

BRAIN STORMING:

A becsületes középkorúak mégis inkább csak pórul járnak.

1063.

„Melior est certa pax, quam sperata victoria.” (?)

= Jobb a biztos béke, mint a bizonytalan győzelem.

BRAIN STORMING:

Amíg azonban nincs győzelem, csak harc, addig béke sincs!

1064.

„Melior est pauper sanus et fortis viribus, quam dives imbecillis et flagellatus malitia.”
(Sir 30,14)

= Jobb szegénynek lenni épen, egészségben, semmint beteg testben vagyonosnak lenni.

BRAIN STORMING:

No.1.:

A beteg gazdagot lehet, hogy nem boldogítja a vagyona, de a vagyonából meggyógyíttathatja magát.

No.2.:

Az egészséges szegénység nem boldogít!

1065.

„Melior tutiorque est certa pax, quam sperata victoria.” (Livius)

= Jobb és biztosabb a béke, mint a remélt győzelem.

BRAIN STORMING:

Aki harc közben a békét reméli, az egyben a győzelmet is reméli!

1066.

„Melioris conditionis emptor non sit, quam fuit venditor.” (Jogi formula)

= A vevő nem lehet előnyösebb helyzetben, mint az eladó.

BRAIN STORMING:

Értsük ezt úgy, hogy a vevőnek ne legyen több pénze, mint amennyit az eladó kér?

1067.

„Melius est nubere, quam uri.” (1 Kor 7,9)

= Jobb megházasodni, mint vágytól égni.

BRAIN STORMING:

És ha már házasok vagyunk?

1068.

„Melius est pueros flere, quam senes.” (?)

= Jobb, ha gyermekkorunkban sírunk, mint ha öregkorunkban.

BRAIN STORMING:

Ennyit „a régi szép idők” miatti meghatódottságról!

1069.

„Melius est vocari ad olera cum charitate: quam ad vitulum saginatum cum odio.” (Péld 15,17)

= *Jobb egy tál főzelék és szeretet hozzá, mint egy kövér ökör gyűlölettel.*

BRAIN STORMING:

Igaz – a főzelék, ha dühös is, nem veszélyes!

1070.

„Melle litus gladius.” (Szent Jeromos)

= *Mézzel megkent kard. (azaz szigor, szelídített formában – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Nem láttam még olyat, aki nagy élvezettel nyalogatott volna mézet egy kardról.

1071.

„Memento mori!” (?)

= *Emlékezz a halálra! (Boldog Özséb, remete, kanonok által alapított pálosrend jelmondata. – Mások a karthauziaknak, vagy a kamalduliaknak tulajdonítják. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

De csak még élsz!

1072.

„Memento paupertatis in tempore abundantiae, et necessitatem paupertatis in die divitiarum.” (Sir 18,25)

= *A bőségben az éhség napjaira gondolj, a gazdagság napjain a bajra, szegénységre.*

BRAIN STORMING:

Értsük úgy, hogy „Sose nevéss önfeledten!”??

1073.

„Memento, homo, quia pulvis es et in pulverem reverteris.” (?)

= *Emlékezz ember, hogy por vagy és a porba térsz vissza. (Hamvazószerdán e szavakkal hint hamut a katolikus hívők fejére az Egyház. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Az élet az életről kellene, hogy szóljon, nem pedig arról, hogy születésünk előtt és a halálunk után nem élünk!

1074.

„Memineris etiam adversus infirmos iustitiam esse servandam.” (Cicero)

= *A betegekkel szemben is meg kell őrizni az igazságot.*

BRAIN STORMING:

És úgy beszélni róla, hogy ők lehetőleg ne értsék meg. (Utalva az orvosi, latin alapú szaknyelv betegek előtt való használatára.)

1075.

„Memini etiam quae nolo: oblivisci non possum quae volo.” (Cicero)

= Visszaemlékszem arra is, amire nem akarok, és nem tudom elfelejteni azt, amit szeretnék.

BRAIN STORMING:

A memóriának – úgy tűnik –, néha saját akarata van.

1076.

„Memini tui, memento mei.” (?)

= Emlékezem rád, emlékezz rám. (Egy régi római gyűrű felirata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az üzleti életben erről szól a szerződés.

1077.

„Meminisse iuvabit.” (Vergilius)

= Jó lesz egyszer emlékezni a régi dolgokra is.

BRAIN STORMING:

Az újakat úgysem tudjuk megjegyezni.

1078.

„Memorare novissima tua et in aeternum non peccabis.” (?)

= Emlékezz végnapjaidra és soha sem fogsz vétkezni.

BRAIN STORMING:

Aki arra gondol, hogy bármikor meghalhat, annak mit ér bármiféle erkölcs?

1079.

„Memoria duplex virtus: facile percipere et fideliter continere.” (Quintilianus)

= Az emlékezőtehetségben két erény rejlik: a gyors felfogó készség és hűséges megőrzése az ismereteknek.

BRAIN STORMING:

Feledékeny ember nem lehet talán erényes?

Vesd össze:

„Mendacem oportet esse memorem.” (Quintilianus)

= Hazug embernek legyen jó emlékező tehetsége.

1080.

„Memoria est thesaurus omnium rerum et custos.” (Cicero)

= Az emlékezet minden dolog kincstára és őrzője.

BRAIN STORMING:

Kegyes, ha a szépet őrzi; kegyetlen, ha a kellemetlent!

1081.

„Memoria minuitur, nisi eam exerceas.” (Cicero)

= Az emlékezőtehetség csökken, ha nem gyakorolják. (Ezért jó a verstanulás. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A tanulás a megjegyzés gyakoroltatása, nem az emlékezésé!

1082.

„Mendacem oportet esse memorem.” (Quintilianus)

= Hazug embernek legyen jó emlékező tehetsége.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Memoria duplex virtus: facile percipere et fideliter continere.” (Quintilianus)

= Az emlékezőtehetségben két erény rejlik: a gyors felfogó készség és hűségese megőrzése az ismereteknek.

1083.

„Mendaci neque quum vera dicit, creditur.” (Cicero)

= A hazugnak akkor sem hiszünk már, ha igazat mond.

BRAIN STORMING:

De az is ostoba, aki valaki kijelentését az illető „hazug” címkéje alapján ítéli meg!

1084.

„Mens agitat molem.” (Vergilius)

= Az elme mozgatja az anyagot.

BRAIN STORMING:

De csak akkor, ha végtagja is van hozzá!

1085.

„Meus mihi, suus cuique carus.” (Plautus)

= Mindenkinek a maga gyermeke tetszik.

BRAIN STORMING:

Értsd: „Hát persze, hogy az ENYÉM!!!”

1086.

„Mihi omne tempus est ad meos libros vacuum, nunquam sunt illi occupati.” (Cicero)
= Könyveim számára mindig van időm, s azok is mindig szabadok számomra. (A könyv a legjobb barát, mindig rendelkezésünkre áll. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Nem biztos, hogy az a legjobb barát, akivel csak beszélgetni lehet, de szívességet nem lehet tőle kérni!

1087.

„Militia est vita hominis super terram.” (Jób 7,1)
= Az ember élete küzdelem a Földön.

BRAIN STORMING:

De csak az ostoba hiszi, hogy azért küzd, hogy a halála után majd jobb legyen neki!

1088.

„Minima non curat praetor.” (?)
= A prétor nem izgatják apróságok. (A törvényhozó nem törődhet minden apró részlettel. – a szerk.) Így is idézik: „De minimis non curat praetor.” (?)

BRAIN STORMING:

Ezt már a Jósistentől is megtanulhatták!

1089.

„Minuit praesentia famam.” (Claudianus)
= A jelenlét sokszor csökkenti a hírnevet. (A híres embereket nagynak, magasnak képzeljük, s a valóságban legtöbbször alacsony természetűek. A hegyek is csak messziről kékek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A szupersztárok azért lehetnek azok, amik, mert személyesen igen kevesen ismerik őket.

1090.

„Minus malum eligendum.” (?)
= A kisebb rosszat kell választani.

BRAIN STORMING:

A „nagyobb jó” az „kisebb rossz”?

1091.

„Miscentur tristitia laetis.” (Ovidius)
= Szomorúság és vidámság gyakran együtt jár.

BRAIN STORMING:

Példának ott van erre a káröröm.

1092.

„Miseram pacem vel bello bene mutari.” (Tacitus)

= Jobb a megalázó béke, mint a háború.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Vesd össze: „Jaj a legyőzötteknek!”

No.2.:

„Miseram servitatem falso pacem vocant.” (Tacitus)

= A nyomorúságos szolgaságot hamisan békének nevezik.

1093.

„Miseram servitatem falso pacem vocant.” (Tacitus)

= A nyomorúságos szolgaságot hamisan békének nevezik.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Miseram pacem vel bello bene mutari.” (Tacitus)

= Jobb a megalázó béke, mint a háború.

1094.

„Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam!” (Zsolt, 50)

= Könyörülj rajtam Istenem, hiszen irgalmas és jószágos vagy.

BRAIN STORMING:

Ezt mondja minden büntetés előtt álló erőszaktevő... akár az áldozataik is mond(hat)ták egykor öelőttük!

1095.

„Miserum est, aliorum impendere famae.” (?)

= Nyomorúságos dolog mások dicsőségén sütkérezni.

BRAIN STORMING:

De még nyomorúságosabb másokkal nem megosztani a dicsőségünket!

1096.

„Modicum fermentum totam massam corrumpit.” (1 Kor 5,6)

= Egy kevés kovász az egész tésztát megerjeszti.

BRAIN STORMING:

Másként: Egy apró lépés elegendő a szakadékba zuhanáshoz.

1097.

„Modicus cibi, medicus sibi.” (?)

= Szerény étkezés, egészséges életmód. (Így nem szorul orvosra. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Igaz, az éhezés sem az orvosra tartozik, és nem az orvosnak a dolga az éhező kínjára gyógyszert adnia.

1098.

„Molestus interpellator venter.” (?)

= Az éhes gyomor okvetetlenkedik. (Az éhség alkalmatlan vendég. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A gyomor csak addig idegeskedik, amíg ki nem lukad.

1099.

„Mollis illa educatio quam indulgentiam vocamus; nervos omnes et mentis et corporis frangit.” (Quintilianus)

= Gyenge az a nevelés, amelyet engedékenységgel jellemez, mert mind a lélek, mind a test erejét megtöri.

BRAIN STORMING:

A gyenge nevelés gyenge jellemet, de igen erős egót alakít ki!

1100.

„Moniti meliora sequamur.” (Vergilius)

= A jó szándékú figyelmeztetés a helyes útra terel.

BRAIN STORMING:

De nem olyan stílusban, mint: „Én jót akarok neked, bazd meg!”

1101.

„Mores amici noveris, non oderis.” (Horatius)

= Barátunk sajátosságait ismerni kell, nem pedig gyűlölni.

BRAIN STORMING:

= „Tudom, hogy a barátom pszichopata gyilkos, de nekem akkor is a barátom!”

1102.

„Mores inter ludendum se simplicius detegunt.” (Quintilianus)

= Játék közben ismerjük meg az emberek tulajdonságait (mert ekkor nem alakoskodnak – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Pláne abból, ahogy mások életével játszanak!

1103.

„Mori mundo et vivere Christo.” (?)

= *Meghalni a világnak és élni Krisztusnak. (Jelmondat)*

BRAIN STORMING:

A vérszomjas kereszténységnek megvolt az a mentsége, hogy a való világban lemészároltakat ők tulajdonképpen csak hamarabb Krisztushoz akarták eljuttatni – kvázi szívességet tettek nekik.

1104.

„Mori pro patria dulce licet atque decorum; vivere pro patria dulcius esse puto.” (Horatius)

= *Szép és nemes meghalni a hazáért, de úgy vélem, nemesebb a hazáért élni.*

BRAIN STORMING:

A többség mégis abba hal bele, hogy a hazáért akar élni, ám csak úgy teheti ezt, ahogyan a haza vezetői hagyják neki.

1105.

„Morimur, si moramur.” (?)

= *Elpusztulunk, ha késlekedünk. (X. Ince pápa jelmondata – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Ezt valószínűleg nem a kereszténység történelmi erőszaktevései miatti bűnbánatra értette.

1106.

„Mors bona, nihil aliud.” (?)

= *Jó halál és semmi más. (Vas István, kiváló költő, 75 éves korában, egy interjú alkalmával, a riporter kérdésére, hogy mik a tervei – a fentieket válaszolta. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Mindez persze költői válasz volt egy nem költői kérdésre...

1107.

„Mors certa, hora incerta.” (?)

= *A halál biztos, de az órája bizonytalan.*

BRAIN STORMING:

Kérdés: Biztos, hogy a halálnak rosszul jár az órája?

1108.

„Mors cuius certa, nihil est incertius hora; ibimus absque mora, sed qua nescimus in hora.” (?)

= *A halál biztos, de órája teljesen bizonytalan. Késedelem nélkül megyünk, de nem tudjuk melyik órában.*

BRAIN STORMING:

Balgaság életerős testtel és ép elmével a halál dolgait latolgatni... akinek valóban eljött az ideje, azt ez a tény úgysem érdekli már...

1109.

„Mors nimis est nequam, mors nulli parcit et aequam; dat cunctis legem: tollit cum paupere regem.” (?)

= A halál nagyon kegyetlen, a halál senkinek sem kegyelmez, és egyenlő mértékkel mér mindenkinek, a szegényt is és a királyt is elragadja.

BRAIN STORMING:

Az, ami mindenkivel megtörténik egyszer, még nem az egyenlőség elve!

1110.

„Mors optima rapit, deterrima relinquit.” (?)

= A halál elviszi a legjobbat, s itt hagyja a legrosszabbat.

BRAIN STORMING:

Az illatos parfümök gyártójából is csak egy bűzös kupac marad...

1111.

„Mors terribilis iis, quorum cum vita omnia extinguuntur, non iis quorum laus emori non potest.” (Cicero)

= A halál félelmetes azoknak, akiknek a földi élettel mindennek vége – de nem azoknak, akiknek dicső neve halhatatlan.

BRAIN STORMING:

Igaz – a többieké csak hallhatatlan.

1112.

„Mors tua vita mea.” (?)

= A te halálod az én életem. (A gyűlölet és a bosszú alapelve. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mindig van minek örülni – ha más nincs, akkor mások balszerencséje.

1113.

„Mors ultima linea rerum est.” (Horatius)

= A halál az élet utolsó állomása. (Megszűnik a gyűlölet, az irigység és minden egyéb baj. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Ami sohasem a tervezett végállomás is egyben.

1114.

„Morte magis metuenda senectus.” (Juvenalis)

= A halálnál is félelmetesebb az öregség.

BRAIN STORMING:

Az ember előbb a felnőttégtől, majd az öregségtől, s végül a haláltól fél... ha azonban az ember már elég öreg és eleget élt – akkor már a haláltól sem fél.

1115.

„Mortem optare malum, timere peius.” (Seneca)

= A halál kívánása rossz dolog, de a tőle való félelem még rosszabb.

BRAIN STORMING:

Ezek szerint a legeslegrosszabb a halál kívánásától félni?

1116.

„Mortem timere crudelius est quam mori.” (Publ. Syrus)

= A haláltól való félelem kegyetlenebb, mint maga a halál.

BRAIN STORMING:

Tehát halállal fenyegetni valakit kegyetlenebb, mint megölni?

1117.

„Mortuo leoni et lepores insultant.” (Orvosi axióma)

= A döglött oroszlánnal még a nyulak is szemtelenkednek. (Addig tart a félelem, míg valaki hatalommal rendelkezik. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A hatalomtól legalább annyira félnek, mint a hatalmasok a hatalmuk elvesztésétől.

1118.

„Mulier cum sola cogitat, male cogitat.” (Publ. Syrus)

= Az asszony, amikor magában gondolkodik, rosszra gondol.

BRAIN STORMING:

A férfi azonban mindig az asszonyokon gondolkodik.

1119.

„Mulieres in ecclesiis taceant.” (1 Kor 14,34)

= Az asszonyok hallgassanak az összejöveteleken.

(Rövidebben így lett szállóigévé: **Taceat mulier in Ecclesia.** = Az asszony hallgasson az Egyházban. – Most éppen a nők nagy szerepváltása fontos az Egyház életében!* – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**Nyilvánosan – hiszen már nem lehet letagadni!*

1120.

„Multa ferunt anni venientes comoda secum, multa recedentes adimunt.” (Horatius)

= A fiatalok éveit sok előnyt nyújtanak, az idősök éveit pedig sokat elvesznek belőlük.

BRAIN STORMING:

Értsd: „Fiatalság: Óh, mennyi időm lesz még erre!”, míg „Vétség: Óh, mennyi időm lehetett volna erre!”

1121.

„Multa quidem scripti, sed quae vitiosa putavi emendaturis ignibus ipse dedi.” (Ovidius)

= Sokat írtam ugyan, de amit hibásnak tartottam, magam dobtam tűzbe, hogy helyrehozzam a hibát.

BRAIN STORMING:

... Különösen hideg téli napokon, amikor fáztam és a hidegtől remegve nem tudtam igazán rendesen írni...

1122.

„Multa senem circumveniunt incommoda.” (Horatius)

= Az öreg embert sok baj kerülgeti.

BRAIN STORMING:

... és még a guta is...

1123.

„Multi discipuli praestantiores magistris.” (Cicero)

= Sok tanítvány jelesebb mesterénél.

BRAIN STORMING:

Érthető – a mester sokszor már csak a megélhetésért tanít, míg a tanítvány pedig még csak a dicsőségért tanul.

1124.

„Multi multa, nemo omnia novit.” (?)

= Sokan sokat tudnak, de senki sem tud mindent.

BRAIN STORMING:

Sőt – az ember még azt sem tudja mindig, amit egyébként tud.

1125.

„Multo graviora tulisti.” (Ovidius)

= Sokkal nagyobb bajokat is elviseltél már.

BRAIN STORMING:

Ezt jobban illik mondani, mint azt, hogy: „Most mit akarsz – ‘tán, hogy sajnáljalak?’”

1126.

„Multiloqui mendaces.” (Babel)

= A sokbeszédű emberek hazudozók.

BRAIN STORMING:

Igen, de legalább beszélnek hozzánk!

1127.

„Multis ille bonus flebilis occidit.” (Horatius)

= A jó ember halálát sokan megsiratták.

BRAIN STORMING:

Mivel a jó ember általában jó BALEK is.

1128.

„Multitudo non est sequenda.” (?)

= Nem kell a tömeg hangulatát követni... (mert gyakran félrevezetik, manipulálják őket – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... azt (t.i. a tömeget) vezetni és kihasználni kell...

1129.

„Multo se ipsum, quam hostem superasse operiosus est.” (?)

= Nehezebb önmagunk legyőzése, mint az ellenség megsemmisítése.

BRAIN STORMING:

A legnehezebb pedig önmagunk azon vágyának leküzdése, hogy az ellenséget legyőzzük.

1130.

„Multos timere debet quem multi timent.” (Publ. Syrus – Cicero)

= Sokaktól kell annak félnie, akitől sokan félnek. (A diktátor nem lehet sohasem nyugodt. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No de, mi másért is akarna az ember diktátor lenni, ha nem félelemből?

1131.

„Multum est pictura poema.” (?)

= A festészet nagyrészt költészet.

BRAIN STORMING:

Manapság nagyrészt pénz-KÖLTÉSZET!

1132.

„Multum legendum est, non multa.” (Plinius)

= Sokat olvassunk, ne csak sokfélét. (Minden területen ki kell választani a legjobbat és elhagyni a haszontalan könyveket. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Másként: Sokat CSELEKEDJÜNK, ne csak sokfélét!

1133.

„Mundus est ingens deorum omnium templum.” (Seneca)

= A világ az istenség hatalmas temploma.

BRAIN STORMING:

Így a tudósok a legszentebb papjai!

1134.

„Mundus mihi crucifixus est ego mundo.” (Gal 6,14)

= A világ számomra keresztre van feszítve és én a világnak. (A karthauzi szerzetesek jelmondata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No de, mi felelő van abban, ha mindenki szenved?

1135.

„Mundus vult decipi.” (?)

= A világ szereti, ha becsapják. (Régi mondás, de hozzá szokták tenni: „Ergo decipiatur” (Sebastian Brant) = Tehát be kell csapni, félre kell vezetni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Nem, az emberek azt szeretik, ha szép dolgokat mondanak nekik, vagy legalábbis azt, amit hallani szeretnének.

1136.

„Munera sumpta ligant.” (?)

= Az elfogadott ajándékok lekötöttek. (függő helyzetbe hoznak – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Jaj, de szép! Köszönöm! Mivel kell majd meghálálnom?”

1137.

„Munere multiplici plures generantur amici.” (?)

= Gyakori ajándékozással sok barátot lehet szerezni.

BRAIN STORMING:

És sok ellenséget is, mivel a barátaid ellenségei a tieid is lesznek!

1138.

„Muneribus et dii capiuntur.” (Ovidius)

= Ajándékokkal az isteneket is meg lehet vesztegetni (a pogány ókorban – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Mivel a saját képükre teremtettek...

1139.

„Mus non uno fidit antro.” (Plautus)

= Az egér sem elégszik meg egy lyukkal. (Nem jó egy lóra tenni mindent. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mint ahogyan a macska sem egyetlen egérrel.

1140.

„Mus salit in stratum, cum scit abesse catum.” (?)

= Az egér még az ágyra is felugrik, ha tudja, hogy távol a macska.

BRAIN STORMING:

De ettől még nem fogja tudni, hogy az az ágy!

1141.

„Musicam docet amor.” (Plato)

= A szerelmes szereti a muzsikát.

BRAIN STORMING:

A zenészek meg szeretik a szerelmeseket!

1142.

„Mutua defensio tutissima.” (?)

= A kölcsönös védelem a legbiztonságosabb.

BRAIN STORMING:

És az ebből fakadó biztonságérzet a legkönnyebben kihasználható.

1143.

„Mutum est pictura poema.” (?)

= A (jó) festmény néma (hangtalan) költemény.

BRAIN STORMING:

Sok vonzó nő arca hangtalan költemény... amit gyakorta elrontanak azzal, hogy megpróbálják elszavalni.

1144.

„Nam vitii nemo sine nascitur, optimus ille est, qui minimis urgetur.” (Horatius)

= Senki sem születik bűn nélkül, s annak a legjobb, akit csak kis bűnök terhelnek.

BRAIN STORMING:

Vagyis, az csak „kicsit” születik meg?

1145.

„Natura abhorret a vacuo.” (?)

= A természet visszariad az ürességtől. (Középkori jelmondat.)

BRAIN STORMING:

Isten is – az üres fejeket igyekszik tévképzetekkel megtölteni.

1146.

„Natura nihil facit frustra, non deficit in necessariis, nec abundant in superfluis.” (Arisztotelész)

= A természet semmit sem tesz feleslegesen. Nem szűkölködik a szükséges dolgokban, s nem bővelkedik a feleslegeseiben.

BRAIN STORMING:

Istenre is szüksége van... de csak valami perverz humorérzékből.

1147.

„Natura non facit saltus.” (Linné)

= A természetben nincs ugrás (csak hosszú fejlődés – a szerk.).

BRAIN STORMING:

... de annál több az ugratás!

1148.

„Naturae iura bellum in contraria mutat.” (Curtius)

= A háború felforgatja a természetjogot.

BRAIN STORMING:

Épp ellenkezőleg – a háború mindig egy józanító arcülsapás azért, mert elfelejtetjük: a békéért is meg kell dolgozni!

1149.

„Naturale est magis nova quam magna mirari.” (Seneca)

= Inkább az újdonságot, nem pedig a nagyságot szoktuk megcsodálni.

BRAIN STORMING:

Az élet az új utáni vággyal és annak csodálatával védekezik a változékony világ ellen – az erkölcs megőrzi azt, ami van, de nem határozza meg, hogy ez a megőrzött dolog jó-e, szükséges-e vagy hasznos-e.

1150.

„Naturali iure omnium communia sunt ista: aer aqua profluens et mare, et per hoc, litora maris.” (Jogi axióma)

= A természetjog alapján: közös tulajdon a levegő, a folyóvíz és a tenger, és ennek következtében a tengerpart.

BRAIN STORMING:

Akár a szmog, vagy a szennyvíz is!

1151.

„Naturalia non sunt turpia.” (Régi mondás)

= Ami természetes, az nem szégyenletes.

BRAIN STORMING:

Persze attól még lehet büntetendő.

1152.

„Navigare necesse est, vivere non est necesse.” (Plutarchos)

= A hajózás szükséges – nem pedig az élet. (Pompeius Magnus mondta a hajósoknak, akik a búza lerakodása után nem akartak kievezni a kikötőből. A hivatás sokszor az életet is megköveteli, pl. a pap, az orvos a ragályos beteghez is elmegy. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az Egyház ehhez hasonló elvet vallott azzal, hogy: Az Egyháznak (t.i. az Egyház irányában) engedelmeskedni szükséges, élni nem.

1153.

„Navita de ventis, de bobus narrat arator.” (?)

= A hajós a szélről, a szántóvető pedig az ökreiről beszél. (Mindenki a saját mesterségéről szeret beszélni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Kivéve talán a bérgyilkost...

1154.

„Ne condemneris, damnato non socieris.” (?)

= Nem ítélnék el téged, ha nem pártolod a bűnöst.

BRAIN STORMING:

No, ennyit a kereszténység bűnösöket előtérbe állító emberségéről...

1155.

„Ne dixeris: Peccavi... et quid mihi accidit triste? Altissimus enim est patiens redditor.”
(Sir 5,4)

= Ne mondd: „Vétkeztem... és mi bántódás ért?” – mert az Isten tovább bírja kitartással.

BRAIN STORMING:

Lehet, hogy Isten az embert a maga képére teremtette, de az emberben olyat is teremtett, ami az ő tetteiből nem szűrhető le – érzet és intelligenciát.

1156.

„Ne intret molam, qui vult evitare farinam. „ (?)

= Ne menjen az a malomba, aki nem akarja, hogy lisztes legyen a ruhája.

BRAIN STORMING:

... Legfeljebb munkaidő után vagy előtt.

1157.

„Ne noceat potus.” (?)

= Hogy az ital meg ne ártson. (harapni kell utána egy falatot... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Lehetőleg finom „pipi” húsból!

1158.

„Ne pudeas quae nescieris te velle doceri; scire aliquid laus est, pudor est nil discere velle.” (Cato)

= Ne szégyelld megtanulni, amit nem tudsz. Dicséretes dolog a tudás, de szégyenletes, ha valaki nem is akar tanulni.

BRAIN STORMING:

Ne szégyelld újratanulni vagy tényleg megtanulni azt, amiről azt hitted, hogy tudod. Dicséretes dolog a tudás, de szégyenletes, ha az ember nem azért akar tanulni, hogy azt tudja is.

1159.

„Ne puero gladium (dederis).” (?)

= Ne adj kardot a gyermek kezébe. (Kés, villa, olló, gyerek kezébe nem való. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De hívő kezébe se – hisz ő „Isten gyermeke”!

1160.

„Ne te quaesiveris extra.” (Persius)

= Ne kint keresd önmagad. (Nézz gyakran magadba! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De azért néha nézz tükörbe!

1161.

„Nec hodie, nec heri, nec cras credas mulieri.” (?)

= Se ma, se tegnap, se holnap ne higgy az asszonynak. (A „legtöbb nő nem is tud igazat mondani – érzelmeikkel emlékeznek...” – Németh László – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Mivel, amit tegnapelőtt mondott, annak úgylát csak holnapután lesz jelentősége!

1162.

„Nec invidemus altius stantibus. Quae excelsa videntur, praerupta sunt.” (Seneca)

= Ne irigyeljük azokat, akik magas állásban vannak, könnyebben lezuhannak.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Akárcsak Jézus, akinek Isten FELvitte a dolgát... a keresztre.

No.2.:

Akárcsak Isten – a FELvilágosodással Ő is nagyot bukott.

1163.

„Nec me pudet fateri nescire quod nesciam.” (Cicero)

= Nem szégyellem bevallani, ha valamit nem tudok.

BRAIN STORMING:

Fura, hogy ezt sok hívő nem vallja.

1164.

„Nec nulli sis amicus, nec ullis.” (?)

= Légy barátja valakinek, de ne mindenkinek.

BRAIN STORMING:

Mégis jobb, ha mindenki azt hiszi, hogy a barátja vagy.

1165.

„Nec pollicendo, nec terrendo.” (?)

= Sem hízeltető ígérettel, sem fenyegetéssel – nem tántorítható el meggyőződésétől*. (A vértanúk* életében sokszor előforduló kifejezés. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az önpusztítással kielégülő vakhitre igen hízelgő elnevezés a „meggyőződés”.

1166.

„Nec possum tecum vivere nec sine te”. (Martialis)

= *Sem veled, sem nélküled nem tudok élni.*

BRAIN STORMING:

Ez a skizofrének és a szíami ikrek jelszava is!

1167.

„Nec quae praeteriit hora redire potest.” (?)

= *A tovatűnt óra sohasem tér vissza.*

BRAIN STORMING:

Viszont jön helyette másik.

1168.

„Necessitas dat legem, non ipsa accipit.” (Publ. Syrus)

= *A szükség hoz törvényt, nem pedig elfogad. (A szükség törvényt bont. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Nincs tökéletes emberi törvény, annak ellenére, hogy Isten többet foglalkozott az emberekkel, mint a természettel. A természeti törvények állandóak, az ember azonban az „istennek se akar” engedelmeskedni az isteni törvényeknek.

1169.

„Necessitas non habet legem.” (Reg. iuris)

= *A végszükség nem ismer törvényt.*

BRAIN STORMING:

De – a „szükség törvényét”.

1170.

„Necessitas plus posse quam pietas solet”. (Seneca)

= *A szükség többre képes, mint a jámborság.*

BRAIN STORMING:

A „SZÜKSÉG” többre képes, mint egy „szűk-segg”.

1171.

„Neminem pecunia divitem fecit.” (Seneca)

= *A pénz senkit sem tett gazdaggá.*

BRAIN STORMING:

Az erkölcsi nagyság még kevésbé!

1172.

„Nemini obesse – omnibus prodesse.” (Jelmondat)
= Senkinek sem ártani és mindenkinek hasznára lenni.

BRAIN STORMING:

Sajnos ezek egymásnak ellentmondó követelmények.

1173.

„Nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit.” (?)
= Senki sem olyan vad, hogy ne lehetne megszelídíteni.

BRAIN STORMING:

Senki sem olyan szelíd, hogy ne lehetne megvadítani.

1174.

„Nemo dat quod non habet.” (Jogi axióma)
= Senki sem adhatja azt, amivel nem rendelkezik.

BRAIN STORMING:

Azonban bárki megkaphat bármit, még ha semmi joga sincs rá!

1175.

„Nemo doctus unquam mutationem consilii inconstantiam dixit esse.” (Cicero)
= Egyetlen értelmes ember sem tartotta véleménye megváltoztatását állhatatlanságnak.

BRAIN STORMING:

Általában a megrögzött SEGG-fejek hajtogatják azt, hogy „Nem csinállok PICSÁT a számból!”.

1176.

„Nemo enim est tam senex, qui se annum non putet posse vivere.” (Cicero)
= Senki sem olyan öreg, hogy még egy évet ne ígérne magának.

BRAIN STORMING:

Az élet nem arról híres, hogy bármit is teljesítene abból, amit kérünk tőle. Pont úgy, mint Isten!

1177.

„Nemo esse iudex in sua causa potest.” (Publ. Syrus)
= Senki sem lehet bíró a saját ügyében.
„Nemo iudex in causa sua.” (?)
= Senki sem lehet bíró a saját ügyében. (Nem lenne tárgyilagos a döntése. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És mégis mindenki az – legfeljebb nem hat az ítélete.

1178.

„Nemo est qui semper vivat, et qui huius rei habeat fiduciam: melior est canis vivus leone mortuo.” (Préd 9,4)

= Míg valaki az élők közé tartozik, addig még van reménye. Mert jobb az élő kutya, mint a kimúlt oroszlán.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Aki unja az állandó reménykedést, az unja az életet?

No.2.:

Széggyen a futás, de egészséges!

1179.

„Nemo est tam fortis, cui pareant vincula mortis.” (?)

= Senki sem olyan erős, hogy a halál bilincseit széttörje.

BRAIN STORMING:

Nem a halál elkerülése ver minket bilincsbe, hanem az élet akarása. Ha már nem akarunk élni, akkor a halálnak nincs már hatalma a lelkiállapotunk felett.

1180.

„Nemo ita pauper vivit, quam pauper natus est.” (Publ. Syrus)

= Senki sem él olyan szegényen, mint amilyen szegényen született.

BRAIN STORMING:

De – aki nem adja tovább a génjeit, az elveszíti a jövő-alakító lehetőségét.

1181.

„Nemo liber est qui corpori servit.” (Seneca)

= Senki sem szabad, aki csak testének él. (A szórakozás és az élvezetek rabja lesz. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De az sem, akinek a lelkét ideológiák birtokolják.

1182.

„Nemo malus felix.” (Juvenalis)

= Egyetlen rossz ember sem boldog (legalábbis tartósan – a szerk.).

BRAIN STORMING:

A jószág azonban nem feltétele a boldogságnak, mivel az csak a számonkérés és a büntetés alól ad felmentést.

1183.

„Nemo me impune lacesset”. (Zrínyi Miklós)

= *Senki engem büntetlenül ne bántson!*

BRAIN STORMING:

Jó mentség ez minden keresztény számára, akik szerint minden ember bűnös.

1184.

„Nemo mortalium omnibus horis sapit”. (Plinius)

= *Senki emberfia sem bölcs élete minden órájában.*

BRAIN STORMING:

Bölcs ember nincs – de vannak az embernek bölcs pillanatai.

1185.

„Nemo nostrum sibi vivit et nemo sibi moritur. Sive enim vivimus, Domini sumus, sive morimur Domino morimur. Sive ergo vivimus, sive morimur, Domino sumus.” (Róm 14,7-8)

= *Senki közülünk nem él önmagának és senki nem hal meg önmagának. Míg élünk, Istennek élünk, s ha meghalunk, Istennek halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.*

BRAIN STORMING:

Ettől már csak egy kis lépés az, hogy „ha ölünk, akkor az Úrért ölünk”.

1186.

„Nemo patriam quia magna est amat, sed quia sua.” (Seneca)

= *Senki sem azért szereti hazáját, mert az nagy, hanem mert sajátja.*

BRAIN STORMING:

Mindez szép volna, ha az állami adóért mindenkinek járna alanyi jogon egy földdarab, ami haláláig a miénk.

1187.

„Nemo potest ad impossibile obligari.” (Reg. iuris 6.)

= *Lehetetlenre senki sincs kötelezve.*

„Nemo tenetur ad impossibilia.” (?)

= *Lehetetlenre senki sem kötelezhető.*

BRAIN STORMING:

Lehetetlent általában ostobák és gonoszok kérnek.

1188.

„Nemo potest dominis pariter servire duobus.” (Lk 16,13)

= *Senki sem szolgálhat egyszerre két úrnak.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

És aki a társadalomnak szolgál?

No.2.:

A zsarnokság kedvenc jelszava!

No.3:

A társadalomban azonban csak így lehet élni.

1189.

„Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit, et alterum diliget: aut unum sustinebit, et alterum contemnet. Non potestis Deo servire et mammonae.” (Mt 6,24)

= *Senki sem szolgálhat két úrnak. Vagy gyűlöli az egyiket, a másikat pedig szereti, vagy ragaszkodik az egyikhez, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok az Istennek is, a Mammonnak is. (A Mammon” pun szó, amelyet a héber nyelv is átvett, pénzt, gazdagságot jelentett. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Lásd a „Máté, 6.24. – Isten és a mammon – Kritikus gondolatok” című írást a Függelékben!

1190.

„Nemo potest omnia scire.” (Varro)

= *Senki sem tudhat mindent.*

BRAIN STORMING:

De bárkiről lehet bármit feltételezni!

1191.

„Nemo potest personam diu ferre.” (Seneca)

= *Senki sem viselhet sokáig álarcot.*

BRAIN STORMING:

Aki álarcot visel, az nem csak egy álarcot visel.

1192.

„Nemo propheta in patria sua”. (Lk 4,24)

= *Senki sem próféta (azaz tekintély) a saját hazájában.*

BRAIN STORMING:

Még az sem, akiről azt hiszik.

1193.

„Nemo punitur pro alieno delicto.” (?)

= Senkit sem lehet más bűnéért büntetni.

BRAIN STORMING:

Akkor sem a férfit Ádám bűne, sem a nőt Éva bűne miatt büntetni nem jogos.

1194.

„Nemo repente bonus, nemo repente malus.” (?)

= Senki sem lesz hirtelen jóvá – senki sem lesz hirtelen gonosszá.

BRAIN STORMING:

De bárki cselekedhet hirtelen jót vagy gonoszat.

1195.

„Nemo repente fuit turpissimus.” (Juvenalis)

= Senki sem lett váratlanul gazember. (A nevelést nagyon korán el kell kezdeni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ám semmilyen tettet nem lehet önmagában szemlélni sem.

1196.

„Nemo scit, ubi calceus urat, nisi eum portat.” (?)

= Csak az tudja, hol szorít a cipő, aki hordja.

BRAIN STORMING:

De ugyanaz a cipő mindenki lábát másként szorítja.

1197.

„Nemo sibi satis est: eget omnis amicus amico.” (?)

= Senki sem elég magának. A barátunk barátunkra van szüksége.

BRAIN STORMING:

A „barát” egy barátság egyik tagja, vagyis önmagában nem létezik, akár az ikertestvér sem születik önmagában.

1198.

„Nemo sine vitii nascitur.” (Horatius)

= Senki sem születik hiba nélkül.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: Senki sem születik ellentét nélküli tulajdonság nélkül.

1199.

„Nemo solus satis sapit.” (Plautus)

= Az ember egyedül (közösség nélkül) nem tud kibontakozni.

BRAIN STORMING:

„Kötélékek” nélkül nem tudjuk, mi a szabadság, és így értékelni sem tudjuk.

1200.

„Nemo tenetur se ipsum accusare.” (?)

= Senki sem köteles önmagát bevádolni.

BRAIN STORMING:

Isten sem jár elől jó példával a bűnbánat és önkritika terén.

1201.

„Nemo timendo ad summum pervenit locum.” (Publ. Syrus)

= Egyetlen félénk ember sem emelkedett fel magas méltóságba.

BRAIN STORMING:

Csak az, aki a közészerűségtől fél.

1202.

„Nemo unquam neque poeta, neque orator fuit, qui quemquam meliorem quam se arbitraretur.” (Cicero)

= Sohasem volt olyan szónok vagy költő, aki magánál mást nagyobbnak ismert volna el.

BRAIN STORMING:

A szónok könnyen hozzászokik, hogy nem vágnak a szavába.

1203.

„Nemo viam veterem vel amici spernat amorem.” (?)

= Senki se vesse meg a régi utat, sem a barát szeretetét.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Attól még lehet valaki felfedező, ha fél az eltévedéstől.

No.2.:

A barátság kölcsönös kihasználhatósági megállapodás.

1204.

„Nemo vir magnus sine aliquo afflatu divino unquam fuit.” (Cicero)

= Nem volt soha olyan nagy egyéniség, aki valami isteni sugallatot ne hordott volna a lelkében.

BRAIN STORMING:

Könnyen azt hisszük, hogy valaki isteni, ha istenként viselkedik.

1205.

„Neque auro, neque, argento, sed honore.” (Jelmondat)

= *Sem az arany, sem az ezüst, csak a tisztesség számít.*

BRAIN STORMING:

Valamint az, hogyan lehet tisztességesen hozzájutni aranyhoz és ezüsthöz.

1206.

„Neque aurum honorat, neque argentum.” (Jelmondat)

= *Sem az arany, sem az ezüst nem hoz megbecsülést.*

BRAIN STORMING:

Csak azoktól, akiknek odaadjuk.

1207.

„Neque frigidus es, neque calidus: utinam frigides esses, aut calidus – sed quia tepidus es, et nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.” (Jel 3,15)

= *Se hideg, se meleg nem vagy. Bárcsak hideg volnál vagy meleg! De mivel langyos vagy, se hideg, se meleg, kivetlek a számból. (A Lélek üzenete a laodiceai egyházhoz, de vonatkozik az elvtelen emberre is, akinek nincs véleménye, s mindenképpen „középen” akar maradni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az egyszerű Homo Sapiens szeret kategorizálni. Az, aki a kategorizálást vissza tudja tartani, magasabb szinten van, mint bármelyik isten!

No.2.:

Az ember magasabb szinten áll, mint az általa kitalált istenképek.

1208.

„Nequissimi hominis est prodere amicum.” (?)

= *Becstelen ember árulja el barátját.*

BRAIN STORMING:

A még becstelenebb pedig árulja...

1209.

„Nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua.” (Mt 6,3)

= *Ne tudja balkezed, mit tesz a jobb. (Az alamizsnát nem feltűnően kell gyakorolni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

De azért te magad tudd, hogy mit tesz mindkettő.

1210.

„Nescit oboedientia moram.” (?)

= Az engedelmesség nem késleltetik. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Ezt hajtogatja elvárt erényként minden zsarnok és diktátor.

1211.

„Nescit regnare, qui nescit dissimulare.” (?)

= Nem tud az uralkodni, aki minden apróságon fennakad. (Vagyis: Nem kell mindent észrevenni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Olyanokon, mint pl. becsület, emberség, igazságosság, emberélet, stb....

1212.

„Nescit tarda molimina Sancti Spiritus gratia.” (Szent Ágoston)

= A Szentlélek kegyelme nem ismer semmi akadályt.

BRAIN STORMING:

Vagyis – még a legbestiálisabb gyilkosnak is képes megbocsátani – és meg is teszi, általában azért, hogy nem bünteti meg.

1213.

„Nescit vox missa reverti.” (Horatius)

= A kimondott szó nem tér vissza.

BRAIN STORMING:

De sokszor el sem éri azt, akinek valójában szólania kellene.

1214.

„Nihil aequae sanitatem impedit, quam remediorum crebra mutatio.” (Seneca)

= A gyógyulást nem segíti elő az orvosok gyakori cserélgetése.

BRAIN STORMING:

De mindenképpen érdekesebb!

1215.

„Nihil aliud est ebrietas, quam voluntaria insania.” (Seneca)

= A részegség szándékos őrület.

BRAIN STORMING:

Jogilag mégis a „nem beszámítható állapot” miatt gyakran felmentést jelent!

1216.

„Nihil citius arescit, quam lacrima.” (?)

= *Semmi sem szárad fel olyan hamar, mint a könny.*

BRAIN STORMING:

Persze marad a kérdés – milyen gyakran sírnak az eszkimók?

1217.

„Nihil difficile amanti puto.” (Cicero)

= *Szerelmesnek semmi sem nehéz.*

BRAIN STORMING:

De – a szerelme nélkül lenni.

1218.

„Nihil difficile volenti.” (?)

= *Semmi sem nehéz az erős akaratú embernek.*

BRAIN STORMING:

De – gyengének lenni, vagy annak látszani.

1219.

„Nihil eripit fortuna, nisi quod dedit.” (?)

= *A szerencse csak azt rabolhatja el, amit adott.*

BRAIN STORMING:

Ha így lenne, az emberek többsége balesetben hunyna el.

1220.

„Nihil est ab omni parte beatum.” (Horatius)

= *Nincs tökéletes boldogság.*

BRAIN STORMING:

Azonban van tökéletes boldogságérzet.

1221.

„Nihil est aliud bene et beate vivere, nisi honeste et recte vivere.” (Cicero)

= *Jó és boldog élet a becsületes és tisztességes élet.*

BRAIN STORMING:

Csak az a baj, hogy ez a felébredéstől az elalvásig nem igaz.

1222.

„Nihil est in intellectu quod non prius fuerit in sensu.” (Skolasztikus axióma)

= *Semmi sem jelenik meg az értelemben, ami nem volt már meg az érzékekben.*

BRAIN STORMING:

Sajnos sokaknál már az érzékekben félreértik azt, ami az értelemben kerül, ha egyáltalán van hova.

1223.

„Nihil est miserius, quam animus conscius.” (Plautus)

= Semmi sem nyomorúságosabb, mint a büntudat. (Nagy hóhér a lelkiismeret. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Semmi sem alattomosabb, mint a büntudattal való manipulálás.

1224.

„Nihil est opertum, quod non revelabitur, et occultum, quod non scientur.” (Mt 10,26)

= Semmi sincs elrejtve, ami nyilvánosságra ne kerülne, s olyan titok nincs, ami ki ne tudódnék egyszer.

BRAIN STORMING:

És kevés olyan szenzáció és leleplezés van, amit el ne felednének egyszer.

1225.

„Nihil est quod timeas, si innocens es.” (Quintilianus)

= Nem kell semmitől félned, ha ártatlan vagy.

BRAIN STORMING:

Csupán az igazságtalanságtól és a hamistanúzástól.

1226.

„Nihil est simul et inventum et perfectum.” (Cicero)

= Semmi sem tökéletes a feltalálás pillanatában.

BRAIN STORMING:

Ellenkezőleg – a legtöbb találmány csak egy pillanatig (tűnik) tökéletes(nek).

1227.

„Nihil est tam miserabile quam ex beato miser.” (Cicero)

= Senki sem nyomorultabb, mint az, aki boldog emberből lett szerencsétlen.

BRAIN STORMING:

Nála azonban van olyan, hogy „rég szép idők”.

1228.

„Nihil est veritatis luce dulcius.” (Cicero)

= Semmi sem édesebb, mint az igazság ragyogása.

BRAIN STORMING:

Amit alkohollal lehet még ragyogóbbá fényesíteni.

1229.

„Nihil honestum esse potest, quod iustitia vacat.” (Cicero)

= *Semmi sem tisztességes, ha nincs benne igazságosság.*

BRAIN STORMING:

Mivel az önérdék és az önzés is az őszinte igazságosság egy formája, így valahol az önzés is tisztességes önmagunk előtt.

1230.

„Nihil in hominum genere rarius perfecto oratore inveniri potest.” (Cicero)

= *Emberek között nagyon ritka a tökéletes szónok.*

BRAIN STORMING:

A tökéletes szónok azonban már szinte nem is ember.

1231.

„Nihil magis aegris prodest quam ab eo curari, a quo volunt.” (Seneca)

= *A beteg javára válik, ha maga választhatja meg orvosát (akiben jobban bízunk – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

Ez általában a paraszolvenciának is jót tesz.

1232.

„Nihil nega, parum crede, nisi videas.” (?)

= *Ne tagadj semmit, alig higgy el valamit, míg meg nem nézted.*

BRAIN STORMING:

De ne is higgy el mindent, még ha meg is nézted.

1233.

„Nihil perpetuum, pauca diuturna sunt.” (Seneca)

= *A földön semmi sem örök, néhány dolog marad fenn hosszabb ideig.*

BRAIN STORMING:

Az „örökkévalóság” isteni jellemző, tehát emberi szempontból semmi jelentősége sincsen.

1234.

„Nihil potest placere quod non decet”. (Quintilianus)

= *Nem lehet abban gyönyörködni, ami illetlen.*

BRAIN STORMING:

Jogos – az illetlenséget nem azért teszik, hogy mások gyönyörködjenek benne, hanem azért, mert élvezetes!

1235.

„Nihil recte sine exemplo docetur.” (?)

= Példa nélkül nem lehet helyesen nevelni. (A jó példa vonz... – a szerk.)

Más szavakkal: „Longum est iter per praecepta, breve et efficax per exempla.” (?)

= A példa sokkal hatásosabb, mint a parancsolgatás.

BRAIN STORMING:

Minden nevelés példával nevelés.

1236.

„Nihil tam absurdum dici potest, ut non dicatur a philosopho.” (?)

= Nincs olyan lehetetlen dolog, amit egy filozófus ne tudna állítani.

BRAIN STORMING:

De – az, hogy nem szeret vitatkozni, vagy érvelni.

1237.

„Nihil tam sanctum, quod non violari, nihil tam munitum quod non expugnari pecunia possit.”

(Cicero)

= Semmi sem olyan szent, semmi sem olyan erős, hogy azt a pénz ne tudná beszennyezni vagy meghódítani.

BRAIN STORMING:

A pénz az emberi társadalom szükségszerű eleme – nélküle nincs értékmérő, nincs társadalmi élet... nincs társadalom. Akinek a pénzzel van baja, annak a fennálló társadalommal van baja.

1238.

„Nihil vincit, nisi veritas; nihil salvat, nisi charitas.” (Szent Ágoston)

= Semmi sem győz meg, csak az igazság, semmi sem ment meg, csak a szeretet.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Szeretni valakit azt jelenti, hogy igazat adunk neki akkor, amikor nincs igaza.”

1239.

„Nil agere delectat.” (Cicero)

= Néha jól esik a semmittevés (lazítás – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Vesd össze: Néha jól esik a semmit EVÉS.

1240.

„Nil dictu foedum visuque haec limina intra quae puer est.” (Juvenalis)
= Ahol gyermek van, ott ocsmány beszéd vagy kép át ne lépje a ház küszöbét.

BRAIN STORMING:

Igen – had kapjon majd frászt a gyerek, ha kilép a küszöbön.

1241.

„Nil difficile amanti.” (Cicero)
= A szerelmesnek semmi sem nehéz.

BRAIN STORMING:

Persze, a szerelemért – minden más feleslegesnek, értelmetlennek, idő- és energia-pocsékolásnak tűnik neki.

1242.

„Nil difficile volenti.” (Horatius)
= Semmi sem nehéz annak, aki szívből cselekszik.

BRAIN STORMING:

Ezért is hivatkozik minden manipulátor a szeretetre!

1243.

„Nil honestum esse potest quod iustitia vacat.” (Cicero)
= Nem lehet az tisztességes, amiben nincs igazságosság.

BRAIN STORMING:

Ami azonban igazságos, még nem biztos, hogy tisztességes.

1244.

„Nil ingrato terra peius alit.” (?)
= Hálátlan embernél rosszabbat még nem hordott a Föld.

BRAIN STORMING:

Egy rossz ember hálája is van olyan rossz, mint a hálátlanság.

1245.

„Nil novit, qui aeque omnia novit”. (Varro)
= Semmit sem tud az, aki mindent egyformán tud. (Nincsenek polihisztorok. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A polihisztor lényege a tanulékonyság és nem a hatalmas tárgyi tudás!

1246.

„Nil parvum sapias et adhuc sublimia cures.” (Horatius)

= Ne nézz a kicsinyes dolgokra, csak a felemelőkre.

BRAIN STORMING:

Azonban – semmire sem még a lifttel, ha nem találsz a FEL-gombot.

1247.

„Nil sine magno vita labore dedit mortalibus.” (Horatius)

= Az élet semmit sem adott az emberiségnek nagy erőfeszítések nélkül.

BRAIN STORMING:

Mivel emberi élet sem lenne nagy erőfeszítések nélkül – sem a gyereknemzés, sem a szülés nem apróság.

1248.

„Nimia familiaritas contemptum parit.” (?)

= A nagy közvetlenségnek lenézés lesz a következménye.

BRAIN STORMING:

Akit szeret az ember, azt tiszteli és becsüli; aki szereti – azt nem.

1249.

„Nimium ne crede colori.” (Vergilius)

= Nem mind arany, ami fénylik. (Más szóval: a látszat csal. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De mindegy is, ha fénylik!

1250.

„Nisi caste, saltem caute.” (?)

= Ha nem tudsz tisztán élni, legalább ne csinálj botrányt. (Így is lehet mondani: **Si non caste, caute.** – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Nehogy felbosszantsd azokat, akik nem is akarnak tisztán élni.

1251.

„Nitere cum studio, si vis aliquando nitere.” (?)

= Ha egyáltalán ragyogni akarsz, akkor fényeskedj a tudásoddal.

BRAIN STORMING:

Így kivívhatod azt a megbecsülést, amit általában „okoskodónak”, „okos tojásnak”, vagy „szőrszálhasogatónak” neveznek.

1252.

„Nitimur in vetitum semper, cupimusque negata.” (Ovidius)

= *Ami tilos, ami nem megengedett, azt mindig keressük és óhajtjuk.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

De csak azt keressük és óhajtjuk, ami MÁSOK szerint tilos és nem megengedett.

No.2.:

A természet általában halállal, betegséggel és fájdalommal bünteti, ha azt tesszük, ami tilos – az emberi tiltások kijátszhatók és megkerülhetők.

1253.

„Nobiscum purpura nata est.” (?)

= *Bíborban születünk. (Jelmondat)*

BRAIN STORMING:

Vagy legalábbis sokunk szederjes színekben...

1254.

„Nocet empta dolore voluptas.” (Horatius)

= *Pénzes gyönyör gyötör.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Érdekes, hogy a gazdagok ezt általában észre sem veszik. A pénz ugyanis gyógyírt is jelent a pénz általi ártalmakra.

No.2.:

Csak azok költik a pénz és a vagyon rossz hírét, akiknek fogalma sincs, hogyan éljen vele, vagy hogyan szerezze meg.

1255.

„Nocte rubens coelum cras indicat esse serenum.” (?)

= *A vörös égálja másnapra derűs időt ígér. (Soha sem szabad kétségbeesni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Igen, de csak naplementekor!

1256.

„Noli esse incredulus, sed fidelis.” (Jn 20,27)

= Ne légy hitetlen, hanem hívő. (A hitetlen Tamás története: Miután Jézus oldalsebébe helyezte kezét, Tamás felkiáltott: Én Uram és Istenem! – Jézus pedig így szólt: Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak és hisznek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A vakhit csak azoknak jó, akik hasznót tudnak húzni belőle!

1257.

„Noli pugnare duobus.” (?)

= Ne harcolj egyszerre két ellenséggel.

BRAIN STORMING:

Szövetkezz az egyikkel, hogy legyőzd a másikat, miközben a szövetségesed gyengéit kiismerve a legyőzöttel szövetkezve belülről győzheted le az elsőt.

1258.

„Noli turbare circulos meos!” (?)

= Ne zavarj a köreimet! (Ne háborgassatok a munkámban! – Archimédész mértani ábrákat rajzolva mondta ezt a római katonának, aki kardjával őt megölni készülődött. – Tanulság: Még háború idején sem szabad felhagyni a tudományos kutatással. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az 1000 éves keresztény európai ideológiai uralom alatt, ha nem folyt volna tudományos kutatás – amit az Egyház gyakran üldözött –, ma kb. az 1. ezredforduló szintjén lennénk.

1259.

„Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibiipsi, sufficit diei malitia sua.” (Mt 6,34)

= Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap majd gondoskodik magáról. A mának elég a maga baja.

BRAIN STORMING:

= „Ne azon gondolkozzatok, hogy majd holnap miből adakoztok az Egyháznak – adjátok oda MA, amitek van!”

1260.

„Nolite iudicare, ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicaveritis, iudicabimini: et in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.” (Mt 7,1-2)

= Ne ítélkezzetek, hogy felettetek se ítélkezzenek!* Amilyen ítélettel ti ítélkeztetek, olyannal fognak majd felettetek is ítélkezni. Amilyen mértékkel mértek, olyannal fognak majd nektek is visszamérni.**

BRAIN STORMING:

No.1.:

*Értsd: „Ne legyen véleményetek! Ha van, ne mondjátok ki!”

No.2.:

**Nincs ezzel semmi baj, ha a „szemet-szemért, fogat-fogért” elv alapján nézzük.

1261.

„Nolite mentiri invicem, expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, et induentes novum.” (Kol 3,9-10)

= Ne hazudjatok egymásnak (se magatoknak). Vessétek le a régi embert szokásaival együtt és öltsetek fel az újat.

BRAIN STORMING:

Spártában az új embert vetették le...

1262.

„Nolite seduci: Corruptum moribus bonos colloquia mala.” (1 Kor 15,33)

= Ne hagyjátok magatokat félrevezetni! A gonosz beszéd megrontja a jó erkölcsöt.

BRAIN STORMING:

Az igazságos beszéd azonban nem javítja meg a rossz erkölcsöt.

1263.

„Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere.” (Mt 10,28)

= Ne féljete azoktól, akik megölik a testet, a lelket azonban nem tudják megölni.

BRAIN STORMING:

A keresztény uralom alatt ez a gondolat nem megnyugtató oltalom volt, hanem remek mentség a kegyetlenkedésre.

1264.

„Nomen est omen.” (Plautus)

= Nevében a végzete. (A név maga már árulkodó, jó vagy rossz irányban. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A neve alapján megítélni valamit annyi, mint hangulat alapján értékelni a világot.

1265.

„Nomina stultorum scribuntur ubique locorum.” (?)

= Az ostobák nevei mindenütt olvashatók.

BRAIN STORMING:

Akár a Bibliában...

1266.

„Nomina sunt odiosa.” (Cicero)

= A nevek gyűlöletesek. (Cicero egyik beszédében ezt mondja: „Homines notos sumere odiosum est.” = Tekintélyes embereket megnevezni kényes dolog. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Értsd: Denomination est omen. (Brain Storming) = Megnevezésben a végzet.

1267.

„Non accepimus brevem vitam, sed facimus.” (Seneca)

= Az életet magunk tesszük rövidde, nem így kaptuk.

BRAIN STORMING:

Vannak, akik úgy érzik hosszabbnak és többnek az életüket, hogy másokét rövidítik meg.

1268.

„Non agnoscetur in bonis amicus, et non abscondetur in malis inimicus.” (Sir 12,8)

= Jó sorsban nem tudjuk, ki a jó barátunk, balsorsban kiderül, ki az ellenségünk.

BRAIN STORMING:

Tévedés – jó sorsban mindenki a jó barátunk, a balsorsban bárkiről azt hihetjük, hogy az ellenségünk.

1269.

„Non amat hic puerum, qui raro corripit illum.” (?)

= Nem szereti az a gyermeket, aki ritkán feddi meg. (A túlzott engedékenység végzetes mulasztás. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De az sem szereti, aki a szeretetet a megfedéssel méri.

1270.

„Non bene creduntur, nimium qui blanda loquuntur, decipiuntur aves per cantus saepe suaves.” (?)

= A hízelgő beszédnek nem kell hinni, a madarakat is gyakran félrevezetik a szép énekek.

BRAIN STORMING:

A madárénekek alapjelentései: „Gyere, keféljünk!”, és „Tűnjön el mindenki erről a környékről!”

1271.

„Non bene imperat, nisi qui paruerit imperio.” (?)

= Nem jó uralkodó az, aki maga nem tud engedelmeskedni.

BRAIN STORMING:

Aki azonban jól tud engedelmeskedni, abból nem lesz uralkodó.

1272.

„Non bene olet, qui semper bene olet.” (Martialis)

= Nem jó illatú, aki mindig jó szagú.

BRAIN STORMING:

De kit érdekel, hogy ki milyen szagú, ha mindenki jó illatú?

1273.

„Non bene pro toto libertas venditur auro.” (Phaedrus)

= Semennyi arannyal nem lehet a szabadságot megfizetni.

BRAIN STORMING:

Pedig hányan árulják jó pénzért!

1274.

„Non bonus est socius, qui devorat omnia solus.” (?)

= Nem jó az a társ, aki egyediül mindent felfal.

BRAIN STORMING:

A kannibáloknál ez az özvegyesség és a szingliség vezető oka.

1275.

„Non cedam malis.” (?)

= Nem engedek a rossznak. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Legfeljebb csak engedem...

1276.

„Non cedunt ignibus ignes.” (?)

= A tűz a tűznek nem enged. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

A tűz nem szégyenlős: a kis tűz nem alszik ki, ha nagyobbat gyújtunk mellette!

1277.

„Non cras, quod hodie.” (?)

= Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

De amit csak holnap tehetsz meg, azt nem akard ma megtenni!

1278.

„Non curatur, qui curat.” (Orvosi közmondás)

= Nem gyógyul, aki búsul.

BRAIN STORMING:

És pláne nem gyógyul, aki amiatt búsul, hogy nem gyógyul.

1279.

„Non de ponte cadit, qui cum sapientia vadit.” (?)

= Nem esik le a hídról, aki okosan jár rajta.

BRAIN STORMING:

Nem igazán normális híd az, aminek a használatához ész is kell!

1280.

„Non debet aliquis alterius odio praegravari.” (Reg. iuris 22.)

= Nem szabad senkit sem üldözni másnak a hibájáért.

BRAIN STORMING:

Szóval a magunk hibájáért lehet?

1281.

„Non donat qui necessariis oneribus succurrit.” (Ulpianus)

= Nem ajándék az, ha valaki köteles terheinek tesz eleget.

BRAIN STORMING:

Ennek alapján egyetlen családi és rokoni, sőt baráti ajándék sem ajándék, ami évfordulás.

1282.

„Non enim cogitationes meae, cogitationes vestrae: neque viae vestrae, viae meae, dicit Dominus.” (Iz 55,8)

= Hiszen az én gondolataim nem a ti gondolataitok, és az én útjaim nem a ti útjaitok – mondja az Úr.

BRAIN STORMING:

Hogy lenne – hisz az Úr állandóan a fellegekben jár és légvárakban lakik.

1283.

„Non est ad astra mollis e terris via.” (Seneca)

= Nem könnyű az út a földről a csillagokba.

BRAIN STORMING:

Gyalog pedig lehetetlen.

1284.

„Non est consilium, quod fit in ore trium.” (?)

= Amit hárman tudnak, ritkán marad titokban.

BRAIN STORMING:

Amit hárman tudnak, az nem biztos, hogy titok.

1285.

„Non est, crede mihi, sapientia dicere „vivam”. Sera nimis vita est crastina: vive hodie.” (Martialis)

= Higgy nekem: nem bölcs dolog így gondolkodni: Majd másképp fogok élni. A másnap mindig már késő, – élj ma!

BRAIN STORMING:

Mindenki azt teszi, amit kényelmesebb tennie – még ha kellemetlenebb is!

1286.

„Non est enim aliquid absconditum, quod non manifestetur: nec factum est occultum, sed ut in palam veniat.” (Mk 4,22)

= Mert nincs elrejtve semmi, amire fény ne derülne és nincs titok, amely nyilvánosságra ne jutna.

BRAIN STORMING:

A hit nagy titka az, hogy csak hit van, nem meggyőződés – és a „hitbeli meggyőződés” csak egy paradox szójáték, egy oximoron. A hit titka a semmi.

1287.

„Non est in medico, quod moriatur homo.” (?)

*= Nem az orvos az oka, ha meghal a beteg ember. (Hacsak aktív eutanáziát nem alkalmaz... * – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**... ám akkor sem, mivel a betegnek ezt kérnie kell az orvostól, és az orvos ezt a kérést csupán végrehajtja, és nem javasolhatja!*

1288.

„Non est in mora, qui potest exceptione legitima se tueri.” (Reg. iuris 60.)

= Nincs késedelemben az, aki jogos mentséget hoz fel.

BRAIN STORMING:

... Már ha van alkalma, vagy lehetősége azt felhozni.

1289.

„Non est obligatorium contra bonos mores praestitum iuramentum.” (Reg. iuris 58.)

= A jó erkölcsökbe ütköző eskü nem kötelez.

BRAIN STORMING:

Ám az ilyen eskü megtagadásakor várható a bosszú azoktól, akinek az esküt tettünk!

1290.

„Non est opus valentibus medicus, sed male habentibus.” (Mt 9,9)

= Nem az egészségeseeknek kell az orvos, hanem a betegeknek.

BRAIN STORMING:

Meg azoknak, akik a „Dr.-né” címre pályáznak!

1291.

„Non est potestas nisi a Deo; quae autem sunt, a Deo ordinatae sunt.” (Róm 13,1)

= Nincs hatalom, csak az Istentől – ami van, azt Isten rendelte.

BRAIN STORMING:

Szóval a pénz, a politika és a szex hatalma is tőle van!

1292.

„Non est servus maior domino suo”. (Jn 15,20)

= Nem nagyobb a szolga uránál.

BRAIN STORMING:

Kivéve a munkabírása!

1293.

„Non est sine culpa, qui rei quae ad se non pertinet, se immiscet.” (Reg. iuris 19.)

= Hibázik az, aki olyasmibe avatkozik bele, amihez nincs köze.

BRAIN STORMING:

Nos, a teljes jogrendszer éppen azért létezik, hogy kívülállók is ítélezhessenek.

1294.

„Non est vir fortis et strenuus qui laborem fugit.” (Seneca)

= Nem erős és becsületes az, aki fut a munka elől.

BRAIN STORMING:

Akkor a futás mégsem hasznos???

1295.

„Non exemplis sed legibus est iudicandum.” (?)

= Nem példák alapján, hanem törvények szerint kell ítélezni.

BRAIN STORMING:

A törvényeket azonban megtörtént esetek alapján alkotják.

1296.

„Non facit hoc aeger, quod sanus sauserat aegro.” (?)

= Nem teszi meg azt a beteg, amit az egészséges tanácsol neki.

BRAIN STORMING:

Nem hallja a süket, mit mond a néma.

1297.

„Non faciunt meliorem equum aurei freni.” (Seneca)

= A lovat az arany zabla nem teszi gyorsabbá.

BRAIN STORMING:

Egy csillogóan szép lótól azonban már nem várjuk, hogy száguldjon is!

1298.

„Non firmatur tractu temporis, quod de iure ab initio non subsistit.” (Reg. iuris 18.)

= Ha valami kezdettől fogva érvénytelen, az idők folyamán sem válhat érvényessé.

BRAIN STORMING:

Attól, hogy valaki nőnek vagy férfinak születik, még nem biztos, hogy a természetes nemének megfelelően elvárt viselkedés lesz a számára természetes.

1299.

„Non flere, non indignari, sed intelligere.” (Spinoza)

= Nem a sirákozás, nem a méltatlankodás, hanem a megértés a fontos.

BRAIN STORMING:

Értsd kb. = „Megértem, hogy most dühös vagy és valakin le kell vezetned a dühödet – verj meg nyugodtan, nem fogok sírni!”

1300.

„Non habet aguillam, per caudam, qui tenet illum.” (?)

= Még nem azé az angolna, aki a végénél fogja.

BRAIN STORMING:

A férfi azonban azé a nőé, aki megfogja az ‘angolnája’ végét.

1301.

„Non hic curatur qui curat.” (?)

= Nem talál itt gyógyulást, aki gondjait el nem veti.

(A római Antonius fürdőik felirata. – A testi és lelki betegség kölcsönhatásban van egymással. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „A vízbe merülj el, ne a gondokba!”

1302.

„Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.” (Mt 4,4)
= *Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából* származik.*

BRAIN STORMING:

**... ami mindig is bűzlött.*

1303.

„Non laeta extollant animum nec tristia frangant.” (?)
= *Az öröm ne tegyen elbizakodottá, sem a szomorúság levertté.*

BRAIN STORMING:

Szóval ne örüljek az elbizakodottságomnak, és ne legyek szomorú a levertségemtől?

1304.

„Non laudes virum in specie sua, neque spernas hominem in visu suo.” (Sir 11,2)
= *Senki fiát ne dicséred a szépsége miatt, s a külseje miatt ne vess meg senkit.*

BRAIN STORMING:

Az evolúció konkrét bizonyítéka azonban éppen az lehetne, hogy az ember jobban szereti a neki tetszőket és sok mindent csak azért tesz, hogy önmaga jobban tetsszen.

1305.

„Non laudo florem, qui nullum praebet odorem.” (?)
= *Nem dicsérem azt a virágot, mely nem áraszt illatot.*

BRAIN STORMING:

Ennyit a virágos csendéletekről...

1306.

„Non metu, sed officii causa peccatis abstinendum.” (Cicero)
= *Nem félelemből, hanem kötelességből kell tartózkodni a rossztól.*

BRAIN STORMING:

De ha nem tapasztaljuk meg a rossz hátrányait, nem alakul ki a vele szembeni kötelesség-érzet.

1307.

„Non mors humano subiacet imperio.” (?)
= *A halál nincs az ember hatalmában.*

BRAIN STORMING:

De, sajnos igen – a gyilkosság által.

1308.

„Non multa, sed multum.” (Plinius)

= Nem sokfélét, hanem sokat (azaz: egyet, alaposan kell végezni – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Lásd, pl. = „Csak egyetlen nővel csaltam meg a nejem – de jó sokszor!”

1309.

„Non nova, sed nove.” (?)

= Nem újat, de újszerűen előadni valamit.

BRAIN STORMING:

A világ kétségtelenül változatossá vált az idők folyamán, akár az emberek nemzésének (valójában a szexuális igények kielégítéséről), akár az emberek megölésének módjáról van szó.

1310.

„Non omne quod licet, honestum est.” (Jogi axióma)

= Nem minden, ami megengedett, egyben tisztességes is.

(A törvény nem tilthat meg mindent, az erkölcsi norma azonban akkor is él. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Non exemplis sed legibus est iudicandum.” (?)

= Nem példák alapján, hanem törvények szerint kell ítélni.

1311.

„Non omne quod nitet aurum est.” (?)

= Nem mind arany, ami fénylik.

BRAIN STORMING:

Nem minden aranyér, amítől a segged tájékaról eredően csillagokat látsz fényleni!

1312.

„Non omnes sancti, qui calcant limina templi. Dilige virtutem, si vis reperire salutem.” (?)

= Nem mindenki szent, aki a templom küszöbét koptatja. Az erényt kövesd, ha üdvösséged szívügyed.

BRAIN STORMING:

Senkit sem tesz szentté az, hogy templomba jár. Szent attól lesz bárki is, amit a templomon kívül tett!

1313.

„Non omnes, qui cytharam habent, cytharoedi sunt.” (Varro)

= Nem mindenki citerás, akinek citerája van.

BRAIN STORMING:

„Látom, te is csak rendszertanilag vagy genetikailag vagy Homo Sapiens.”

1314.

„Non omnia possumus omnes.” (Vergilius)

= Nem mindnyájan tudunk mindent megtenni.

(A képességek és lehetőségek különbözők. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... és együtt is csak azt tudjuk megtenni, amit lehet.

1315.

„Non omnibus aegris eadem auxilia conveniunt.” (Celsius orvosi axiómája)

= Nem minden betegnek használ ugyanaz az orvosság.

BRAIN STORMING:

A női depresszióban pl. segíthet egy vibrátor. A férfiaknál nem feltétlenül. Bár, ha egy depressziós nő használ vibrátorként egy depressziós férfit vibrátor helyett...

1316.

„Non plaga, sed contumelia iram concitat.” (Claudius és mások is)

= Nem a sorscsapások, hanem a szégyen kelti fel a haragot és a bosszút.

BRAIN STORMING:

A sorscsapás azonban sokszor azt jelenti, hogy mások elvárják tőlünk, hogy szégyelljük magunkat valami váratlan és kellemetlen esemény miatt – mivel nekik jobb az a tudat, hogy mi okoztuk, nem pedig a vak véletlen.

1317.

„Non possidentem multa vocaveris recte beatum.” (Horatius)

= Aki nem túlságosan gazdag, azt boldognak mondhatod.

BRAIN STORMING:

= Ergo, aki gazdag, az boldog.

1318.

„Non potuit medicus medico praestare salutem, sis ergo medico tu medicina Deus.”

(Középkori szállóige.)

= Az orvos nem tudja az orvost meggyógyítani – Isten, te légy az orvos orvossága.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Ma ez már nem így van – semmi nem mond ellent annak, hogy egy agysebészt meggyógyítson egy bőrgyógyász.

No.2.:

Azonban, ved össze – a fodrászok is járnak fodráshoz.

1319.

„Non progredi est regredi.” (?)

= Aki nem halad előre, az már tulajdonképpen hátrál.

(„Lejtőn lakni nem lehet...” – Mécs László – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Látom te is arra gyúrsz, hogy a korodért tiszteljenek.”

1320.

„Non propter esum, sed propter Jesum.” (?)

= Ne az anyagi jólét, hanem Jézus legyen az életed.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Jézussal azonban nem lehet fizetni a boltban.

No.2.:

Vesd össze: Egyik kutya, másik eb.

1321.

„Non quae verba iacent, sed mihi facta placent.” (?)

= Nem a szavak, a tettek számítanak.

BRAIN STORMING:

Egy jelbeszélőnél pedig pláne!

1322.

„Non quam diu, sed quam bene vixeris refert.” (?)

= Nem az a fontos, hogy milyen sokáig, hanem hogy milyen jól éltél.

(Nem hosszmértékkel, hanem súlymértékkel mérik az életet.)*

BRAIN STORMING:

No.1.:

**Ezt biztosan szívesen hallja minden kövér ember!*

No.2.:

Sokaknak azonban elég sokáig kell élni ahhoz, hogy egy rövid ideig jól éljen.

1323.

„Non qui parum habet, sed qui plus cupit pauper est.” (Seneca)

= Nem az a szegény, akinek kevés van, hanem aki mindig többre vágyik.

BRAIN STORMING:

Aki hitben gazdagodik, az rendszerint szegényedik. Aki elhitetésben gazdagít, az rendszerint gazdagodik is.

1324.

„Non quis, sed quid.” (?)

= *Nem az a fontos, hogy ki mondta, hanem az, hogy mit mondott.*

BRAIN STORMING:

Na, ezt ugyan KI mondta?

1325.

„Non recuso laborem.” (?)

= *Nem riadok vissza a munkától.*

(Szent Márton után Serédi Jusztinián bíboros, hercegprímás jelmondata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... „Hanem bátran szemben állok vele.”

1326.

„Non refert quam multos libros, sed quam bonos habeas.” (Seneca)

= *Nem az számít, mennyi könyved van, hanem az, hogy hány jó könyved van.*

BRAIN STORMING:

Tök mindegy, hány jó könyved van, ha nem olvasod őket.

1327.

„Non relinquetur hic lapis super lapidem qui non destruat.” (Mt 24,2)

= *Nem marad itt kő kövön, amit le ne rombolnának.*

(Jeruzsálem pusztulásának megjövedölése. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Isten miért mindig csak a rombolásban mutatta meg a hatalmát és soha nem az építésben?

1328.

„Non sanat mentem, qui consulit insipientem.” (?)

= *Nem gyógyul meg annak a lelke, aki tudatlan emberhez fordul tanácsért.*

BRAIN STORMING:

Beteg lelkű az az ember, aki nem veszi észre, hogy tudatlan emberhez fordult tanácsért.

1329.

„Non scholae, sed vitae discimus.” (Seneca)

= *Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.*

BRAIN STORMING:

Ez rendben... no de a tanárok?

1330.

„Non scribit, cuius carmina nemo legit.” (Martialis)

= Akinek verseit senki sem olvassa, olyan, mintha nem is írt volna. (Ez vonatkozik a könyvekre is. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Aki semmilyen olvasmányából nem idéz, az olyan, mintha nem is olvasott volna.

1331.

„Non semper feriet, quocunque minabitur, arcus.” (Horatius)

= Nem mindig oda talál a nyíl, ahová célozták.

BRAIN STORMING:

És nem mindig oda céloznak, ahová kellene.

1332.

„Non semper temeritas est felix.” (?)

= A vakmerőségnek nem mindig szerencsés a kimenetele.

BRAIN STORMING:

A bátor álhatosságnak se!

1333.

„Non sentire mala sua, non est hominis, et non ferre, non viri.” (Seneca)

= Emberi dolog a szenvedés, de az erős férfi el is tudja azt viselni.

BRAIN STORMING:

Emberi dolog az az emberi hülyeség is, hogy inkább virtusból szenved az ember, ahelyett, hogy segítséget vagy megoldást keresne.

1334.

„Non sibi, sed gregi.” (?)

= Nem magának, hanem a nyájnak. (Jelmondat) (A közösség szolgálatában. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Úgyis vágóhídra kerülnek mind!

1335.

„Non sine labore.” (?)

= Nem munka nélkül...

BRAIN STORMING:

... hanem helyett!

1336.

„Non sit neglecta servi sententia recta. Non contemnatur, tibi qui bene consiliatur.” (?)
= Nem kell megvetni a szolga helyes véleményét. Ne vesd* meg azt, aki neked tanácsot ad.

BRAIN STORMING:

És ne is nevesd ki!*

1337.

„Non socios plures, sed amicos quaerere cures.” (?)
= Ne sok társat, hanem barátokat keress.

BRAIN STORMING:

De a meglévőket azért ne tedd félre!

1338.

„Non solum ipsa fortuna caeca est, sed eos etiam plerumque efficit caecos quos complexa est.” (?) (Cicero)
= Nemcsak maga a szerencse vak, de vakká teszi azokat is, akiket megajándékozott.

BRAIN STORMING:

A szerencsét szeretjük – a szerencséseket nem!

1339.

„Non spernas stultum! Sapientem dilige multum!” (?)
= Az ostobát ne vesd meg, – a bölcsét pedig nagyon szeresd meg.

BRAIN STORMING:

Azonban a többség nem szereti azt, akinek önálló véleménye van – mivel az nem kiszámítható!

1340.

„Non sum, quod fueram.” (Ovidius)
= Nem vagyok már az, aki voltam.

BRAIN STORMING:

És nem is leszek az, aki most vagyok?

1341.

„Non sunt amici, amici qui degunt procul.” (?)
= Nem igazán barátok azok, akik távol élnek egymástól. (Távol a szemtől, távol a szívtől. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De azok sem lesznek sokáig barátok, akik összeköltöznek!

1342.

„Non teneas vane de somno surgere mane. Longa quies somni vitio fit fomes in omni.” (?)

= *Korán kelj fel, – a hosszú, tétlen pihenés a bűn melegágya.*

BRAIN STORMING:

De az is, ha a fáradt embert nem hagyják hosszan, tétlenül pihenni!

1343.

„Non tibi notus eris, quamvis speculum speculeris.” (?)

= *Nem ismered magad, jóllehet gyakran nézel tükörbe. (Az önismeret egész életre szóló program. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Még ha tükörbe is nézel, akkor sem látod a hátad közepét!

1344.

„Non tristare nimis, si sors adversa tibi sit.” (?)

= *Ne szomorkodj nagyon, ha a sors mostoha lett is hozzád.*

BRAIN STORMING:

Pedig indokolt – az erőfeszítés idővel meghozhatja a gyümölcsét, a szerencsés alkalmak elszalasztása azonban örök veszteség.

1345.

„Non ut diu vivamus curandum est, sed ut satis.” (Seneca)

= *Nem hosszú életre kell törekedni, hanem teljes életre.*

BRAIN STORMING:

Sokaknál azonban hosszú idő alatt jön össze a teljesség.

1346.

„Non ut edam vivo, sed ut vivam edo.” (Quintilianus)

= *Nem azért élek, hogy egyek, hanem azért eszem, hogy éljek.*

BRAIN STORMING:

Azért eszem az ideget, hogy megéljek, és nem azért élek, hogy egyem az ideget.

1347.

„Non ut lubet, sed ut licet, vivimus.” (Plato)

= *Nem „ahogy tetszik”, hanem „ahogy szabad”, úgy kell viselkednünk.*

BRAIN STORMING:

„Ahogy tetszik” másoknak, vagy „ahogy szabad” másoknak?

1348.

„Non videbitur reddita res, quae deterior facta redditur.” (Ulpianus)

= Nem tekinthető jóvátételnek a kérdéses dolog visszaadása, ha az időközben meghibásodott.

BRAIN STORMING:

Mindez emberekre is vonatkozik!

1349.

„Non virtutibus ex dignitate, sed ex virtute dignitatibus honor accedat.” (Boetius)

= Nem a nagy méltóságból származik az erény tisztelete, hanem az erényből áramlik a méltóságra tisztelet.

BRAIN STORMING:

Aki egyszer hős volt, az csak egyszer volt hős – akit nem mentett meg, annak a részéről nem kell, hogy tisztelet övezze.

1350.

„Non vitae, sed scholae discimus.” (Seneca)

= Az a mi hibánk, hogy nem az életnek, hanem az iskolának tanulunk.

BRAIN STORMING:

Akár az iskolának, akár az életnek tanulunk az iskolában – az élet iskoláját is ki kellene járnunk. A többség azonban csak vizsgázni akar!

1351.

„Non, si male nunc, et olim sic erit.” (Horatius)

= Ha most rossz is a dolgunk, egyszer majd jóra fordul.

BRAIN STORMING:

De ne reménykedj – a hirtelen nagy öröm is meg tud ölni.

1352.

„Nonum prematur in annum.” (?)

= Kilenc évig kell pihentetni egy könyvet kinyomtatás előtt.

(Sokáig kell érlelni egy-egy problémát, míg tökéletes megoldáshoz jutunk. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Morimur, si moramur.” (?)

= Elpusztulunk, ha késlekedünk. (X. Ince pápa jelmondata)

„Periculum est in mora.” (Livius)

= *A késedelem joghátránnyal jár.*

„Quod ratio nequit, saepe sanavit mora.” (Seneca)

= *Amit nem tud elérni az értelem, azt helyrehozza a késedelem.*

„Sero venientes male sedentes.” (?)

= *A későn jövők rosszabb helyre kerülnek.*

„Sero venientibus ossa.” (?)

= *A későn jövőknek már csak a csontok jutnak.*

1353.

„Nos duo turba sumus.” (Ovidius)

= *Mi ketten tömeget alkotunk.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Tévedés – két ember csak úgy alkot tömeget, ha van még egy harmadik is, aki dirigál.

No.2.:

Két ember azonos véleménye ugyanazon helyen és időben sokkal többet jelent, mint egy-egy ember véleménye külön-külön.

1354.

„Nos numerus sumus.” (?)

= *Számítunk (ha kevesen vagyunk is – a szerk.)...*

BRAIN STORMING:

Másként: Számítók vagyunk, még ha kevéssé is számítunk.

1355.

„Nosce teipsum.” (Cicero, ill. Szokratész)

= *Ismerd meg önmagadat! (Egész életre szóló felhívás. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A többség inkább az öntetszelgést választja és megpróbálja a magáról alkotott képet másokkal is elismertetni.

1356.

„Nudus egressus sum de utero matris meae, et nudus revertar illuc. Dominus dedit, Dominus abstulit – sicut Domino placuit, ita factum est. Sit nomen Domini benedictum.” (Jób 1,21)

= *Így szólt Jób: Meztelenül jöttem ki anyám méhéből és ruhátlanul térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr elvette, legyen áldott az Úr neve.*

BRAIN STORMING:

Ez általában nem úgy értendő, hogy „akkor, amikor oda visszaküldenek”.

1357.

„Nulla dies sine linea.” (?)

= Egy nap se teljen el vonás (munka, írás, stb.) nélkül. (Nagy Sándor udvari festőjének, Apellesnek a mondása. Mások Pliniusnak tulajdonítják. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Sokak számára azonban a napok inkább huzavonával telnek.

1358.

„Nulla est excusatio peccati, si amici causa peccaveris.” (Cicero)

= Nem menthető az a bűn, amit barátság címén követtél el.

BRAIN STORMING:

Nem menthető az a sértés sem, amit barátság címén kívánunk a másiktól, hogy elnézze nekünk.

1359.

„Nulla est voluptas quae non assiduitate fastidium pariat.” (Plinius)

= Nincs olyan gyönyör, amely előbb-utóbb ne okozna csömört.

BRAIN STORMING:

... és olyan csömör sincs, amihez ne lehetne hozzászokni.

1360.

„Nulla fere causa est, in qua non femina litem moverit.” (Juvenalis)

= Alig van per, melyet nem asszonyi perpatvar kezdett volna el.

BRAIN STORMING:

A jogot a férfiak találták ki... – a nők miatt?

1361.

„Nulla flendi est maior causa, quam flere non posse.” (Seneca)

= Nincs nagyobb ok a sírásra, mint amikor már nem tudunk sírni.

BRAIN STORMING:

Pl., amikor már kisírtuk magunkat? Az a legnagyobb ok a sírásra?

1362.

„Nulla malis fortuna potest obsistere fatis.” (?)

= A szerencse nem tud ellenállni a balsorsnak.

BRAIN STORMING:

Az egyik ember balsorsa – a másik ember szerencséje!

1363.

„Nulla possessio, nulla vis auri et argenti pluris quam honestas aestimanda est.” (Cicero)
= Vagyonnál, aranynál és ezüstnél többet ér a becsületesség.

BRAIN STORMING:

De az a becsületesség még többet ér, amelyet vagyon, arany és ezüst is támogat.

1364.

„Nulla pugna contra fatum.” (?)
= A sors ellen nem lehet tusakodni. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

De lehet, sőt kell is – nem lenne civilizáció, ha mindenki beletörődne a sorsába.

1365.

„Nulla regula sine exceptione.” (?)
= Nincsen szabály kivétel nélkül.

BRAIN STORMING:

Nincs olyan véletlen, amire ne tudnánk ráhúzni azt, hogy valami miatt szabályszerű volt.

1366.

„Nulla valet vita, nisi sit virtute polita.” (?)
= Nem ér az élet semmit, ha az erény nem ékesítette fel.

BRAIN STORMING:

Nem ér az emberi intelligencia vagy értelem semmit, ha nem tudna bármely tulajdonságból erényt kovácsolni.

1367.

„Nulli ad aliena respicienti sua placent”. (Seneca)
= Aki a máséra kacsintgat, a magáét nem becsüli.

BRAIN STORMING:

Akkor mi a jobb? A másikat dicsérni, vagy a sajáttal kérkedni?

1368.

„Nulli est homini perpetuum bonum.” (Plautus)
= Senki sem lehet boldog örökké.

BRAIN STORMING:

Mégis azt mondják az elhunytakra, hogy „megboldogult”.

1369.

„Nulli tacuisse nocet.” (Cato)

= A hallgatás még senkinek sem ártott meg.

BRAIN STORMING:

Kivéve talán, amikor azt kérdezik: „Mit tud felhozni a mentségére?”.

1370.

„Nullius est hominis scire futura Dei.” (?)

= Senki sem tudhatja Isten jövőendő terveit.

BRAIN STORMING:

Mivel mindig mindenki mást ad a szájába...

1371.

„Nullum est sine nomine saxum.” (Lucianus)

= A sziklának név kell. (A csúcsokat is mindig névvel látják el, mint a hegyeket és a folyókat is. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha már minden tuskónak is van – miért ne?

1372.

„Nullum scelus rationem habet.” (Livius)

= Egyetlen bűncselekményt sem lehet ésszerűnek tekinteni.

BRAIN STORMING:

Viszont egy cselekvés vagy tett büntettként való értékelése eléggé szubjektív.

1373.

„Nullus addictus iurare in verba magistri.” (Horatius)

= Ne esküdj a mester szavára.

BRAIN STORMING:

Esküdj Istenre – ő nem kéri számon rajtad!

1374.

„Nullus amat Christum, mundum qui diligit istum.” (?)

= Senki sem szereti igazán Krisztust, aki e világot becsüli. (ti. a világ bűneit, hibáit – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Aki Krisztust szereti, az rossz keresztény nem lehet, legfeljebb csak rossz ember.

1375.

„Nullus dolor est, quem non longinquitas temporis minuat atque molliat.” (?)
= *Nincs olyan fájdalom, amit a múló idő meg ne enyhítene.*

BRAIN STORMING:

... Mégsem azt írja fel az orvos soha, hogy „Várjon türelmesen, és majd elmúlik”.

1376.

„Nullus est liber tam malus, ut non aliqua parte prosit”. (Plinius)
= *Nincs olyan rossz könyv, amelyből valami jót ne tanulhatnánk.*

BRAIN STORMING:

Pl. ezotériás könyvekből a helyesírást!

1377.

„Nullus locus domestica sede iucundior.” (Cicero)
= *Semmi sem kellemesebb a házi együttléténél. (Mindenütt jó, de legjobb otthon. * – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

No.1.:

... és rosszabb a házi egyedülléténél.

No.2.:

A depressziósokra ez általában úgy vonatkozik, hogy ők általában otthon lesznek öngyilkosok.

1378.

„Nullus pluribus uti defensionibus prohibetur.” (Reg. iuris 20.)
= *Bárki több védekezési eszközt használhat.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

Oppugnant est optima defensio. (Napoleon)
= *A támadás a legjobb védekezés.*

1379.

Nunquam sumus singuli. (Seneca)
= *Sosem vagyunk egyedül.*

BRAIN STORMING:

Adósként vagy hitelezőként mindig keresni fognak!

1380.

„Nunc aut nunquam.” (?)
= *Most vagy soha!*

BRAIN STORMING:

A szerelmesek között a „most” és a „soha” a két leggyakoribb szó.

1381.

„Nunc locus est flendi, locus est peccata luendi, postea gaudebit, qui nunc sua crimina flebit.” (?)

= *Most van itt a sírás, a bűnbánat ideje – később majd örvendezik az, aki bűneit megsiratta.*

BRAIN STORMING:

... és aki persze nagyvonalúan megfeledkezett az áldozatról.

1382.

„Nunquam crede mihi, sanabitur aeger, si multis medicis traditur una febris.” (Régi orvosi axióma)

= *Sohasem gyógyul meg az a beteg, akit sok orvos kezel. (Mindegyik másképp vélekedik. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

De a sok orvosnak nem is az a célja, hogy a gazdag beteget teljesen meggyógyítsa!

1383.

„Nunquam est fidelis cum potente societas.” (Phaedrus)

= *A hatalmasokkal való barátkozás sohasem őszinte.*

BRAIN STORMING:

De ezt a hatalmasok sem várják el tőlünk.

1384.

„Nunquam est ille miser, cui facile est mori.” (Seneca)

= *Sohasem nyomorult az, aki könnyen hal meg. (Szép halál... – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Azonban nyomorult az élet azzal az állandó érzéssel, hogy akármikor meghalhatunk.

1385.

„Nunquam imperator ita paci credat, ut non se bello praeparet.” (Seneca)

= *A császár soha se higgyen annyira a békében, hogy ne készüljön háborúra.*

BRAIN STORMING:

Az államhatalom lényege mindig a háborúra való békés készülődés.

1386.

„Nunquam peccares, si Christum semper amares.” (?)

= *Sohasem vétkeznél, ha Krisztust mindig szeretnéd.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

Azt mondja Jézus: „Nem békét jöttem hozni a földre, hanem kardot. Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyét anyósával. Az embernek tulajdon családja lesz az ellensége.” (Mt 10,34-36).

1387.

„Nunquam periculum sine periculo vincitur.” (Publ. Syrus)

= A veszély legyőzésével másik veszély is fennáll.

BRAIN STORMING:

Az élet valójában természetellenes, ezért is kell állandóan küzdenie a természet erői ellen.

1388.

„Nunquam retrorsus!” (?)

= Soha vissza nem fordulni! (A Szent György lovagok jelszava. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Erre való a visszapillantó tükör.

1389.

„Nunquam solus cum sola” (?)

= Egy férfi és egy nő ne legyen egyedül. (Az ördög nem alszik... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha egyedül vannak, magukhoz, ha kettesben, akkor egymáshoz nyúlnak – kivéve, ha házasok.

1390.

„Nunquam sumus singuli.” (Seneca)

= Sohasem vagyunk egyedül.

BRAIN STORMING:

A modern ember semmiképpen – mivel a civilizációs társadalom megköveteli a skizofréniát.

1391.

„Nunquam te fallant animi sub vulpe latentes.” (Horatius)

= Sohasem csaljanak meg a hízogó emberek.

BRAIN STORMING:

= Élvezd azt, hogy dicsérnek, de a kérésüket már ne halld meg!

1392.

„Nuptias non concubitus, sed consensus facit.” (Ulpianus)

= A házasságot nem az elhálás (nemi kapcsolat), hanem a beleegyezés hozza létre.

BRAIN STORMING:

Így a másokkal való neki kapcsolat sem lehetne válóok!

1393.

„Nusquam est qui ubique est.” (Seneca)

= *Sehol sincs az, aki mindenütt ott van.*

BRAIN STORMING:

De ha akar, ott lehet, ahol éppen kell.

1394.

„Nusquam minus quam in bello eventus respondet.” (Livius)

= *Sehol sem annyira bizonytalan a siker, mint a háborúban.*

BRAIN STORMING:

Az 50% nem elég?

1395.

„O crux, ave spes unica, omnis terra adorat te.” (Jelmondat)

= *Üdvözlégy Kereszt, egyetlen reményem, az egész föld imád téged.*

BRAIN STORMING:

Ha Jézust máglyán égették volna el, ma a kandalló lenne a házi oltár, és a tűzoltók lehet, hogy papok lennének, stb. ...

1396.

„O dives, dives! Non omni tempore vives! Fac bene, dum vivis, post mortem vivere si vis.” (?)

= *Ó te gazdag, te gazdag! Nem élsz örökké! Addig tegyél jót, míg élsz, – ha halál után élni akarsz.**

BRAIN STORMING:

**... mások emlékeiben.*

1397.

„Obedire oportet Deo magis quam hominibus.” (ApCsel 5,29)

= *Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek.*

BRAIN STORMING:

Ehhez azonban Istennek végre meg kellene tanulnia beszélni!

1398.

„Oboedientia mater felicitatis.” (?)

= Az engedelmesség a boldogság* anyja.

BRAIN STORMING:

**Legalábbis az anya boldogsága a gyereke engedelmessége.*

1399.

„Obsequium amicos, veritas odium parit.” (Terentius)

= A szívesség barátokat, az igazságosság gyűlöletet szül.

BRAIN STORMING:

És egy igazságos szívesség? Vagy egy igazságtalan szívesség?

1400.

„Occultae musicae nullus respectus.” (?)

= Rejtett tudományt semmibe sem vesznek. (A haszontalan tudás nem érdemel figyelmet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Éppen ezért csaptak nagy felhajtást a hit dolgában.

1401.

„Oculis magis habenda fides, quam auribus.” (?)

= Inkább kell hinnünk a szemünknek, mint a fülünknek.

BRAIN STORMING:

A Biblia olvasói állítólagos szemtanúk leírásait olvasva hisznek a szemüknek – elhiszik, hogy ha egy esemény szavakkal leírható, akkor az meg is történt.

1402.

„Odia qui minimum timet, regnare nescit.” (Seneca)

= Aki fél a kemény bírálattól, az nem tud kormányozni.

BRAIN STORMING:

No.1.:

De tud – kemény kézzel a kritizálók szájában.

No.2.:

Állandóan szívatva, hogy le legyen kötve a kritikusok szája.

No.3.:

A kritikus nem tud kritizálni, ha közben nyalnia kell.

1403.

„Offendit multum qui corrigit ad bona stultum.” (?)

= Nagyot hibáz, aki jóra inti az ostobát.

BRAIN STORMING:

... és az, aki meglegyINTI?

1404.

„Omne animal se ipsum diligit.” (Cicero)

= Minden élőlény önmagát szereti.

BRAIN STORMING:

...a másikat is csak akkor képes szeretni, ha önmagát látja benne.

1405.

„Omne frequens studium suscitatur ingenium.” (?)

= Minden gyakori stúdium ébren tartja az értelmet.

BRAIN STORMING:

Éppígy az ostobaság is kondiban lehet tartani ostobaságok gyakorlásával.

1406.

„Omne mendacium pravum et fugiendum.” (Arisztotelész)

= Minden hazugság rossz és kerülendő.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: nem minden igazság jó és keresendő.

1407.

„Omne, quod est rarum, dicunt homines fore carum.” (?)

= Mindaz, ami ritka, az embernek nagyon kedves.

BRAIN STORMING:

Az ember azért keresi mindenben a ritkát és különlegeset, mivel mindenben önmagát szeretné látni.

1408.

„Omne rarum charum, vilescit quotidianum.” (?)

= Ami ritka, becses. A mindennapi dolog megszokottá válik.

BRAIN STORMING:

Az ember szereti önmagát – hiszen úgy érzi ritkaságzámba megy.

1409.

„Omne solum forti patria est, ut piscibus aequor.” (Ovidius)

= A bátor ember minden országot hazájának tekint, mint a hal a tengert.

BRAIN STORMING:

Akárcsak a bátor hódító is, minden országot a magáénak tekint.

1410.

„Omne trinum est perfectum.” (?)

= A „hármasság” tökéletesség. (A triangulum, a háromszög mindig a tökéletesség szimbóluma volt. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A szerelmi háromszög is?

1411.

„Omne vivum ex vivo.” (?)

= Minden élő élőttől származik.

BRAIN STORMING:

Eszerint – minden halott halottól?

1412.

„Omne, quod tibi applicitum fuerit, accipe, et in dolore sustine et in humilitate tua patientiam habe.” (Sir 2,4)

= Mindent, ami rád szakad, tűrj el békességgel, maradj hűséges a megaláztatásban.

BRAIN STORMING:

Sokak szerint a megaláztatás egyszerű és kényelmes – annyiban igaz ez, mint az, hogy kényelmesebb a ruhánkba fújni az orrunkat, mintsem zsebkendőt keresni.

1413.

„Omnem crede diem tibi supremum.” (Horatius)

= Gondolj arra, hogy minden nap utolsó napod lehet. (Nem tudjátok sem a napot, sem az órát... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha azonban másokat is folyton erre figyelmeztetsz – te leszel az első számú gyanúsított, ha másokkal történik valami.

1414.

„Omnes amicos habere operosum est, satis est inimicos non habere.” (Seneca)

= Nehéz dolog, hogy mindenki a barátunk legyen, – elég, ha nincs ellenségünk.

BRAIN STORMING:

A „nem vagyok az ellenséged” őszintébben hangzik, mint az, hogy „a barátod vagyok”.

1415.

„Omnes (enim) qui acceperint gladium gladio peribunt.” (Mt 26,52)

= Aki kardot ragad, kard által vész el. (Jézus szavai Péterhez, aki karddal próbálta Jézust megvédeni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A karddal kivívhatod az igazad – de ettől még nem fogod tudni, hogy mi az igazság.

1416.

„Omnes natura parit liberos, et omnes libertati natura student.” (Plautus)

= A természet mindnyájunkat szabadnak teremtett, ezért természetes a szabadság igénye az emberben.

BRAIN STORMING:

Ha ez így lenne, az ember nem lenne társas lény!

1417.

„Omnes tendunt ad gaudium, sed unde stabile magnumque consequantur ignorant.” (Seneca)

= Mindenki boldogságra, öröme törekszik, de nem tudják, hol van a tartós és nagy boldogság, illetve öröm.

BRAIN STORMING:

Vajon Seneca honnan vette, hogy az ember tartós és nagy boldogságra, vagy öröme törekszik?

1418.

„Omnia ad maiorem Dei gloriam.” (O.A.M.D.G.)

= Mindent Isten nagyobb dicsőségére. (A jezsuiták jelmondata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A jezsuiták jogosan azt hiszik, hogy Isten egy végletes alacsonyrendűségi, kisebbrendűségi komplexusban szenvedő szellemi lény – és ez a jelmondat egyfajta mentálhigiénés terápia a számára. Azonban – ha ez így is van (a jelek szerint igen), akkor ezt a dicsőséget magának Istennek kellene megpróbálni kivívnia, nemde?

1419.

„Omnia cum Deo, nihil sine eo.” (Jelmondat)

= Mindent Istennel – nélküle semmit.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Omnia cum DEMO, nihil sine eo.” (Brain Storming)

= Bemutatóval / Példával mindent – nélküle semmit.

1420.

„Omnia cum pereant, virtus est sola perennis, haec immortales reddere sola potest.” (?)

= Minden elmúlik, csak az erény örök. Csak az teszi az embert halhatatlanná.

BRAIN STORMING:

= „Emlékszel arra a béna alakra, akit mindenki kihasznált, mert mindenki bízott? Soha nem felejttem el!”

1421.

„Omnia domi nascuntur.” (Petronius – Cicero)

= Minden a családi házból ered. (jó vagy rossz egyaránt – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De csak addig, amíg az ember más családokból eredő jóval vagy rosszal nem szembesül.

1422.

„Omnia leviora accident expectantibus.” (Seneca)

= Azt a bajt, amiről előre tudásunk van, könnyebben viseljük el.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

Certe ignoratio futurorum malorum utilius est quam scientia. (Cicero)

= Az eljövendő bajokat bizonyosan hasznosabb nem ismerni, mint ismerni. (Így nem élünk rettegésben. – a szerk.)

1423.

„Omnia mors aequat.” (Claudianus)

= A halál mindent kiegyenlít.

BRAIN STORMING:

Termodinamikailag legalábbis.

1424.

„Omnia mors poscit. Lex est, non poena, perire.” (Seneca)

= A halál mindent követel. Törvény és nem büntetés a halál.

BRAIN STORMING:

Ha a halál törvény, akkor a születés miért nem az?

1425.

„Omnia mutantur, nihil interit.” (Ovidius)

= Minden megváltozik, semmi semvész el.

BRAIN STORMING:

... legfeljebb nem találjuk meg ott, ahol volt.

1426.

„Omnia nemo potest; non omnes omnia possunt.” (?)

= *Senki sem tud mindent megtenni.*

BRAIN STORMING:

De ezt attól még sokan elvárják és megígérik.

1427.

„Omnia non properanti clara certaue erunt; festinatio improvida est et caeca.” (Livius)

= *Az elővigyázatosnak minden világos és biztos; a nagy sietség előkészületlen és vak.*

BRAIN STORMING:

A jók mindent meg tud jósolni, ami előre látható.

1428.

„Omnia orta occidunt, et aucta senescunt.” (Sallustius)

= *Ami egyszer keletkezett, az el is múlik, s ami növekszik, az meg is öregszik.*

BRAIN STORMING:

Sokáig úgy lehet élni, ha tudjuk, hogy mi meddig tart – élvezni az életet úgy lehet, ha nem foglalkozunk azzal, hogy mi meddig tart.

1429.

„Omnia praeclara rara.” (Cicero)

= *Az igazán szép dolgok ritkák.*

BRAIN STORMING:

Az igazán ritkák azonban nem mindig szépek.

1430.

„Omnia praetereunt praeter amare Deum.” (?)

= *Minden elmúlik – Isten szeretetén kívül.*

BRAIN STORMING:

Az örökkévaló dolgok nem az embernek valók.

1431.

„Omnia probate, et quod bonum, tenete.” (1 Tessz 5,21)

= *Mindent kíséreljete meg, s ami a legjobb, amellet maradjatok.*

BRAIN STORMING:

A bulvársajtó arról szól, hogy azok, akik ragaszkodnak ahhoz, ami nekik a legjobb, azok mennyire nem tudnak ragaszkodni máshoz – bármennyit is kísérleteznek.

1432.

„Omnia, quae disco, non aufert fur neque latro.” (?)

= Amit tudok, attól sem tolvaj, sem rabló nem foszthat meg.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Csak a szkeptikusok!

No.2.:

Csak a profitjától a munkaadó, a megbízó, stb.

1433.

„Omnia quae iure contrahuntur contrario iure pereunt.” (Gaius) (Jogi axióma)

= Mindaz, ami a jog alapján történik, ellenkező jogszabállyal hatályát veszti.

BRAIN STORMING:

Ha a Bibliát ilyen jogi alapon vizsgálnánk, talán több mint a felét kihajúthatnánk.

1434.

„Omnia, quae tua sunt, post mortem nil tibi prosunt.” (?)

= Amid van, halálod után már semmit sem használ neked.

BRAIN STORMING:

De épeszű ember nem is tervez, csak a halálig!

1435.

„Omnia religione moventur.” (Cicero)

= Mindent a vallás mozgat (vagy úgy, hogy épít, vagy úgy, hogy üldözik* – a szerk.).

BRAIN STORMING:

**... vagy úgy, hogy rombol!*

1436.

„Omnia si cupias, contingit, ut omnia perdas.” (?)

= Ha mindent meg akarsz kapni, megesik, hogy mindent el fogsz veszíteni.

BRAIN STORMING:

Attól, hogy valaki mindent elveszít, még nem biztos, hogy mindent meg akart kapni.

1437.

„Omnia sunt incerta, cum a iure discesseris.” (Cicero)

= Ha letérsz a törvény útjáról, minden bizonytalanná válik számodra.

BRAIN STORMING:

Attól, hogy minden bizonytalannak tűnik a számodra, még nem biztos, hogy letértél a törvény útjáról.

1438.

„Omnia tempus habent, et suis spatiis transeunt universa sub caelo.” (Préd 3,1)

= Mindennek megvan az órája és minden szándéknak a maga ideje az ég alatt.

BRAIN STORMING:

Ezt hangoztatja mindenki, aki éppen nem hajlandó másokkal együttműködni.

1439.

„Omnibus in rebus, voluptatibus maximis fastidium finitimum est.” (Cicero)

= A legnagyobb gyönyör vége legtöbbször csömör.

BRAIN STORMING:

De vajon ki törődik gyönyörködés közben a gyönyör végével???

1440.

„Omnibus prodesse et nemini obesse.” (Jelmondat)

= Mindenkinek használni és senkinek sem ártani.

BRAIN STORMING:

Valakinek az is használ, ha ártunk másoknak.

1441.

„Omnis amor caecus: non est amor arbiter aequus.” (?)

= Minden szerelem vak: a szerelem nem igazságos bíró.

BRAIN STORMING:

Tévedés – éppen hogy nem vak, csak éppen egyedül a szerelmét látja!

1442.

„Omnis ars imitatio est naturae.” (Seneca)

= Minden művészet a természet utánzása.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Pl. a bankárok a hiénákat?

No.2.:

.. Ok, és a pornográfia?

1443.

„Omnis determinatio est negatio.” (?)

= Minden meghatározás tagadás. (ti. elkülöníti a meghatározott fogalmat. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Egy tényállítás azonban nem azonos a vele ellentétes tény tagadásával: a határozott tulajdonságok vagy minőségek tagadása egy fogalommal kapcsolatban még csak azt jelenti, hogy az illető dolog nem az egyértelműen meghatározható tulajdonság keretén belül van. Lásd: ha azt mondják valamire, hogy nem közel van valamihez, akkor lehet, hogy éppen szorosan az illető dologgal érintkezik, vagy pedig bármely számos távolabbi helyen.

1444.

„Omnis homo bene scit, ipsum quo calceus angit.” (?)

= Minden ember jól tudja, hol szorít a cipője.

BRAIN STORMING:

De azt is tudja mindenki, hogy csak az számút, hogy néz ki a cipője.

1445.

„Omnis instabilis et incerta felicitas est.” (Seneca)

= A szerencse mindig állhatatlan és bizonytalan.

BRAIN STORMING:

A szerencsés azonban mindig azt hiszi, hogy a szerencséje az állhatatosságának, a magabiztosságának és persze az érdemeinek köszönhető.

1446.

„Omnis malus aut ideo vivit ut corrigatur, aut ideo vivit, ut per illum bonus exerceatur.” (Szent Ágoston)

= Minden rossz ember vagy azért él*, hogy megjavuljon, vagy azért, hogy általa a jó emberek türelmet gyakorolhassanak (próbára tegyék a jókat – a szerk.).

BRAIN STORMING:

**Valójában azért él, mert a jóembereknek megvan az a rossz tulajdonsága, hogy eltűrje a rosszat, ha az az érdekeit nem sérti.*

1447.

„Omnis nimia potentia brevitate constringitur.” (Seneca)

= A túlságos hatalom rendszerint rövid ideig tart.

BRAIN STORMING:

De annál élvezetesebb!

1448.

„Omnis pinguis bonus.” (?)

= A kövér ember jó ember. (Bár vannak kivételek, a soványak inkább idegesek és érzékenyek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Legalábbis, ha a köszvényt, a cukorbetegséget, stb. elfogadjuk a „jó” velejárójaként.

No.2.:

A kövér ember gyakran az evésben kompenzálja a komplexusait, nem az embertársaival való kegyetlenkedésben.

1449.

„Omnis, qui se exaltat, humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur.” (Lk 18,14)

= Aki magát felmagasztalja, azt megalázzák, aki megalázza magát, azt felmagasztalják. (A farizeus és a vámos szembeállítás. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Értsd: Isten – akárcsak mindenki, akinek hatalma van – nem szereti a konkurenciát, ám szereti a megalázkodókat.

1450.

„Omnis vita servitium est.” (Seneca)

= Minden élet szolgaság. (Szolgáljuk a társadalmat, szenvedélyeinket, körülményeinket, családjunkat, velünk született adottságainkat. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A lényeg az, hogy több szolgánk legyen, mint gazdánk!

1451.

„Omnium rerum principia parva sunt.” (Cicero)

= Minden nagy dolog kezdete kicsiny volt.

BRAIN STORMING:

De nem lesz minden kicsiny dologból nagy dolog!

1452.

„Operibus credite.” (Jn 10,38)

= A tetteknek higgyetek (ne a szavaknak – Jézus szavai a hitetlenkedőknek – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Vesd össze azzal az esettel, amikor Jézus nem produkálta magát Heródes kérésére!

1453.

„Oportet esse ut vivas, non vivere ut edas.” (?)

= Nem azért élünk, hogy együnk – hanem azért eszünk, hogy éljünk.

BRAIN STORMING:

Többségünk azért él, mert a szüleink közöszültek, és nem azért, mert gyereket akartak.

1454.

„Optamus senium; cum venerit, est male ventum.” (?)

= *Óhajtjuk az öregséget, de amikor megjelenik, hidegen fogadjuk.*

BRAIN STORMING:

... Amit az örökség gondolata kompenzálhat.

1455.

„Optimum est pati quod emendare non possis.” (Seneca)

= *Legjobb elviselni azt a bajt, amire nincsen orvosság.*

BRAIN STORMING:

Mivel mindig több bajunk is van egyszerre, így ha az egyikre nincs orvosságunk, azt úgy tudjuk a legjobban elviselni, ha valami más bajunkra keresünk orvosságot.

1456.

„Optimus est orator qui dicendo animos audientium et docet, et delectat et permovet.” (Cicero)

= *Az a nagyon jó szónok, aki a hallgatóságot tanítja is, gyönyörködteti is, és cselekvésre is indítja.*

BRAIN STORMING:

„Tisztelt hallgatóság! Ma, amellet, hogy alaposan kivesézzük a politikai gazdaságtan legkomplikáltabb tételeit, kikapcsolódásképpen a gyakorlatban elsajátítjuk a coitus reservatus kölcsönösen előnyös módjait.”

1457.

„Optimus est portus poenitenti mutatio consilii.” (Cicero)

= *Aki megbánja bűnét, megnyugszik és megváltoztatja véleményét is.*

BRAIN STORMING:

= *„Bocs, hogy megvertelek, de ideges voltam. Most már nyugodt vagyok, és ha jobban belegondolok – tényleg neked volt igazad!”*

1458.

„Opus iustitia pax.” (?)

= *A béke az igazságosság* műve. (Más szóval: Iusticia et pax osculatae sunt. (Zsolt 84,11)*

= *Az igazság és a béke csókot váltottak – vagy megölelték egymást. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**...vagy a túlélőé!*

1459.

„Ora et labora!” (Szent Benedek)

= *Imádkozzál és dolgozzál!*

BRAIN STORMING:

Egyházi értelemben: dolgozzál és adakozzál!

1460.

„Ora et labora, dabit tibi Deus omnia bona.” (?)

= *Imádkozzál és dolgozzál, s Isten minden jót megad.*

BRAIN STORMING:

Vagyis, dolgozzak meg valamiért, aztán köszönjem meg Istennek???

1461.

„Ora pro nobis!” (?)

= *Könyörögj érettünk! (Gyakori fohász katolikus imákban. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

„... Mert mi is csak ennyit teszünk érted!...”

1462.

„Orandum est ut sit mens sana in corpore sano.” (Juvenalis)

= *Azt kell kérnünk (az Istentől), hogy ép testben ép lélek lakozzék bennünk.*

BRAIN STORMING:

Szóval akkor az ép testet és az ép lelket is kérnünk kell, és nem pedig megdolgozni érte?

1463.

„Oratio cultus animi est.” (Seneca)

= *A beszéd a lélek kultúrája.*

BRAIN STORMING:

...Mint ahogyan a száj a szexuális kultúrában is kulcsszerepet játszik.

1464.

„Oratio est clavis coeli.” (?)

= *Az ima az ég kapuja.*

BRAIN STORMING:

Szóval a Mennyekbe is pofázással juthatunk?

1465.

„Oratio vitae simulacrum.” (?)

= *A beszéd az élet (a lélek) tükré.*

BRAIN STORMING:

Ami képes a fényével néha úgy elvakítani, hogy közben semmi sincs mögötte.

1466.

„Oratorem irasci minime decet.” (Cicero)

= A szónoknak nem szabad haragudnia.

BRAIN STORMING:

A haragvónak pedig nem szabad szónokolnia.

1467.

„Ordo est anima rerum.” (?)

= Rend a lelke mindennek.

BRAIN STORMING:

A lélek rendjéhez azonban még nem elég a rend.

1468.

„Oris sis custos et sic retinebis amicos.” (?)

= Vigyázz a szádra* és így megmaradnak barátaid.

BRAIN STORMING:

**...mármint, hogy szájba ne vágjanak?*

1469.

„Ornata hoc ipso, quod ornamenta neglexerunt.” (Cicero)

= Az volt a díszük, hogy minden díszítést elhagytak.

BRAIN STORMING:

A szépség gyakran csak abban áll, hogy: MÁS.

1470.

Os habent et non loquuntur. (Zsolt 113.)

= Van szájuk, de nem szólnak.

BRAIN STORMING:

Ha szólnak, akkor meg csak szájalnak.

1471.

„Os, oculus, vultus produnt, quod cor gerit intus.” (?)

= A száj, a szem, az arc elárulja, hogy mit érez a szív ott bent.

BRAIN STORMING:

A testrészek között nincs betyárbecsület?

1472.

„Os, quod mentitur, animae mors esse probatur.” (?)

= A hazug száj a lélek halála.

BRAIN STORMING:

Lehet bármilyen igazad, ha büdös a szád.

1473.

„Otia dant vitia; fugiant ergo procul illa! Otia si sequeris, luxuriosus eris.” (Középkori tréfás mondás)

= A henyélés bűnre visz, tehát űzd el magadtól. Ha a henyélést szereted, kényelemszeretővé leszel.

BRAIN STORMING:

Ha a munkát önmagáért szereted, akkor vagy sikeres leszel, vagy valaki önkéntes rab-szolgája.

1474.

„Otium est pulvinar diaboli.” (?)

= A tétlenség az ördög párnája.

BRAIN STORMING:

A kereszténység (szertartásai, mint pl. templomba járás, ima, stb.) pedig az erkölcs takarója.

1475.

„Otium fortunas secundas perdit.” (id. Cato)

= A restség megöli a szerencsét. (Ha lusta, még a leggazdagabb is tönkremehet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A szorgalom azonban nem kelti életre a szerencsét.

1476.

„Ovem in fronte, vulpem in corde gerit.” (Seybold)

= Arca bárányt, szíve rókát mutat.

BRAIN STORMING:

...Akárcsak Isten legtöbb báránya...

1477.

„Ovem lupo committere.” (Cicero)

= A bárányt nem ajánlatos a farkasra bízni.

BRAIN STORMING:

Miért? A farkasról a bárány legalább tudja, mire számíthat tőle.

1478.

„Ovo prognatus eodem.” (Horatius)

= Ugyanabból a tojásból* bújt ki (egyik olyan, mint a másik – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Értsd: a testvérek – egyazon apá(é)től...*

1479.

„Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas regumque turres.” (Horatius)

= A sápadt halál egyenlőképpen kopogtat a szegények kunyhóján vagy a királyok várának kapuján.

BRAIN STORMING:

A halálban való egyenlőség semmit sem jelent az életben való egyenlőtlenség szempontjából.

1480.

„Palmarum qui meruit, ferat.” (?)

= Vigye a pálmát, aki megérdemelte! (A kiérdemelt kitüntetést nem kell szégyellni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Sokan azért nem viselik kitüntéseiket, mivel tudják, hogy amire egyszer képesek voltak, arra nem képesek mindig.

1481.

„Panem tuum cum esurientibus et egenis comede, et de vestimentis tuis nudos tege.” (Tób 4,16)

= Oszd meg kenyeredet az éhezőkkel és ruhádat a rongyosokkal.

BRAIN STORMING:

Versus: „Oszd meg az éhségedet a bőségben lévőkkel és a rongyaid a jólöltözöttekkel.”

1482.

„Par honos dispari merito esse non debet.” (Livius)

= A kitüntetés legyen az érdemmel arányos.

BRAIN STORMING:

Ennek akkor lenne értelme, ha minden érdemért kitüntetés járna.

1483.

„Par in parem non habet auctoritatem.” (?)

= Egyenrangúak között egyik a másiknak nem parancsolhat.

BRAIN STORMING:

Esetleg felváltva, vagy egyszerre?

1484.

„Paratae lacrymae insidias non fletum indicant.” (Publ. Syrus)

= A mesterséges könnyek a cselnek, nem pedig a sírásnak jelei.

BRAIN STORMING:

Sikerember az, aki sír, amikor csak akar, mert az nevetget is, amikor csak akar.

1485.

„Parce sepulto.” (Vergilius)

= Kíméld az elhunytat. (Ne bánts, nem tud már védekezni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A halál talán felmentést ad a bűnök alól?

1486.

„Parentes plus amant filios, quam e contra.” (Arisztotelész)

= A szülők jobban szeretik gyermekeiket, mint azok őket.

BRAIN STORMING:

Sok gyermek erre a szülők halála után jön rá.

1487.

„Pares cum paribus facillime congregantur.” (Cicero)

= Hasonló a hasonlóval hamar összebarátkozik.

BRAIN STORMING:

Pl. ellenség az ellenséggel, vagy egyik bunkó paraszt a másikkal?

1488.

„Pars sanitatis velle sanari fuit.” (Seneca)

= A gyógyuláshoz hozzájárult, hogy akart is meggyógyulni. (Aki nem akar meggyógyulni, azon az orvos sem tud segíteni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**... csak a gyógyszer.*

1489.

„Parsimonia est magnum vectigal.” (Cicero)

= A takarékoság nagy bevételnek számít.

BRAIN STORMING:

De a keresetünknel nem lehet nagyobb bevételünk!

1490.

„Parsimonia summum vectigal.” (Cicero)

= A takarékoság a legjobb bevétel. (A takarékoság a legjövedelmezőbb. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Furcsa illúzió azt hinni, hogy több pénzünk lesz, ha kevesebbet költünk.

1491.

„Parum pro nihilo reputatur.” (?)

= Apró, jelentéktelen dolgot semmisnek kell tekinteni. (Pl. börtben... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Lásd a relativitás elvét: „egy szál haj kevés a fejen, de sok a levesben”.

1492.

„Parum tuta per se ipsa probitas.” (Sallustius)

= Kevés, ha az ember csak önmaga védi becsületét.

BRAIN STORMING:

De ez azonban legalapvetőbb joga.

1493.

„Parva componere magnis.” (Vergilius)

= Kis dolgokat össze kell hasonlítani a nagyokkal.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Parum pro nihilo reputatur.” (?)

= Apró, jelentéktelen dolgot semmisnek kell tekinteni. (Pl. börtben... – a szerk.)

1494.

„Parva domus, magna quies.” (?)

= Kis ház, nagy nyugalom. (Házfelirat.)

BRAIN STORMING:

Legalábbis, ami a takarítást illeti.

1495.

„Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.” (Ovidius)

= Marásával még a kicsiny kígyó is megöli a termetes ökröt.

BRAIN STORMING:

Cseszheti! Hogy eszi meg???

1496.

„Parva sapientia regitur mundus.” (?)

= Kevés bölcsesség kormányozza a világot.

BRAIN STORMING:

Ki tudja – talán a bölcsesség önmagában nem is lenne képes kormányozni a világot.

1497.

„Parvum non parvae amititiae pignus.” (?)

= A barátságot az apró ajándékok tartják életben.

BRAIN STORMING:

És ezek képesek barátot teremteni is!

1498.

„Parvum parva decent.” (Horatius)

= Kicsinyekhez kis dolgok illenek. (Mindenki tehetsége szerint cselekedjen. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze – a csökkentértékűséghez általában nagy kompenzációs komplexus kapcsolódik.

1499.

„Parvus error in principio, in fine fit maximus.” (Arisztotelész)

= A kezdeti kis tévedés a végén már nagy lesz.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Parum pro nihilo reputatur.” (?)

= Apró, jelentéktelen dolgot semmisnek kell tekinteni.

1500.

„Pascitur in vivis livor, post fata quiescit.” (Ovidius)

= Amíg él az ember, él benne a vágy, csak a halál után hagyja békén már.

BRAIN STORMING:

Élet és vágy,

Együtt kell legyen,

Vágy nélkül

Az ember

Nincsen

Mit tegyen.

1501.

„Pater avarus, filius prodigus.” (?)

= Zsugori apa – tékozló fiú.

BRAIN STORMING:

Az örökösök általában ajándékként veszik át az őseik értékeit. Aztán pedig „ami könnyen jött, könnyen megy”.

1502.

„Patere quam ipse fecisti legem.” (?)

= A törvényhozó magyarázza meg világosan a törvényt.

BRAIN STORMING:

Isten azzal bizonyíthatta volna istenségét, ha a természeti törvények működését sugallta volna inkább, erkölcsi tanmesék helyett.

1503.

„Pati et compati.” (?)

= Szenvedni és együtt érezni másokkal. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Én azért nem örülnék neki, ha rajtam műtétet végző orvosnak hozzám hasonló fájdalmai lennének.

1504.

„Patiens quia aeternus.” (Szent Ágoston)

= Isten türelmes, mivel örökkévaló.

BRAIN STORMING:

Ha ő ráér istenkedni, mi is ráérhetünk MAJD hinni benne...

1505.

„Patientia animi occultas divitias habet.” (Publ. Syrus)

= A lelki türelem rejtett gazdagságot* hordoz magában.

BRAIN STORMING:

**Amit mintha sok idegesítő alak meg akarna szerezni!*

1506.

„Patria mea totus hic mundus est.” (Seneca)

= Az én hazám az egész világ.

BRAIN STORMING:

Akkor tartsd is tisztán és adózz az egész világon!

1507.

„Patriae fumus igne alieno luculentior.” (?)

= A haza füstje is ragyogóbb az idegen tűznél.

BRAIN STORMING:

Tehát füstöljük el a hazát, ha már felgyújtottuk az idegeneket?

1508.

„Patriae, quis exul se quoque fugit?” (Horatius)

= Aki hazát cserél, talán új szívet is vett? (Bede Anna fordítása.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

No.1.:

„Patria mea totus hic mundus est.” (Seneca)

= Az én hazám az egész világ.

No.2.:

„Patria est ubicumque est bene.” (Cicero)

= Ott a haza, ahol jól érezzük magunkat.

1509.

„Patriae solum omnibus carum est.” (Cicero)

= A haza földje mindenkinek drága.

BRAIN STORMING:

...akár épít rá, akár vet bele, akár abba temetik.

1510.

„Pauca cum aliis, multa tecum loquere.” (?)

= Másokkal keveset, magaddal viszont annál többet beszélj. (Azaz: gondolkodjál. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De lehetőleg ne mások társaságában!

1511.

„Pauper natus, pauper vixi, pauper morior.” (X. Szent Pius pápa)

= Szegényen születtem, szegényen éltem, szegényen halok meg.

BRAIN STORMING:

A pápaság egyéb kijelentései is ehhez hasonló hitelességgel bírnak.

1512.

„Pauperiem grandem vincit patientia tandem.” (?)

= A nagy szegénységet végül legyőzi a türelem.

BRAIN STORMING:

Vagyis a beletörődés.

1513.

„Pauperis ad funus vix currit clericus unus.” (Középkori mondás)

= Szegény ember temetésén csak egy pap jelenik meg.

BRAIN STORMING:

Mert neki van még bőr a képén a temetésért az utolsó filléreket is elkérni.

1514.

„Pauperis in causa non auris sit tibi clausa.” (?)

= Szegény ember panasza láttán ne csukd be a füled. (Hallgasd meg kérését – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az Egyház buzgón javasolta ezt – mivel az sem tett mást.

1515.

„Paupertas maxima meretrix.” (?)

= A nyomor nagy kerítő.

BRAIN STORMING:

Mások nyomorba döntésének a vágya még nagyobb.

1516.

„Pax Domini sit semper vobiscum!” (?)

= Az Úr békéje legyen mindig veletek!

BRAIN STORMING:

Lásd – hányakat ölt meg Isten a Bibliában?

1517.

„Pax! Pax! – clamatur, sed pax per bella paratur.” (?)

= Béke! Béke! – kiáltják, de a békét háborúval csinálják.

BRAIN STORMING:

A harc nélküli

Béke kétes,

Ámbár létezik

Oly’ harc is,

‘Mi külön,

Mint a véres.

1518.

„Peccati venia non datur nisi correcto.” (Reg. iuris 5.)

= A vétség csak annak bocsátható meg, aki megjavul.

BRAIN STORMING:

... de sokat segít a javulásban, ha előbb megbocsátanak!

1519.

„Peccatum multum nunquam remanebit inultum.” (?)

= Sok bűn nem marad megtorlás nélkül.

BRAIN STORMING:

A bűnöket legalább olyan gyakran követi méltó büntetés, mint ahány jócselekedetet hálálnak meg méltóképpen.

1520.

„Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum.” (Reg. iuris. 4.)

= A vétség nem bocsátható meg, amíg a kár meg nem térült.

BRAIN STORMING:

Azonban nem annak kell a bocsánatot kérni, aki a kárt megtéríti.

1521.

„Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figurae.” (Ovidius)

= Ahány ember, annyi szokás.

BRAIN STORMING:

Sokan nem is az emberbe, hanem a szokásaiba szeretnek bele.

1522.

„Pectus est, quod disertus facit.” (Quinctus)

= A szív tesz beszédessé bennünket. (Kinek szíve telve, megnyílik a nyelve. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Sokakat inkább a SZÍVás...

1523.

„Pecuniosus etiam nocens damnari non potest.” (Cicero)

= A gazdag embert – még ha bűnös is – nehéz elítélni.

BRAIN STORMING:

... anélkül, hogy megkérdeznénk tőle, hogy mit érne neki a büntetése elengedése.

1524.

„Pecunia est nervus rerum gerendarum.” (?)

= A pénz minden tevékenység idegsejtje (feltétele). (Démoszthenész (385-322) nevezte a pénzt a dolgok velejének. Latinul: **nervus rerum**. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A pénz jótékonyan hat az idegességre – ha nem is úgy, hogy általa valami idegnyugtatóra alkalmas tevékenység megtételéhez vagy dolgok megvásárolására használjuk, hanem a puszta tudat is, hogy ha akarnánk, megtehetnénk.

1525.

„Pecunia si uti scias, ancilla est, si nescias, domina.” (?)

= Ha tudsz vele bánni, a pénz szolgád lesz, – ha nem tudsz, akkor viszont úrnőddé válik.

BRAIN STORMING:

Nincs más út – a pénz vagy stricivé, vagy prostituálttá tesz.

1526.

„Pecuniae belli nervi.” (Tacitus)

= A pénz a háború idegrendszer.

BRAIN STORMING:

De a vére még mindig az embereké!

1527.

„Peior est bello timor ipse belli.” (Seneca)

= A háborútól való félelem rosszabb, mint maga a háború.

BRAIN STORMING:

Eszerint a gyilkosság jobb, mint a gyilkolástól való félelem? A betegség jobb, mint a betegségtől való félelem?

1528.

„Peiora sunt tecta odia quam aperta.” (Seneca)

= A rejtett gyűlölet rosszabb, mint a nyílt gyűlölet.

BRAIN STORMING:

A rejtett gyűlölet rossz az egyénnek, de jó a közösségnek. A modern városi civilizáció nem létezne elrejtett agresszió híján.

1529.

„Per angusta ad augusta.” (?)

= Fáradtságos utak vezetnek a magas csúcsokra.

BRAIN STORMING:

És egy apró lépés (vezet) a csúcsból a mélybe.

1530.

„Per crucem ad lucem.” (?)

= A kereszttel visz a fénybe. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

... a célkereszt?

1531.

„Per multum cras – cras tandem dilabitur aetas.” (?)

= A sok „majd holnap, majd holnap” után végül is elfolyik az életünk.

BRAIN STORMING:

A mai buzgó azt mondja: „Majd holnap elfolyik az életünk.”

1532.

„Per quod quis peccat, per idem punitur et idem.” (?)

= Ki mivel vétkezik, azzal bűnhődik.

BRAIN STORMING:

Kit mivel rágalmaznak, amiatt bűnhődik.

1533.

„Perdit maiora, qui spernit dona minora.” (?)

= Elveszíti a nagyobb ajándékot, aki megveti a kisebbet.

BRAIN STORMING:

Másként: Nagy ajándéokra számíthat, aki sok kicsit ad.

1534.

„Perge pati patiens, pariet patientia palmam.” (?)

= Türelemesen viseld a szenvedést, a türelem meghozza gyümölcsét. (Latinban a sok kezdő „p” betű kellemes ritmust ad. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A türelemmel viselt szenvedésnek egy gyümölcse lehet – hogy megszokjuk a szenvedést.

1535.

„Pericula timidus etiam quae non sunt, videt.” (Publ. Syrus)

= A félénk ott is veszélyt lát, ahol nincsen.

BRAIN STORMING:

Az igazán félénk még a saját félénkségétől is retteg.

1536.

„Periculum est in mora.” (Livius)

= A késedelem joghátránnyal jár.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Perge pati patiens, pariet patientia palmam.” (?)

= Türelemesen viseld a szenvedést, a türelem meghozza gyümölcsét. (Latinban a sok kezdő „p” betű kellemes ritmust ad. – a szerk.)

1537.

„Perspicito tecum tacitus, quid quisque loquatur.” (Cato)

= Gondold át magadban, ki mit mond.

BRAIN STORMING:

És azt is, hogy ki mit mond ki abból, amit gondolhat. De jobban teszed, ha inkább csak gondolkozol.

1538.

„Perspicuum est a natura ipsa (nos), ut eos quos genuerimus amemus, impelli.” (Cicero)

= A leszármazottjainkat természetesen* szeretjük.

BRAIN STORMING:

**Értsd: kényszeresen.*

1539.

„Pessima sit, nulli non sua forma placet.” (Ovidius)

= Mindenkinek a saját külleme tetszik, még ha nem is túlságosan szép.

BRAIN STORMING:

Minden ember szemében létezik az a kategória, hogy „szép”, de olyan nem, hogy „nálam szebb”.

1540.

„Pessimum inimicorum genus laudantes.” (Tacitus)

= Az ellenség leggyűlöletesebb fajtája a hízelgő, aki szembe dicsér.

BRAIN STORMING:

Tehát, kérem én, ne szeressük azt, aki dicsér minket, mert abban nagyobbat csalódhatunk, vagy tartózkodjunk a szemtől-szembe dicsérettől, mert még ellenségesnek nézhetnek?

1541.

„Peter quid est vinum? Liquor optimus ante caminum, / Per primum potum nequeo cognoscere vinum, / Per potum binum vix valeo noscere vinum. / Non laudo vina, nisi sit potatio trina. / Mens mea laetatur, si potio quarta sequatur. / Per quintum potum possumpernoscere totum, / Sextus agit potus, quod nemo sit mihi notus.” (?)

= Péter, mi a bor? Finom ital a kandalló mellett, / Az első pohárnál nem ismerem meg a bort, / A másodiknál alig, hogy megismerem. / Csak a harmadik pohárnál dicsérem meg, / Örvend a szívem, ha jön a negyedik pohár. / Az ötödik pohárnál már alaposan megismertem az egészet, / A hatodik pohárnál már nem ismerek meg senkit... (Középkori tréfás mondás)

BRAIN STORMING:

... a 7. pohárnál látom a már elhunytakat; a 8.-nál a még meg nem születetteket; a 9.-nél Mennysországot; a 10.-nél az előző ebédemet...

1542.

„Petere licet.” (Jogi közmondás)

= Kérni szabad.

BRAIN STORMING:

Ez a pofátlanság egyetemleges alapelve!

1543.

„Petite et dabitur vobis: quaerite et invenietis, pulsate et aperietur vobis. Omnis enim, qui petit, accipit: et qui quaerit, invenit, et pulsanti aperietur.” (Mt 7,7-8)

= Kérjetelek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek. Mert aki kér, az kap, aki keres, az talál, s aki zörget, annak ajtót nyitnak. (A Hegyi Beszéd részlete.)

BRAIN STORMING:

És aki hisz Istenben, azt megvédi az Isten?

1544.

„Philosophia res summa, ad paucos pertinet.” (Quintilianus)

= A filozófia igen nagy dolog, csak keveseknek való.

BRAIN STORMING:

A filozófiával sokan foglalkoznak, de kevesen alkotnak benne nagyot.

1545.

„Philosophia simulari potest, eloquentia non potest.” (Quintilianus)

= A bölcsélet színlelhet, de a szónoklat nem.

BRAIN STORMING:

Pedig hány bölcs gondolatot hallhattunk már az ellentétébe fordítva félremagyarázni...

1546.

„Philosophum non facit barba.” (?)

= Nem a szakáll teszi a filozófust. (Hajdan a filozófusok szakállt viseltek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A szakáll filozófussá teszi a külsőt (a férfiaknál!); míg a szakálltalan jól ápoltság vonzóvá teszi az ápolat filozófus filozófiáját.

1547.

„Pictoribus atque poetis quidlibet audendi semper fuit aequae potestas. Scimus, et hanc veniam petimus damusque vicissim.” (Horatius)

= A festőknek és költőknek mindig szabad volt minden. Tudjuk... ezt kérjük magunknak és megadjuk másoknak is.

BRAIN STORMING:

Aki nyíltan műveli a valótlanság művészetét, annak elhisszük, ha hazudik is.

1548.

„Picturae sunt libri laicorum.” (Nagy Szent Albert)

= A festmények a laikusok képekönyve.

BRAIN STORMING:

A modern festészet laikusoknak készült firkagyűjtemény.

1549.

„Pie severus, graviter mitis.” (?)

= Szelídséggel párosult határozottság. (Bánk József püspöki jelmondata.)

BRAIN STORMING:

Mint pl.: „Óh, nem óhajtok én semmit tőled, amit az életedért meg nem tennél.”

1550.

„Pietas fundamentum est omnium virtutum.” (Cicero)

= A jámborság minden erény alapja.

BRAIN STORMING:

A birkaság azonban a diktátorok fő támasza.

1551.

„Pisces natate oportet.” (Petronius)

= A halnak úsznia kell (mert ez a természete – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Ezekkel a szavakkal öntenek bort a halételek után.

1552.

„Piscis primum a capite foetet.” (?)

= *Fejétől kezd bűdösödni a hal. (Így is idézik: A capite foetet piscis. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Mivel lábfeje nincs, csak feje.

1553.

„Placidus et silentes homines vita.” (?)

= *Kerüld a túlságosan nyugodt és hallgató emberek.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Bene vivit, qui bene latet.” (Ovidius)

= *Jól él az, aki okosan visszahúzódik.*

1554.

„Plebs bene vestitum stultum putat esse peritum.” (Binder)

= *Az egyszerű ember a jól öltözött embert okosnak véli.*

BRAIN STORMING:

A jólöltözöttek is magukat.

1555.

„Plenus venter facile de ieiuniis disputat.” (?)

= *Teli gyomor szívesen vitatkozik a böjtről.*

BRAIN STORMING:

Attól függ – vízzel teli gyomor?

1556.

„Plenus venter non studet libenter.” (?)

= *Evés után nem megy jól a tanulás.*

BRAIN STORMING:

Attól függ – mást mond erre az éhező, és mást, aki éppen az önhánytatást tanulja.

1557.

„Pleraque in iure non legibus, sed moribus constant.” (Quintilianus) (Jogi axióma)

= *A jogban sokszor nem a törvény, hanem az erkölcs határoz.*

BRAIN STORMING:

Akkor miért vágnak jó ügyvédre a bűnözők?

1558.

„Plerumque omnis dolor per lacrimas effluit.” (Seneca)

= *Többszire minden fájdalom könnyeket csal az ember szemébe.*

BRAIN STORMING:

Többszire minden fájdalommal és könnyel lehet CSALNI.

1559.

„Pluralis locutio duorum numero est contenta.” (Reg. iuris 40.)

= *A kettes szám már többest alkot.*

BRAIN STORMING:

A „kettes többes” azonban még elég „kétes többes”!

1560.

„Pluralis maiesteticus.” (?)

= *Fejedelmi többes szám. (A világi uralkodók és a pápa régebben, hivatalos irataikban önmagukról többes számban nyilatkoztak, valamint az egyetemi rektorok is. Pl.: „Nos rector...” – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Végül is... mindenki hasadt elméjű.

1561.

„Pluralis modestiae.” (?)

= *Többes szám első személy használata, szerénységből, egyes szám helyett (íróknál, szónokoknál – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

Pl.: „Mi úgy gondoljuk, hogy igazam van...”

1562.

„Plures adorant solem orientem, quam occidentem.” (?)

= *Többen imádják a felkelő, mint a lenyugvó napot.*

BRAIN STORMING:

... átaludni!

1563.

„Plures amicos mensa quam mens concipit.” (Publ. Syrus)

= *A fehér asztal több barátot szerez, mint az értelem.*

BRAIN STORMING:

Persze, ha csak meg van terítve, és van szék mellette.

1564.

„Pluris est oculatus testis unus quam auriti decem.” (Plautus)

= Többet ér egy szemtanú, mint tíz fültanú.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: a hallucináció is többet ér, mint ha valaki hangokat hall?

1565.

„Plus amari, quam timeri.” (?)

= Inkább szeressenek, mint féljenek tőlem. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Vagy: „Szeressenek, még ha félnek is tőlem!”

1566.

„Plus apud me vera ratio valebit quam vulgi opinio.” (Cicero)

= Többet ér előttem a józanész ítélete, mint a köznép véleménye.

BRAIN STORMING:

Ahány józan, annyiféle józanész!

1567.

„Plus caritas, quam potestas.” (?)

= Több szeretetet, mint hatalmat. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Hatalom nélkül azonban a szeretet csak önmagának való.

1568.

„Plus potuit, quia plus amavit.” (?)

= Többet tudott tenni, mert jobban szeretett. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Kihasználni leginkább az ostobákat, a hiúkat és a szerelmeseket lehet.

1569.

„Plus sonat, quam valet.” (?)

= Nagyobb a hangja, mint a belső értéke. (Másképp: Nagy pipájú, de kevés dohányú ember. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De ha szép hangja van, minek neki a belső érték?

1570.

„Plus tibi virtus tua dedit quam fortuna abstulit.” (Cicero)

= Többet adott neked az erény, mint amit a szerencse elvett.

BRAIN STORMING:

No.1.:

„Többet adott

Neked az erény,

Mint ‘mit

A szerencse elvett’;

Bár egy nagy

Szerencsével

Az erényt is,

Ha kell,

Helyettesítheted.

No.2.:

„Uram, add, hogy legalább addig kitartsom az erényességem, amíg valami nagy szerencse nem ér!”

1571.

„Plus valet, quod in veritate est, quam quod in opinione.” (Gaius)

= Nagyobb az ereje az igazságnak, mint a véleménynek.

BRAIN STORMING:

A véleménynek azonban nagyobb jelentősége van!

1572.

„Poena non irrogatur nisi quae quaque lege vel quo alio iure delicto imposita est.” (Ulpianus)

= Büntetést csak akkor lehet kiszabni, ha a bűncselekményt törvény vagy más jogszabály szankcióval sújtja.

BRAIN STORMING:

= „Nézd meg, mit nem büntetnek a törvények – és olyan büntényt kövess el!”

1573.

„Poenitentia sera est raro vera.” (Szent Ágoston)

= A késői bánat ritkán igazi.

BRAIN STORMING:

Mégis igazabb, mint a késői tájékoztatás miatti magyarázkodás.

1574.

„Pompa mortis magis terret quam mors ipsa.” (?)

= A halotti pompa jobban megrendít, mint maga a halál.

BRAIN STORMING:

Én még nem láttam olyat, akit egy temetés jobban kiborított volna, mint az agónia.

1575.

„Pone gulae metas, ut si tibi longior aetas.” (?)

= A torkosságnak szabj határt, ha hosszabban* élni vágysz.

BRAIN STORMING:

**Aki nem szab határt, az legfeljebb szélesebben...*

1576.

„Populi imperium iuxta libertatem, paucorum dominatio regiae libidini prior est.” (Tacitus)

= Egy demokratikus kormány szabadságot jelent, a kevesek uralma közelebb áll a zsarnoksághoz.

BRAIN STORMING:

1 ember leginkább csak 1 embert tud vezetni, egy közösség vezetéséhez már egy csoport kell. Amikor egy ember vezet egy közösséget – ez a diktatúra.

1577.

„Populus est novarum rerum cupiens pavidusque.” (Tacitus)

= A nép áhítozik az új dolgokra, de egyúttal fél is azoktól.

BRAIN STORMING:

A nép nagy tömegben olyanná válik, mint a nők egyenként.

1578.

„Porta patens esto. Nulli claudaris honesto.” (Jelmondat)

= Légy nyitott ajtó. Tisztességes ember elől ne zárkózz el.

BRAIN STORMING:

De még a tisztességes emberek miatt se hagyd kihűlni az otthon melegét.

1579.

„Post equitem sedet atra cura.” (Horatius)

= A gyötrő gond mindenhová elkísér. (A lovas mögött ott ül a sötét gond. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

...Inkább el-KÍSÉRT!

1580.

„Post factum lauda.” (?)

= Ne dicsérj a munka bevégezése előtt. (Várd ki a végét..., nyugtával dicsérd a napot... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Néha azonban többet jelent a HOGYAN, mint a MILYEN EREDMÉNNYEL!

1581.

„Post fata resurgam.” (?)

= A halál után feltámadok! (A Főnix-madárral kapcsolatos hiedelemből eredő kifejezés. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Néha azonban még a halál előtt is hasznos az újjáéledés.

1582.

„Post funera virtus.” (?)

= A halál után ismerik el az érdemeket. (Az irigység az életben nem engedi meg. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha voltak, és ha érdekükben áll, vagy hasznot hoz az elismerőknek.

1583.

„Post gloriam invidiam sequi.” (Sallustius)

= Az irigység együtt jár a dicsőséggel.

BRAIN STORMING:

Értsd: A vesztes káromkodik.

1584.

„Post hoc ergo propter hoc.” (?)

= Ezután tehát emiatt. (Akkor mondjuk, ha az esetleges egymás utáni történésből okozati következtetést vonunk le. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az igaz, hogy az idő egy felé halad, ám az óra körbe jár.

1585.

„Post prandium stabis; post coenam ambulabis.” (Salerno iskola)

= Ebéd után állj, vacsora után járj. (Orvosi axióma)

BRAIN STORMING:

= Ebédelj a munkahelyeden, de járj el valahová vacsorázni.

1586.

„Post tres saepe dies piscis vilescit et hospes: Ni sale conditus sit vel specialis amicus.” (Erasmus)

= Három nap múlva a hal megromlik, hacsak nincs besózva – és a vendég is fárasztó, ha nem nagyon kedves. (Akármilyen kedves vendég, három napig untig elég. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

*Ha 3 napig
Kibírod,
Akár meg is
Szokhatod!*

1587.

„Post verba verbera.” (?)

= *Ha a jó szó nem használ, a fenyegetés következik.*

BRAIN STORMING:

Első lépésben verbális erőszak?

1588.

„Posterior derogat priori.” (?)

= *A később hozott törvény hatályon kívül helyezi a korábbi.*

BRAIN STORMING:

Ezért nyúlnak a törvényhozó ülések az éjszakába?

1589.

„Posterioriores cogitationes, ut aiunt, sapientiores esse solent prioribus.” (Cicero)

= *A későbbi megfontolások – amint mondani szokás, – bölcsőbbek az előzőeknél. (Aludni kell rá egyet – szoktuk mondani. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Értsd: Az első gondolat erősen szkeptikus elemzése az igaz.

1590.

„Potentes potenter agunt.” (?)

= *A hatalmasok hatalmaskodva cselekszenek.*

BRAIN STORMING:

Sokan azt hiszik, hogy ez visszafelé is működik.

1591.

„Potentes potenter patientur.” (Bölcs 6,6)

= *A hatalmasokra kemény büntetés vár (mivel nagyobb a felelősségük – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

Értsd = Több kenőpénzt kell fizetniük... Igaz, nekik futja rá.

1592.

„Potentes potenter tormenta patientur.” (Bölcs 6,7)

= A nagy egyéniségek a kínzásokat is nagy lélekkel viselik.

BRAIN STORMING:

És a nagy lélek igen nagy sebeket képes kapni.

1593.

„Potentia est in iunioribus, prudentia autem in senioribus.” (Arisztotelész)

= Az erő a fiatalság, a bölcsesség az idők erénye.

BRAIN STORMING:

A kettő kölcsönös együttműködése pedig a közösség erénye.

1594.

„Potest ex casa magnus vir exire.” (Seneca)

= Kis házból is származhat nagy ember.

BRAIN STORMING:

Mármint a házhoz képest?

1595.

„Potestas non solum si invitet, sed etiam si supplicet, cogit.” (Macrobius)

= A hatalom kérése parancs.

BRAIN STORMING:

Néha már maga a kérés képessége is hatalom.

1596.

„Potius amicum quam dictum perdidit.” (Quintilianus)

= Inkább lemondtam a barátomról, mint egy jó tréfáról.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Amicum laedere ne ioco quidem licet.” = Barátot még tréfából sem szabad megsérteni. (Publilius Syrus)

1597.

„Potius ignoratio iuris litigiosa est quam scientia.” (Cicero) (Jogi axióma)

= Inkább a jog nem tudása okoz vitát, mint annak ismerete.

BRAIN STORMING:

Igen – a jog nem tudása vitát okoz; az ismerete koncepciót.

1598.

„Potius mori quam foedari.” (?)

= Inkább a halál, mint a becstelen élet. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Így lesz az erkölcscsőszből tömeggyilkos.

1599.

„Potius sero, quam nunquam.” (Livius)

= Jobb későn, mint soha.

BRAIN STORMING:

Jobb a „soha” biztos tudata, mint a bizonytalan „később” ígérete.

1600.

„Potus non frangit ieiunium.” (?)

= Ital nem szegi meg a böjtöt. (Így is mondják: *Liquidum non frangit ieiunium.* – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A víz talán nem is...

1601.

„Practica est multiplex.” (?)

= A gyakorlat sokféle. (Ugyanazt a dolgot sokféleképpen lehet megcsinálni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Jól mégis kevesebb módon lehet csinálni dolgokat, mint szarul.

1602.

„Praesense est praevidere.” (?)

= Aki előljáró, az legyen előrelátó is.

BRAIN STORMING:

És akkor ki figyel majd az általa vezetettekre?

1603.

„Praesente cadavere.” (?)

= A holttest jelenlétében... (Így kellett elvégezni bizonyos szertartásokat és jogi aktusokat. A meghalt pápa végrendeletét pl. az egyik bíborosnak a pápa holttestének jelenlétében kell felolvasnia. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Érdekes – azt elhitték, hogy Jézus meghalt a kereszten, de azt nem, hogy a pápa is?

1604.

„Praesente medico non nocet.” (?)

= Orvos jelenlétében nem ártalmas... (Étkezés, italozás közben szokták mondani: az orvos kéznél van. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Értsük ezt úgy is, hogy az orvos bántalmazhat, a pap megszégyeníthet...?

1605.

„Praesis ut prosis.” (?)

= Vállalj tisztséget, hogy használj! (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Beatus ille, qui procul negotiis, ut prisca gens mortalium.” (Horatius)

= Boldog, aki távol tartja magát a zajos hivataloktól, mint a régiek tették.

1606.

„Praeterita mutare non possumus.” (Cicero)

= A múltat már nem tudjuk megváltoztatni. (De tudunk belőle tanulni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De az emlékeket igen!

1607.

„Praevaleat iure, qui praevenit tempore.” (Jogi közmondás)

= Ki előbb jön, előbb jut jogaiba.

BRAIN STORMING:

A jogban és a természetben sokszor az elsőbbség a lényeg, nem az igazság(osság) (vélelme)!

1608.

„Praevisa minus laedere tela solent.” (Ovidius)

= Az előre látott nyilak kevésbé sebeznek.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha olyan közről nézed, hogy kiszúrja a szemed!

1609.

„Prava ambitione procul.” (Horatius)

= Tiszták minden csúf hiúságtól.

BRAIN STORMING:

... vagyis – csúfak?

1610.

„Preces et lacrimae sunt arma scholae.” (?)

= Az iskolában a gyermekek fegyvere a könnyörgés és a sírás (főleg a lányoknál – a szerk.).

BRAIN STORMING:

A nők elsősorban ezt tanulják meg „az életnek” az iskolában.

1611.

„Prima caritas incipit ab ego.” (?)

= A szeretet önmagunknál kezdődik.

BRAIN STORMING:

De ha nem, akkor meg ott végződjön. Értsd: „Úgy szeress, hogy hasznod legyen belőle!”.

1612.

„Prima cratera ad sitim pertinet, secunda ad hilaritatem, tertia ad voluptatem, quarta ad insaniam.” (?)

= Az első pohár bor a szomjúságot oltja, a második vidámmá tesz, a harmadik élvezetet nyújt, a negyedik elveszi az ember eszét. (Középkori vendéglői tanács.)

BRAIN STORMING:

Ha tudod, hogy szomjas, szomorú és kielégületlen vagy – akkor számodra 4 pohár bor az alap!

1613.

„Prima digestio fit in ore.” (Orvosi axióma)

= Az első emésztés a szájban történik. (Jól meg kell rágni az ételeket. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Azért mégis szerencse, hogy ha éhesek vagyunk, akkor nem a szánk kezd korogni!

1614.

„Prima est eloquentiae virtus perspicuitas.” (Quintilianus)

= A szónoklás első erénye a világosság*.

BRAIN STORMING:

**Ami ahhoz kell, hogy lássuk a leírt szöveget!*

1615.

„Prima et maxima peccantium poena est peccasse.” (Seneca)

= Első és legnagyobb büntetése a bűnösnek, hogy tudja, bünt követett el. (Lelkiismeret! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Még nem biztos, hogy bűnös vagy, ha elkezdenek a lelkiismeretedre hivatkozni.

1616.

„Prima societas in ipso coniugio est.” (Cicero)

= Az első emberi közösség a házasságban nyilvánul meg.

BRAIN STORMING:

... és minden közösséggel kapcsolatos viszály is.

1617.

„Primo avulso non deficit alter.” (?)

= Ha az elsőt legyőződ is, mindjárt jelentkezik a másik (ti. probléma – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Akár a vágyak esetében...

1618.

„Primo mihi quia nominor Leo.” (Phaedrus)

= Az első rész engem illet, mivel én vagyok az oroslán (azaz az erősebb – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Ez általában nem „az oroslánrészére” szokott vonatkozni.

1619.

„Primus gradus emendationis est, culpam suam agnoscere.” (?)

= A javulás első jele a hiba beismerése.

BRAIN STORMING:

Ha a pilóta azt mondja: „Elbasztam – lezuhanunk!”... az már senkit nem érdekel...

1620.

„Princeps legibus solutus.” (?)

= A fejedelem a törvények felett áll. (Abszolutisztikus államelmélet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ettől rendszerint meg is szédül!

1621.

„Principibus placuisse viris non ultima laus est.” (Horatius)

= Járj a nagyurak kedvében, ez érdemnek sem utolsó. (Radó György fordítása.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

A hatalmasokkal való barátkozás sohasem őszinte. (Phaedrus)

1622.

„Principiis obsta: sero medicina paratur, quum mala per longas convaluere moras.”
(Ovidius)

= A baj kezdetén állj ellen, – késő már az orvosság, ha a baj a hosszú halogatással elhatalmasodott.

BRAIN STORMING:

Számos „baj” lappang bennünk és általában egyszerre csak egynek tudunk ellenállni.

1623.

„Principis est virtus maxima nosse suos.” (Martialis)

= A fejedelem legnagyobb erénye, ha ismeri alattvalóit. (De ez vonatkozik minden hivatalvezetőre is. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És a legnagyobb veszedelme, ha az alattvalói is ismerik őt.

1624.

„Principium dimidium totius.” (?)

= A kezdet fele az egésznek. (A jó kezdet fél siker. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha tehát kétszer kezded el, akkor már sikeresen be is fejezted?

1625.

„Principium finemque simul prudentia spectat.” (?)

= Az okosság egyszerre tekintetbe veszi a kezdetet és a véget.

BRAIN STORMING:

... Csak össze ne keverje őket!

1626.

„Priusquam audias, ne respondeas verbum, et in medio sermonum ne addicias loqui.”
(Sir 11,8)

= Addig ne felelj, amíg mást meg nem hallgatsz, és ne beszélj bele a más beszédébe.

BRAIN STORMING:

Akkor az imával kapcsolatban, hogy is van ez?

1627.

„Privatorum conventio iuri publico non derogat.” (Ulpianus) (Jogi axióma)

= Magánszerződés nem hatálytalanítja a közjogot.

BRAIN STORMING:

Ez azonban csak akkor érdekes, ha a „köz” tud a magánszerződésről.

1628.

„Prodest quod fugimus et saepe nocet quod amamus.” (Középkori mondás)

= *Hasznos, amitől menekülünk, és sokszor árt, amit szeretiünk.*

BRAIN STORMING:

A „szeretet” tudata figyelmetlenné, kiszolgáltatottá teszi az embert – ha üldözik, az kiélesíti az érzékszerveket.

1629.

„Proprium est nocentium trepidare.” (Seneca)

= *A bűnös joggal fél. (Nem tudja, mikor derül ki vétkessége. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A való világban nyíltan meg nem vádolhatók részére találták ki az „eredendő bűnt”!

1630.

„Propter hoc relinquet homo patrem suum, et matrem, et adhaerebit ad uxorem suam: et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo, sed una caro.” (Mk 10,7-9)

= *Az ember ezért elhagyja apját, anyját, a feleségével tart és ketten egy testben lesznek. Ettől kezdve többé már nem két test, hanem csak egy.*

BRAIN STORMING:

... és elkezdik a maguk hibáit meglátni a másokban!

1631.

„Proximus sum egomet mihi.” (Terentius)

= *Magamhoz vagyok legközelebb.*

BRAIN STORMING:

A skizofrénia egyik magyarázata lehet, hogy az ember egyik énje szeretne kicsit egyedül lenni.

1632.

„Prudentis vultus etiam sermonis loco est.” (Publ. Syrus)

= *A bölcs ember arca beszédes (elárulja belső világát – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

A bölcs beszéd értelmét azonban nem a bölcs arcáról kell leolvasni.

1633.

„Pudor si quem non flectit, non frangit timor.” (Publ. Syrus)

= *Akit a szégyenérzet nem rettent vissza, azt a félelem sem fogja visszatartani.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Amit nem szégyellsz, attól nem is kell félned!

No.2.:

Miért szégyelled azt, amitől nem félsz?

1634.

„Pulvis et umbra sumus.” (Horatius)

= *Por és árnyék vagyunk.*

BRAIN STORMING:

Hirosima és Nagaszaki óta tudjuk, hogy ez hogyan is néz ki a valóságban.

1635.

„Quae abundant, non nocent.” (?)

= *A bőséges érvelés nem árt. (Ha többoldalú a bizonyítás, csak az ügy javára válik. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Egy zuhanó repülőn nem feltétlenül!

No.2.:

Vesd össze:

„Qui nimis probat, nihil probat.” (?)

= *Aki túlságosan bizonyít, semmit sem bizonyít.*

1636.

„Quae contra ius fiunt, debent utique pro infectis haberit.” (Reg. iuris 64.)

= *Mindaz, ami a törvény előírása ellen történik, nem létezőnek tekintendő.*

BRAIN STORMING:

Ha valamit tiltanak, és mi mégis megtettük, ennek alapján nem tettük???

1637.

„Quae culpae soles, ea tu ne feceris ipse.” (?)

= *Amit te másban hibának találsz, magad se tedd.*

BRAIN STORMING:

Leginkább mégis a magunk hibáit vesszük észre másokban.

1638.

„Quare fuerint vitia, mores sunt.” (Seneca)

= *Ami régebben bűnnek számított, most erénynek nevezzük. (A korszellemmel az értékek is változnak. De vannak örök, változhatatlan értékek is! – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Az angol „SIN” szó első ismert előfordulása a 12. század környékéről való, míg a „SINCERE” szó a 16. század közepéről.

1639.

„Quae fuit durum pati, meminisse dulce est.” (Seneca)

= Szívesen gondolnak vissza a múlt szenvedéseire.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Persze a MÁR ELMÚLT szenvedésekre.

No.2.:

Bármilyen jelentős történet az életünkben, a legérdekesebb mindig az, amit éppen túléltünk.

1640.

„Quae nocent, docent.” (?)

= Ami árt, sokszor használ is. (Pl. a gyógyszerek: használnak, de mellékhatásaik is vannak. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze a BS-alaptörvénnyel: Aminek van előnye, annak van hátránya. Aminek van hátránya, annak van előnye.

1641.

„Quae peccamus iuvenes, ea luimus senes.” (?)

= Amit fiatalon vétettünk, azért öregkorunkban lakolunk.

BRAIN STORMING:

Ezen logika alapján az él jól és „praktikusan”, aki kiélvezi a fiatalságot és lehetőleg valahol a középkorúságában meghal.

1642.

„Quae publicale fiunt, nulli licet ignorare.” (Jogi axióma)

= Ami nyilvánosan történik, arról mindenkinek tudnia kell.

BRAIN STORMING:

Ez a tömegtársadalmak aktuálmániáinak alapelve – ők azt hiszik, hogy ha állandóan nyomon követik az eseményeket, akkor az olyan, mintha részt is vennének benne.

1643.

„Quare sero contingunt, sed magnifica.” (?)

= Ami későn történik meg, sokszor annál nagyszerűbb.

BRAIN STORMING:

Ebben a nagyszerűségben azonban, csak akkor lesz részünk, ha képesek vagyunk figyelni dolgokra vagy folyamatokra ugyanakkor el is tudunk feledkezni róluk.

1644.

„Quae sorsum sunt quaerite!” (?)

= Keressétek, ami odafent van! (Kol, 3,2; az esztergomi Bazilika felirata a nyugati oldalon. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... addig se látjátok, mit művelünk mi itt lent!

1645.

„Quae volumus, ea credimus libenter, et quae sentimus ipsi, reliquos sentire speramus.” (Julius Caesar)

= Amit mi akarunk, azt szívesen hisszük, s amit mi érzünk, reméljük, hogy mások is érzik.

BRAIN STORMING:

Ha valamit akartunk, hogy megtörténjen, és az meg is történik, akkor hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy azért történt meg, mert akartuk.

1646.

„Quaelibet hora monet, praesentia tempora labi, una venit serius, quae tibi dicet: abi!” (?)

= Minden óra az idő múlására figyelmeztet, később majd eljön egy óra, ami azt mondja: „Menj!”

BRAIN STORMING:

Ha az utolsó óra kopogtat, ugyan megtehetjük, hogy nem engedjük be, azonban általában az utolsó óra ajtóstul szokott rontani a házba.

1647.

„Quale quis habet ingenium, iudicio est oratio.” (Terentius)

= Hogy milyen esze van valakinek, azt megítélhetjük beszédéből.

BRAIN STORMING:

Minket meg az alapján ítélnének meg, hogy a beszéde alapján hogyan ítélünk meg másokat.

1648.

„Qualis vita, finis ita.” (?)

= Amilyen az élet, olyan a vége.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Akkor hogy van az, hogy „Minden jó, ha vége jó!”?

No.2.:

Ezek alapján kérdéses, hogy az elvetélt, vagy csecsemőként elhalálozottakra ez miként érvényes...

1649.

„Quam quisque norit artem, in hac se exerceat.” (Cicero)

= Mindenki azt a mesterséget gyakorolja, amit tanult.

BRAIN STORMING:

Sajnos ma túlkínálat van, nemcsak a mesterségekből, hanem mesterekből és a mesterségek oktatóiból is – csak munkásokból és dolgozókból van éppen hiány.

1650.

„Quamquam longissimus, dies cito conditur.” (Plinius)

= A leghosszabb nap is gyorsan véget ér. (Betegség idején nagyon lassan múlik. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De utána újabb lassú nap következik!

1651.

„Quamvis peccamus, pravos nos esse negamus.” (?)

= Jóllehet vétkezzünk, mégis tagadjuk, hogy rosszak vagyunk.

BRAIN STORMING:

A vétek csak vétkessé tesz, de nem rosszá.

1652.

„Quamvis sis maior aliis, te finge minorem.” (?)

= Noha nagyobb (tehetségesebb) vagy másoknál, tettesd magadat kisebbnek.

BRAIN STORMING:

Annál jobban meglephetsz másokat.

1653.

„Quamvis usque lavet se cornix, non tamen albet.” (?)

= Bármennyire mosakszik a holló, sohasem lesz fehér. (Szerecsenmosdatás – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De legalább mosakszik!

1654.

„Quando cor invidiam fovet, augmentat sibi poenam.” (?)

= Amikor a szív irigységre hajlik, saját magának okozza büntetését.

BRAIN STORMING:

Pedig mennyi-mennyi tiszteletre méltó érdem született már pusztá kezdeti irigységből!

1655.

„Quandoque bonus dormitat Homerus.” (?)

= Még a jó Homérosz is olykor-olykor elszunnyad. (A legkülönb ember is követhet el hibákat.
– a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Quamvis peccamus, pravos nos esse negamus.” (?)

= Jóllehet vétkeziünk, mégis tagadjuk, hogy rosszak vagyunk.

1656.

„Quanto altius ascendit homo, tanto altius cadit.” (?)

= Minél magasabbra emelkedik valaki, annál nagyobb zuhan, ha leesik.

BRAIN STORMING:

Igaz, annál tovább élvezheti a zuhanást is!

1657.

„Quanto superiores sumus, tanto submissius geramus.” (Cicero)

= Minél magasabban vagyunk, annál jobban le kell ereszkedniünk.

BRAIN STORMING:

De utána vár minket ismét a magaslat!

1658.

„Quantum est quod nescimus!” (?)

= Mennyi minden van, amit még nem tudunk!

BRAIN STORMING:

De sokkal több van, amiről azt hisszük, hogy tudjuk!

1659.

„Quattuor ista: timor, odium, dilecto, census, – saepe solent hominum rectos pervertere sensus.” (?)

= E négy: félelem, gyűlölet, szeretet, adó – gyakran felforgatják az emberek belső világát.

BRAIN STORMING:

Érthető – az emberek gyűlölnék adót fizetni, és szeretnék annyit keresni, hogy ne féljenek tőle.

1660.

„Quem Deus perdere vult, dementat prius.” (?)

= Akit az Isten el akar veszíteni, annak előbb az eszét veszi el.

BRAIN STORMING:

... azzal pl., hogy megszólítja az illetőt.

1661.

„Quem dii diligent, adolescens moritur.” (Plautus)

= Akit a pogány istenek szeretnek, fiatalon hal meg.

BRAIN STORMING:

... még ha 100 évig is élt.

1662.

„Quem dii odere, paedagogum fecere.” (?)

= Akit a pogány istenek gyűöltek, pedagógusnak szánták. (A pedagógus pályája szép, de nehéz is. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A pedagógus pályát a diákok teszik széppé, és azok is teszik tönkre.

1663.

„Quem felicitas amicorum fecit, infortunium faciet inimicum.” (Boetius)

= Akit a szerencse tesz a barátoddá, a szerencsétlenségben ellenségeddé lesz.

BRAIN STORMING:

Ha azonban a szerencsédet nem osztod meg senkivel, mindenki az ellenségeddé lesz.

1664.

„Quem iuvenem non taeduerit laboris, is cum gaudio recodabitur praeteritorum meliorum.” (?)

= Aki fiatal korában nem undorodott a munkától, szíves-örömet gondol vissza a régi, rossz időkre is.

BRAIN STORMING:

... amikor még nem undorodott a munkától!

1665.

„Qui amat periculum, peribit in illo.” (?)

= Aki keresi a veszedelmet, elvész benne.

BRAIN STORMING:

Szörnyű lehet annak az élete, aki lázasan hajszolja az izgalmakat, de sehol sem talál.

1666.

„Qui ascendit sine labore, descendit sine honore.” (?)

= Aki készületlenül lép fel a szószékre, dicstelenül távozik onnan.

BRAIN STORMING:

A jó szónok háromféle bátorsággal bír: 1. mer beszélni; 2. meri azt ígérni, amit a hallgatói akarnak; 3. meri ünnepeltetni magát.

1667.

„Qui bene distinguit, bene docet.” (?)

= Aki jól tud megkülönböztetni, jól tud tanítani.

BRAIN STORMING:

Sajnos ezt egyesek a faji megkülönböztetésre is érvényesnek tartják.

1668.

„Qui bona vina bibunt, vates bona carmina scribunt, post vinum verba, ut post imbrem nascitur herba.” (?)

= Akik jó bort isznak, jövőbe látó, jó verseket írnak. Ekkor – mint eső után a fű – úgy fakad fel belőlük a szó.

BRAIN STORMING:

Mivel: Quo din animo sobrii, id est in lingua ebrii.” (?) *= Ami a józan embernek a szívében van, az a részegnek a nyelvén.*

1669.

„Qui caret uxore, lite caret atque dolore: Qui capit uxorem, litem capit atque dolorem.” (?)

= Akinak nincs felesége, annak nincs veszekedés és fájdalom házában. Aki feleséget vesz, vele együtt veszekedést és fájdalmat is vesz.

BRAIN STORMING:

... de ha már feleségre futotta, futnia kell arra is, amivel betömi a felesége száját!

1670.

„Qui culpa igniscit uni, suadet pluribus.” (Publ. Syrus)

= Aki egynek bűnét elnézi, a többieknek annak elkövetésére buzdítja (mert ők is biztosak lehetnek a megbocsátásban – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Vesd össze istennel, aki elnézi a világban működő bűnöket és gonoszságot.

1671.

„Qui cupit, aut metuit, non liber est.” (Horatius)

= Akin élvezetvágy vagy félelem uralkodik, az nem szabad ember.

BRAIN STORMING:

Akkor, aki szabad, az nem fél és nem is vágyik semmire?

1672.

„Qui desiderat pacem, praeparet bellum.” (Vegetius)

= Aki a békét kívánja, készüljön a háborúra.

BRAIN STORMING:

A háború magától megtörténik – a békét fenn kell tartani.

1673.

„Qui diligit filium suum, assiduus illi flagella...” (Sir 30,1)

= Aki szereti a fiát, annak kéznél van a pálcája...

BRAIN STORMING:

A szülőnek nemcsak előjoga, hanem kötelessége is büntetni a gyermekét – ám a kötelesség nem jelenti feltétlenül annak gyakorlását is. A nevelő célzatú büntetés sosem öncélú, és sosem korlátozódik a megnevelt idejének és energiájának parazslására – és pláne nem a korábban elszalasztott nevelés miatt érzett büntudat gyereken való leverése.

1674.

„Qui doctus est, non oportet ut doceatur.” (Serédi Jusztinián hercegprímás)

= Aki járatos valamiben, azt nem kell kioktatni.

BRAIN STORMING:

Azt azonban lehet, aki azt hiszi, hogy jártas.

1675.

„Qui ex timore facit praeceptum, aliter quam debeat facit, et ideo iam non facit.” (IX. Gergely pápa)

= Aki megfélemlítésből cselekszik, nem szándéka szerint jár el, s így valójában nem is cselekszik (ti. érvényesen. Például: a kényszerházasság érvénytelen. – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Mi más lenne komolyabb szándék, mint a félelemből cselekvés?

1676.

„Qui fodit foveam, incidet in eam.” (?)

= Aki másnak vermet ás, maga esik bele.

BRAIN STORMING:

Ha egy rossz ember verembe is esett, még nem biztos, hogy megérdemelte!

1677.

„Qui gladio ferit, gladio perit.” (?)

= Aki kardot ránt, kard által vész el.

BRAIN STORMING:

Ám nem mindenki rántott kardot, aki kard által veszett el.

1678.

„Qui habet aures audiendi audiat.” (Mt 13,43)

= Akinek füle van, hallja meg.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Isten és a hit hallásból van” – de mint tudjuk, a „szó elszáll...”

1679.

„Qui habet tempus, habet vitam.” (?)

= Aki időt nyer, életet nyer.

BRAIN STORMING:

És mivel az idő pénz...!!!

1680.

„Qui iacet in terra non habet unde cadat.” (?)

= Aki már földön hever, lejjebb nem eshet.

BRAIN STORMING:

Ha jó magasról esett, ez már nem feltétlenül érdekli.

1681.

„Qui iure suo utitur, neminem laedit.” (Jogi axióma)

= Aki jogával él, nem követ el jogtalanságot.

BRAIN STORMING:

Ami azonban még lehet erkölcstelenség.

1682.

„Qui Jesum nescit, nihil est, si cetera discit, qui Jesum discit, satis est, si cetera nescit.” (?)

= Aki nem ismeri (nem követi) Jézust, ha mást tud is, az nem számít. Aki viszont Jézust ismeri (követi), nem baj, ha mást nem is tud. (Szójáték – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A Jézusban való hit felment az ostobaság alól – de ez is csak hit!

1683.

„Qui leviter credit, deceptus saepe recedit.” (?)

= Aki könnyen hisz, azt gyakran becsapják.

BRAIN STORMING:

Akit gyakran becsapnak, az nem biztos, hogy hiszékeny.

1684.

„Qui loquitur iniqua non potest latere, nec preateriet illum corripiciens iudicium.” (Bölcs 1,8)

= *Nem marad rejtekben senki sem, aki igazságtalanul beszél, és nem kerüli el a büntető igazságosság.*

BRAIN STORMING:

Nem feltétlenül büntet az, aki egy igazságtalanságot megtorol.

1685.

„Qui loquitur quod vult, quod non vult audiet ille, quique facit quod vult, quod non vult sufferet ille.” (?)

= *Aki azt mondja, amit akar, azt kell hallania, amit nem akar. Aki azt teszi, amit akar, viselje el, amit nem akar.*

BRAIN STORMING:

Aki azt mondja, amit akar, azt sokszor nem érdekli, amit hall. Aki azt teszi, amit akar, sokszor megoldatja mással, amit nem akar.

1686.

„Qui maiora cupit, saepe minora capit.” (?)

= *Aki nagyobbra vágyik, gyakran a kisebbnél köt ki.*

BRAIN STORMING:

Ám, ha nagyra nem vágya, tán még kisebbet sem szerezhette.

1687.

„Qui mandat solvi, ipse videtur solvere.” (Paulus)

= *Aki fizetésre ad meghatalmazást, az tekintendő fizetőnek.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Isten fizesse meg!”

1688.

„Qui medice vivit, misere vivit.” (Orvosi axióma)

= *Aki orvossággal él, nyomorúságosan él.*

BRAIN STORMING:

És aki orvossal él?

1689.

„Qui memor est mortis, est contra crimina fortist.” (?)

= Aki gondol a halálra, nem követ el büntetteket.

BRAIN STORMING:

Az sem, aki gyilkosságot tervez?

1690.

„Qui multum habet, plus cupit.” (Seneca)

= Akinek sok van, még többet kíván.

BRAIN STORMING:

Persze, hiszen mindenki többet akar. A „soknál” a „még több” a „több”.

1691.

„Qui nescit dissimulare, nescit regnare.” (?)

= Aki nem tud színlelni, nem tud kormányozni sem. (Sok dolgot jobb nem észrevenni, mint büntetni, főképpen, ha úgysem tudunk rajta változtatni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Qui non vetat peccare, cum possit, iubet.” (Seneca) = Ha valaki – jóllehet megteheti – nem tiltja meg a bűnt, ezzel hallgatólagosan parancsolja azt.

1692.

„Qui nescit orare, vadat ad mare.” (?)

= Aki nem tud imádkozni, menjen a háborgó tengerre. (Ott majd védtelennek érzi magát ... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... és ott majd rájön, hogy az ima mennyit ér.

1693.

„Qui nimis probat, nihil probat.” (?)

= Aki túlságosan bizonyít, semmit sem bizonyít.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Túl szép, hogy igaz legyen.”

1694.

„Qui nimium properat, serius absolvet.” (?)

= Aki nagyon siet, későn lesz kész.

BRAIN STORMING:

Aki BÉNA, DE nagyon siet, későn lesz kész.

1695.

„Qui non est contra nos, cum nobis?” (?)

= Aki nincs ellenünk, az velünk van?

„Qui non est mecum, contra me est: et qui non congregat mecum, spargit.” (MT. 12,30)

= Aki nincs velem, az ellenem van, és aki nem gyűjt velem, az szétszór.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

Lukács 9,49-50 Az ismeretlen ördögűző

„Ekkor megszólalt János: „Mester, láttunk valakit, aki a te nevedben űz ki ördögöket, de megtiltottuk neki, mert nem követ téged velünk együtt.” Jézus azonban ezt mondta neki: „Ne tiltsátok meg, mert aki nincs ellenetek, az veletek van.”,,

A levezetésem természetesen ötletszerű, vagyis azt írtam le, ami erről először eszembe jutott – bízom benne, hogy aki szerint sántít, az leírja, hogy miért! Szóval – nézzük meg ezt a demokráciára képtelen elvet röviden, tömören.

Adott egy szavazás, aminek az eredménye: $x = \text{igen}$; $y = \text{nem}$; $z = \text{tartózkodik}$. A demokratizmus alapján nagyon leegyszerűsítve a végső döntés így alakul:

Ha $x > y + z$, akkor a többség az x -t fogadja el magára kötelezőnek.

Ha $y > x + z$, akkor a többség az y -t fogadja el magára kötelezőnek.

Ha $z > x + y$, akkor további tanácskozásra van szükség, és az újabb, módosított szavazáskor már másfajta alternatíva lesz felkínálva.

A keresztények szerint azonban így logikáznak a fenti elv szerint: Adott egy szavazás, aminek az eredménye: $x = \text{igen}$; $y = \text{nem}$; $z = \text{tartózkodik}$.

Ha $x + z > y$, akkor a többség az x -t fogadja el magára kötelezőnek.

Ha $y + z > x$, akkor a többség az y -t fogadja el magára kötelezőnek.

Vagyis a tartózkodókat is a maga álláspontja mellett tudja be.

Ennyit az ún. „kereszténydemokrácia” biblikus alapjairól....

1696.

„Qui non est hodie, cras minus aptus erit.” (Ovidius)

= Aki ma nem alkalmas valamire, holnap még kevésbé lesz az. (Életszabály. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Sokan nem alkalmasak az időskor elviselésére, mégis megöregszenek!

1697.

„Qui non proficit, deficit.” (?)

= Aki nem előrehalad, az visszafelé csúszik. (Lejtőn lakni nem lehet – mondta Mécs László. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Non amo nimium diligentes.” (Scipio Africanus, Cicero nyomán) = Nem szeretem a túlságosan törtetőket.

1698.

„Qui non vetat peccare, cum possit, iubet.” (Seneca)

= Ha valaki – jóllehet megteheti – nem tiltja meg a bűnt, ezzel hallgatólagosan parancsolja azt.

BRAIN STORMING:

Van, aki azért nem akadályozza meg a bűnt, mert büntetni szeretne!

1699.

„Qui non zelat, non amat.” (Szent Ágoston)

= Aki nem lelkesedik, nem is szeret.

BRAIN STORMING:

Sokan azonban csak lelkesedni szeretnek.

1700.

„Qui peccat ebrius, luat sobrius.” (?)

= Aki részegen vétkezik, józanul bánkódik.

BRAIN STORMING:

Aki eléggé részegen vétkezik, az nem bánkódik – mivel nem emlékszik!

1701.

„Qui perdidit numerum, incipiat iterum.” (?)

= Aki elveszítette a játszmat, kezdje el újra. (A rosszul gombolt mellényt újra kell gombolni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ez az orosz-rulett szabályai közt nem szerepel.

1702.

„Qui perseveraverit usque ad finem hic, salvus erit.” (Mt. 10,22)

= Aki mindvégig kitart, üdvözü.

BRAIN STORMING:

Ez általában lelkesítő tanács, de nem tapasztalati.

1703.

„Qui pingit florem, non pingit floris odorem, flos in pictura non est flos, immo figura.”
(?)

= Aki virágot fest, nem festi le a virág illatát. A virág a festményen nem virág, hanem csak egy forma.

BRAIN STORMING:

= A „Kijárat” feliraton nem lehet kimenni.

1704.

„Qui plantavit aurem, non audiet? aut qui finxit oculum, non considerat?” (Zsolt 94,9)

= Aki a fület alkotta, az ne hallana, s aki a szemet csinálta, az ne látna?

BRAIN STORMING:

Isten mégis úgy tesz, mintha nem hallaná meg az imákat, és mintha nem látná a világban lévő gonoszságot.

1705.

„Qui prior est tempore, potior est iure.” (Reg. iuris 54.)

= Aki időben megelőz, az a jogban is előnyösebb helyzetben van.

BRAIN STORMING:

Legelőnyösebb helyzetben az van, aki megalkotja a jogszabályt!

1706.

„Qui proficit in litteris et deficit in moribus, plus deficit, quam proficit.” (Szent Ágoston)

= Aki a tudományban előrehalad, de erkölceiben hibázik, többet árt, mint használ.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Legtöbbet mégis az árt, aki a hitben és a hitre nevelésben előrehalad, és közben az erkölcsi cseiben hibázik.

No.2.:

A tudományos területen elkövetett visszaélés soha nem a tudósnak, hanem az embernek róható fel!

1707.

„Qui quaerit periculum, peribit in illo.” (?)

= Aki keresi a veszedelmet, elveszik abban.

BRAIN STORMING:

De legalább ő megtalálja, amit keres.

1708.

„Qui reipublicae praefuturi sunt, hoc Platonis praeceptum teneant, ut quidquid agent, ad eam referent obliti commodorum suorum.” (Cicero)

= Azok, akik a köztársaság élére jutnak, Plató parancsait tartsák meg: bármit tesznek, azt teljes szívvel tegyék és mellőzzék személyes érdekeiket.

BRAIN STORMING:

Plató elfeledkezett arról, hogy aki a köztársaság élén van, bármit tesz is, jó, ha tudja is, hogy mit tesz.

1709.

„Qui scribit, bis legit.” (?)

= Aki ír, az kétszeresen olvas.

BRAIN STORMING:

Sajnos, sokszor nem a saját gondolataiban.

1710.

„Qui se exaltat, humiliabitur, et qui se humilitat, exaltabitur.” (Lk 14,11)

= Aki magát felmagasztalja, megaláztatik, s aki magát megalázza, felmagasztaltatik.

BRAIN STORMING:

Ne csodálkozzunk hát az elburjánzó Isten-kritikákon, mely Isten a tulajdon 10 parancsolatából 4 a maga dicsőítését szorgalmazza!

1711.

„Qui se excusat, incusat.” (?)

= Aki mentegetőzik, önmagát vádolja.

BRAIN STORMING:

Vesd össze a „hallgatás = beleegyezés” elképzeléssel... így akár mondasz valamit, akár nem: vádolható vagy.

1712.

„Qui seminant in lacrymis, in exultatione metent. Euntes ibant flebant, mittentes semina sua. Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.” (Zsolt 125,5-6.)

= Hisszük, hogy kik magvaikat könnyes szemmel vetik, gondviselésed az aratáskor örömmel ünneplik. Akik sírva mennek, amikor a magot szórják, aratáskor ujjongással kévéiket hozzák.

BRAIN STORMING:

Tipikus – az ingyenélő papság ezt a zsoltárt is áhítattal énekelte a hívőkkel, és elvárta, hogy azok örömtől áthatva fizessék be az egyházi adót.

1713.

„Qui sentit onus, sentire debet commodum et e contra.” (Reg. iuris 55.)

= Az, aki a terhet viseli, a hasznát is húzza és megfordítva.

BRAIN STORMING:

Hogyan? ... A hasznát megfordítva húzza?

1714.

„Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.” (Jn 8,7)

= Aki bűn nélkül van, az vesse rá az első követ.

BRAIN STORMING:

Mindenki lehet bűnös, de nem az eredendő bűn miatt, hanem mert létünk bármely aspektusa vagy tette bűn lehet valaki más számára.

1715.

„Qui studet optatam cursu contingere metam, multa tulit fecitque puer, sudavit et alsit.” (Horatius)

= Aki futásban el akarja érni a célt, sokat elviselt, izzadt és fáradt.

BRAIN STORMING:

Nem széken a futás, hanem fárasztó.

1716.

„Qui te creavit sine te, non te iustificabit sine te.” (Szent Ágoston)

= Aki téged beleegyezésed nélkül teremtett, nem fog üdvözíteni hozzájárulásod nélkül.

BRAIN STORMING:

Mindez akkor lenne fair, ha a benne való hithez is a beleegyezésemet kérné!

1717.

„Quia unusquisque tantum iuris habet, quantum potentia valet.” (Spinoza)

= Mindenkinek annyi a joga, mint amennyi a hatalma. (Hamis elv, amely az erőszaknak nyit utat. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Biológiai alapelv, hogy mindenkinek joga van mindahhoz, amire képes. A társadalomban a képességek használatához való jogot a közösség adja meg. A kisközösségek azonban a maguk érdekeinek megfelelően adják vagy vonják vissza ezeket a jogokat.

1718.

„Quid autem vides festucam in oculo fratris tui: et trabem in oculo tuo non vides?” (Mt. 7,3)

= Miért látod meg a szálkát embertársad szemében, amikor a magadéban a gerendát sem veszed észre?

BRAIN STORMING:

Mert többnyire a magunk gerendáinak szálkáit vesszük észre (t.i. a másik szemében).

1719.

„Quid de quoque viro et cui dicas, saepe videto.” (Horatius)

= Fontold meg gyakran, kinek, kiről, mit mondasz.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mint ahogy azt is, hogy magadnak magadról mit vallasz be.

No.2.:

És azt is, hogy a füledbe jutó, rólad szóló pletykákból melyiket cáfolod meg.

1720.

„Quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur, anime vero suae detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?” (Mt. 16,26)

= Mi haszna van az embernek, ha az egész világot megszerzi is, de lelke kárát vallja? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?

BRAIN STORMING:

Ezzel ráérünk akkor foglalkozni, ha már megszereztük a világot.

1721.

„Quid ergo dicemus ad haec? Si Deus pro nobis, quis contra nos?” (Róm 8,31)

= Mire következtethetünk ebből? Ha Isten velünk, ki ellenünk?

BRAIN STORMING:

Pontosítsunk: Ha Isten velünk van, akkor hol a pokolban van?

1722.

„Quid est veritas?” (Jn 19,38)

= Mi az igazság? (Pilátus kérdése Jézustól – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az az igazság, amit igaznak hiszel? Másként: Sokan azt hiszik, hogy amit igaznak hisznek, az az igazság.

1723.

„Quid rides? Mutato nomine, de te fabula narratur.” (Horatius)

= Mit nevelsz? Ha a nevet megváltoztatjuk, a mese rólad szól.

BRAIN STORMING:

Hát éppen ezt (ti. röhögi)!

1724.

„Quid sis, quid fueris, quid eris, semper mediteris. Sic minus atque minus peccato subiicieris.” (?)

= Jól gondold meg: mi vagy, mi voltál, s mi leszel. Így lassanként a bűnt is elkerülöd.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.” (Horatius) = *Midőn az ostobák az egyik bűnt elkerülik, az ellenkezőbe esnek.*

„Nam vitiis nemo sine nascitur, optimus ille est, qui minimis urgetur.” (Horatius) = *Senki sem születik bűn nélkül, s annak a legjobb, akit csak kis bűnök terhelnek.*

„Nunquam peccares, si Christum semper amares.” (?) = Sohasem vétkeznél, ha Krisztust mindig szeretnéd.

1725.

„Quid sit libertas, quesris? Nulli rei servire, nulli necessitati, nullis casibus, fortunam is aequum reducere.” (Seneca)

= Azt kérdeed, mi a szabadság? Uralkodás a tárgyakon, a kényszerhelyzeteken, az eseményeken, továbbá a szerencsének méltányosságra való kényszerítése.

BRAIN STORMING:

Az uralkodásra, hatalomra törekvők tehát csak pusztán szabadok akarnak lenni?

1726.

„Quid valet argentum? Quid annos vivere centum? Post mortem fumus, pulvis et umbra sumus.” (?)

= Mit ér a pénz? Mit ér száz évig élni? Halálunk után füst, por és árnyék leszünk.

BRAIN STORMING:

Az élet több mint a halált megelőző nem-halott állapot!

1727.

„Quidquid est in intellectu, praesens debet in sensu.” (?)

= Mindaz, ami megjelenik az értelemben, már előbb megvolt az érzékekben.

BRAIN STORMING:

Ez istenre, pontosabban a benne való hitre sajnos nem igaz!

1728.

„Quidquid sors praebet, sapiens homo sumere debet, sed si plus quaerit, non habitur erit.” (?)

= Amit a sors nyújt, az okos elfogadja, de ha többet akar, nem kapja meg azt.

BRAIN STORMING:

Aki azonban igazán okos, az nem fogadja el, hogy a sors nyújtson (vagy nyújtott) neki bármit is.

1729.

„Quieti, non otio.” (?)

= Pihenésre, nem henyélésre. (Nyaraló felirata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És mi van, ha pihenélésre?

1730.

„Qui amior quam frater fratri?” (Sallustius)

= Ki lehet jobb barát, mint testvér a testvérnek?

BRAIN STORMING:

Igen – egészen az öröklésig.

1731.

„Quis immortalis, – si mortalis? Echo mihi dixit: Simor talis.” (?)

= Ki halhatatlan, ha halandó? A visszhang mondta nekem: Simor az. (Szellemes latin szójáték, Simor János bíboros hercegprímás aranymiséje alkalmából e szavakkal köszöntötték őt többek között. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= A kereszténység sok isteni ígéretére és okfejtésének logikájára jellemző ez a példa.

1732.

„Quisque praesumitur bonus, donec probetur contrarium.” (Jogi elv)

= Mindenki mindaddig becsületesnek tartandó, amíg az ellenkezőjét rá nem bizonyítják.

BRAIN STORMING:

Isten az első emberpárt a naiv és ártatlan hiszékenysége miatt sújtotta az eredendő bűn minden szenvedésével – holott mindezzel a sátánt kellett volna sújtania, aki azonban megúsza az egészet!

1733.

„Quisque verborum suorum optimus interpret.” (?)

= Szavainak mindenki saját maga a legjobb magyarázója.

BRAIN STORMING:

Ezt valahogy istennel is közölni kellene.

1734.

„Quisquis amat Christum, mundus non diligit istum.” (?)

= Aki Krisztust szereti, azt a világ nem szívleli.

BRAIN STORMING:

Dehogyan! Mindaddig, míg a hívő CSAK őt (t.i. Krisztust) szereti, és amíg nem akarja, hogy mindenki szeresse (vagy legalábbis ne utálja mindenki)!

1735.

„Quisquis praesumitur bonus, donec probetur contrarium.” (?)

= Mindenkit jónak (ártatlannak) kell tartani, míg az ellenkezője bizonyítva nincsen. (Az ártatlanság vélelme: a bíróságnak kell bebizonyítania, hogy valaki bűnös. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Kérdés, hogy az első emberpár tette bűnnek volt-e tekinthető...

1736.

„Quocumque aspicio, nihil est nisi mortis imago.” (Ovidius)

= Bárhová tekintek, mindenütt a halál képét látom.

BRAIN STORMING:

Egy távcsöves puska célkeresztjével nézve valóban úgy tűnhet.

1737.

„Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando alteri facias.” (Tób 4,16)

= Amit magadnak nem szeretnél, azt másoknak se tedd.

BRAIN STORMING:

„Amit magadnak

Nem szeretnél,

Azt másoknak

Se tedd”;

Ám tudnod kell:

Sok bölcsélet

Kapott pofonokból

Lett.

1738.

„Quod abundant non vitiat (non nocet).” (?)

= Ami bőséges, nem árt. (ti. a bizonyíték – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Qui nimis probat, nihil probat.” (?)

= Aki túlságosan bizonyít, semmit sem bizonyít.

„Quamvis peccamus, pravos nos esse negamus.” (?)

= Jóllehet vétkeziünk, mégis tagadjuk, hogy rosszak vagyunk.

1739.

„Quod alicui suo non licet nomine, nec alimeno licebit.” (Reg. iuris 67.)

= Amit valaki saját nevében nem tehet, azt más nevében sem cselekedheti.

BRAIN STORMING:

Akkor hogy áll a dolog az „Isten nevében” illetve „a törvény nevében” kifejezésekkel?

1740.

„Quod cras servatur, a catta saepe voratur.” (?)

= Amit holnapra tartogatunk, azt gyakran felfalja a macska.

BRAIN STORMING:

Na de ki szokott egy egeret másnapra tartogatni?

1741.

„Quod Deus bene vertat!” (Cicero)

= Fordítsa Isten jóra a dolgot!

BRAIN STORMING:

Lefordítva: „szarok bele!”.

1742.

„Quod divini iuris est, id in nullis bonis est.” (Gaius)

= Ami az isteni joghoz tartozik, az senki másához nem tartozik.

BRAIN STORMING:

Istennek joga vagy kötelessége a bűnt büntetni? Bármelyik is, ugyanúgy végzi a munkáját, mint a világi hatalmak.

1743.

„Quod hodie non est, cras erit: sic vita traditur.” (Petronius)

= Ami ma nincs, meglesz majd holnap, mondogatjuk, s közben elmúlik az életünk.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibiipsi, sufficit diei malitia sua.” (Mt. 6,34)

= Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap majd gondoskodik magáról. A mának elég a maga baja.

1744.

„Quod laboriosius acquiritur, magis diligitur.” (Arisztotelész)

= Amit fáradtságos munkával szereztünk meg, azt jobban meg is becsüljük.

BRAIN STORMING:

Néha azonban már nem tudunk örülni valaminek, mert az érte való szenvedés megkeseríti a megszerzés (ill. a birtoklás) örömét.

1745.

„Quod licet ingratum est, quod non licet, acrius urget.” (Ovidius)

= Ami szabad, az kellemetlen, ami nem szabad, az után jobban áhítozunk. (Tiltott gyümölcs édesebb. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

*Amit szabad,
Az kellemetlen,
Amit nem,
Arra áhítózunk;
Ám ha megszereztük,
Sokszor bizony
Már csak ásítózunk.*

1746.

„Quod licet Iovi, non licet bovi.” (?)

= Amit szabad Jupiternek, nem szabad az ökörnek. (= Amit egyes kiváltságos személyeknek szabad, nem teheti azt meg a közember. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Másrészről – amit kötelező egy kiváltságos személynek, nem biztos, hogy kötelező egy közembernek.

No.2.:

A több jog nem feltétlenül kompenzálja a több kötelességet!

1747.

„Quod mirabile est, delectabile est.” (Arisztotelész)

= Ami csodálatra méltó, az gyönyörködtet is.

BRAIN STORMING:

Biológiai értelemben nem feltétlenül, de fajspecifikusan lehetséges.

1748.

„Quod natura dat, nemo tollere potest.” (Jogi axióma)

= Amit a természet adott, azt senki el nem veheti. (Ez a természetjog alapja. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Quia unusquisque tantum iuris habet, quantum potentia valet.” (Spinoza)

*= Mindenkinnek annyi a joga, mint amennyi a hatalma. (Hamis el, amely az erőszaknak nyit utat. – a szerk.) – **BRAIN STORMING:** Biológiai alapelv, hogy mindenkinek joga van mind-ahhoz, amire képes. A társadalomban a képességek használatához való jogot a közösség adja meg. A kisközösségek azonban a maguk érdekeinek megfelelően adják vagy vonják vissza ezeket a jogokat.*

1749.

„Quod natura negat, nemo feliciter audet.” (?)

= Amit a természet megtagad, azt nem tudjuk magunknak kiharcolni.

BRAIN STORMING:

A természettől nem is – de az emberektől (tehát másoktól) még megkaphatjuk!

1750.

„Quod praeteriit, levius est.” (Cicero)

= Ami elmúlt, nem nyomaszt többé.

BRAIN STORMING:

Az ember azonban egy ún. érzelmi memóriával is bír.

1751.

„Quod semel placuit amplius displicere non potest.” (Reg. iuris 21.)

= Amit egyszer önként beismertünk, többé nem tagadhatjuk.

BRAIN STORMING:

Azonban: „Beismerem, hogy csak parancsot teljesítettem.”

1752.

„Quod si oculus tuus dexter scandalizat te erue eum, et proice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam.” (Mt. 5,29)

= ... Ha jobb szemed megbotráncoztat, vágd ki és dobd el. Inkább egy tagod vesszen oda, mintsem az egész tested a kárhozatra jusson.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

Richard Dawkins: „Ha ön elveszíti a szemüvegét, talán magára haragítja a barátait, mert nem ismeri meg őket az utcán, de mégis alighanem megsértődne, ha valaki így szólna önhöz: ‘Mivel az ön látása így nem tökéletes, legjobban tenné, ha csukott szemmel járna, amíg elő nem kerül a szemüvege.’” (Dawkins kritikája Francis Hitching azon fejtegetésére, miszerint „a nem tökéletesen működő szervek nem jelentenek evolúciós előnyt”.). (Richard Dawkins: A vak órásmester – Gondolatok a darwini evolúcióelméletről)

1753.

„Quod sors feret, feremus aequo animo.” (Terentius)

= Amit a sors ránk mér, viseljük el türelmesen.

BRAIN STORMING:

... És ha a sors pánikbetegséggel sújt minket?

1754.

„Quod uni iustum, alteri aequum.” (?)

= Ami igazság az egyiknek, az méltányosság a másiknak.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Quod est aliis remedium, aliis est atre venenum.” (?)

= *Ami az egyiknek orvosság, másoknak halálos mérge.*

1755.

„Quot in campo flores, tot sunt in amore dolores.” (?)

= *Ahány virág van a réten, annyi a gyötrelme a szerelmes szívben.*

BRAIN STORMING:

A gyötrelmes szívbetegek azonban sokszor nem virágnyelven beszél!

1756.

„Quot linguas calles, tot homines vales.” (?)

= *Ahány nyelven beszélsz, annyi embert érsz. (Schopenhauer szerint V. Károly német-római császár mondása. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Ahány nyelven beszélsz, annyi embert érTESz meg.

1757.

„Quot servi, tot hostes.” (Seneca)

= *Ahány szolgád (alkalmazottad) van, annyi az ellenséged. (Ha rosszul bánysz velük, elkeserednek, – ha jól, akkor elkényelmesednek. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Amilyen a szolga, olyan az ura.”

1758.

„Quot servos habemus, totidem habemus hostes.” (?)

= *Amennyi a szolgád, annyi az ellenséged.*

BRAIN STORMING:

Fordítva jobb lenne!

1759.

„Quotidiano convictu auctoritas minuitur.” (Fasellius)

= *Mindennapi együttlét kapcsán csökken a tekintély.*

BRAIN STORMING:

Amit azonban kompenzál a megszokás biztonságához való ragaszkodás!

1760.

„Quotidie morimur...” (Seneca)

= *Mindennap (egy kissé) meghalunk...*

BRAIN STORMING:

Aztán az utolsón nagyon.

1761.

„Quoties inter homines fui, minor homo redii.” (Seneca)

= Valahányszor az emberek között forgolódtam, lelkileg megfogyatkoztam.

BRAIN STORMING:

Így végül már csak a koporsómban tudok forgolódni.

1762.

„Rara temporum felicitas, ubi sentire quae velis, et quae sententias dicere licet.”
(Tacitus)

= Ritkák azok a boldog pillanatok, amikor úgy vélekedsz, ahogy akarsz, és úgy beszélsz, ahogy tetszik.

BRAIN STORMING:

És általában ezeknek is megvan a maguk böjtje.

1763.

„Raram facit mixturam cum sapientia forma.” (Petronius)

= Szépség és okosság ritkán találkoznak.

BRAIN STORMING:

Ha találkoznak, rendszerint gonosztságot nemzenek!

1764.

„Raro carus erit, qui profert omnia quae scit.” (?)

= Ritkán kedves az, aki mindent elmond, amit csak tud. (A bőbeszédű embert kevesen szeretik. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Cave tibi ab acquis silentibus.” (?)

= Óvakodj a csendes vizektől (a hallgatólag embertől)..

1765.

„Raro credatur cuiquam, si multa loquatur, unde relatori tu semper credere noli.” (?)

= Ritkán hisznek annak, aki sokat beszél, – ezért az ilyenek te sohase higgyél.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Cave tibi ab acquis silentibus.” (?)

= Óvakodj a csendes vizektől (a hallgatólag embertől)..

1766.

„Raro senex mutat sententiam.” (?)

= Az idős ember ritkán változtatja meg a véleményét.

BRAIN STORMING:

...Úgy van vele: „Erre a kis időre már minek?”

1767.

„Rarum esse oportet quod diu carum velis.” (Publ. Syrus)

= Ha azt akarod, hogy sokáig kedves legyen valaki neked, annak ritka vendégnek kell lennie.
(Rövidebben: „Omne rarum, carum.” = Ami ritkaság, az kedves. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Értsd: Ritka, ha valaki kedves a gyakori vendéggel.

1768.

„Rarus amicus erit, qui plus tua, quam sua quaerit.” (?)

= Ritka az a barát, aki inkább a te javadat*, mint a sajátját keresi.

BRAIN STORMING:

*... a te javadat keresi – a sajátjának!

1769.

„Ratio docet et explanat quid faciendum fugiendumque sit.” (Cicero)

= A józan ész megmondja, mit kell tenni és mit kell elkerülni. (Ezt lelkiismeretnek* is nevezzük. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

*Érdekes – a józan ész ritkán szokott furdalni...

1770.

„Ratum quis habere non potest, quod ipsius nomine non est gestum.” (Reg. iuris 9.)

= Senki érvényesnek nem tekintheti azt, ami nem saját nevében történt.

BRAIN STORMING:

Vesd össze ezt „A Törvény nevében...!”, és az „Isten nevében...!” kifejezésekkel.

1771.

„Rebus in adversis animum submittere noli.” (?)

= Mostoha körülmények között se veszítsd el a kedvedet.

BRAIN STORMING:

Ha el is veszítenéd, tudd, hol keresd.

1772.

„Rebus in angustis refugium est oratio.” (Aranyszájú Szent János)

= *Nehéz helyzetben menedék az imádság.*

BRAIN STORMING:

A nem hívőknél felesleges – csak rossz beidegződés. A hívőknél is felesleges – ha korábban is hívők voltak az istenüknek, meg kellett volna akadályoznia, hogy a hívei nehéz körülmények közé kerüljenek!

1773.

„Rebus in humanis regina pecunia nauta est.” (Seybold)

= *Emberi ügyekben a pénz a legfőbb hatalom.*

BRAIN STORMING:

Nem a pénz, hanem a bármire átváltható érték.

1774.

„Rebus in humanis tria sunt dignissima laude: uxor casta, bonus socius, sincerus amicus. Rebus in humanis tria sunt peiora venenis: uxor amara, malus socius, malefidus amicus.” (?)

= *Három dolog méltó a dicséretre az életben: a hű feleség, a jó társ és az őszinte barát. Három dolog a méregnél is rosszabb: a zsörtölődő asszony, a rossz társ és a csalfa barát.*

BRAIN STORMING:

Vegyük azonban figyelembe, hogy: a hű feleség gyakran lesz zsörtölődő asszony; a jó társ magától lehet az, tőlünk ritkán függ; az őszinte barát pedig nem mindig jó társ...

1775.

„Rebus turbatis malum extremum discordia.” (Tacitus)

= *Zavaros időkben szörnyű baj a széthúzás.*

BRAIN STORMING:

A túlzott összetartás azonban a kritikus tömeg fölött okoz szörnyű bajt!

1776.

„Recedant vetera, nova sint omnia, corda, voces et opera.” (?)

= *Távozzon, ami régi (rossz), újuljon meg minden: szív, szó és alkotás.*

BRAIN STORMING:

Ha megbántottál valakit, akkor szorgalmasabban mondogatod, hogy „felejtsük el az egészet”!

1777.

„Reddenda est terra terrae.” (Cicero)

= A föld (az emberi test) visszatér a földbe.

BRAIN STORMING:

Idővel a sík hülyék is ellaposodnak.

1778.

„Reddite omnibus debita: cui tributum tributum, cui vectigal vectigal, cui timorem timorem, cui honorem honorem.” (Róm 13,7)

= Adjátok meg mindenkinek, ami jár neki: akinek adó, annak adót, akinek vám, annak vámot, akinek hódolat, annak hódolatot, akinek tisztelet, annak tiszteletet.

BRAIN STORMING:

... a hiszékenyeknek a csodát, a jámboroknak a vezért, a gyereklelkűeknek a szülőfigurát, a szolganépnek a kizsákmányolót...

1779.

„Reddite quae sunt Caesaris, Caesari, et quae sunt Dei, Deo.” (Mt 22,21)

= Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, Istennek, ami az Istené.

BRAIN STORMING:

Ha nem adod meg, akkor mindkettő hívei jönnek és elveszik.

1780.

„Refert si bonus an velis videri.” (Martialis)

= Az a fontos, hogy jó légy – nem az, hogy jónak tartsanak.

BRAIN STORMING:

Ha nem tartanak jónak, lehetsz akármilyen jó, nem leszel jó!

1781.

„Regia crede mihi res est succurrere lapsis.” (Ovidius)

= Hidd el nekem, királyi dolog az elesetteken segíteni.

BRAIN STORMING:

Ez alapján jó kifogás: „Majd segíték, ha király leszek!”

1782.

„Regibus longae sunt manus.” (?)

= A királyoknak hosszú kezük van. (Hatalmuk messzire elér. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Néha olyan hosszú, hogy már nem is látják, hogy mit tesznek velük!

1783.

„Regis ad exemplum totus componitur orbis.” (Claudianus)

= Mindenki a király példáját követi.

BRAIN STORMING:

Nap mint nap – már ami a trónolást illeti!

1784.

„Regis voluntas suprema lex.” (?)

= A király akarata a legfőbb törvény. (Az abszolutizmus jelmondata.)

BRAIN STORMING:

Ez nem azt jelenti, hogy ha a király akaratos, akkor törvényes is!

1785.

„Regnare non vult, esse qui invisum timet.” (Seneca)

= Nem akar az uralkodni, aki fél a népszerűtlenségtől.

BRAIN STORMING:

Nem biztos, hogy uralkodni akar az, aki a népszerűséget hajszolja.

1786.

„Religio depopulata.” (?)

= Leperzselt vallás (ahol az ateizmus teljes sikerrel jár – a szerk.).

BRAIN STORMING:

...Ami valóban perzselt, az inkább a hitetlenek megégetett hada volt...

1787.

„Rem, de qua loqueris, digito monstrare cavebis.” (?)

= Amiről beszélsz, ujjaddal ne bizonyítsd. (Ne hadonássz, a taglejtésnek is megvannak a szabályai. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Értsd: Ha a fejedre mutatsz, azt ne az orrodon keresztül tedd!

1788.

„Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.” (Lk 7,47)

= Megbocsátatnak neki bűnei, mivel nagyon szeretett*.

BRAIN STORMING:

**... OK, de mit? Bűnözni?*

1789.

„Rempublicam duabus rebus contineri dixit, proemio et poena.” (Cicero)
= A köztársaságot két dolog tartja össze: a jutalmazás és a büntetés.

BRAIN STORMING:

És a sok, nyálas nyelvből készült kötelék.

1790.

„Remum ducat, qui nil didicit.” (?)
= Menjen el evezősnek (vagy utcaseprőnek), ha mást nem tanult.

BRAIN STORMING:

Vagy, ha a tanulmányai fabatkát sem érnek!

1791.

„Repente dives nemo factus est bonus.” (?)
= A hirtelen meggazdagodott ember ritkán lesz jobb. (Középkori mondás.)

BRAIN STORMING:

Éppúgy, ahogy a hirtelen elszegényedett sem!

1792.

„Repetitio est mater studiorum.” (?)
= Ismétlés a tudás anyja.

BRAIN STORMING:

*A gyereket pedig, aki sokat ismételi, az apja nem b*szogatja.*

1793.

„Rerum omnium magister usus.” (Caesar)
= Minden dolog tanítómestere a gyakorlás.

BRAIN STORMING:

Értsd: Csak a gyakorlás tesz mesterré!

1794.

„Rerum vocabula immutabilia, hominum mutabilia.” (Ulpianus, Jogi axióma)
= A dolgok neve változatlan, az embereké változik.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: „Ma is az a nevem, mint tegnap, de ma már más ember vagyok!”

1795.

„Res est magna tacere.” (Martialis)
= Nagy dolog a hallgatás.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Cave tibi ab acquis silentibus.” (?)

= Óvakodj a csendes vizektől (a hallgató embertől)..

1796.

„Res magis est cara, quae censeter mihi rara.” (?)

= A ritka dolog kedvesebb.

BRAIN STORMING:

Ez a fogsorra és a hajra nem igaz.

1797.

„Res nulla consilio nocentior malo.” (?)

= Semmi sem ártalmasabb, mint a rossz tanács.

BRAIN STORMING:

Minden rossz tanács jó tanácsként kezd.

1798.

„Res perit domino.” (?)

= A dolog a gazda kárára vész el. (A római jog alaptétele, mely szerint valamely dolog elvesztéséből származó kár a tulajdonos kára, nem az elvesztőé. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És ha a gazda szolgája életét veszti?

1799.

„Res sacra non accipit aestimationem.” (Ulpianus)

= A szent dolgoknak nincs pénzübeli értéke. (Kívül esnek a közönséges kereskedelmen. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vagyis – az Isten pénze nem elég rá!

1800.

„Res severa est verum gaudium.” (Seneca)

= Az igazi öröm komoly dolog.

BRAIN STORMING:

A káröröm pedig már annyira, hogy az már súlyos.

1801.

„Ridendo dicere verum.” (Horatius)

= Nevetve mondani meg az igazat. (Mások hibáit eredményesebben tehetjük szóvá, ha azokat humoros formában közöljük. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Persze nem úgy, hogy a hibázó környezete röhög a hibázón!

No.2.:

Vesd össze:

„Ludere non laedere.” (?)

= A tréfával ne sértegezzünk.

1802.

„Ridentem dicere verum, quid vetat?” (?)

= Ki tiltja meg, hogy nevetve megmondjuk az igazságot?

BRAIN STORMING:

És azt ki tiltja meg, hogy ezért nevetve felkoncoljanak?

1803.

„Roganti melius quam imperanti pareas.” (Publ. Syrus)

= Inkább annak engedelmeskedj, aki kér tőled valamit, mint annak, aki parancsol.

BRAIN STORMING:

Vesd össze, röviden: „Parancsolj, kérlek!”

1804.

„Roma caput mundi.” (Lucanus)

= Róma a világ feje.

BRAIN STORMING:

Amitől nem a hal, hanem a világ bűzlött!

1805.

„Roma locuta, causa finita est.” (Szent Ágoston)

= Róma döntött, a vitának vége. (A pápa legfőbb tekintélye ellen nincsen fellebbezés. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Iurare in verba magistri.” (Horatius – Seneca)

= A mester szavaira esküdni. (Nagy emberek tekintélyére való hivatkozás, ha hiányoznak a tárgyi bizonyítékok. Valójában nem azt kell nézni, hogy ki mondta, hanem, hogy mit mondott. – a szerk.)

„Amicus Plato, sed magis amica veritas.” (Arisztotelész)

= *Plato (a nagy görög bölcs) a barátom, de még jobb barátom az igazság. (Nem az számít, hogy ki mondta, hanem hogy mit mondott. – a szerk.)*

1806.

„Saepe cadit quercus, quae vento firma resistit.” (?)

= *Gyakran kidől a tölgyfa is, pedig a szélnek keményen ellenáll.*

BRAIN STORMING:

A tölgyfa nem dől ki „gyakran”, hanem csak egyszer... aztán már nem.

1807.

„Saepe dat una dies, quod totus denegat annus.” (?)

= *Gyakran egy nap alatt megkapjuk azt, amit egy évig hiába vártunk.*

BRAIN STORMING:

No de, ha egy nap alatt megkapjuk egy év hiábavaló várakozás után, akkor mégiscsak vártunk rá!

1808.

„Saepe decipimur specie recti.” (Horatius)

= *Gyakran becsap bennünket a jónak látszata.*

BRAIN STORMING:

Akárcsak a rossznak látszata is lehet az, ami gonoszságra sarkall.

1809.

„Saepe est etiam sub palliolo sordido sapientia.” (Cecilius)

= *Szegényes ruha alatt is rejtőzhet bölcsesség.*

BRAIN STORMING:

Egyetemi vizsgatapasztalat, hogy minél szegényesebb egy vizsgázó lányhallgató ruha mérete, annál bölcsebbnek tűnik a férfi vizsgáztatók szemében. (Esetleges magyarázat lehet erre az átmenetileg átrendeződő vérkeringés hatása az intellektusra.)

1810.

„Saepe fit, ut catulus det maxima vulnera parvus.” (?)

= *Gyakran előfordul, hogy egy kiskutya harap meg a legfájóbban.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Mert arra nem számítunk.

No.2.:

A nagykutya támadása annyi stresszhormont szabadít fel, hogy az képes elfedni a fájdalmat.

1811.

„Saepe malum petitur, saepe bonum fugitur.” (?)

= Gyakran a rosszat kívánjuk, a jót elmulasztjuk.

BRAIN STORMING:

„Jó napot kívánok!” – üdvözölte a fegyőr az aznap kivégzendő rabot.

1812.

„Saepe nihil inimicius homini, quam sibi ipse.” (Cicero)

= Gyakran az ember önmagának a legnagyobb ellensége.

BRAIN STORMING:

A skizofrénia fogalma az első tükörkép óta létezhet. Ha az ember valami kellemetlent okoz magának, hajlamos ezt a tükörképére kenni!

1813.

„Saepe summa ingenia in occulto latent.” (Plautus)

= A legnagyobb elmék sokszor rejtettségben élnek (ismeretlenek maradnak – a szerk.).

BRAIN STORMING:

... és halnak meg!

1814.

„Saepe suos mores homo mutat propter honores.” (?)

= Az új hivatal gyakran megváltoztatja az ember erkölcsét.

BRAIN STORMING:

Mert sokszor így működik a képlet: „Új élethelyzet = új erkölcs”.

1815.

„Saepe tacens vocem verbaque vultus habet.” (Ovidius)

= Gyakran, amikor hallgatunk, az arcunk (a tekintetünk) beszél.

BRAIN STORMING:

Ha valaki ki akar valamit olvasni a tekintetünkből, az ki is olvassa!

1816.

„Salix flectitur, sed non frangitur.” (?)

= A fűzfa meghajlik, de nem törik.

BRAIN STORMING:

... gyakran éppen ezért vágják ki!

1817.

„Salus animarum suprema lex.” (X. Pius pápa)

= A lelkek üdve a legfőbb törvény.

BRAIN STORMING:

Mivel a naivak ezzel zsarolhatók és manipulálhatók leginkább!

1818.

„Sanguinis effusione.” (Zsid 9,22)

= Saját vérének kiontásával. (Catanzaro olasz város címerének jelmondata, utalva arra az eseményre, amikor V. Károly 1528-ban elfoglalta a várost. – A liturgiában is szerepel hasonló kijelentés: „Sine sanguinis effusione non fit redemptio.” = Vérontás nélkül nincs megváltás. – Ez utalás Krisztus keresztdozatára. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

(No comment.)

1819.

„Sanguis martyrum semen christianorum.” (?)

= A vértanúk vére a keresztények termékeny vetése.

BRAIN STORMING:

(No comment.)

1820.

„Sanior esse potes, si cum moderamine potes.” (?)

= Egészségesebb lehetsz, ha mértékletesen iszol.

BRAIN STORMING:

De mit ér az egészség részegítő vidámság nélkül?

1821.

„Sapientem nec secunda evehant, nec adversa demittunt.” (Seneca)

= A bölcs embert a szerencse nem kényezteti el, a kellemetlenség pedig nem töri le.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: Brain Storming relativisztikus előny-hátrány törvény: Aminek van előnye, annak van hátránya; aminek van hátránya, annak van előnye.

1822.

„Sapientis est consilium mutare in melius.” (?)

= A bölcs ember a véleményét nem restelli jobbra megváltoztatni.

BRAIN STORMING:

Az okos ember azonban nem restell kitalálni egy jobb magyarázatot a véleménye alátámasztására.

1823.

„Saule, Saule, quid me persequeris?” (Ap Csel 9,4)

= Saul, Saul, miért üldözöl engem? (A pálfordulás megkapó jelenete a damaszkuszi úton. Itt lett Saulusból – saulból, az üldözőből – Paulus, Pál – a legnagyobb hithirdető. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

No.1.:

„Rerum vocabula immutabilia, hominum mutabilia.” (Ulpianus, Jogi axióma)

= A dolgok neve változatlan, az embereké változik.

No.2.:

A Saulus helyett a Saurus talán pontosabb lett volna.

1824.

„Scientia nihil aliud est quam veritatis imago.” (Vergilius)

= A tudomány a valóság mása.

BRAIN STORMING:

A hitvilág pedig a „de jó lenne” fantáziálásé.

1825.

„Scindere glaciem.” (?)

= Jeget törni. (Utat mutatni másoknak. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Úgy, hogy ugrálunk rajta?

1826.

„Scire volunt omnes, studiis incumbere pauci.” (?)

= Sokan szeretnének tudni – de csak kevesen akarnak tanulni.

BRAIN STORMING:

Értsd: Aki tanul, az tudni is akar. Aki csak azt akarja, hogy tanítsák, az csak tudni akar.

1827.

„Scribimus indocti, doctique poemata passim.” (Horatius)

= Egyaránt verseket ír nálunk, tanult s tanulatlan. (Muraközy Gyula fordítása.)

BRAIN STORMING:

És verskritikust játszik nálunk, tanult és tanulatlan.

1828.

„Scriptum est: Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.” (Mt 4,4)

= *Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából* származik.*

BRAIN STORMING:

Ezért van a kereszténységnek szájszaga.

1829.

„Semel in anno licet insanire.” (Horatius)

= *Egyszer egy évben szabad bolondságot is csinálni.*

BRAIN STORMING:

És másból bolondot csinálni?

1830.

„Semel malus semper praesumitur esse malus.” (Reg. iuris 8.)

= *Akit egyszer becstelennek mondtak, arról feltételezik, hogy az is marad.*

BRAIN STORMING:

Értsd: Jó az állandó bűnbak a háznál!

1831.

„Semel scriptum, decies lectum.” (?)

= *Amit egyszer leírunk, tízszer olvassuk el.*

BRAIN STORMING:

Leírás előtt azonban tízszer gondoljuk át!

1832.

„Semper avarus eget.” (Horatius)

= *A fősvény mindig szűkölködik.*

BRAIN STORMING:

Aki szűkölködik, annak fősvénykednie kell.

1833.

„Semper consilium tunc deest cum opus est maxime.” (Publ. Syrus)

= *A jó tanács mindig akkor hiányzik, amikor a legnagyobb szükség lenne rá.*

BRAIN STORMING:

Bármely tanács jó tanács lehet, ha éppen nincs szükség rá.

1834.

„Semper homo bonus tyro est.” (Martialis)

= A jó ember mindig kezdő marad.

BRAIN STORMING:

Azonban nem minden kezdő jó ember!

1835.

„Semper honos, nomenque tuum laudesque manebunt.” (Vergilius)

= Híred, neved, dicsőséged nem felejtik el soha.

BRAIN STORMING:

... legfeljebb honorálni!

1836.

„Semper necessitas probandi incumbit illi qui agit.” (Martialis)

= A bizonyítási teher mindig arra hárul, aki valamit követel, vagyis a felperesre.

BRAIN STORMING:

= Ha akarsz valamit, meg kell tudnod indokolni, hogy miért.

1837.

„Semper salvaris, si post crimen lacrimaris.” (?)

= Mindig kegyelmet, bocsánatot nyersz, ha bűnödöt megsíratod.

BRAIN STORMING:

... a sértettől nem biztos.

1838.

„Senatores boni viri, senatus autem mala bestia.” (?)

= A szenátorok (egyenként) jó emberek, a szenátus (együttesen) azonban vadállatok gyűlekezte.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Populi imperium iuxta libertatem, paucorum dominatio regiae libidini prior est.” (Tacitus)

= Egy demokratikus kormány szabadságot jelent, a kevesek uralma közelebb áll a zsarnoksághoz.

1839.

„Senectus est natura loquator.” (?)

= Az öregember a természetétől fogva kissé fecsegő.

BRAIN STORMING:

Messziről jött ember, gyerek és öreg, azt mond, amit akar.

1840.

„Senectus incipit a pedibus.” (?)

= Az öregség a lábaknál kezdődik. (Nehezebb lesz a járás. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mégis az ősz hajszálaktól tartanak sokan.

1841.

„Senectus ipsa morbus.” (Terentius)

= Már maga az öregség is betegség. (Sok kellemetlenséggel jár együtt. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Egy gyógyszer van rá – a fiatalság és a fiatalosság!

1842.

„Sero mulant Dei molae.” (?)

= Isten malmai lassan örölnék. (De örölnék! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Bizony – az idegeinket!

1843.

„Sero venientes male sedentes.” (?)

= A későn jövők rosszabb helyre kerülnek.

BRAIN STORMING:

A helyszínelőkre ez nem vonatkozik.

1844.

„Sero venientibus ossa.” (?)

= A későn jövőknek már csak a csontok jutnak.

BRAIN STORMING:

Vagy azok, akik a csontokat hagyták!

1845.

„Si alteram talem victoriam reportavero, mea erit perniciēs.” (Ezt Pyrrhus mondotta, egy megnyert csata után. Élt: Kr.e. 279 körül. – a szerk.)

= Még egy ilyen győzelem és akkor el vagyok veszve! (Lásd: Pirruszi győzelem... – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Nem éri meg semmilyen győzelem, amit úgy értünk el, hogy nem élveztük magát a harcot!

1846.

„Si curiam curas, pariet tibi curia curas.” (?)

= Ha gyakran keresed fel a hivatalt (bíróságot), ad neked a hivatal bőséges bosszúságot.
(Latin szójáték.)

BRAIN STORMING:

Ha sokat foglalkozol a politikával, a politika is elkezd foglalkozni veled!

1847.

„Si cor non orat, sine fructu lingua laborat.” (?)

= Ha a szív nem imádkozik, hiába fárad a nyelv.

BRAIN STORMING:

A seggnyaláshoz azonban nem elvárás, hogy szívből csinálja az ember.

1848.

„Si cupias pacem, linguam composce loquacem.” (?)

= Ha békében akarsz élni, fékezd meg csacsogó nyelved.

BRAIN STORMING:

... és készülj a háborúra.

1849.

„Si duo faciunt idem, non est idem.” (?)

= Ha ketten ugyanazt is teszik, az mégsem ugyanaz.

BRAIN STORMING:

Amikor egy férfi és egy nő lefeksznek egymással, ezt mindketten teljesen más okból teszik.

1850.

„Si facis ingressum, studeas sic esse modestus, ut post discessum de te sit rumor honestus. 2 (?)

= Ha valahová belépsz, légy szerény, hogy távozásod után jó híred maradjon.

BRAIN STORMING:

... és hogy ne nagyon gyanakodjanak rád!

1851.

„Si fecisti, nega!” (?)

= Ha te tetted is, tagadd! (Másnak kell bizonyítani az ellenkezőjét. – De a beismerés enyhítő körülmény. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mivel:

No.1.:

„Confessio est regina probationum.” (Jogi axióma)

= *A bűn beismerése a bizonyítási eljárás királynője.*

... és No.2.:

„Quod semel placuit amplius displicere non potest.” (Reg. iuris 21.)

= *Amit egyszer önként beismertünk, többé nem tagadhatjuk.*

1852.

„Si fore vis sanus, abluere saepe manus.” (Salerno iskolája, Orvosi axióma)

= *Ha egészséges kívánsz maradni, gyakran moss kezed.*

BRAIN STORMING:

De nem úgy, hogy „Én mosom kezeim!”.

1853.

„Si natura negat, facit indignatio versum.” (Juvenalis)

= *Ha a tehetség hiányzik, a bosszúság farag verseket.*

BRAIN STORMING:

Az igazi profi az, aki indulatok nélkül is profi.

1854.

„Si non caste, saltem caute.” (?)

= *Ha nem élhetsz tisztán, legalább ne csinálj botrányt.*

BRAIN STORMING:

Ha pedig botrányt csinálsz, azt csináld rendesen!

1855.

„Si pace frui volumus, bellum gerendum est, si bellum omittimus, pace nunquam fruemur.” (Cicero)

= *Ha békében akarunk élni, fel kell fegyverkeznünk, mert ha letesszük a fegyvert, sohasem lesz békénk.*

BRAIN STORMING:

A béke nem másból ered, mint a háborúval való fenyegetésből és a fenyegetettség érzéséből.

1856.

„Si pauper fueris, a multis despiceris; sed dare si poteris, tunc multum carus haberis.”

(?)

= *Ha szegény vagy, lenéznek; ha azonban adakozol, akkor nagyon kedves leszel.*

BRAIN STORMING:

De csak azoknak a szemében, akiknek adakozol, vagy azokéban, akik remélik, hogy majd nekik is adakozol.

1857.

„Si qua voles apte nubere, nube pari.” (Ovidius)

= Szerencsés házasság, egyenlő felfogású és szellemű felek között jön létre. (Rangon aluli házasság ritkán sikerül. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

És rendszerint ellentétes nemiségűek között.

1858.

„Si quid agis, prudenter agas, et respice finem.” (Aesopus)

= Bármit teszel is, okosan járj el és gondoldj a dolog végére. (Ti. hogy mi lesz az eredménye? – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vagy: mielőtt teszel valamit, gondolkodj és járj a dolog végére okosan!

1859.

„Si quietem malis, duc uxorem parem.” (Quintilianus)

= Ha jó házasságban akarsz élni, hozzád hasonló felfogású nőt vegyél feleségül.

BRAIN STORMING:

A tapasztalat azt mutatja, hogy a többség ebből csak a „hozzád hasonlót” szokta megfogadni, ill. elérni.

1860.

„Si quis amat Christum, mundus non diligit istum.” (?)

= Aki Krisztust szereti, azt a világ nem kedveli.

BRAIN STORMING:

Nem csoda – az elsőszülött sosem kedveli a kistestvéreket!

1861.

„Si quis damnabit, quod primitus ipse probavit, talis laudator levitatis habetur amator.” (?)

= Aki elítéli azt, amit előbb még dicsért, az igen gyenge fajsúlyú személy.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Propositum mutat sapiens, et stultus inhaeret.” (Petrarca)

= A bölcs megváltoztatja a véleményét, az ostoba makacsul ragaszkodik hozzá.

1862.

„Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir: potest enim freno circumducere totum corpus.” (Jak 3,2)

= *Ha valaki nem vétkezik a nyelvével, az tökéletes ember, és képes egész testét is megfékezni.*

BRAIN STORMING:

Aki viszont tudja, hova kell nyalni, annak nem kell tökéletesnek lennie...

1863.

„Si raro faris, doctissimus esse probaris.” (?)

= *Ha ritkán beszélsz, bölcs ember hírében leszel.*

BRAIN STORMING:

De akkor aztán tényleg jókat kell mondanod!

1864.

„Si re priveris, nec nomen habere mereris.” (?)

= *Ha oda a vagyond, hírneved is kárba vész.*

BRAIN STORMING:

Sokak hírneve mindössze abban áll, hogy sok pénze van, amit mások irigyelnek vagy megszereznének.

1865.

„Si te quis laudat, nunquam te gloria fallat! Plus laudatori quam tu tibi credere noli.” (?)

= *Ha valaki dicsér téged, ne tévesszen meg a dicsőség. Inkább higgy magadnak, mint a dicsérőnek.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Qui se ipsum laudat, cito derisorem invenit.” (Publ. Syrus)

= *Aki magát dicséri, hamarosan kinevetik.*

1866.

„Si tibi amicum, nec mihi inimicum.” (?)

= *Ha neked kellemes, nekem sem kellemetlen.*

BRAIN STORMING:

Íme a szado-mazochizmus jelszava!

1867.

„Si tibi concurrunt duo turpia, dilige neutrum; sed quod turpe minus, delige: Beda docet.” (?)

= *Két rossz közül a kisebbiket kell választani... (Beda Venerabilis)*

BRAIN STORMING:

És két jóból mindkettőt választani?

1868.

„Si tibi copia, si sapientia formaque detur, sola superbia destruit omnia, si comitetur.” (?)

= Ha gazdagság, ész és szép külső az osztályrészed, a gőg mindhármát tönkretelheti, ha együtt jár velük.

BRAIN STORMING:

Persze, ez akkor már egy cseppet sem fog érdekelni.

1869.

„Si transire velis maris undas, utere velis.” (?)

= Ha át akarsz kelni a tenger hullámain, használd a vitorlákat.

BRAIN STORMING:

Persze, nem árt alá egy hajó is!

1870.

„Si unus ceciderit, ab altero fulcietur, vae soli: quia cum ceciderit, non habet sublevantem se.” (Préd 4,10)

= Ha elestek, egyik a másikat felsegítheti. De jaj, a magányosnak: ha elesik, nincs senki, aki felsegítené!

BRAIN STORMING:

De olyan sincs, aki szándékosan felbuktatható.

1871.

„Si videris hominem longum et sapientem glorifica Deum omnipotentem.” (?)

= Ha túlságosan magas és egyúttal okos embert látsz, dicsérd érte a mindenható Istent.*

(Ennek egy másik változata: „Homo longus raro sapiens, sed si sapiens, valde sapiens.” (?)

= A nagyon magas ember ritkán okos**, de ha okos, akkor nagyon okos. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**És ha a túl magas nem okos, azért nem jár Istennek kritika?*

***A többi, nem okos magashoz képest.*

1872.

„Si vis pacem, para bellum.” (Vegetius)

= Ha békét akarsz, készülj a háborúra.

BRAIN STORMING:

Ha háborút akarsz, ne készülj a háborúra.

1873.

„Si vitare potes, ne plurima pocula potes.” (?)

= *Ha teheted, ne igyál sok bort. (Latin szójáték.)*

BRAIN STORMING:

... egyszerre?

1874.

„Si vultis nihil timere, cogitate omnia esse timenda.” (Seneca)

= *Ha semmitől sem akartok félni, akkor mindentől félnetek kell.*

BRAIN STORMING:

A félelem is megoszlik a környező világon! Vagy egyvalamitől félnek nagyon, vagy sok mindentől egy kicsit!

1875.

„Sibi servire gravissima est servitus.” (Seneca)

= *Önmagunk szolgálata a legnagyobb szolgaság.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Önmagunk ellen küzdeni a legnagyobb küzdelem, és önmagunkat legyőzni a legnagyobb győzelem.” (Galileo Galilei)

1876.

„Sic ego nec sine te, nec tecum vivere possum.” (Ovidius)

= *Sem nélküled, sem veled nem tudok élni.*

BRAIN STORMING:

... *Elveszlek hát feleségül!*

1877.

„Sic est vulgus; ex veritate pauca, ex opinione multa aestimat.” (Cicero)

= *Ilyen a tömeg: az igazságból keveset fog fel, a híresztelésekből pedig sokra következtet.*

BRAIN STORMING:

Az átlagember nem tanulni és gondolkodni szeret, hanem a fantáziálását megmagyarázni tudni.

1878.

„Sic fac omnia, tanquam spectet aliquis.” (Seneca)

= *Mindent úgy csinálj, mintha valaki figyelne.*

BRAIN STORMING:

Mindenkit úgy figyelj, mintha csinálna valamit.

1879.

„Sic fuit, est et erit: similis similem sibi quaerit.” (?)

= Így volt, így van és így lesz mindig: hasonló a hasonlót keresi.

BRAIN STORMING:

A Sors azonban rendszerint fittyet hánny erre.

1880.

„Sic volo, sic iubeo, stat pro ratione voluntas.” (Juvenalis)

= Így akarom, így parancsolom. Hogy miért? Mert így akarom!

BRAIN STORMING:

Vesd össze: Úgy lesz, ahogy lesz... Miért? Mert csak!

1881.

„Sicut canis ad vomitum.” (?)

= A kutya sokszor megeszi azt, amit előbb kiakadt. (Olyan emberről mondják e hasonlatot, aki minden fogadkozása ellenére visszaesik előző szenvedélyébe. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A legtöbb kutya azonban ügyel arra, hogy lehetőleg a saját hányadékát egye meg.

1882.

„Silent leges inter arma.” (Cicero)

= Háborúban szünetelnek a törvények. (Törvényen kívüli állapotok uralkodnak. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Tévedés – a háborúhoz a békeidőkben hozott törvények vezetnek.

1883.

„Simia in pelle leonis.” (Lucianus)

= Oroszlánbőrbe öltözött majom (magát nevetségessé tevő, szájhős – a szerk.).

BRAIN STORMING:

Mégiscsak jobb, mint egy majombőrbe bújt oroszlán!

1884.

„Simia simia est, etiamsi aurea gestet insignia.” (?)

= A majom majom marad akkor is, ha aranyjelvényeket visel.

BRAIN STORMING:

Az ember ember marad, még akkor is, ha az aranyjelvényeit irigyelve le is „majmozzuk”.

1885.

„Similia similibus contraria contrariis curantur.” (?)

= Hasonló bajokat hasonló módon, az ellenkezőket ellenkező módon lehet gyógyítani. (A homoeopathia megalapítójának, Hahnemannnak a jelmondata. Többen Hyppokratésznek tulajdonítják. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Contraria contrariis curantur.” (Orvosi axióma)

= Az ellentétes dolgokat ellentétes módon gyógyítják. (Klasszikus orvosi tanács ez a homoeopathia ellen: „similia similibus curantur...”)

1886.

„Similis simili gaudet.” (?)

= Hasonló a hasonlónak örül.

BRAIN STORMING:

Addig örülj, míg a tükörből saját magad néz vissza rád.

1887.

„Sine me nihil potestis facere.” (Jn 15,5)

= Nélkülem semmit sem tehettek. (Jézus szavai.)

BRAIN STORMING:

Értsd: „Fogjatok rám mindent – úgysem léteztem!”

1888.

„Sine pennis volare haud facile est.” (Plautus)

= Szárnyak nélkül nehéz repülni.

BRAIN STORMING:

Az ember még szárnyakkal sem tudna önerejéből.

1889.

„Sine sanguinis effusione non fit remissio.” (Zsid 9,11-14)

= Vérontás nélkül nincs bűnbocsánat. (Áldozat nélkül nincs kibontakozás. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Alteri semper ignoscito, tibi ipsum nunquam.” (Seneca – Pub. Syrus)

= Másoknak mindig bocsáss meg, de magadnak soha.

„Humanum amare est humanum autem ignoscere est.” (Plautus)

= *Emberi dolog a szeretet. Emberi dolog a megbocsátás is.*

„Ignoscas aliis multa, nihil tibi.” (Ausonius)

= *Másnak sokat bocsáss meg, magadnak ellenben semmit.*

„Ignoscito saepe alteri; nunquam tibi.” (Publ. Syrus)

= *Könnyen bocsáss meg másoknak, magadnak azonban soha.*

1890.

„Sinite parvulos, venire ad me.” (Mt)

= *Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket! (Jézus szavai.)*

BRAIN STORMING:

És így maradtak a hívők életfogytig gyerekek agyilag.

1891.

„Sit non doctissima coniux.” (Martialis)

= *Nem jó, ha a feleség túlságosan okos. (Mert teljesen hatalmában tartja férjét, s még le is nézi. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

... Ha túl okos lenne a nő, nem lenne feleség. Ha mégis feleség, akkor a férj nem az?

1892.

„Sit pia, sit prudens, pulchra, pudica, potens, quae habeat ista, non est millibus una.” (?)

= *A nő legyen jámbor, okos, szép, szemérmetes, gazdag, – aki ilyent keres, jó, ha talál ezer közül egyet. (Középkori erény-lista. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A mai szinglik többsége ilyen – éppen ezért szingli!

1893.

„Sit piger ad poenam princeps, ad praemia velox.” (Ovidius)

= *A fejedelem a büntetésben megfontolt, a jutalmazásban pedig gyors legyen.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Értsd: Büntetni ésszel, jutalmazni ész nélkül?

No.2.:

Méltatlan ember jutalmazása büntetés másoknak.

1894.

„Sit (stat) pro ratione voluntas.” (?)

= *Az érzékszervek helyett döntsön az akarat.*

BRAIN STORMING:

Ez akár a HIT alaptétele is lehetne!

1895.

„Sit tenuis pastus, si tu vis vivere castus.” (?)

= Szerény kosztón élj, ha tisztán akarsz élni.

BRAIN STORMING:

... Mert keveset kell majd mosogatnod!

1896.

„Societas leoniana.” (Aesopus)

= Oroszlán-szövetség. (Olyan szövetség, ahol csak az egyik fél húzza a hasznát, a többinek semmi sem jut. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az egyik a hasznát húzza, a másik az igát.

1897.

„Socius mei socii – socius meus non est.” (?)

= Az én barátom barátja – nem az én barátom.

BRAIN STORMING:

Miképpen az én gyereke gyereke sem az én gyereke – ám az én adósom adója az én adósom is!

1898.

„Sol lucet omnibus.” (?)

= A Nap mindenkinek süt.

BRAIN STORMING:

A Nap igazságos – nem olyan, mint Isten.

1899.

„Sola virtus praestat gaudium perpetuum.” (Seneca)

= Csak az erény nyújt állandó boldogságot.

BRAIN STORMING:

Akkor vajon miért bosszankodik az erényes ember, ha az erénytelenek kihasználják az erényeit?

1900.

„Solet cibus, cum sumitur, tacitos efficere, potus loquaces.” (Macrobius)

= Amikor eszünk, hallgatunk, – ha borozgatunk, beszédessé válunk.

BRAIN STORMING:

Praktikusabb lenne egy olyan illemszabály, miszerint amikor eszünk, nyugodtan beszélges-sünk, csak ne a másik száját nézzük! Ha így tennénk, nem zavarna a többiek csámcsogása sem.

1901.

„Spe enim salvi facti sumus. Spes autem quae videtur, non est spes: nam quod videt quis, quid sperat?” (Róm 8,24)

= Mert megváltásunk még reménybeli. Az a remény viszont, amit már teljesedni látunk, többé nem remény. Amit valaki lát, azt reméli?

BRAIN STORMING:

Ezért reklámozza magát úgy a lottó, hogy „Ha neki telitalálatosa lehetett, nekem miért ne lehetne?”.

1902.

„Spectatum veniunt, veniunt spectentur ut ipsae.” (Ovidius)

= Nézelődni jönnek (ti. az asszonyok – a szerk.), hogy őket is nézzék.

BRAIN STORMING:

A mai plázák lényege, hogy a kirakat mindkét oldalán megvásárolható dolgok vannak.

1903.

„Spem pretio emere.” (?)

= Reményt pénzen venni. (Lottózni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

A sok pénzért vásárolt remény is csak remény marad!

No.2.:

Pénzért nem kaphatunk szerencsét, legfeljebb lehetőséget.

1904.

„Spes est ultimum adversarum rerum solatium.” (Seneca)

= Szerencsétlen helyzetben a remény az utolsó vigasz.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Fallitur augurio spes bona saepe suo.” (Ovidius)

= Sok embert reménye gyakorta megvárakoztat és csalódottá tesz.

1905.

„Spes famae solet ad virtutem impellere multos.” (Palingenius)

= A hírnév utáni vágy sokakat szokott erényes életre sarkallni.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Sokan dicsekszenek nagy tetteikkel, noha a nagy tettek mögött többnyire pusztán a véletlen, nem pedig valamely nagy szándék rejlik.” (Rochefoucauld)

1906.

„Stare diu nec vis poterit, nec honor neque forma.” (?)

= Sem a hatalom, sem a dicsőség, sem a szépség nem tart sokáig.

BRAIN STORMING:

Semmi sem tartós, amiért küzdeni kell – de igazán küzdeni csak a fentiekért érdemes.

1907.

„Stat crux dum volvitur orbis.” (?)

= Áll a kereszt, míg forog a világ. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Ezt a jelmondatot még Kolumbusz előtt nem hangoztatta a kereszténység!

1908.

„Stat magni nominis umbra.” (Lucanus)

= Nagy embereknek megmarad az árnyéka (az emléke) haláluk után is. (Nagy fának nagy az árnyéka. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A kereszténység keresztje sokáig vetett árnyékot a világra.

1909.

„Stat sua cuique dies: breve et irreparabile tempus omnibus est vitae.” (Vergilius)

= Mindenkinél meg vannak számlálva a napjai: rövid és megismételhetetlen mindenki élete.

BRAIN STORMING:

Vesd össze: <http://www.deathclock.com/>

1910.

„Statim debetur quod sine die debetur.” (Dig.)

= Ha nincs határidő kiszabva, azonnal ki kell fizetni a tartozást.

BRAIN STORMING:

Hogyan? – Hát nem azért kértem kölcsönt, hogy majd KÉSŐBB adjam meg?

1911.

„Stilus virum arguit.” (?)

= A stílus elárulja az embert.

BRAIN STORMING:

De csak akkor, ha az illető őszinte.

1912.

„Strenua inertia.” (?)

= *Lázás semmittevés.*

BRAIN STORMING:

Jogos – aki lázas, minek serénykedjen?

1913.

„Stulti qui crescunt, stulti sunt, quando senescunt.” (?)

= *Aki fiatalon ostoba, öreg korában is ostoba marad.*

BRAIN STORMING:

No.1.:

Vesd össze:

„Quae peccamus iuvenes, ea luimus senes.” (?)

= *Amit fiatalon vétettünk, azért öregkorunkban lakolunk.*

No.2.:

Az ostobaság alól még az életkor sem ad felmentést.

1914.

„Stultorum infinitus est numerus.” (Petrarca)

= *Az ostobáknak se szeri, se száma.*

BRAIN STORMING:

Manapság hasonlóképpen, csak ma iskolázottak az ostobák.

1915.

„Stultum facit fortuna quem vult perdere.” (Publ. Syrus)

= *A szerencse ostobává teszi azt, akit el akar veszíteni.*

BRAIN STORMING:

De ha már el akarja veszíteni, miért teszi szerencsésé?

1916.

„Stultus nil credit, nisi quod visu sibi cedit.” (?)

= *Az ostoba csak saját szemének hisz.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Oculos habent et non vident.” (Zsolt, 113)

= *Van szemük, de nem látnak.*

1917.

„Sua cuique nocet stultitia.” (?)

= Mindenkinnek a saját butasága okoz kárt.

BRAIN STORMING:

No.1.:

Kivéve azokat, akik bármiért felelősséget vállaltak.

No.2.:

Kivéve a gyerekeket, és azokat, akik szeretnek másokat, vagy rá vannak szorulva másokra.

1918.

„Suae quemque fortunae maxime poenitet.” (?)

= Senki sincs sorsával megelégedve.

BRAIN STORMING:

Ez legfőképp abból tudható, hogy kritizálja mások sorsát.

1919.

„Suavis laborum est praeteritorum memoria.” (Cicero)

= Régi bajokra, gondokra szívesen emlékezünk vissza.

BRAIN STORMING:

Hasonlóképpen ahhoz, hogy szívesen gondolunk és foglalkozunk mások aktuális bajaival, gondoljaival.

1920.

„Sub lege libertas.” (?)

= A szabadság a törvényes rendben biztosítható.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Summum ius, summa iniuria.” (Cicero)

= A túlzott szigor, vagyis a törvény betűjéhez való makacs ragaszkodás sokszor súlyos jogtalanság.

1921.

„Sublata causa tollitur effectus.” (Jogi axióma)

= Az ok megszűnésével megszűnik az okozat is.

BRAIN STORMING:

Szegényes gondolkodás az, amely azt feltételezi, hogy egy okozathoz csak egy ok vezethet.

1922.

„Sufficit diei malitia sua.” (?)

= *Elég a napnak a maga baja.*

BRAIN STORMING:

De az ember attól ember, hogy a más a holnap szempontjából ítéli meg!

1923.

„Sum, ergo bibo – bibo, ergo sum.” (?)

= *Vagyok, tehát iszom – iszom, tehát vagyok. (Régi vendéglősi felírás. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Nem azért vagyok, hogy igyak, de ha már vagyok – iszok!

1924.

„Summae opes inopia cupiditatum.” (Seneca)

= *Az a leggazdagabb ember, aki kevéssel is beéri.*

BRAIN STORMING:

Fura, hogy miért mindig olyan tanfolyamok indulnak, hogy „Hogyan legyünk gazdagok?”, és nem olyanok, hogy „Hogyan legyünk képesek elviselni a szegénységet?”.

1925.

„Summum cape et medium habebis.” (?)

= *Törekedj a legmagasabbra, s eléred legalább a középszerűt.*

BRAIN STORMING:

Ha eléred a legmagasabbat, majd fikázhatod a középszerűt – ám, ha mégsem éred el, akkor a legmagasabb fokon állókat kritizálhatod, mondván, hogy biztosan csalt, stb.

1926.

„Summum ius, summa iniuria.” (Cicero)

= *A túlzott szigor, vagyis a törvény betűjéhez való makacs ragaszkodás sokszor súlyos jogtalanság.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Sub lege libertas.” (?)

= *A szabadság a törvényes rendben biztosítható.*

1927.

„Sumpto gratis equo non os spectare memento.” (?)

= *Ajándék lónak ne nézz a szájába (vagyis ne nézd a fogát – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

Ha belenéznél, és nem tetszene az, amit látsz, akkor csinálj belőle ajándék virslit az ajándékozonak.

1928.

„Sunt bona mixta malis.” (?)

= A jóval a rossz is együtt jár. (Nincsen rózsza tövis nélkül. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha fontos is, hogy „De duobus malis, minus est semper eligendum.” = Két rossz közül mindig a kisebbet kell választani.” ... azt se feledjük, hogy a kis rosszal kisebb jó is jár együtt!

1929.

„Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala plura.” (Martialis)

= Vannak jó dolgok, vannak középserű dolgok, de legfőképpen rossz dolgok vannak körülöttünk.

BRAIN STORMING:

Ha „Summum bonum.” (Plautus) = A legfőbb jó. (Maga az Isten.)”, akkor Isten tökéletlen Teremtő.

1930.

„Sunt derisores derisis deteriores, sunt detractores detractis deteriores.” (?)

= Akik mászt kinevetnek, rosszabbak azoknál, akiket kinevetnek. A megszólók a megszóltnaknál is rosszabbak.

BRAIN STORMING:

Ha kinevetem magam, akkor még magamnál is rosszabb vagyok?

1931.

„Sunt magni nominis umbra.” (Lucanus)

= Nagy névnek (embernek) nagy az árnyéka.

BRAIN STORMING:

De a nagy arcnak is!

1932.

„Sunt pueri pueri – pueri puerilia tractant.” (?)

= A gyermekek gyermekek – tehát a gyermekek gyerekesen viselkednek.

BRAIN STORMING:

A felnőttek pedig gyakran csupán nagyobbak, mint a gyermekek.

1933.

„Sunt verba et voces.” (Horatius)

= *Csak szavak és hangok (a cselekedetek hiányoznak – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„A hit hallásból van.” (Róm,10:17)

1934.

„Superfluum non est, quod ad declarationem ponitur.” (Jogi axióma)

= *Nem felesleges az, amit a nyilatkozathoz kapcsolnak.*

BRAIN STORMING:

Mindig az apró betűs részben van a lényeg – éppen ezért apró betűs.

1935.

„Surdo canere.” (?)

= *Siketnek énekelni. (Hasztalan munkába kezdeni. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Értsd: hívőknek érvelni.

1936.

„Tacent satis laudant.” (Terentius)

= *Akik hallgatnak, eléggé dicsérnek. (Más alakja: „Cum tacent, clamant.” – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Mivel ennyi dicséretet érdemelsz?

1937.

„Taciturnitas stulto homini pro sapientia est.” (Publ. Syrus)

= *Ostoba embernél a hallgatás már bölcsességnek tűnik.*

BRAIN STORMING:

Az engedelmesség pedig valóságos zsenialitásnak!

1938.

„Tamdiu discendum quamdiu vivas.” (Seneca)

= *Míg élsz, mindig tanulnod kell. (A jó pap holtig tanul. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Ám lehetőleg nem azt, hogyan kell élni!

1939.

„Tanto brevius omne, quanto felicius tempus.” (Plinius)

= A boldog időszak rövidnek tűnik.

BRAIN STORMING:

De csak azért, mert nem várjuk a végét és gondolatban mindig későbbre toljuk.

1940.

„Tantum est tacere verum, quam et falsum dicere.” (Querolus, 1.2.)

= Az igazság elhallgatása hazugság. (Hibázni mulasztással is lehet. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Más meggyanúsítása azzal, hogy elhallgatja az igazságot – rágalom!

1941.

„Tantum scimus, quantum memoria tenemus.” (?)

= Annyit tudunk, amennyit emlékezetünkben megőrziünk.

BRAIN STORMING:

Néha úgy, hogy nem tudjuk, honnan emlékszünk rá, vagy úgy, hogy nem is tudjuk, hogy emlékszünk rá.

1942.

„Tarda fluit pigris, velox operantibus hora.” (?)

= A lustának lassan, míg a dolgozónak gyorsan múlik az idő.

BRAIN STORMING:

Néha ezért nem dolgoztatják a rabokat – hogy hosszabbnak tűnjön a büntetésük.

1943.

„Tarde venientibus ossa.” (?)

= A későn jötteknek már csak a csontok maradnak.

BRAIN STORMING:

...Értsük ezt úgy, hogy a korábban jötteknek a csontjai?

1944.

„Te autem faciente eleemosynam, nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: ut sit eleemoyna tua in abscondito, et Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.” (Mt 6,3-4)

= Te úgy adj alamizsnát, hogy ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb. Így alamizsnád titokban marad és Atyád, aki a rejtekben is lát, megjutalmaz.

BRAIN STORMING:

Milyen hatással van az emberre az, ha arra szólítják föl, hogy a jócselekedetét nemcsak hogy ne kürtölje szét, hanem titkolja is el! Az ilyen ember a rosszcselekedetét pláne el fogja titkolni!

1945.

„Te hominem esse memento!” (?)

= Emlékezzél arra, hogy ember vagy! (A győztes római hadvezérnek ezt mondta a „servus publicus”. – Jó lenne ezt az elvet a modern korban is alkalmazni, s nemcsak hadvezérekre! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

.. És arra is emlékezz, hogy a másik ember is ember!

1946.

„Temeritas est florentis aetatis, prudentia senescentis.” (Cicero)

= A vakmerőség a viruló ifjúságnak, az okosság pedig az öregkornak a sajátja.

BRAIN STORMING:

Az okos öregkornak az is sajátja, hogy vakmerő ifjúság előzte meg, amit sikeresen túlélt.

1947.

„Temperantia est moderatio cupiditatumrationi obsequens.” (Cicero)

= A mértékletesség a vágyak megfékezése az ész irányításával.

BRAIN STORMING:

Ami általában mindig valaki más vágyaira szokott vonatkozni.

1948.

„Tempore felici multi numerantur amici, sed si fortuna perit, nullus amicus erit.” (?)

= Míg boldog vagy, sok a barátod, de ha elhagy a szerencse, nem lesz barátod sem.

BRAIN STORMING:

Másként: Boldogan mindenkit a barátodnak tekintesz, míg balszerencsében úgy érzed függőségbe kerülsz, ha segítséget kérsz.

1949.

„Tempori cedere, idest necessitati parere, semper sapientis est habitus.” (Cicero)

= A kor követelményeinek, vagyis a szükségnek a bölcs ember mindig enged.

BRAIN STORMING:

Minden kornak megvan a maga praktikuma.

1950.

„Tempus edax rerum.” (Ovidius)

= Az idő vasfoga mindent megőröl.

BRAIN STORMING:

De idővel az is csak rozsdásodik.

1951.

„Tempus facit aerumnas leves.” (?)

= Az idő enyhíti a bajokat. (Más alakban: „Tempus omnia sanat.” = Az idő minden sebet begyógyít. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... de csak ha gyógyítod, vagy nem törődsz vele.

1952.

„Tempus in agrorum cultu consumere dulce est.” (Ovidius)

= Kellemes dolog földműveléssel (kertműveléssel) tölteni az időt.

BRAIN STORMING:

... de csak akkor, ha nem az a megélhetésünk.

1953.

„Tempus omnia evelat.” (Tertullianus)

= Az idő mindent felderít, leleplez.

BRAIN STORMING:

Értsd: Az idő számára nincs betyárbecsület.

1954.

„Tempus veritatis filia.” (?)

= Az idő az igazság leánya. (Idővel minden kiderül. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ez a leány is csak olyan, mint a többi lány – kecséget, ígéretet, félrevezet...

1955.

„Terra es et in terram abis.” (?)

= Földből vagy és a földbe térsz vissza. (Temetési szertartás szavai. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ennél még a gólyás mese is jobb!

1956.

„*Testis non est iudicare.*” (Jogi axióma)

= *Tanú nem ítélezhet.*

BRAIN STORMING:

Vagyis – hiába hiszed el, ha látod, nem ítélheted meg?

1957.

„*Timeo hominem unius libri.*” (Aquinoi Szent Tamás)

= *Félj az egykönyvű embertől. (Az olyan, aki kevés dolgot tud, de azt a legnagyobb, kínos aprólékossággal. E kifejezést félművelt, egyoldalú emberre is használják. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„*Hic liber est, in quo quaerit sua dogmata quisque, invenit et pariter, dogmata quique sua.*” (?)

= *Ez az a könyv, amelyben ki-kí a saját igazságát keresi s meg is találja azt. (Mindenki a Bibliára hivatkozik.)*

1958.

„*Timidus vocat se cautum, avarus parcum.*” (Publ. Syrus)

= *A félénk óvatosnak, a zsugori takarékosnak mondja magát.*

BRAIN STORMING:

Az óvatos ne féljen attól, hogy félénknek bélyegzik, a takarékos ne féljen attól, hogy zsugorinak mondják.

1959.

„*Timor Domini principium sapientiae.*” (Péld 1,7)

= *A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.*

BRAIN STORMING:

A Homo Sapiens ezek szerint ‘Homo Theophobians Sapiens’?

1960.

„*Timor non est in caritate, sed perfecta caritas foras mittit timorem.*” (1 Jn 4,18)

= *Aki szeret, abban nincs félelem, a tökéletes szeretet kizárja a félelmet.*

BRAIN STORMING:

Értsd: Az igazán szerelmes ember vakmerő.

1961.

„*Trahit sua quemquem voluptas.*” (Vergilius)

= *Mindenkit saját élvezete (ízlése, gondolata, hajlama – a szerk.) hajt, űz.*

BRAIN STORMING:

Vagy mások élvezetének kielégítése.

1962.

„Trahit sua quemquem voluptas: non necessitas, sed voluptas; non obligatio, sed delectatio.” (Szent Ágoston)

= Mindenkit a saját vágya űz: nem a szükség, hanem a vágy; nem a kötelesség, hanem az élvezet.

BRAIN STORMING:

Így szól a Brain Storming-féle alapvető drive meghatározás is: Mindenkinek a saját pillanatnyi állapota a fontos; mindenki a maga aktuális állapotát veszi kiinduló alapként. (Kissé leegyszerűsítve, vulgáris megfogalmazásban: Mindenki magából indul ki.)

1963.

„Tranquillas etiam naufragus horret aquas.” (Ovidius)

= Aki egyszer hajótörést szenvedett, még a csendes víztől is fél. (Aki egyszer megégette a száját, az aludtjejet is megfújja. Akit a kígyó megment, a gyíktól is fél. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Vesd össze egy francia szólással: „Egyszer nem szokás.”

No.2.:

Az igaz ugyan, hogy ami egyszer már megtörtént, arról bebizonyosodott, hogy megtörténhet, ám semmiféle esemény nem történhet meg kétszer pontosan ugyanúgy.

1964.

„Tranquillo mari quilibet gubernator est.” (Seneca)

= Csendes tengeren bárki lehet kormányos.

BRAIN STORMING:

Egy elsüllyedt hajón pedig mindegy már, hogy ki volt!

1965.

„Transit umbra, sed lux permanet.” (?)

= Az árnyék szertefoszlik, de a fény megmarad.

BRAIN STORMING:

Atomrobbanáskor fordítva van – a fényvillanás tűnik el (az árnyékot vetővel együtt), az árnyék megmarad.

1966.

„Tres feminae et tres anseres faciunt nundinas.” (?)

= Három asszony és három lúd már vásárt csap.

BRAIN STORMING:

Vagyis hat libáról beszélünk?

1967.

„Tu ne cede malis, sed contra audentior ito.” (Vergilius)

= *Ne engedj a gonosznak, hanem bátran szállj* vele szembe.*

BRAIN STORMING:

... és repülve ütközzek vele össze?

1968.

„Tu si hic sis, aliter sentias.” (Terentius)

= *Ha az én oldalamon állsz, másképpen gondolkodjál!*

BRAIN STORMING:

Ám mindenekelőtt – szállj le az oldalamról!

1969.

„Tunc alios culpa, fueris cum tu sine culpa.” (?)

= *Csak akkor vádolj másokat, ha te magad bűn nélkül való vagy.*

BRAIN STORMING:

Azonban – „a vádemelés még nem ítélet”!

1970.

„Turpe est ignorare quod omnibus scire convenit.” (Arisztotelész)

= *Alávaló dolog nem tudni azt, amit mindenki tud.*

BRAIN STORMING:

Mégis alávalóbb dolog azt követelni, hogy amit mi tudunk, azt mindenkinek tudnia kellene!

1971.

„Turpe est odisse quem laudes.” (Seneca)

= *Alávaló dolog, ha azt gyűlölöd, akit dicsérsz. (Kétszínűség. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Ám szép dolog, ha dicsérsz valakit, holott gyűlölöd!

1972.

„Turpis avis, proprium quae foedet stercore nidum.” (?)

= *Gyűlöletes az a madár, amelyik a saját fészkébe piszkít.*

BRAIN STORMING:

És nem gyűlöletes, ha a másikéba?

1973.

„Tutior in terra locus est quam turribus altis, qui iacet in terra, non habet unde cadat.”
(Alanus)

= *Biztonságosabb a földön lakni, mint a magas tornyokban, – aki a földön van, annak nincs honnan leesnie.*

BRAIN STORMING:

Persze, egy torony még így is rádőlhet!

1974.

„Tutum carpit inanis iter.” (Ovidius)

= *Akinek nincs semmije, az biztonságban utazik. (Nem rabolhatják ki. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

A pénzét ugyan nem vehetik el – legfeljebb az életét.

1975.

„Ubi amator, non laboratur. Etsi laboratur, ipse labor amator.” (Szent Ágoston)

= *Ahol szeretet van, ott nem terhes a munka. De ha terhes lenne is, kedvessé teszi azt a szeretet.*

BRAIN STORMING:

Értsd: „Ha szeretsz, akkor kínlódsz!”

1976.

„Ubi bene, ibi patria.” (Arisztofanész)

= *Ahol jól megy a sorom, ott a hazám.*

BRAIN STORMING:

Általában ott van a hazám, ahol a házam.

1977.

„Ubi libertas, ibi patria.” (?)

= *Ahol szabadság van, ott a haza. (Ha nincs szabadság, az állampolgárok külső vagy belső emigrációba vonulnak vissza. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Sokan azonban otthon nem érzik magukat otthon, amikor szabadságon vannak, és napközben otthon vannak.

1978.

„Ubi non est pudor, nec cura iuris, sanctitas, pietas, fides, – instabile regnum est.”
(Seneca)

= Ahol hiányzik a szemérem, a jog tisztelete, a szent dolgok megbecsülése, a kegyelet és hit, ott az államrend nem lehet tartós.

BRAIN STORMING:

Mindez elő volt írva 1000 éven át Európában, mégis „sötét középkorról” beszélünk...

1979.

„Ubi peccat aetas maior, male discit minor.” (Publ. Syrus)

= Ahol az idősebb vétkezik, a fiatalabb rossz példát lát.

BRAIN STORMING:

Pláne, ha a fiatalabbal vétkezik.

1980.

„Ubi cumque est homo, ibi beneficio locus.” (Seneca)

= Bárhol is találkozunk emberekkel, jótékonyságra mindig adódik alkalom.

BRAIN STORMING:

Ez a koldusok jelszava a járókelők részére.

1981.

„Ultima ratio.” (?)

= Végső érv, végső eszköz. (Sokan a háborút nevezik így. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Sokan végső érvként valóban az Ú.R.-ra hivatkoznak.

1982.

„Unum castigabis, centum emendabis.” (?)

= Ha egyet megfenyítesz, százán okulnak belőle.

BRAIN STORMING:

Vagy – megteszik azt az egyet bűnbakká, magukat felmentve ezzel.

1983.

„Unus introitus est omnibus ad vitam et similis exitus.” (Bölcs 7,6)

= Mindenki számára egy az út az életbe, mint ahogy a távozás is ugyanaz. (Király vagy koldus – születése és halála egyforma. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az ember a születésére nem emlékszik, a halál pillanatát pedig nem érzi már – a koldus sem a király születését és halálát nézi, amikor az életeik között húz párhuzamot.

No.2.:

Éppen ezért lényeges, hogy mi a különbség a kettő között.

1984.

„Unus testis nullus testis.” (?)

= Egy tanú vallomása semmit sem ér.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Inimico testi credi non oportet.” (Cicero)

= Ellenséges egyén tanúvallomását nem kell elfogadni.

1985.

„Usus magister artium.” (?)

= A gyakorlat a művészet mestere. (Vagyis gyakorlat teszi a mestert. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A népszerű művész mestere azonban a szerencse és a pénz.

1986.

„Usus magister egregius.” (Plinius)

= A gyakorlat kiváló mester.

BRAIN STORMING:

De ettől még nem jó munkaadó.

1987.

„Usus magister est optimus.” (Cicero)

= A gyakorlat a legjobb tanítómester.

BRAIN STORMING:

Ez így van – bár a bürokrácia a munkaadó.

1988.

„Usus te plura docebit.” (Horatius)

= A tapasztalat sok mindenre megtanít téged.

BRAIN STORMING:

De arra még nem, hogyan add át azokat.

1989.

„Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.” (Ovidius)

= Ha hiányoznak is az erők, dicséretre méltó az igyekezet.

BRAIN STORMING:

A sikert azonban sajnos nem a verejtékkal mérik.

1990.

„Ut flos et ventus, sic transit nostra iuventus.” (?)

= *Mint a virág és szél, úgy repül tova az ifjúság.*

BRAIN STORMING:

Valójában a klimax után lehet nyugodt, civilizált életet élni.

1991.

„Ut levis est ventus, levis est sic cuncta iuventus.” (?)

= *Amilyen változó a szél, olyan változékony az ifjú nemzedék.*

BRAIN STORMING:

Az idős nemzedék meg inkább csak szeles.

1992.

„Ut moveas alios, tu moveare prius.” (?)

= *Ha másokat meg akarsz mozgatni, előbb te kezd el a mozgást.*

BRAIN STORMING:

Például úgy, hogy magaddal rántod a másikat?

1993.

„Ut sementem feceris, ita metes.” (2 Kor 9,6; Gal 6,8)

= *Ki mint vet, úgy arat.*

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Alii sementem faciunt, alii metent.” (?)

= *Egyesek vetnek, mások aratnak.*

1994.

„Ut sis nocte levis, sit tibi coena brevis.” (Salerno iskolája)

= *Hogy könnyű legyen álmod, rövid legyen a vacsora.*

BRAIN STORMING:

... amit azonban lassan egyél!

1995.

„Utendum est divitiis, non abutendum.” (Seneca)

= *A gazdagsággal élni kell tudni és nem visszaélni.*

BRAIN STORMING:

Azonban – a gazdagságot előbb megszerezni kell tudni, majd azután lehet elosztogatni!

1996.

„Utile consilium tibi do: sis semper honestus, cum laetis laetus, cum maestis sis quoque maestus.” (?)

= *Hasznos tanácsom ez: légy mindig tisztességes, örülj az örvendőkkel és szomorkodj a szomorkodókkal.*

BRAIN STORMING:

Tisztességes dolog tehát pl. a kárörvendőkkel örvendezni és a bűnösökkel együtt bánkódni?

1997.

„Utile dulci.” (Horatius)

= *Hasznosat a kellemessel (összekötni – a szerk.).*

BRAIN STORMING:

Pl. a pénzkeresést a pénzköltéssel?

1998.

„Utilibus monitis prudens accomodat aurem.” (?)

= *Az okos ember hallgat a jó tanácsokra.*

BRAIN STORMING:

Az okos ember nem szorul jó tanácsra – aki okos, az tudja jól, hogy ki mit tanácsolna neki.

1999.

„Utique secunda expecto, malis paratus sum.” (Seneca)

= *Mindig a jót várom, de a rosszra is felkészülök.*

BRAIN STORMING:

Nem lenne praktikusabb a jóra felkészülni és a rosszat várni?

2000.

„Uxori nubere nolo meae.” (Martialis)

= *Nem akarok a saját feleségemmel házasságot kötni. (Tréfás megjegyzés. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

„Vicesebb” így: „Nem kérem meg a kezéd, mert nagyon megbántanálak azzal, hogy elválok tőled!”

2001.

„Vae mihi nascenti, vae nato, vae morienti, vae mihi, quod sine vae non vivit filius Evae.” (?)

= *Jaj nekem, ki születek, születtem, s meghalok. Jaj nekem, mivel jaj nélkül nem élhet Éva gyermeke!*

BRAIN STORMING:

Az él igazán, akinek az élete nem a halál elkerüléséről szól.

2002.

„Vae tibi ridenti, quia mox post gaudia flebis.” (?)

= *Jaj neked, ki most nevensz – örömdnek sírás lesz a vége!*

BRAIN STORMING:

Ez az ünnepontók jelszava.

2003.

„Vae vobis Scribae et Pharisei hypocritae: quia similes estis sepulchris dealbatis, quae a foris parent hominibus speciosa, intus vero plena sunt ossibus mortuorum, et omni spurcitia.” (Mt 23,27)

= *Jaj nektek írástudók és farizeusok, ti képmutatók! Fehérre meszelt sírokhoz hasonlítok, amelyek kívülről szépnek látszanak, de belül tele vannak a halottak csontjaival s mindenféle undoksággal!*

BRAIN STORMING:

Jaj nektek, ti hívők, hisz’ ezt is csak hiszitek!

2004.

„Valere malo, quam dives esse.” (Cicero)

= *Inkább egészséges akarok lenni, mint gazdag.*

BRAIN STORMING:

Badarság – aki gazdag, könnyen jut gyógyszerhez, könnyebben könnyít a szenvedésén, míg az egészséges szegény továbbra is szenved a szegénység nyűgét.

2005.

„Vana est sine viribus ira.” (Vergilius)

= *Az erőtlen harag hiábavaló.*

BRAIN STORMING:

A sok levezetetlen, erőtlen haragból lesz az állandó bosszúvágy.

2006.

„Varietas delectat.” (Cicero)

= *A változatosság gyönyörködtet. (Euripidész mondásának latin megfelelője. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

Másként: Ritkaság is gyönyörködtet.

2007.

„Vectigalia nervi sunt reipublicae.” (Cicero)

= Az adók az állam idegei (ezek nélkül ui. nem tud működni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az adók behajtásának nyűge emiatt megy az államvezetés idegeire!

2008.

„Venter caret auribus.” (Cato)

= A gyomornak nincs füle. (A korgó gyomor mindenre képes. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha lenne, akkor hasbeszélők a gyomorszájukkal beszélnének.

2009.

„Venter ieunus gaudia nulla parit.” (?)

= Üres gyomorral nem lehet örvendezni. (Üres gyomorral nem lehet Himnusz énekelni, mondta Szabó Dezső. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

De bizony – egy jó adag hányás után kellemes az üres gyomor érzése.

2010.

„Vera virtus actibus exhibetur.” (?)

= Az igazi erény tettekben mutatkozik meg.

BRAIN STORMING:

Még ha tettet is!

2011.

„Verba et voces, praeteraque nihil.” (Cicero)

= Nagy szóáradat és semmi más. (Azokra vonatkozik, akik ígérek, de nem teljesítenek – fenyegetnek, de nem bántanak. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ez pontosan így igaz a Bibliára és Istenre is.

2012.

„Verba ligant homines, taurorum cornua funes.” (?)

= Az adott szó úgy kötelezi az embert, mint az ökör szarvát a kötél.

BRAIN STORMING:

Vagyis a szavát megtartó ember olyan, mint egy ökör?

2013.

„Verba volant, scripta manent.” (?)

= A szó elrepül, az írás megmarad. (Amiről írásos feljegyzés van, azt nem lehet letagadni. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Az írás meg elrepülhet a papírral együtt.

No.2.:

Vesd össze: „A papír türelmes”.

2014.

„Veritatis simplex est oratio.” (Seneca)

= Az igazságnak mindig egyszerű a nyelve. (Nincs benne félelem, ellentmondás, stb. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Akár az ostobaságnak.

2015.

„Veritas liberabit vos.” (Jn 8,32)

= Az igazság megszabadít benneteket. (Jézus szavai)

BRAIN STORMING:

Kár, hogy a kereszténység nagy „igazságából” csupán a sötét középkort sikerült összehozni.

2016.

„Veritas nil veretur, nisi abscondi.” (?)

= Az igazság semmitől sem fél, csak attól, ha elhallgatják.

BRAIN STORMING:

Az igazság néha néma, a hazugság mindig beszédes. Oly módon is, hogy az ember hazugságai sokat mondanak az ember valódi lényéről és jelleméről!

2017.

„Veritas nunquam perit.” (Seneca)

= Az igazság sohasem vesz el (bár sokszor csak évtizedek múltán derül ki – a szerk.).

BRAIN STORMING:

... legfeljebb csak átalakul.

2018.

„Veritas vel mendacio corrumpitur vel silentio.” (Cicero)

= Az igazságot a hazugság vagy a hallgatás rombolja le. (A hallgatás is lehet bűn. Már Izaiás is elítéli a néma kutyaakat, amelyek nem ugatnak. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Mindenki hazudozik – de nem mindegy, hogy hogyan!

2019.

„Vespere flet crebro, qui risit mane sereno.” (?)

= Este már gyakran sír, aki reggel még vidáman élt.

BRAIN STORMING:

Jobb tehát, ha sírva ébred – merthogy napközben tehet a boldogulásáért?

2020.

„Vespere promittunt multi, quod mane recusant.” (?)

= Este sokan megígérik azt, amit reggel visszavonnak. (Innen a mondás: aludni kell rá egyet! – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az igazán jó szexpartner az, akivel ébredés után (is) szerelmeskedsz!

2021.

„Vestis facit monachum.” (?)

= Ruha teszi a szerzetest. (Minden szerzetesrendnek más-más egyenruhája van. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Cucullus non facit monachum.” (?)

= Nem a ruha teszi a szerzetest. (Nem a ruha teszi az embert.)

2022.

„Vestis non facit monachum.” (?)

= Nem a ruha teszi az embert. (A ruhából nem lehet következtetni senkinek sem a jellemére. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

**De abból igen, hogy mennyi ruha van rajta!*

2023.

„Vestis virum facit.” (?)

= Ruha teszi az embert.

BRAIN STORMING:

Van, aki szerint inkább a „megruházás”.

2024.

„Viam in forum ignoras.” (Lucretius)

= Nem ismered a helyes utat. (Tévéton jársz. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Attól, hogy nem tudod, hogy hol vagy, még lehetsz ott, ahol lenned kell.

2025.

„Victoria.” (?)

= Győzelem. (Ma már nemzetközi jelkép a mutató- és a középső ujjal formált V-betű, mely a szabadság után vágyódó tömeg néma felkiáltása. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Akkor a középső ujj csak a „fél siker” jele?

2026.

„Video barbam et pallium, philosophum nondum video.” (Herodes Atticus)

= Látom a köpenyed és a szakállad, de nem látom benned a filozófust. (A külső nem mindig fedí az ember belsejét. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Egy bombanőt akkor kezd tisztelni a férfi, ha meglátja, megtalálja, megérzi BENNE önmagát.

2027.

„Video meliora proboque, deteriora sequor.” (Ovidius)

= Látom a jót, helyeslem is – mégis a rosszat cselekszem. (Szent Ágoston is idézi. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

= „Látom, hogy más jó, szorgalmazom is, hogy mások jók legyenek...”

2028.

„Vigilandum est semper, multae insidiae sunt bonis.” (Accius)

= Mindig vigyázni kell, mert a jókat sok cselvetés fenyegeti.

BRAIN STORMING:

Éppen ebből látszik, hogy az emberi „jó” nem olyan dolgot jelent, ami valóban jó!

2029.

„Vigilantibus iura sunt scripta.” (Jogi közmondás)

= A törvényeket azoknak hozzák, akik megtartják azokat.

BRAIN STORMING:

A törvényhozás intézménye egy tömegtársadalmi méretű próba-szerencse játék, ahol a politikusok találják ki a szabályokat és a jogrendszer dolgozói játszanak benne... az emberek életével.

2030.

„Vigilantibus non dormientibus iura subveniunt.” (Jogi axióma)

= A jogok az ébereknek, s nem a szundikálóknek segítenek.

BRAIN STORMING:

Ha boldogulni akarsz, akkor elsősorban a jogaid nézd; másodsorban, hogy a jogaidal hogyan kerülheted meg a kötelességeidet; és csak harmadsorban a képességeidet, amikkel másoknak is használva boldogulhatsz.

2031.

„Vigilate et orate, ut non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.” (Mt 26,41)

= Virrasszatok és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek. A Lélek ugyan készséges, a test azonban erőtlén.

BRAIN STORMING:

„Virrasszatok és imádkozzatok, nehogy a kísértés”... kimenjen a fejetekből.

2032.

„Vilius argentum est auro, virtutibus aurum.” (Horatius)

= Értéktelenebb az ezüst az aranynál, az arany pedig az erénynél.

BRAIN STORMING:

Értéktelenebbnek tartják az ezüstöt az aranynál, az aranyat pedig az erénynél, holott az erényért ritkán kaphatsz meg valamit, aranyért és ezüstért azonban szinte mindig és akármit.

2033.

„Vim Deus in verbis, in saxis donat et herbis.” (?)

= Az Isten szóban, sziklában és fűben ajándékozza erejét.

BRAIN STORMING:

Szóval – ami elszáll? Kővel – amiért kenyeret dobnak vissza? Fűvel – ami a szomszéd kertjében mindig zöldebb?

2034.

„Vim vi repellere, cuique licet.” (Ulpianus)

= Mindenkinek szabad az erőszakot erőszakkal megtorolni. (Önvédelemből. – a szerk.)
(Paulus római jogtudós így fejezi ki: „Vim vi defendere omnes leges omniaque iura permittunt.” = Minden törvény és jog megengedi, hogy az erőszakot erőszakkal verjük vissza. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Időnként a VERBális erőszakot is érdemes száJbaVERbáisan visszaverni.

2035.

„Vindicta nemo magis gaudet quam femina.” (Juvenalis)

= A bosszúnak senki sem örül jobban, mint a nő.

BRAIN STORMING:

Akár úgy, hogy ő áll bosszút, akár úgy, hogy rajta akarnak bosszút állni.

2036.

„Vinum et pueri veraces.” (Plato)

= A kaptos ember és a gyermek megmondja az igazat.

BRAIN STORMING:

Nem az igazat, hanem pusztán a titkait.

2037.

„Vinum subtile creat in sene cor iuvenile, sed vinum vile reddit iuvenile senile.” (?)

= A finom bor az öregembert megfiatalítja, a silány bor a fiatalít is megöregíti.

BRAIN STORMING:

De mindkettőt megrészegíti – az öreget attól is, hogy ő talán úgy gondolja, hogy esetleg utoljára.

2038.

„Vinum sume vetus, si vis veterascere laetus.” (?)

= Óbort igyál, ha vidáman akarsz megöregedni.

BRAIN STORMING:

És jó sok óbort igyál, ha nem akarsz megöregedni!

2039.

„Violenta nemo imperia continuit diu.” (Seneca)

= Senki sem tud huzamosabb időn át kézben tartani egy kegyetlen uralmat.

BRAIN STORMING:

Pedig nem probléma – a kegyetlen uralom elérése legalább akkora élmény, mint a fenn-tartása.

2040.

„Vir bene vestitus in vestibus esse peritus creditur a mille, quamvis idiota sit ille.” (?)

= A jólöltözött embert okosnak tartják ezek, jóllehet valójában gyengeelméjű.

BRAIN STORMING:

A ruha teszi az embert – jólöltözötté.

2041.

„Virescit vulnere virtus.” (?)

= Az erény virul a szenvedésekben. (Stuart Mária jelmondata.)

BRAIN STORMING:

= „Most mit kínlódsz és nyavalyogsz? Ettől leszel jobb ember!”

2042.

„Viri culpa, si femina modum excedat.” (Tacitus)

= A férfi hibája, ha az asszony kikapós.

BRAIN STORMING:

És a többi kikapós feleségé, akiknek a férjei a kikapós feleségekre hajtanak.

2043.

„Viri infortunati procul amici.” (?)

= Szerencsétlen embert kerülnek a barátok.

BRAIN STORMING:

A szoros barátságokat kerülnek a szerencsétlenségek!

2044.

„Virtus brevissime recta ratio dici potest.” (Cicero)

= Az erény rövid meghatározása: józanész szerinti életvitel.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

A 3 isteni erény: hit, remény, szeretet. (Aquinoi Szt. Tamás)

2045.

„Virtus in infirmitate perficitur.” (2 Kor 12,10)

= Amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős. (Ti. ha Istenre hagyatkozunk, mint Szent Pál apostol is tette. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Amikor gyenge vagyok testben, akkor vagyok erős a hitben – vagyis kényszerűségből.

2046.

„Virtuti, non armis fido.” (?)

= Az erényben és nem a fegyverekben bízom. (Jelmondat)

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

„Többet elérhetsz szép szóval és egy fegyverrel, mint pusztán szép szóval.” (Al Capone)

2047.

„Vis legibus inimica.” (Jogi axióma)

= Az erőszak a törvény ellensége. (A diktatúrában uralkodik az önkény, a demokráciában a törvény. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Az ellenség ellen azonban csakis törvényes erőszakkal léphetünk fel.

2048.

„Vita mortuorum in memoria vivorum est posita.” (Cicero)

= Az elhunytak életét az élők emlékezete őrzi.

BRAIN STORMING:

... Pontosabban annak emlékét, hogy hol a sírjuk.

2049.

„Vita mutatur, non tollitur.” (?)

= Az élet megváltozik, de meg nem szűnik (ti. a halál után – gyászmise szövege – a szerk.).

BRAIN STORMING:

A gyászoló család nem biztos, hogy szívesen hallja, hogy az éppen eltemetett szerettük tkp. még él.

2050.

„Vitae brevis est cursus, gloriae sempiternus.” (Cicero)

= Az élet rövid, a dicsőség örök.

BRAIN STORMING:

... Igen ám, de csak a halál után!

2051.

„Vitae summa brevis spem nos vetat inchoare longam.” (Horatius)

= Rövid az élet, hosszú távú reményeket ne fűzzünk hozzá.

BRAIN STORMING:

Csak egyet – hogy a lehetőleg ne az unalom öljön meg bennünket!

2052.

„Vitam impendere vero.” (Juvenalis)

= Az életet az igazságnak kell szentelni.

BRAIN STORMING:

De mit kezdünk az élet során megismert igazsággal, ha azt sem vihetjük magunkkal?

2053.

„Vitiosum est ubique quod nimium est.” (Seneca)

= Minden túlzás hibás.

BRAIN STORMING:

Ám nem minden hiba túlzás!

2054.

„Vivat, crescat, floreat!” (?)

= Éljen, növekedjék, virágozzék! (Régi jókívánság. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

... Hogy aztán majd letépjék a virágát vagy a szirmait.

2055.

„Vive ut post vivas.” (?)

= Úgy élj, hogy azután is (később is) élj!

BRAIN STORMING:

= Úgy élj, hogy túlélj!

2056.

„Vivere est cogitare.” (Cicero)

= Élni annyi, mint gondolkodni. (Ebből vette Descartes a híres mondását: „Cogito, ergo sum.” = Gondolkodom, tehát vagyok. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Ha ezt szigorúan vesszük, akkor minden élőlénynek gondolkodási képességet is tulajdonítunk; ugyanakkor így mi sem leszünk különbek az állatoknál.

2057.

„Vivi moriturus.” (?)

= Úgy éltem mindig, mint aki várja a halált. (Murillo, a híres olasz festő ezt íratta sír- emlékére. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Feltehetőleg azért várta a halált, hogy a festményeinek az ára minél magasabb lehessen.

2058.

„Vivis fama negatur.” (Martialis)

= Az élőktől megtagadják a dicsőséget. (Sok nagy embert csak holta után ismernek el. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Sokakból pedig csak a haláluk után mernek nagy embert csinálni.

No.2.:

Sokakból pedig csak kegyeletből csinálnak nagy embert a haláluk után.

2059.

„Vivit post funera virtus.” (?)

= Az erény a halál után is él.

BRAIN STORMING:

Ám nem hosszabbítja meg az életet!

2060.

„Vix erit in mundo, qui tandem dicat: abundo.” (?)

= Alig akad olyan ember a világon, aki azt mondaná: „Bőségben élek”.

BRAIN STORMING:

Inkább azt mondják: „bőgésben félek” vagy „bő seggben élek”...

2061.

„Vix homo ditatur, qui per loca multa vagatur.” (?)

= Ritkán gazdagodik meg az (lelkileg), aki sokat csavarog.

BRAIN STORMING:

De lehet, hogy már eleve gazdag és azért csavarog a világban.

2062.

„Vixit dum vixit bene.” (Terentius)

= Amíg élt, arra törekedett, hogy jól éljen.

BRAIN STORMING:

... És bár nem élt jól, azért törekedett rá.

2063.

„Volentem ducunt fata, nolentem trahunt.” (?)

= A sors elől kitérni nem lehet, jobb, ha követjük útjait. (A sors viszi magával azt, aki maga is akarja, aki pedig nem akarja, azt elsodorja. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

A sorsod az, amit tenni szeretsz, és kellemetlennek érzed, ha nem teheted. És ha sokszor nem teszed, akkor siralomvölgy az életed.

2064.

„Voluptati indulgere initium omnium malorum est.” (Seneca)

= Minden baj kezdete az élvezetekben keresendő.

BRAIN STORMING:

Pl. az életé is?

2065.

„Vos ego nunc moneo, felix quicumque dolore alterius discit posse carere suo.” (Tibullus)

= Figyelmeztetek benneteket: Boldog az, aki másnak fájdalmát látva, a sajátját el tudja felejtetni.

BRAIN STORMING:

Ez a kárörömré is igaz.

2066.

„Vox populi, vox Dei.”(?)

= A nép szava Isten szava. (Akkor jó egy törvény, ha a nép beleegyezésével találkozunk. A demokratikus parlament a népakarat kifejezése. Eredete visszamegy Izaiás prófétához: **„Vox populi de civitate, vox de templo, vox Domini reddentis inimicis suis.” (Iz 66,6)** = Lárma hallatszik a város felől, zúgás a templom felől. Az Úr szava hallatszik, aki megfizet ellenségeinek. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

Azt hittem Isten szava a Bibliában van leírva.

2067.

„Vox temporis, vox Dei.” (?)

= A kor szava Isten szava. (Faulhaber müncheni bíboros érsek jelmondata. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

No.1.:

Ez nem azt jelenti, hogy Isten szava minden korban divatos.

No.2.:

Vesd össze:

„Tempora mutantur.” = Változnak az idők. (Mathias Borbonius, 1612-ben megjelent könyvében, a szerzetessé lett I. Lothár császárnak tulajdonítja ezt a mondást. Ki is szokták egészíteni a következőkkel: **„Et nos mutabimur in illis.”** = És mi is változunk az idővel.)

2068.

„Vox unius vox nullius.” (?)

= Egy szavazat semmit sem ér.

BRAIN STORMING:

Akkor azonban a demokratikus szavazás intézménye sem ér semmi!

2069.

„Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa aestimat.” (Cicero)

= A tömeg inkább értékeli a különböző véleményeket, mint az igazságot.

BRAIN STORMING:

Mivel a tömeg nem az igazságot szereti, hanem „igazságot tenni”.

2070.

„Vulgus vult decipi, ergo decipiantur.” (C. Caraffa bíboros)

= A tömeg csalfa ígéretekre áhít, tehát meg kell ezt adni neki.

BRAIN STORMING:

Vesd össze:

Vox populi, vox Dei. (?)

= A nép szava Isten szava.

2071.

„Vulpes non capitur muneribus.” (?)

= Rókát nem lehet ajándékkal tőrbe csalni*.

BRAIN STORMING:

Mivel a róka szívesen megy önként még csapdába is az ajándékért.

2072.

„Vultu saepe laeditur pietas.” (Cicero)

= Arckifejezéssel is lehet sértegetni. (Az arc a lélek tükre*. – a szerk.)

BRAIN STORMING:

**És ezt a „tükröt” gyakran ezért törik össze.*

2073.

„Vultu talis eris, qualia mente geris.” (?)

= Olyan lesz az arcod, amilyenek belső érzelmeid.

BRAIN STORMING:

A smink tehát nem más, mint rajzolható érzelem.

2074.

„Vultus est index animi.” (?)

= Az arc a lélek tükre.

BRAIN STORMING:

Az arc a lélek TRÜKKE.

FÜGGELÉK

1189.

„Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit, et alterum diligit: aut unum sustinebit, et alterum contemnet. Non potestis Deo servire et mammonae.” (Mt 6,24)

= *Senki sem szolgálhat két úrnak. Vagy gyűlöli az egyiket, a másikat pedig szereti, vagy ragaszkodik az egyikhez, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok az Istennek is, a Mammonnak is. (A Mammon” pun szó, amelyet a héber nyelv is átvett, pénzt, gazdagságot jelentett. – a szerk.)*

BRAIN STORMING:

http://brainstorming.blog.hu/2007/07/14/isten_mammon_kritika

„Máté, 6.24. – Isten és a mammon” – Kritikus gondolatok

(...) marad a remény egy jobb túlvilágban: kész az önfeláldozó de hívő munkaerő=dolgozik, sőt szeretnie kell dolgozni, de utálnia kell az ellenértékét. (...)

Máté, 6.24 – Isten és a mammon

„Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti: nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”

1. Mammon – a régi asszírok pénz és bőségistene nevéből. Másként: nyereségvágy, a bálványként imádott pénz, gazdagság.

Érdekes, hogy míg engem számos alkalommal megszólaltak keresztények, hogy „miért nem írom az isten, meg a jézus szavakat nagy kezdőbetűvel”, ők természetesnek veszik, hogy az asszírok egy istenének neve kisbetűvel szerepel, ráadásul nem személynevesítve, mint Isten, meg Jézus, hanem szimpla tulajdonnevesítve, határozott névelővel. (Az „a jézus”, meg „az isten”, már nem hangzik olyan tiszteletreméltóan, mintha határozott névelő nélkül említjük meg. A határozott névelő személyteleníti a megemléttet, amolyan „egy a sok közül” szintre helyezi le: lásd pl. „Béla bácsi azt akarja, hogy menjünk el” – sokkal személyesebbnek hat, mint az hogy „az edzőm azt akarja, hogy menjünk el” – a személytelenítés egyszersmind alacsonyabb fontossági kategóriát jelent. Nem szokatlan ez azokban a törekvésekben sem, amikor háborús helyzetben a felek törekednek az ellenség katonáit szimpla egyenruhaként láttatni, és minél kevésbé emberszerűbbnek feltüntetni, hogy így az erőszaktétel kevésbé viselje meg a saját katonákat. „*Ha nem vagy ember, nem kell emberként viselkednem veled.*” Sajnos ennyire egyszerű a logika.)

Ez jelzi, hogy a kereszténység is csak olyan vallás, mint a többi istenképpel operáló ideológia: a többit vetélytársnak tartja, így az együttes megjelenéskor a sajátot kiemelni, a másikat jelentékteleníteni „illik”. OK, ez rendben van, hisz a saját istenkép pozitív diszkriminációban részesül, a nem saját pedig negatívban; ennyi, megszokott jelenség.

2. A „két úrnak való szolgálat” már tkp. azokban az időkben sem volt egyértelmű meghatározás. Feltehetőleg itt a vallás istenére céloztak, de nem értem, miért nem lehet ezt konkretizálni, és a vallásra leszűkíteni – ha a hétköznapi életet vesszük értelmezési alapnak, (mert ugye a szokásos szólam az, hogy „a Biblia a hétköznapi élet problémahelyzeteinek remek

útmutatója”), akkor gondban vagyunk, mivel a hétköznapi életben is számtalan szerepben kell helytállni, ahol hol az egyik felettesünknek kell követni az utasításait, hol a másinak ... ez azonban nem jelenti azt, hogy ha az egyiket szeretem, akkor szükségszerűen a másikat gyűlölni fogom, vagy gyűlölnöm kellene. Ez persze megfelel annak a képnek, amit **A teizmus kritikája és kikerülhetetlen szükségszerűsége** tanulmányomban is leírtam, miszerint az istenkép a szülő szimbolikus megfelelője, és azt persze senki sem nagyon tudja elképzelni, hogy két anyja legyen, vagy egyszerre két apja, stb. Erre gyakorta utalnak a „gonosz mostohás” mesék is – a vérszerintiségnek az állatvilágban is hatalmas szerepe van, az embernél is nagy szerepe van, és ha elhisszük, és magunkévá tesszük azt a gondolatot, hogy az „atyánk” az isten, akkor innen már nem nehéz ehhez az egyistenes képhez ragaszkodni, és a szülői analógia teljessé válik: az isten a szülöm, és nem lehet olyan, hogy valakinek két (persze azonos nemű!) szülője legyen. Ha isten emellett még „úr” is, akkor azt se ördögösség elhinni, hogy csak ő lehet az egyetlen. ... Vagyis, itt megint egy túlhajtott, abszolutizált egyetlenség-hit van jelen, ami a hétköznapi életben megvalósíthatatlan, mivel a társadalmi életben a szerepvállalások annyira sokrétűek, hogy az engedelmisségi viszonyok időnként teljesen kaotikusakká válhatnak. Erre persze remek egyszerűsítő analógia az, hogy ha az embernek valami nincs ínyére, mármint valami kötelesség, akkor remekül ki tud bújni alóla azzal, hogy „*neki csak isten parancsol*”, ami persze nem jelenti azt, hogy adott esetben ő lepődne meg a legjobban, ha direkt utasítást kapna ettől a „*főnökétől*”: ilyenkor az emberből vagy szent lesz (ha eleve volt valamilyen vallásához kötődő rangja, tisztsége) vagy valami elmekórtani eset. Többek között e miatt a gondolat miatt sem alkalmas a kereszténység államigazgatási feladatok betöltésére – vagy fanatikusokat eredményez, vagy pedig teljesen meghasonlott mentalitást.

Mellesleg ez a **mammonos** tiltás úgy is felfogható, hogy igazolhatja az egyház népsanyargatását a mindenkori uralkodó osztály felett gyakorolt hatalma alapján: mintha ezzel indokolta volna, hogy az embereket szegénységben és az érvényesüléshez szükséges tudás megszerzésétől távol tartotta azért, nehogy a vagyonosodás eltérítse őket istentől.

A logika a következő lehet: ha az ember képes pénzszerzésre, akkor igyekszik majd pénzt szerezni; ha szerzett pénzt, esetleg azt igyekszik majd gyarapítani (erre könnyű rászokni, és lehet hogy az egyház nemcsak a pátyolgatott uralkodói elitől tanulta ezt meg, hanem az önismerete is erre vezette rá!) és a gondolatait ez lekötheti (mellékes pont lehet, de ez meg azt demonstrálja, hogy a kereszténység még gazdaságpolitikai alapozásnak sem megfelelő, mert a termelőtől elveszi az egyik fő demokratikus motivációt, amit a pénz testesít meg: nevezetesen azt, hogy a megtermelt árú értékét, ellenértékét szabadon használhassa fel igényei szerint, holott ahhoz, hogy elkölthesse, ahhoz előbb meg kell szereznie, és addig azzal kell törődnie!! Ha már a pénznél elmotiválatlanítjuk az embert, akkor olyan, mintha a termelő erejét kasztrálnánk!). A paradox logika szerint, ha a pénz nem köti le a gondolatait, akkor majd isten gondolata fogja lekötöni. Ez már akkor is eléggé bugyuta ötlet volt – éhesen, fázva, nélkülözve nem lehet magasztos dolgokat képzelegni istenről, hanem marad a remény egy jobb túlvilágba: kész az önfeláldozó, de hívó munkaerő, aki dolgozik, sőt szeretnie kell dolgozni, de utálnia kell az ellenértékét. Persze az uralkodó elit sem volt jobb helyzetben, mivel csakis egyházi jóváhagyással lehetett az ember gazdag – ha gazdag vagy, akkor busásan támogatnod kell az egyházat, mert ha nem, akkor az általa is irányított államgépezet eltipor, és lehet hogy éppen azok teszik majd ezt meg, akik az egyház fentiek alapján igazolt elgondolása alapján nélkülöznek, még hozzá részben önkéntesen.

Ennyit a Máté,6.24-ről.

MEGJEGYZÉSEK

Jelen mű latin idézeteinek fő forrása:

Bánk József: **Latin bölcsességek – Szállóigék, velős mondások latinul és magyarul** (3., változatlan kiadás), Szent Gellért Egyházi Kiadó, Szeged, 1993

Az egyes latin bölcsességek után található „(?)” jelzés arra utal, hogy az eredeti forrásműben sem volt jelölve az adott latin bölcsesség szerzője.

A latin bölcsességek utáni fordításokat kiegészítő zárójeles megjegyzések az eredeti forrásmű szerkesztőjének („– *a szerk.*”) kiegészítései.